

รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบ
สำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

บุศรา นิลเต๊ะ

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร
กรมส่งเสริมการเรียนรู้
กระทรวงศึกษาธิการ

รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบ
สำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

บุศรา นิลเต๊ะ

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร
กรมส่งเสริมการเรียนรู้
กระทรวงศึกษาธิการ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเสนอผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทตามบันทึกความเข้าใจ (MOU) และ 2) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติโดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การวิเคราะห์เอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับผลการจัดการศึกษาด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่อง และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion: FGD) เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติโดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนและมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ความถี่ ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์มีรายละเอียดโดยสรุป ดังนี้

1. ผลการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ประกอบด้วย

1.1 ผลการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผลการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 2 ภาคเรียน ประกอบด้วย ภาคเรียนที่ 2/2565 และภาคเรียนที่ 1/2566 มีผู้เรียนจำนวนทั้งสิ้น 183 คน ประกอบด้วย กลุ่มบัตรสีชมพู จำนวน 150 คน และกลุ่ม G-Code จำนวน 33 คน หรือกลุ่มที่เป็นเด็ก (อายุ 8-15 ปี) จำนวน 12 คน และกลุ่มเยาวชน (อายุ 16-25 ปี) จำนวน 171 คน ทุกคนมีผลการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (เกรดเฉลี่ย 1.00 ขึ้นไป) โดยมีผู้เรียนกลุ่มบัตรสีชมพูทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งภาคเรียนที่ 2/2565 และภาคเรียนที่ 1/2566 บางคนมีผลการเรียนเฉลี่ยระดับดีถึงดีเยี่ยม (3.00-3.90) ส่วนผู้เรียนกลุ่ม G-Code มีเพียงบางภาคเรียนและบางระดับเท่านั้นที่มีผู้เรียนบางคนมีผลการเรียนเฉลี่ย (เกรดเฉลี่ย) ในระดับดีถึงดีเยี่ยม (3.00-4.00) ในระดับประถมศึกษา

1.2 ผลการศึกษาต่อเนื่อง ประกอบด้วย 3 หลักสูตร มีผู้เรียนจำนวนทั้งสิ้น 171 คน ในจำนวนนี้มีผู้ผ่านการฝึกอบรมและสอบผ่านเกณฑ์ จำนวน 130 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 76.02 และเมื่อพิจารณาเป็นรายหลักสูตรปรากฏผล ดังนี้ ได้แก่ 1) หลักสูตรเทคโนโลยีเพื่อการประกอบอาชีพ (การใช้งานคอมพิวเตอร์ในสำนักงาน) ผู้เข้าฝึกอบรม จำนวน 72 คน ผู้ผ่านการฝึกอบรมและสอบผ่านตามเกณฑ์ จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 72.22 2) หลักสูตรตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป ผู้เข้าฝึกอบรม จำนวน 42 คน ผู้ผ่านการฝึกอบรมและสอบผ่านตามเกณฑ์ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 52.38 และ

3) หลักสูตรอาหารและเบเกอรี่ ผู้เข้าฝึกอบรม จำนวน 57 คน ผู้ผ่านการฝึกอบรมและสอบผ่านตามเกณฑ์ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 98.25

2. แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

ผลจากการศึกษาข้อมูลจากเอกสารการดำเนินงานสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้เรียน การสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้อง และการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้จัดทำได้นำมาประมวลความรู้ สังเคราะห์ และเรียบเรียงเป็นแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ มี 10 ข้อ ได้แก่ 1) จัดให้มีระบบการจัดเก็บข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย เด็กและเยาวชนข้ามชาติ 2) กำหนดเป้าหมายการศึกษาและหลักสูตรที่เหมาะสมและมีความเป็นไปได้ 3) การประสานความร่วมมือและความเข้าใจระหว่างสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบและสถานศึกษาที่จะส่งต่อ 4) จัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน 5) จัดระบบการเรียนรู้ภาษาไทยและภาษาแม่เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ควบคู่กันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะแรกที่เป็น การเตรียมพร้อมด้านภาษาไทยที่เรียกว่า “Dual Language Approach” 6) การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนโดยมีนโยบาย และแผนงาน/โครงการที่ชัดเจน 7) การจัดทำแผนการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติโดยเฉพาะของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ 8) การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ.2566 9) การจัดการศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area-Based Approach) และ 10) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนข้ามชาติในลักษณะองค์รวม (Holistic Approach) โดยข้อเสนอแนวทางดังกล่าวนี้วางอยู่บนหลักการสำคัญ 10 ประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง 3 ประการแรก คือ 1) การจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นและเข้าถึงง่าย 2) การจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคล และ 3) การจัดการศึกษาเพื่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ

จากการศึกษาผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท พบว่า มีปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ 7 ประการได้แก่ 1) ความร่วมมือของมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทและศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน 2) ความพร้อมของสถานประกอบการ 3) ความร่วมมือและความเข้าใจของบุคลากร 4) ความพร้อมด้านงบประมาณ 5) ความยืดหยุ่นของการจัดการศึกษานอกระบบ 6) ความต้องการของเด็กและเยาวชนข้ามชาติ และ 7) ความภาคภูมิใจของเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

คำนำ

หลักสิทธิมนุษยชน มนุษย์ทุกคนในโลกย่อมมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ติดตัวมาตั้งแต่เกิด ไม่ว่าจะเชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา สีผิว ภาษา วัฒนธรรม หรือความแตกต่างใด ทุกคนมีสิทธิเสมอกันเท่าเทียมกัน ดังนั้น การจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติจึงเป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2548 ให้กระทรวงศึกษาธิการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย เป็นการเปิดกว้างให้ทุกคนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยสามารถเข้าเรียนได้โดยไม่จำกัดระดับ ประเภท หรือพื้นที่การศึกษาที่รับเข้าเรียน ลงทะเบียนเรียนของนักศึกษา และการออกหลักฐานทางการศึกษา พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายแก่สถานศึกษา

สำหรับรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลพื้นฐานระบบการจัดการศึกษานอกระบบ เสนอผลการจัดการศึกษานอกระบบ เสนอแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท การร่วมมือการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติดังกล่าวประสบความสำเร็จในเชิงนวัตกรรมการบริหารงานวิชาการเป็นการปฏิบัติที่ดี (Good Practice) สามารถเป็นต้นแบบเพื่อใช้เป็นแนวทางการบริหารสถานศึกษาและพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กและเยาวชนข้ามชาติหรือกลุ่มเป้าหมายที่ใกล้เคียงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

รายงานฉบับนี้แบ่งออกเป็น 5 บทประกอบด้วย บทที่ 1 บทนำ บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทที่ 3 วิธีดำเนินการ บทที่ 4 ผลการดำเนินงาน และ บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องได้นำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการการได้รับโอกาสทางการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติกลุ่มเป้าหมายและบริบทของแต่ละพื้นที่ในวงกว้างต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร.....	ข
คำนำ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฉ
สารบัญแผนภาพ.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ภูมิหลังและความสำคัญ.....	1
2. วัตถุประสงค์.....	6
3. นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
4. ขอบเขตการจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน.....	9
5. ประโยชน์ที่ได้รับ.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
1. กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ....	11
1.1 กฎหมายระหว่างประเทศ.....	11
1.1.1 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948.....	11
1.1.2 อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ ค.ศ. 1965.....	12
1.1.3 กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ค.ศ. 1966.....	12
1.1.4 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989.....	13
1.1.5 ปฏิญญาโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน ค.ศ. 1990.....	14
1.2 กฎหมายและนโยบายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา สำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย และบุตรหลานของแรงงานข้ามชาติ.....	14
1.2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.....	15
1.2.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553.....	15
1.2.3 พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566.....	16

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
1.2.4 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2548.....	16
1.2.5 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษา เข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548.....	17
1.2.6 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การรับนักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีหลักฐาน ทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2562.....	17
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา.....	18
3. หลักการแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบ.....	21
4. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา.....	24
5. สถานการณ์และแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ.....	27
5.1 สถานการณ์และหลักประกันโอกาสทางการศึกษาของเด็กและเยาวชนข้าม ชาติในประเทศไทย.....	27
5.2 ความต้องการทางการศึกษาและแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและ เยาวชนข้ามชาติ.....	30
5.3 การเข้าถึงการศึกษาของเด็กและเยาวชนข้ามชาติ	32
5.4 รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ.....	34
5.5 ระบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ.....	39
6. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU).....	54
7. แนวคิดเกี่ยวกับวงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA).....	55
8. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน.....	58
8.1 ประวัติศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน.....	58
8.2 ทิศทางการดำเนินงานของสถานศึกษา.....	58
8.3 วิสัยทัศน์.....	59
8.4 พันธกิจ.....	59
8.5 จุดเน้นการดำเนินงาน.....	60
8.6 โครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา.....	61
9. มุลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท.....	62
9.1 ประวัติมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท.....	62
9.2 วิสัยทัศน์.....	62
9.3 ภารกิจของมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท.....	62

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
9.4 โครงสร้างองค์กร.....	63
9.5 บุคลากร.....	64
9.6 กรอบการดำเนินงานของมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท.....	64
10. องค์ประกอบของรายงานวิชาการ.....	67
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	69
12. กรอบแนวคิดในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน.....	74
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ.....	77
1. วิธีดำเนินการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบ สำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับ มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท.....	77
2. ขั้นตอนการดำเนินการ.....	81
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษากฎหมาย นโยบาย แนวคิดพื้นฐาน งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และรายละเอียดการลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU).....	81
ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	91
ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล.....	94
ขั้นตอนที่ 4 การจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์	95
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	97
4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	97
5. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	98
บทที่ 4 ผลการดำเนินงาน.....	99
1. ผลการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ.....	99
1.1 ผลการจัดการศึกษานอกระบบตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	99
1.2 ผลการจัดการศึกษาต่อเนื่อง.....	105
2. แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท.....	112
3. หลักการสำคัญของแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและ เยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อ เยาวชนชนบท.....	118

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	120
1. สรุปผล.....	120
2. อภิปรายผล.....	123
3. ข้อเสนอแนะในระดับนโยบายเพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานครั้งต่อไป.....	129
บรรณานุกรม.....	133
ภาคผนวก.....	138
ภาคผนวก ก คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงาน และติดตามการดำเนินการกำหนดสถานะบุคคลในสถานศึกษา.....	139
ภาคผนวก ข รายชื่อคณะกรรมการสถานศึกษาศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน.....	142
ภาคผนวก ค รายชื่อบุคลากรศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน.....	143
ภาคผนวก ง รายชื่อบุคลากรมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท.....	144
ภาคผนวก จ หนังสือนมัสการ/เชิญผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม.....	145
ภาคผนวก ฉ รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิร่วมการสนทนากลุ่ม “แนวทางการพัฒนาการจัดการ ศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริม การเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท”	155
ภาคผนวก ช ประเด็นการสนทนากลุ่ม “แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบ สำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท”	156
ภาคผนวก ซ ภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการจัด การศึกษาต่อเนื่อง.....	157
ภาคผนวก ฌ บันทึกความเข้าใจเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	163
ภาคผนวก ฉุ บันทึกความเข้าใจเพื่อการจัดการศึกษาต่อเนื่อง.....	166
ภาคผนวก ฎ ประเด็นการสัมภาษณ์ผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง (3 หลักสูตร).....	171

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก ก การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ : รายงานผลการดำเนินงานการจัด การศึกษาจากระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริม การเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท.....	173
- การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ : ผ่านช่องทาง YouTube สกร. เขตบางบอน Channel.....	188
- การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ : ผ่านช่องทางเว็บไซต์ : http:// www.bangbon.ac.th	189
- จดหมายข่าวการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ.....	190
- หนังสือขอเชิญเป็นวิทยากรให้ความรู้.....	193
- การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการไปยังสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานส่งเสริม การเรียนรู้กรุงเทพมหานคร จำนวน 50 เขต และผู้เกี่ยวข้อง.....	196
ประวัติผู้จัดทำ.....	207

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 สถานศึกษาและศูนย์การเรียนรู้ภาคีเครือข่ายที่ร่วมจัดการศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	37
2 จำนวนผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มเป้าหมายพิเศษ (แรงงานต่างด้าว และเด็กต่างด้าว (อายุ 8 - 15 ปี)	38
3 การดำเนินงานจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท โดยใช้รูปแบบวงจรเดมมิ่ง (PDCA).....	84
4 การดำเนินงานจัดการศึกษาต่อเนื่องของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท โดยใช้รูปแบบวงจรเดมมิ่ง (PDCA).....	89
5 จำนวนผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่เป็นเด็กและเยาวชนข้ามชาติ จำแนกตามระดับการศึกษา สถานะทางทะเบียนราษฎร และภาคเรียน.....	99
6 จำนวนผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่เป็นเด็กและเยาวชนข้ามชาติ จำแนกตามระดับการศึกษา ภาคเรียน กลุ่มอายุ และเพศ.....	100
7 ช่วงผลการเรียนเฉลี่ยของผู้เรียน (เกรดเฉลี่ยต่ำสุด - สูงสุด) ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่เป็นเด็กและเยาวชนข้ามชาติ จำแนกตามระดับการศึกษา สถานะทางทะเบียนราษฎร และภาคเรียน.....	101
8 สรุปผลการดำเนินการจัดการศึกษาต่อเนื่องตามหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง จำนวน 3 หลักสูตร.....	105
9 กิจกรรมที่ดำเนินการในการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนและมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ตามบันทึกความเข้าใจ (MOU) ภายใต้กรอบวงจรเดมมิ่ง (PDCA) และปัญหาและอุปสรรคที่พบ.....	110

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	52
2	66
3	102
4	105
5	108
6	116

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	ขั้นตอนการใช้งานระบบกำหนดรหัสประจำตัวผู้เรียนเพื่อเข้ารับบริการการศึกษา สำหรับผู้ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร สำหรับโรงเรียน/สถานศึกษา.....	33
2	กรอบแนวคิดในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบ สำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิ เพื่อเยาวชนชนบท.....	76
3	แผนผังการดำเนินงาน (Flowchart) การจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและ เยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท.....	79

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน.....	61
2 โครงสร้างองค์กรมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท (มยช.).....	63

บทที่ 1

บทนำ

1. ภูมิหลังและความสำคัญ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัส ต่อคณะรัฐมนตรีที่เข้าเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2544 ดังนี้

“...ประชาชนที่อยู่ในประเทศ เขามีมานานแล้ว แต่ก็ไม่เป็นคนไทย คือ เขาไม่ถือว่าเป็นคนไทย แท้จริงเขาอยู่และเกิดในเมืองไทย แต่ก็ไม่ได้รับประโยชน์ของความเป็นไทย สิ่งนี้เป็นสิ่งที่จะต้องปฏิบัติเหมือนกันเพราะว่าถ้าหากว่ามีคนที่อยู่ในเมืองไทย และก็มีไม่น้อยใจมาก ไม่มีใครเอาใจใส่ก็จะทำให้ความมั่นคงของประเทศค่อยๆ...” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561 : 1)

พระราชดำรัสสะท้อนให้เห็นถึงความห่วงใยและการไม่ควรเลือกปฏิบัติต่อคนอื่นที่ไม่มีสัญชาติไทยที่อาศัยอยู่ในเมืองไทย และพระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีที่ทรงเป็นองค์ปาฐกในงานประชุมสัมมนาซึ่งจัดขึ้น ณ กรุงเทพมหานคร ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ในฐานะองค์สมาชิกสภากองทุนการศึกษาเพื่อผู้ลี้ภัยว่า

“...ยังมีกลุ่มคนอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งคนกลุ่มนี้ไม่มีชื่อปรากฏในทะเบียนราษฎร เป็นคนไร้สัญชาติ คนที่ไม่ได้ถือสัญชาติไทย และคนที่ไม่ได้ถือสัญชาติใด ๆ เลยรวมทั้งคนที่มาจากอีกฟากหนึ่งของชายแดน เด็ก ๆ ที่เข้าข่ายกรณีเหล่านี้ไม่สามารถเข้าเรียนในโรงเรียนได้ และถ้าเข้าเรียนได้เขาจะไม่ได้รับใบรับรองจากโรงเรียนหลังจากเรียนจบการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระดับใดก็ตาม สิ่งเหล่านี้ทำให้ยากต่อการเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาในระดับหลังประถมศึกษา และยากต่อการได้ทำงานที่ดีเมื่อพวกเขาเติบโตขึ้น

การจัดการศึกษาเป็นงานที่ยิ่งใหญ่เกินกว่าจะมีใครทำคนเดียวตามลำพังได้ เป็นงานที่ต้องใช้ความพยายามอย่างจริงจังเป็นจั้งที่สุด พร้อมทั้งความมุ่งมั่นที่มีความตั้งใจจริงจากทุกฝ่าย และสิ่งเหล่านี้จะเป็นจริงได้ต้องอาศัยน้ำใจที่โอบอ้อมอารีและจิตใจเอื้ออาทรต่อผู้อื่น ข้าพเจ้าเคยได้ยินรับสั่งทูลกระหม่อมพ่อและสมเด็จพระแม่ย่าว่า จงให้โดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง จงเลือกทำในสิ่งที่ดีที่สุด หรือให้ความเอื้ออำนวยอย่างดีที่สุดแก่ทุก ๆ คน โดยไม่คำนึงว่าเป็นคนเผ่าพันธุ์ใด ศาสนาใด และมีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างไร ขอให้เราได้ร่วมมือกันเพื่อช่วยกันสรรค์สร้างโลกใบนี้ให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม...” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561 : 23)

สิทธิการได้รับการศึกษา เป็นสิทธิมนุษยชนที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งฐานแห่งสิทธิเกิดจาก “ความเป็นมนุษย์” มนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะมีความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา สีผิว ภาษา วัฒนธรรมหรือความแตกต่างใด ตามหลักสิทธิมนุษยชนแล้ว ย่อมมีศักดิ์ศรีเสมอกัน ซึ่งต้องได้รับความคุ้มครองอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ ซึ่งนานาอารยประเทศต่างให้

การยอมรับและรับรอง ดังจะเห็นได้จากกฎหมายระหว่างประเทศ อาทิ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งได้คุ้มครองสิทธิมนุษยย์ทุกคนให้ได้รับการศึกษาอย่างน้อยในระดับประถมศึกษา โดยให้เป็นการศึกษาภาคบังคับ แม้ว่าบุคคลนั้นจะไม่มีสถานะเป็นพลเมืองของประเทศนั้นก็ตาม คนที่ไม่ได้รับการศึกษา นอกจากจะเสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิแล้ว ยังทำให้ขาดโอกาสในด้านต่าง ๆ อีกด้วย

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่แรงงานเพื่อนบ้าน พม่า ลาว กัมพูชา ให้ความสนใจอย่างมากในการเข้ามาทำงาน จึงทำให้มีแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้านดังกล่าวเป็นจำนวนมากเข้ามาทำงาน เพราะคิดว่าค่าจ้างแรงงานที่ได้รับนั้นสูงกว่าในประเทศของตนเอง ประกอบกับปัจจุบันคนไทยเลือกที่จะไม่ทำงานที่เรียกว่า 3D นั่นคือ งานสกปรก (Dirty) งานอันตราย (Dangerous) และงานที่ยากลำบาก (Difficult) และแรงงานไทยมีการศึกษาที่สูงขึ้นจึงทำให้ไม่สนใจในงานที่ต้องใช้แรงงานในภาคอุตสาหกรรม ในขณะที่แรงงานต่างด้าวสามารถยอมรับความเสี่ยง เพื่อต้องการรายได้ที่สูงขึ้น และยังมีสาเหตุอื่น ๆ อีก เช่น ความต้องการแรงงานในประเทศของแรงงานต่างด้าวเองอยู่ในระดับต่ำกว่าปริมาณความต้องการทำงานของผู้ใช้แรงงานในประเทศนั้น ๆ นโยบายของรัฐบาลไทยที่กำหนดค่าแรงขั้นต่ำวันละ 325 บาท เป็นต้น ได้กลายเป็นแรงจูงใจให้แรงงานต่างด้าวต้องการที่จะเข้ามาทำงานในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น เพราะหวังที่จะได้รับค่าแรงงานสูงกว่าในประเทศของตนเอง และโดยสภาพความเป็นอยู่ทั่วไป ระบบสังคม ขนบธรรมเนียม และการนับถือศาสนาของคนไทยมีความแตกต่างไม่มากจากความเป็นอยู่เดิมของแรงงานต่างด้าวที่มาจากพม่า ลาว กัมพูชา ทำให้รู้สึกที่มีความกลมกลืนและคิดว่าสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมไทยได้ไม่ยาก การเดินทางเข้าออกประเทศไทยค่อนข้างสะดวก ซึ่งสามารถเดินทางโดยรถยนต์โดยสาร โดยเรือข้ามแม่น้ำ หรือโดยการเดินข้ามเขตแดนเข้ามาทำงานในประเทศไทยได้สะดวก จึงทำให้แรงงานเหล่านี้ต้องการเข้ามาทำงานในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก (ณัฐวิทย์ ยิ้มเศรษฐี, อาชญญา รัตนอุบล, และปาน กิมปี, 2564 : 2) อีกทั้งยังมีแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย มีทั้งประเภทที่รัฐบาลมีนโยบายให้สัญชาติไทย อันเนื่องมาจากปัญหาการรักษาความมั่นคงของประเทศ ซึ่งแต่เดิมรัฐบาลมีนโยบายผลักดันออกนอกราชอาณาจักรทั้งหมด แต่ต่อมาโดยเหตุผลความจำเป็นการทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศไทย ความจงรักภักดีที่มีต่อประเทศไทย หรือจากการที่บุคคลเหล่านี้เคยอาศัยในอาณาเขตดินแดนที่เป็นของประเทศไทยมาก่อนและไม่สามารถผลักดันออกไปได้ ทำให้รัฐบาลต้องกลับมาทบทวนนโยบายการให้สัญชาติไทยแก่บุคคลประเภทนี้ (ศุภากร เมฆขยาย, 2559 : 3-4)

สถานการณ์แรงงานข้ามชาติในประเทศไทย จากการรายงานของสำนักบริหารงานแรงงานข้ามชาติ กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน พบว่าในเดือนตุลาคม พ.ศ.2565 มีแรงงานข้ามชาติจำนวน 2.69 ล้านคน อยู่ในกิจการประเภทอุตสาหกรรมทั้งภาคการผลิตและภาคบริการ (รุ่งโรจน์

ใจยงค์และคณะ, 2566 : 111) ซึ่งถือเป็นกำลังหลักที่มีความสำคัญในภาคอุตสาหกรรมและภาคธุรกิจ ในระยะหลังพบว่า มีการเพิ่มขึ้นของแรงงานข้ามชาติในประเทศไทยมากขึ้น ซึ่งแรงงานข้ามชาติมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นอีกในอนาคต เนื่องจากประเทศไทยเข้าสู่สังคมสูงวัย (Aged Society) ตั้งแต่ พ.ศ. 2548 จากการที่ประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด และมีแนวโน้มว่าสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วโดยคาดการณ์ว่าในปี พ.ศ. 2564-2565 ประเทศไทยจะกลายเป็นสังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ (Completed Aged Society) เมื่อประชากรสูงอายุสูงถึงร้อยละ 20 และในอีกไม่ถึง 20 ปีข้างหน้า ประชากรผู้สูงอายุจะเป็นร้อยละ 30 ของประชากรไทย โดยหากมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมดหรือ ประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 20 จะเรียกสังคมนั้นว่า “สังคมสูงวัยระดับสุดยอด” (Super Aged Society) ซึ่งในประเทศไทยคาดการณ์ไว้ว่าน่าจะเกิดขึ้นในราวปี พ.ศ. 2578 (วีรศักดิ์ เมืองไพศาล, 2564 : 3)

เมื่อประเทศไทยได้เข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัยหรือสังคมผู้สูงอายุจะส่งผลกระทบต่อภาคแรงงาน ประกอบกับคนไทยไม่นิยมทำงานหนัก งานสกปรก และงานยุ่งยากในภาคอุตสาหกรรมและภาคธุรกิจ นอกจากนี้ ค่าจ้างแรงงานข้ามชาติยังมีราคาถูกกว่าการจ้างงานคนไทยทำให้มีการไหลเข้ามาของแรงงานข้ามชาติเพิ่มขึ้น และหลีกเลี่ยงไม่ได้ว่าเมื่อมีคนกลุ่มนี้เข้ามาเป็นแรงงานจะตามมาพร้อมกับ เด็กและเยาวชนที่ย้ายมาพร้อมกับบิดามารดาอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 15 ปี รวมถึงบุตรแรงงานข้ามชาติที่เกิดในประเทศไทยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแรงงานข้ามชาติ (กนิษฐนันท์ ทริพย์ศุภงษรา, 2564 : 1) อีกทั้งแรงงานข้ามชาติในประเทศไทยทำให้เราเห็นถึงมุมมองการใช้ชีวิตที่แตกต่างจากคนไทย ไม่ว่าจะเป็นวิถีชีวิต คุณภาพชีวิต รวมถึงศักยภาพชีวิต เราจะเห็นว่าแรงงานข้ามชาตินั้นมีคุณภาพชีวิตที่ด้อยอย่างมาก เช่น ที่อยู่อาศัย สุขอนามัย และการบริโภค เป็นต้น นั้นไม่ดีเท่าที่ควร ดังนั้น การจัดการศึกษาของเด็กและเยาวชนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งยวด เพราะการศึกษาเปรียบเสมือนกุญแจที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่บุคคลพึงได้รับ ช่วยเปิดโอกาสให้มีทางเลือกในการประกอบอาชีพและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมอย่างมีคุณภาพ รวมถึงการศึกษาจะช่วยให้เด็กและเยาวชนนำความรู้ไปแก้ไข ปัญหา อุปสรรค และพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองได้

ประเทศไทยเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยรวมถึงเด็กและเยาวชนข้ามชาติ จึงได้รับรองสิทธิการศึกษาในกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้รับรองเรื่องสิทธิทางการศึกษาไว้ในหมวดที่ 3 ตามมาตรา 27 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายมีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม

หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใดจะกระทำให้ได้ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, 2560 : 8)

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ทุกคนควรได้รับอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมโดยไม่มีข้อจำกัด รัฐบาลไทยตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมทั่วถึงและกำหนด เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามหลัก “No One Left Behind” หรือ “จะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” แม้บุคคลดังกล่าวจะไม่มีสัญชาติไทยก็ตาม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561, อ้างถึงใน ระเบียบวาระที่ ๖๖๓ และคณะ, 2565 : 31) โดยเห็นชอบนโยบายการปฏิบัติต่อชนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ใน ประเทศไทยบนพื้นฐานของความเคารพในสิทธิมนุษยชนและเป็นเอกภาพของชาติ โดยเฉพาะ ด้านนโยบายทางการศึกษาตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2548 ที่กำหนดให้ กระทรวงศึกษาธิการมีการปรับแก้ระเบียบว่าด้วยหลักฐานการรับนักเรียนนักศึกษาเข้าเรียน ในสถานศึกษา เพื่อให้เด็กอพยพต่างด้าว เด็กไร้สัญชาติ และเด็กชนเผ่าที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียน ราษฎรมีโอกาสได้รับการศึกษามากขึ้น และเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในการประชุมเมื่อ วันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2548 เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กกลุ่มนี้ จากเดิมที่จำกัดให้ เฉพาะบางกลุ่มและบางระดับการศึกษา เปลี่ยนเป็นเปิดกว้างให้ทุกคนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยได้เข้า เรียนโดยไม่จำกัดระดับการศึกษาหรือพื้นที่การศึกษา รวมทั้งจัดสรรงบประมาณอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่าย รายหัวแก่สถานศึกษาที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรและไม่มีสัญชาติไทย ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ในอัตราเดียวกับค่าใช้จ่ายรายหัวที่จัดสรร ให้เด็กไทย (องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย, 2563; อ้างถึงใน ระเบียบวาระที่ ๖๖๓ และคณะ, 2565 : 31)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบ โรงเรียนสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย และเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานภาครัฐ มีหน่วยงานที่กำกับดูแล แบ่งออกได้ 2 หน่วยงาน ได้แก่ (1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และ (2) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน (สช.) ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานหลัก ที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาของเด็กที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ (อายุ 6-15 ปี)

สำหรับการจัดการศึกษานอกระบบ โดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัย พ.ศ. 2551 ได้กำหนดให้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) มีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนได้รับความรู้ ทักษะพื้นฐาน ในการแสวงหา ความรู้ และได้เรียนรู้ในสาระที่สอดคล้องกับความสนใจและความจำเป็นในการยกระดับคุณภาพชีวิต และยังเน้นการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเรื่องต่าง ๆ

เพื่อเป็นการจูงใจให้กับภาคสังคมอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยด้วย

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน (สกร.เขตบางบอน) ตั้งอยู่ในบริเวณวัดนินสุขาราม พื้นที่เขตบางบอนมีสภาพพื้นที่เป็นกึ่งชนบทกึ่งชุมชนเมือง เป็นพื้นที่ที่มีการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวิวัฒนาการอย่างมาก ปัจจุบันเขตบางบอนมีพื้นที่การปกครองแบ่งออกเป็น 4 แขวง ได้แก่ แขวงบางบอนเหนือ แขวงบางบอนใต้ แขวงคลองบางพราน และแขวงคลองบางบอน (สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ, 2565 : 5) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร กรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีหน้าที่หลักในการจัดบริการการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้กับประชาชนในพื้นที่เขตบางบอน ในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และการจัดการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ และรูปแบบอื่นอย่างกว้างขวางและทั่วถึง นอกจากนี้ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ยังมีศูนย์การเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ในชุมชนในระดับแขวง จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ แขวงบางบอนเหนือ แขวงบางบอนใต้ แขวงคลองบางพราน และแขวงคลองบางบอน เพื่อให้บริการการเรียนรู้แก่ประชาชนในชุมชนอย่างทั่วถึง โดยประสานความร่วมมือกับผู้นำชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษานอกระบบ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับเขตบางบอนจัดการศึกษาให้กับกลุ่มเป้าหมายประชาชนทั่วไป ผู้ต้องขังในเรือนจำ ผู้ไม่รู้หนังสือ และเด็กและเยาวชนข้ามชาติ สำหรับกลุ่มเด็กและเยาวชนข้ามชาติเป็นกลุ่มเป้าหมายที่มีจำนวนมากในพื้นที่เขตบางบอน เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีความหนาแน่นของแรงงานข้ามชาติ เมื่อคนกลุ่มนี้เข้ามาเป็นแรงงานจะตามมาพร้อมกับเด็กและเยาวชนข้ามชาติที่ย้ายมากับบิดามารดา รวมถึงบุตรแรงงานข้ามชาติที่เกิดในประเทศไทย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแรงงานข้ามชาติ จากสถิติจำนวนแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน ประจำเดือนตุลาคม 2565 ของกรมการจัดหางานสำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครพื้นที่ 2 ที่รับผิดชอบจำนวน 5 เขต ได้แก่ เขตราชบุรีบูรณะ เขตจอมทอง เขตทุ่งครุ เขตบางขุนเทียน และเขตบางบอน ได้จัดทำสถิติข้อมูลแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานไว้ มีจำนวนแรงงานต่างด้าวทั้งสิ้น 89,817 คน (กรมการจัดหางาน, 2565 : 7) ซึ่งแรงงานเหล่านี้อยู่ในพื้นที่เขตบางบอน โดยประมาณจำนวน 18,000 - 20,000 คน แต่ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติในพื้นที่เขตบางบอน ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนจัดเพียงลำพังและขาดความคล่องตัวในการบริหารจัดการอันเนื่องจากข้อจำกัดด้านกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาของกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว จนกระทั่งมีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2548 เห็นชอบแนวปฏิบัติการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย โดยให้ขยายโอกาสทางการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย เปิดกว้างให้ทุกคนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยสามารถเข้าเรียนได้โดยไม่จำกัดระดับ ประเภทหรือพื้นที่การศึกษา (วรกร สายแก้ว, 2561 : 29)

จากแนวนโยบายและหลักสิทธิมนุษยชนดังกล่าว เป็นแนวปฏิบัติที่ช่วยให้การบริหารจัดการการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ มีความคล่องตัวทั้งในแง่ของการเปิดโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ และการได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินการจัดบริการศึกษาให้กับกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษานอกระบบในพื้นที่ จึงมองเห็นช่องทางในการขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนข้ามชาติที่อาศัยอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบโดยผนึกกำลัง (Synergy) กับองค์กรภาคเอกชนในพื้นที่ คือ มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ซึ่งเป็นองค์กรพัฒนาเอกชนที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายนี้อย่างต่อเนื่อง ด้วยการลงนามบันทึกข้อตกลงความเข้าใจ (MOU) พ.ศ. 2565 เพื่อใช้เป็นกรอบความร่วมมืออย่างเป็นทางการในการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนข้ามชาติอย่างเป็นระบบ ภายใต้กรอบบันทึกความเข้าใจนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนได้ดำเนินการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในส่วนของจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการจัดการศึกษาต่อเนื่อง เพื่อมุ่งหวังให้กลุ่มเป้าหมายมีทักษะและความพร้อมที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ความร่วมมือในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติดังกล่าว ประสบความสำเร็จในเชิงนวัตกรรมการบริหารงานวิชาการเป็นการปฏิบัติที่ดี (Good Practice) สามารถใช้เป็นต้นแบบได้ ผู้จัดทำจึงได้จัดทำรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ตามบันทึกความเข้าใจ (MOU) เพื่อให้การจัดการศึกษาดังกล่าวเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ทักษะพื้นฐาน ในการแสวงหาความรู้และการดำรงชีวิตตลอดจนการยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้เรียน อีกทั้งยังเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบให้กับกลุ่มเด็กและเยาวชนข้ามชาติ สำหรับหน่วยงานด้านการศึกษาและสถานศึกษาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียง สามารถนำแนวทางเหล่านี้ไปใช้หรือขยายผลในวงกว้างต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อเสนอผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ตามบันทึกความเข้าใจ (MOU)

2.2 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

3. นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ในครั้งนี้ผู้จัดทำได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ ดังนี้

การรายงานผลการดำเนินงาน หมายถึง การค้นคว้า รวบรวม และวิเคราะห์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ตามบันทึกความเข้าใจ (MOU) และข้อเสนอแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไปในรูปแบบของเอกสารรายงานผลการดำเนินงาน

เด็กและเยาวชนข้ามชาติ หมายถึง บุคคลที่อยู่ในวัยที่จะได้รับการศึกษานอกระบบตามหลักสูตรของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ที่เป็นบุคคลต่างชาติที่เข้ามาถูกต้องตามกฎหมาย หรือไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2548 ได้แก่ กัมพูชา เมียนมา ลาว และเวียดนาม ซึ่งในที่นี่แบ่งเป็น 2 กลุ่มอายุ คือ กลุ่มเด็ก (อายุ 8-15 ปี) และกลุ่มเยาวชน (อายุ 16-25 ปี)

กลุ่มบัตรสีชมพู หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ถือบัตรประจำตัวแรงงานต่างด้าว (บัตรสีชมพู) ซึ่งเป็นเอกสารแสดงที่รัฐบาลไทยออกให้แก่แรงงานข้ามชาติที่ได้รับอนุญาตให้อยู่และทำงานในประเทศไทยชั่วคราวตามมติคณะรัฐมนตรี โดยเฉพาะกลุ่มแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ เมียนมา ลาว และกัมพูชา รวมถึงบุตรของแรงงานเหล่านี้ที่เกิดในประเทศไทยหรือเดินทางเข้ามาพร้อมผู้ปกครอง ซึ่งมีทั้งเด็กและเยาวชนข้ามชาติตามเงื่อนไขดังกล่าว

กลุ่ม G-Code หมายถึง กลุ่มเด็กและเยาวชนข้ามชาติที่ได้รับรหัส G ในทะเบียนประวัติของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นรหัสที่ใช้สำหรับบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย แต่ได้รับการลงทะเบียนในระบบทะเบียนราษฎร คือ มีเลขรหัสประจำตัว 13 หลักหรือ G-Code เพื่อให้สามารถเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานบางประการ เช่น การศึกษาและบริการสาธารณสุขภายใต้เงื่อนไขที่รัฐบาลกำหนด

การจัดการศึกษานอกระบบ หมายถึง การศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย หลักสูตรและเนื้อหา มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคล มีรูปแบบวิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล และมีการกำหนดเกณฑ์และเงื่อนไขในการจบหลักสูตร ประกอบด้วย การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาต่อเนื่อง

การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การศึกษาที่จัดตามหลักภารกิจหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การศึกษาต่อเนื่อง หมายถึง การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะความสามารถของบุคคล ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายตามความจำเป็นเป็นระยะ ๆ ที่เป็นหลักสูตรระยะสั้น ในรูปแบบกลุ่มสนใจและรูปแบบชั้นเรียนวิชาชีพ

ระบบการจัดการศึกษานอกระบบ หมายถึง วิธีการและขั้นตอนในการจัดการศึกษานอกระบบ ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตร การศึกษาต่อเนื่อง

ผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ หมายถึง ผลการเรียนรู้และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชน ข้ามชาติตามบันทึกความเข้าใจ (MOU) ระหว่างศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางบอนและมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท 2 รูปแบบ ได้แก่ ผลการจัดการศึกษานอกระบบระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตร การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 และ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 และผลการจัด การศึกษาต่อเนื่อง ตามหลักสูตรระยะสั้น จำนวน 3 หลักสูตร คือ 1) หลักสูตรเทคโนโลยีเพื่อการ ประกอบอาชีพ (การใช้งานคอมพิวเตอร์ในสำนักงาน) 2) หลักสูตรตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป และ 3) หลักสูตรอาหารและเบเกอรี่

ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ หมายถึง ข้อเท็จจริง ข้อมูลเชิงคุณภาพ และมุมมองที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มจากกลุ่ม บุคคล ได้แก่ ผู้เรียน ครูประจำกลุ่ม ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ประสานงาน และภาคีเครือข่าย

แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ หมายถึง ข้อคิดเห็นที่เป็นแนวทางการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชน ข้ามชาติของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน (สกร.) หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริม การเรียนรู้กรุงเทพมหานคร กรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีหน้าที่หลักในการจัดบริการการศึกษา นอกระบบโรงเรียนให้กับประชาชนในพื้นที่เขตบางบอน ในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และการจัดการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ และรูปแบบอื่น อย่างหลากหลาย เพื่อให้บริการการเรียนรู้แก่ประชาชนในชุมชนอย่างทั่วถึง โดยประสานความร่วมมือ กับผู้นำชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท (มยช.) หมายถึง องค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อให้เด็กและเยาวชน ผู้ด้อยโอกาสในสังคมได้รับการช่วยเหลือและมีอนาคตที่ดีขึ้นจนสามารถหลุดพ้นจากวงจรทุกข์ยากของ การอพยพแรงงาน มีจุดมุ่งหมายในการช่วยเหลือ ส่งเสริมพัฒนาเด็กชนบทที่อพยพ ส่งเสริมโอกาสใน การพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการศึกษาต่อพร้อมกับการทำงาน การฝึกทักษะอาชีพเพิ่มเติม โดยมีพื้นที่ ปฏิบัติการซึ่งมีสำนักงานอยู่ที่กรุงเทพมหานคร ย่านอุตสาหกรรมเขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ชื่อหน่วยงาน กศน. หมายถึง หน่วยงาน กศน. ที่ใช้ชื่อตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 และตามประกาศกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เรื่อง กำหนดชื่อย่อ รหัสพยานุเคราะห์และเลขประจำส่วนราชการเจ้าของเรื่อง ในหน่วยงานสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ (ประกาศ ณ วันที่ 29 พฤษภาคม 2566) โดยใช้อ้างอิงตามประกาศฉบับนี้ แต่หากเป็นเอกสารอ้างอิงหรือการดำเนินงานที่ใช้ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 ใช้ชื่อที่เป็นไปตามพระราชบัญญัติฉบับหลัง เช่น กรณีของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เป็นชื่อที่ใช้ก่อนประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 เป็นต้น

4. ขอบเขตการจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน

การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานครั้งนี้ ผู้จัดทำได้กำหนดขอบเขตการดำเนินงาน ดังนี้

4.1 การเสนอผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ดำเนินการจัดทำเป็นลักษณะรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติที่ดำเนินการร่วมกันระหว่างศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนและมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทตามบันทึกความเข้าใจ (MOU) โดยดำเนินการ ดังนี้

4.1.1 การเสนอผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ตามบันทึกความเข้าใจ (MOU) เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2565 หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในช่วง 1 ตุลาคม 2565 ถึง 30 กันยายน 2566 ซึ่งประกอบด้วย 2 ภาคเรียน คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566

4.1.2 การเสนอผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ตามบันทึกความเข้าใจ (MOU) เพื่อการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พ.ศ. 2566 ในช่วง 1 มิถุนายน 2566 ถึง 30 กันยายน 2566 จำนวน 3 หลักสูตร คือ 1) หลักสูตรเทคโนโลยีเพื่อการประกอบอาชีพ (การใช้งานคอมพิวเตอร์ในสำนักงาน) 2) หลักสูตรตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป และ 3) หลักสูตรอาหารและเบเกอรี่

4.2 การเสนอข้อเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติโดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

5. ประโยชน์ที่ได้รับ

5.1 ประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

5.1.1 ได้รับโอกาสทางการศึกษา ทั้งด้านการรู้หนังสือ การพัฒนาทักษะชีวิต และการจ้างงานหรือการประกอบอาชีพ

- 5.1.2 ได้รับการส่งเสริมสิทธิพื้นฐานด้านการศึกษาและการพัฒนาตนเอง
- 5.2 ประโยชน์ต่อครอบครัวของเด็กและเยาวชนข้ามชาติ และชุมชน
  - 5.2.1 ครอบครัวของเด็กและเยาวชนข้ามชาติ มีความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการศึกษา
  - 5.2.2 ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กและเยาวชนข้ามชาติกับชุมชนที่อาศัยอยู่
- 5.3 ประโยชน์ต่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนและมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
  - 5.3.1 ขยายโอกาสทางการศึกษาได้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายในพื้นที่รับผิดชอบตามแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ที่ได้จากการจัดทำรายงานในครั้งนี้
  - 5.3.2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และองค์กรที่เกี่ยวข้อง
  - 5.3.3 แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท เป็นต้นแบบที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่อื่นได้
- 5.4 ประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ
  - 5.4.1 ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติและสร้างความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรม
  - 5.4.2 ช่วยให้เกิดเด็กและเยาวชนข้ามชาติเป็นแรงงานที่มีศักยภาพและมีคุณภาพในอนาคต

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ผู้จัดทำได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
3. หลักการแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบ
4. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
5. สถานการณ์และแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
6. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU)
7. แนวคิดเกี่ยวกับวงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA)
8. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
9. มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
10. องค์ประกอบของรายงานวิชาการ
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

1.1 กฎหมายระหว่างประเทศ

กฎหมายระหว่างประเทศถือเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอันได้แก่ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค ที่นานาประเทศต่างให้การยอมรับ ถือเป็นหลักกฎหมายหรือข้อตกลงร่วมกันที่ใช้บังคับระหว่างประเทศ โดยเริ่มจากการปฏิบัติต่อกันจนกลายเป็นจารีตประเพณี สนธิสัญญา และแนวคิดในการจัดตั้งองค์การระหว่างประเทศ (นิติพล คงสมบูรณ์, 2559 : 33) ซึ่งกฎหมายระหว่างประเทศที่รับรองสิทธิการศึกษานั้น จะเป็นกรอบในการให้ความคุ้มครองการเข้าถึงสิทธิการศึกษาของมนุษย์ทุกคนที่อาศัยอยู่ในรัฐที่เข้าร่วมลงนามเป็นรัฐภาคี และเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งมีกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย และบุตรหลานของแรงงานข้ามชาติ ดังต่อไปนี้

1.1.1 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948 (Universal Declaration of Human Rights, 1948)

ที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติได้ลงมติรับรองและประกาศใช้ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2491

โดยปฏิญญานี้ได้รับรองหลักการของสิทธิมนุษยชนที่ว่า “มนุษย์มีสิทธิติดตัวมาแต่กำเนิด มนุษย์มีศักดิ์ศรีและมีความเสมอภาคกัน ห้ามเลือกปฏิบัติต่อมนุษย์ไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ” ซึ่งรัฐต่าง ๆ ได้นำเอาหลักการเหล่านี้ไปบัญญัติเป็นกฎหมายในรัฐของตน จนถือได้ว่าปฏิญญาสากลฉบับนี้มีผลผูกพันในฐานะกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ (สุวรรณนี เข้มเจริญ, 2547; อ้างถึงใน วรากร สายแก้ว, 2561 : 26) อีกทั้งยังเป็นพื้นฐานสำคัญของสนธิสัญญาหรือกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนอื่น ๆ อีกหลายฉบับ โดยสาระสำคัญเกี่ยวกับสิทธิการศึกษาปรากฏอยู่ในข้อ 26 รับรองว่า

1) บุคคลมีสิทธิในการศึกษา การศึกษาจะต้องเป็นสิ่งที่ไม่ให้เปล่า โดยไม่คิดมูลค่าอย่างน้อยที่สุดในขั้นประถมศึกษาและขั้นพื้นฐาน ขั้นระดับประถมศึกษาให้เป็นการศึกษาภาคบังคับ ขั้นเทคนิคและขั้นประกอบอาชีพจะต้องจัดให้มีขึ้นโดยทั่ว ๆ ไปและขั้นสูงเป็นขั้นที่จะเปิดให้ทุกคนเท่ากันตามความสามารถ

2) การศึกษาจะมุ่งไปในทางพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์อย่างเต็มที่ และเพื่อเสริมพลังการเคารพต่อสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานให้แข็งแกร่ง ที่มุ่งจะเสริมความเข้าใจสันติและมิตรภาพระหว่างประชาชาติกลุ่มเชื้อชาติหรือกลุ่มศาสนา และมุ่งขยายกิจกรรมของสหประชาชาติเพื่อการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพ

3) ผู้ปกครองมีสิทธิก่อนผู้อื่นที่จะเลือกชนิดของการศึกษาสำหรับบุตรหลานของตน

1.1.2 อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ ค.ศ. 1965 (International Convention on the Elimination of all Forms of Racial Discrimination, 1965)

อนุสัญญานี้ได้กำหนดหลักการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ โดยกำหนดให้รัฐภาคีประกันสิทธิของบุคคลทุกคนอย่างเสมอภาคกัน โดยปราศจาก “การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ” ซึ่งในที่นี้การเลือกปฏิบัติ หมายถึง การจำแนก การกีดกัน การจำกัด หรือการเอื้ออำนาจพิเศษ เพราะเชื้อชาติ สีผิว เชื้อสาย ชาติกำเนิด หรือเผ่าพันธุ์ สำหรับนโยบายของรัฐภาคีและการดำเนินมาตรการเพื่อขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ อาทิ การห้ามการโฆษณาชวนเชื่อ ประกันสิทธิอันเท่าเทียมกันของบุคคลภายใต้กฎหมาย การเยียวยาเมื่อถูกละเมิด การให้ความสำคัญด้านมาตรการในการศึกษาวัฒนธรรมและข้อมูลเพื่อขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติโดยสิทธิของบุคคลในการได้รับการศึกษาและการฝึกอบรมปรากฏในข้อ 5 ของสนธิสัญญานี้

1.1.3 กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ค.ศ. 1966 (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, 1966)

กติการะหว่างประเทศฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับรองสิทธิของบุคคลตามที่บัญญัติไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เป็นการกำหนดพันธกรณีของรัฐที่จะต้องดำเนินการให้สิทธิที่บัญญัติไว้บรรลุผลอย่างแท้จริง โดยต้องประกันว่าสิทธิตามที่กำหนดไว้ในกติกาฉบับนี้ จะสามารถใช้ได้โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติที่เกี่ยวกับเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็น

ทางการเมือง หรือทางอื่น (สุวรรณีย์ เข็มเจริญ, 2547; อ้างถึงใน วรากร สายแก้ว, 2561 : 27) ซึ่งสาระสำคัญของสิทธิการศึกษาปรากฏอยู่ในข้อ 13 ว่าประเด็นสำคัญคือ การรับรองสิทธิของทุกคนในการศึกษามุ่งไปในทางพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์ การศึกษาขั้นประถมศึกษาให้เป็นการศึกษาภาคบังคับ โดยมีการจัดให้ทุกคนแบบให้เปล่า สำหรับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาแบบต่าง ๆ การศึกษามัธยมทางเทคนิค และอาชีวศึกษาให้จัดโดยทั่วไปให้ทุกคนมีสิทธิได้รับ โดยวิธีการที่เหมาะสมทุกทางและนำการศึกษาแบบให้เปล่ามาใช้้อย่างค่อยเป็นค่อยไป การศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องได้รับการสนับสนุนหรือส่งเสริมให้มากที่สุด สำหรับผู้ที่ไม่ได้รับหรือเรียนไม่ครบตามช่วงระยะเวลาทั้งหมดของการศึกษาขั้นประถม

1.1.4 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989 (Convention on the Rights of the Child 1989)

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กกำหนดขึ้นตามหลักของกฎบัตรสหประชาชาติที่ว่าด้วยศักดิ์ศรีและคุณค่าของมนุษย์ที่เท่าเทียมกันโดยการไม่เลือกปฏิบัติ โดยระลึกว่าเด็กมีสิทธิพิเศษที่จะได้รับการดูแลช่วยเหลือในสิ่งแวดล้อมของครอบครัวที่ได้รับการช่วยเหลือคุ้มครองบนรากฐานของประเพณีและค่านิยมทางวัฒนธรรมซึ่งทุกประเทศที่เป็นภาคีในอนุสัญญานี้ จะต้องให้ความสำคัญด้านการศึกษาแก่เด็กทุกเชื้อชาติและทุกเผ่าพันธุ์โดยยึดหลักว่าเด็กมีสิทธิที่จะได้รับการพัฒนาและเด็กทุกคนต้องได้รับสิทธิรับการศึกษาที่ดี

โดยสาระสำคัญของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 28 กำหนดให้รัฐภาคีจะต้องให้สิทธิเด็กในการได้รับการศึกษาโดยเน้นในประเด็นสำคัญ คือ (วรากร สายแก้ว, 2561 : 27)

- 1) จัดการศึกษาระดับประถมเป็นภาคบังคับที่เด็กทุกคนสามารถเรียนได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
- 2) สนับสนุนการพัฒนาของการศึกษาระดับมัธยมในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการศึกษาสายสามัญและสายอาชีพ จัดการศึกษาให้แพร่หลายและเปิดกว้างแก่เด็กทุกคน และดำเนินมาตรการที่เหมาะสม เช่น การนำมาใช้ซึ่งการศึกษาแบบให้เปล่า และการเสนอให้ความช่วยเหลือทางการเงินในกรณีจำเป็น
- 3) ทำให้การศึกษาในระดับสูงเปิดกว้างแก่ทุกคนบนพื้นฐานของความสามารถ โดยทุกวิธีการที่เหมาะสม
- 4) ทำให้ข้อมูลข่าวสารและการแนะแนวทางการศึกษาและอาชีพ เป็นที่แพร่หลายและเปิดกว้างแก่เด็กทุกคน
- 5) ดำเนินมาตรการเพื่อสนับสนุนการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ และลดอัตราการออกจากโรงเรียนกลางคัน

1.1.5 ปฏิญญาโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน ค.ศ. 1990 (World Declaration on Education for All, 1990)

ปฏิญญาโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน (World Declaration on Education for All) หรือปฏิญญาจอมเทียน เป็นข้อตกลงของประเทศสมาชิกองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ทุกประเทศเห็นพ้องกันว่า การศึกษาเป็นสิทธิอันพึงมีของประชากรโลก เพราะการศึกษาจะพัฒนาศักยภาพมนุษย์ ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเข้มแข็ง ประเทศสมาชิกจะต้องมีนโยบายและเร่งรัดจัดการศึกษาให้กับประชาชนให้ทั่วถึงโดยไม่แบ่งแยก และถือเป็นพันธกิจที่รัฐบาลของประเทศนั้น ๆ ต้องดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จภายในระยะเวลา 10 ปี พันธกิจที่ทุกประเทศจะต้องดำเนินการผลักดันให้เป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาเพื่อปวงชน 6 ประการ (The Six EFA Goals) ได้แก่ ขยายและปรับปรุงการศึกษาและดูแลเด็กเล็กก่อนวัยเรียน จัดการศึกษาประถมศึกษาภาคบังคับแก่เด็กทุกคนโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และทักษะชีวิตให้แก่เยาวชนและผู้ใหญ่ เพิ่มอัตราการรู้หนังสือของผู้ใหญ่ทำให้เกิดความเท่าเทียมและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ทั้งนี้ ประเทศไทยได้กำหนดเป้าหมายในการเข้าถึงการศึกษาไว้ 3 ประเด็น ได้แก่

- 1) เด็กควรได้รับการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา
- 2) เด็กทุกคนโดยเฉพาะเด็กผู้หญิง เด็กที่อยู่ในสถานการณ์ยากลำบาก และเด็กจากชนกลุ่มน้อย จะสามารถเรียนในระดับประถมศึกษาภาคบังคับที่มีคุณภาพโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย
- 3) ควบคุม/ลด อัตราการออกกลางคันของเด็กทุกกลุ่ม

ต่อมาจึงได้ยกระดับขึ้นไปเป็นเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs โดยในเป้าหมายที่ 4 เป็นเป้าหมายด้านการศึกษาใน 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) การเข้าถึงการศึกษาภาคบังคับ 2) การลดการออกกลางคัน และ 3) การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ (วรากร สายแก้ว, 2561 : 28)

1.2 กฎหมายและนโยบายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย และบุตรหลานของแรงงานข้ามชาติ

กฎหมายและนโยบายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย และบุตรหลานของแรงงานข้ามชาติ ถือเป็นหลักเกณฑ์ในการรับรองและประกันสิทธิการศึกษาของกลุ่มบุคคลดังกล่าวในประเทศไทย ซึ่งมีผลให้หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ จะต้องปฏิบัติตามและดำเนินการตามภารกิจหน้าที่ที่กฎหมายและนโยบายของรัฐกำหนด มีดังนี้

1.2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สิทธิเสรีภาพในการศึกษาอบรม เริ่มปรากฏครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับ พุทธศักราช 2475 แต่พัฒนาการที่สำคัญ ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2521 ระบุว่าหน้าที่ของรัฐในการจัดการศึกษาภาคบังคับให้กับประชาชน โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย และภายหลังการประชุมปฏิญญาโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน ประเทศไทยก็นำเอาหลักการ “สิทธิการศึกษาขั้นพื้นฐาน” มาบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ความว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายและต่อมา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 กำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ และบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งคำว่า “บุคคล” ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทั้งสองฉบับนั้นแสดงให้เห็นว่า รัฐต้องให้ความคุ้มครองต่อสิทธิการศึกษาของบุคคลทุกคน โดยเฉพาะแต่บุคคลสัญชาติไทยเท่านั้น

สำหรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีแนวคิดสำคัญในการบัญญัติรับรองสิทธิ และเสรีภาพที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม กล่าวคือ มีการบัญญัติรับรองให้เป็นที่หน้าที่ของรัฐ เพื่อบังคับให้รัฐทำหน้าที่และก่อให้เกิดผลสำเร็จแห่งสิทธิได้อย่างแท้จริง มากกว่าการบัญญัติรับรองให้เพียงสิทธิและเสรีภาพของบุคคล โดยวางหลักทั่วไปไว้ในมาตรา 4 วรรค 1 ว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง ซึ่งถือเป็นเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่จะให้ความคุ้มครองหลักสิทธิมนุษยชน สิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ผลให้เกิดความผูกพันต่ออำนาจรัฐทั้งหลาย (นิติพล คงสมบูรณ์, 2559 : 66) และรับรองสิทธิการศึกษาไว้ในหมวดที่ 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 54 กล่าวคือ รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย โดยที่รัฐมีหน้าที่กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษามีคุณภาพและได้มาตรฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นหลัก ให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

1.2.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้นำบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ เรื่องของการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็น

มนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล รวมถึงสิทธิทางการศึกษามาบัญญัติรับรองไว้ อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งในมาตรา 10 และมาตรา 12 มีสาระบัญญัติที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ โดยกำหนดให้ รัฐมีหน้าที่ต้องจัดการศึกษาให้บุคคลอย่างทั่วถึงเท่าเทียมกันและบุคคลทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษาขั้น พื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รวมไปถึงกลุ่มผู้ด้อยโอกาส โดยจัดในรูปแบบในระบบ การศึกษา นอกระบบ หรือการศึกษาตามอัธยาศัยรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือทั้งสามรูปแบบตาม ความเหมาะสม เพื่อให้ทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ รวมถึงได้วางหลักการให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น สามารถสนับสนุน หรือจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้โดยจะได้รับสิทธิประโยชน์จากรัฐ อันได้แก่ ได้รับความ สนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูบุคคลที่อยู่ในความดูแล และเงิน อุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนได้รับการลดหย่อนหรือการยกเว้นภาษี สำหรับค่าใช้จ่ายในการศึกษา

1.2.3 พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กำหนดแนวทางส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็กและเยาวชน ข้ามชาติให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 โดยพิจารณาบทบัญญัติที่ สำคัญเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ (1) การเรียนรู้ ตลอดชีวิต (2) การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง (3) การเรียนเพื่อคุณวุฒิตามระดับ และการเรียนรู้ รูปแบบอื่น การเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้วิธีที่หลากหลายซึ่งมีความ แตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม ที่ไม่ใช้วิธีทดสอบความรู้ทางวิชาการอย่างเดียว ประกอบกับการส่งเสริม และสนับสนุนให้ภาคีเครือข่าย ได้แก่ หน่วยงานรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานเอกชน ชุมชน ครอบครัว สถาบันทางศาสนา และบุคคลอื่นใด ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริม การเรียนรู้ พ.ศ. 2566 ให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษา

1.2.4 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2548

คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติหลักการร่างระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐาณ วัน เดือน ปีเกิด ในการรับนักเรียนนักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2548 (การจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐาณทะเบียนราษฎร หรือไม่มีสัญชาติไทย) และเห็นชอบแนว ปฏิบัติการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐาณทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย โดยให้ขยาย โอกาสทางการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐาณทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยเปิดกว้างให้ทุก คน ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย สามารถเข้าเรียนได้โดยไม่จำกัดระดับ ประเภท หรือพื้นที่การศึกษา และ ออกหลักฐาณทางการศึกษาให้เมื่อสำเร็จการศึกษา รวมทั้งจัดสรรงบประมาณอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่าย รายหัวให้แก่สถานศึกษาที่จัดการศึกษาแก่กลุ่มบุคคลที่ไม่มีหลักฐาณทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในอัตราเดียวกับค่าใช้จ่ายรายหัวที่จัดสรรให้แก่เด็กไทย

1.2.5 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษา เข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษา เข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสแก่บุคคลที่ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยเปิดกว้างให้แก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานที่ทางราชการออกให้ ให้ใช้เอกสารตามที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนด หรือให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือองค์กรเอกชนทำบันทึกแจ้งประวัติบุคคลเพื่อเป็นหลักฐานที่จะนำมาลงหลักฐานทางการศึกษาได้

1.2.6 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การรับนักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีหลักฐาน ทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2562

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การรับนักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีหลักฐาน ทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2562 ให้สถานศึกษารับเด็กหรือบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยเข้าเรียน หากมีเอกสารหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือเลขประจำตัว 13 หลัก ให้ดำเนินการตามขั้นตอนปกติ และหากไม่มีเอกสารหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือเลขประจำตัว 13 หลัก ให้ปฏิบัติตามขั้นตอนในการกำหนดรหัสประจำตัวผู้เรียน ในระบบกำหนดรหัสประจำตัวผู้เรียน เพื่อเข้ารับบริการการศึกษาสำหรับผู้ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ไปจนกว่าจะได้รับการจัดทำทะเบียนราษฎรและได้เลขประจำตัว 13 หลัก ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และได้เปิดกว้างให้สถานศึกษารับเด็กหรือบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยเข้าเรียน โดยให้สถานศึกษาประสานผู้ปกครองของเด็กหรือบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรและเลขประจำตัว 13 หลัก เพื่อรวบรวมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ส่งให้กับสำนักทะเบียนอำเภอ/สำนักทะเบียนท้องถิ่น เพื่อแจ้งขอจัดทำเอกสารทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวในระบบฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และนำเลขประจำตัว 13 หลักนั้นมาใช้เป็นฐานข้อมูลผู้เรียน ในกรณีตรวจสอบแล้วพบว่าบุคคลที่ไม่สามารถกำหนดสถานะและเลขประจำตัว 13 หลัก ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรได้ให้สถานศึกษากำหนดรหัสประจำตัวผู้เรียนให้ใช้รหัสตัว G ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

จากสาระสำคัญของกฎหมายและนโยบายที่กล่าวมานั้น สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ซึ่งประเทศไทยได้นำแนวทางเหล่านี้มาเป็นหลักในการดำเนินงานเพื่อให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของประเทศ ซึ่งช่วยให้ผู้จัดทำรายงาน

มองเห็นประเด็นในการวิเคราะห์ อภิปรายผล และเสนอแนวทางที่มีความชัดเจน สมเหตุสมผล เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของประเทศ และเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ทั้งต่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท เด็กและเยาวชนข้ามชาติกลุ่มเป้าหมาย สังคม และประเทศชาติโดยรวม

2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

2.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษา ถือเป็นกระบวนการสำคัญของการบริหารที่จะใช้ในการขับเคลื่อนและพัฒนางานด้านการศึกษาของแต่ละสถานศึกษา ผู้บริหารจึงต้องรู้หลักการของการบริหารและกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาไว้ ดังนี้

มุกดา อนุภานนท์ (2555 : 11) กล่าวว่า การบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการบริหารงานในสถานศึกษา ซึ่งดำเนินงานโดยกลุ่มบุคคลต่าง ๆ มีจุดมุ่งหมายเพื่อบริการทางการศึกษา แก่สมาชิกของสังคม เพื่อพัฒนาให้สมาชิกมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

อุมาวดี วัฒนานุกุล (2560 : 15) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การร่วมมือกันของบุคคลฝ่ายต่าง ๆ เพื่อดำเนินการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความเจริญงอกงามในทุก ๆ ด้านทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยกิจกรรมหรือกระบวนการที่เป็นระบบ มีระเบียบแบบแผนและมีลักษณะเกื้อหนุนให้บุคคลได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

นุริยะห์ หะแวง (2564 : 13) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาที่ช่วยในการพัฒนามนุษย์ สังคม และประเทศชาติ ให้เกิดประโยชน์รวมทั้งประสิทธิภาพโดยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

พิชญภา ยืนยาว (2565 : 17) กล่าวว่า การบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการบริหารงานในสถานศึกษา มีจุดเริ่มต้นจากการร่วมกันปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคล ที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์และร่วมกันปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ เพื่อให้บริการทางการศึกษา พัฒนาให้สมาชิกมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร พัฒนาสมาชิกของสังคมให้มีความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ และให้เป็นสมาชิกที่ดี มีคุณภาพ และเป็นประโยชน์ต่อสังคม

กล่าวโดยสรุป การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบของบุคคลในสถานศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และมุ่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และความเจริญงอกงามทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร เพื่อให้บุคคลเป็นผู้มีคุณภาพและเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

2.2 ความสำคัญของการบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญที่มีบทบาทโดยตรงต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาในทุกๆระดับ เพราะเป็นกลไกที่ช่วยให้การดำเนินงานด้านการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายตามนโยบายและหลักสูตรที่กำหนดไว้ การบริหารที่ดีจะเอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ สร้างความร่วมมือระหว่างบุคลากรทางการศึกษา และส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความสำคัญของการบริหารการศึกษาไว้ ดังนี้

ปรัชญา เวสารัชช (2554 : 3) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารการศึกษาเป็นการบริหารจัดการที่มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกา และวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุนและมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาเที่ยงตรงและเชื่อถือได้

อุมาวดี วัฒนานุกุล (2560 : 15) กล่าวว่า การบริหารการศึกษามีความสำคัญ คือเป็นปัจจัยที่ช่วยให้การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนมีความสมบูรณ์และเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้จะนำไปสู่ความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศได้

นุริยะห์ หะแวง (2564 : 13) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารการศึกษา คือ ช่วยให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่มุ่งพัฒนาคนให้สมบูรณ์ในทุกด้าน พร้อมทั้งการบริหารการศึกษา มีกิจกรรมในการตรวจสอบการดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักวิชาการ และหมายรวมถึงการบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ผู้มีส่วนร่วม

กล่าวโดยสรุป ความสำคัญของการบริหารการศึกษา เป็น กระบวนการบริหารจัดการที่มีระบบ มีแบบแผน และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีบุคลากรและหน่วยงานร่วมรับผิดชอบ เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่มุ่งพัฒนาคนให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม อีกทั้งยังช่วยให้การดำเนินงานทางการศึกษามีประสิทธิภาพ โปร่งใส สามารถประเมินผลได้อย่างเชื่อถือได้

2.3 บทบาทของผู้บริหารทางการศึกษา

ผู้บริหารทางการศึกษามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายและนโยบายที่กำหนดไว้ เป็นผู้ดำเนินการวางแผน กำกับ ดูแล และพัฒนากระบวนการบริหารภายในสถานศึกษาให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้บทบาทของผู้บริหารทางการศึกษาไว้ ดังนี้

สมพิศ โห้งาม (2553 : 117-119) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารมี 4 ประการ ได้แก่

1. ให้คำแนะนำ (Directive) ผู้บริหารในลักษณะเช่นนี้ จะเป็นผู้บอกหรือผู้สั่งให้ ผู้ใต้บังคับบัญชาทำในสิ่งที่ต้องการ ไม่ได้ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมตัดสินใจ

2. ให้การสนับสนุน (Supportive) ผู้บริหารในกรณีนี้จะแสดงความเป็นกันเอง ให้ความสนใจ เอาใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชา สนับสนุนให้งานบรรลุเป้าหมาย

3. เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม (Participative) ผู้บริหารลักษณะนี้จะแสวงหาข้อคิดข้อเสนอแนะจากผู้ใต้บังคับบัญชา เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมตัดสินใจ

4. มุ่งงาน (Achievement Oriented) ผู้บริหารลักษณะนี้จะมุ่งสู่ความสำเร็จของงาน ด้วยการกระตุ้นผู้ปฏิบัติงานให้ทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย

กรมวิชาการ คณะกรรมการการปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2543 : 76 อ้างถึงใน นูริยะห์ หะแวง, 2564 : 14) ได้สรุปบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนไว้ ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนทำหน้าที่เป็นผู้นำในการปฏิรูปการเรียนรู้
2. นำโรงเรียนไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้และสังคมแห่งปัญญา คือ ปรับเปลี่ยนแนวคิดในการบริหารจัดการเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ กำหนดแผนยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

3. จัดการเอื้ออำนวยความสะดวกให้ครูผู้สอน มีเสรีในการคิดพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ ทำการวิจัยในชั้นเรียน แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างเพื่อนครูและการทำงานเป็นทีม

4. พัฒนาผลการเรียนให้ได้มาตรฐานตามหลักสูตร

5. พัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ช่วยเหลือคนในด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

เต็มศิริ เฉลาพัทธ์ (มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2552 : 116-117) มีความเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีบทบาทตามภารกิจและพฤติกรรมกรรมการบริหาร ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ 9 ประการ คือ

1. กำหนดเป้าหมาย (Setting Goal) ผู้บริหารจะต้องมีบทบาทในการกำหนดเป้าหมายของการศึกษาโดยทั่วไป และเป้าหมายของโรงเรียนแต่ละโรงเรียน

2. กำหนดนโยบาย (Marketing) ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการศึกษาโรงเรียนอย่างกว้างขวาง

3. กำหนดบทบาท (Determining Roles) ผู้บริหารจะต้องมีความรับผิดชอบในการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในหน่วยงาน

4. ประสานงาน (Coordinating administrative function and structure) ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบในการประสานการดำเนินงานด้านต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์เดียวกัน

5. ประเมินประสิทธิภาพ (Appraising Effectiveness) ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบในการประเมินผลงานของหน่วยงาน

6. ทำงานกับผู้นำชุมชนเพื่อการปรับปรุงส่งเสริมการศึกษา (Working with community leadership to promote improvements in education)

7. ใช้ทรัพยากรทางการศึกษาของชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Using the educational resources the community)

8. การให้ประชาชนมีส่วนร่วม (Involving People) ผู้บริการจะต้องรับผิดชอบในการส่งเสริมให้บุคลากรทุกฝ่ายและประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการศึกษารวมทั้งติดตามประเมินผล

9. การติดต่อสื่อสาร (Communicating) ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

กล่าวโดยสรุป บทบาทของผู้บริหารทางการศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษา โดยผู้บริหารต้องทำหน้าที่ทั้งด้านการนำ การวางแผน การประสานงาน และการพัฒนาองค์กรให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษา ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. ด้านภาวะผู้นำและการบริหารงานบุคคล ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำที่ให้คำแนะนำ สนับสนุน เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และกระตุ้นให้ทุกคนมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จของงาน

2. ด้านการพัฒนาองค์กรการเรียนรู้ ผู้บริหารมีบทบาทในการเป็นผู้นำการปฏิรูปการเรียนรู้ นำพาโรงเรียนสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ สนับสนุนครูให้มีอิสระในการคิด สร้างนวัตกรรม และพัฒนาการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. ด้านภารกิจและพฤติกรรมกรรมการบริหาร ผู้บริหารต้องกำหนดเป้าหมายและนโยบายของโรงเรียนให้ชัดเจน จัดสรรบทบาทหน้าที่ของบุคลากร ประสานงานและประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

3. หลักการแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบ

การพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบมีรากฐานสำคัญอยู่บนหลักการที่มุ่งเน้นความเท่าเทียมและความยืดหยุ่น เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและต่อเนื่องตลอดชีวิต หลักการเหล่านี้ถูกกำหนดขึ้นเพื่อให้การศึกษาเข้าถึงง่าย สอดคล้องกับวิถีชีวิต และตอบสนองความต้องการที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคลและแต่ละท้องถิ่น ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้หลักการ ไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (อ้างถึงในอัมพร พงษ์กังสนานนท์, 2550 : 51-52) ได้กำหนดหลักการและจุดมุ่งหมายสำคัญของการจัดการศึกษา ไว้ดังนี้

1. หลักการ การจัดการศึกษามีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1.1 การจัดการศึกษาเป็นไปโดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education)

1.2 การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (Education for All)

1.3 การจัดการศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน

1.4 การจัดการศึกษาต้องมีรูปแบบหลากหลาย ยืดหยุ่น

1.5 การจัดการศึกษาต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. จุดมุ่งหมายการจัดการศึกษา มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ ดังนี้

2.1 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีทักษะการประกอบอาชีพและสร้างประโยชน์ให้แก่สังคม

2.2 การจัดการศึกษาเพื่อปวงชน นอกจากจะดำเนินการให้เด็กปกติ 0-5 ปี และ 6-17 ปี แล้ว ยังต้องให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาคความด้อยโอกาสและการพลาดโอกาสทางการศึกษาของกลุ่มเป้าหมายพิเศษ กลุ่มต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญ ได้แก่

2.2.1 กลุ่มผู้พิการ

2.2.2 กลุ่มด้อยโอกาส จำแนกได้ 15 กลุ่มย่อย ได้แก่ 1) แรงงานเด็ก 2) เด็กเร่ร่อน 3) เด็กถูกกรรมกรก่อสร้าง 4) เด็กที่อยู่ในธุรกิจบริการทางเพศ 5) เด็กตั้งครรภ์นอกสมรส 6) เด็กที่ถูกทอดทิ้ง 7) เด็กในสถานสงเคราะห์ 8) เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน 9) เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ 10) เด็กในชุมชนแออัดที่ยากจน 11) เด็กไม่มีสัญชาติและเด็กต่างชาติ 12) เด็กชาวเขาและเด็กชาวไทยต่างวัฒนธรรม 13) เด็กติดสารระเหยและยาเสพติด 14) เด็กหรือพ่อแม่ติดเชื้อ HIV และ 15) เด็กยากจน

2.3 กลุ่มที่มีความสามารถพิเศษ

2.4 กลุ่มพลาดโอกาสทางการศึกษาอายุ 17 ปีขึ้นไป ที่ได้รับการศึกษาภาคบังคับไม่ถึง 9 ปี หรือได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ถึง 12 ปี

2.5 กลุ่มพ่อแม่ สตรี และผู้สูงอายุ

สุมาลี สังข์ศรี (อ้างถึงในปีพ.ศ. ๒๕๖๔ : ๒๐-๒๑) กล่าวว่า การศึกษานอกระบบมีความยืดหยุ่นในเรื่องระบบ ระเบียบ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านอายุของผู้เรียน ระยะเวลาเรียน หลักสูตร วิธีการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล สถานที่เรียน ผู้เรียนสามารถเข้าเรียนได้เมื่อมีความพร้อม หยุดเรียนได้เมื่อมีภาระจำเป็นและกลับมาเรียนใหม่ได้เมื่อต้องการ เป็นการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นและสังคม หน่วยงานที่

รับผิดชอบการจัดการศึกษาประเภทนี้ไม่จำกัดเฉพาะสถานศึกษา อาจจะเป็นหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน กลุ่มเป้าหมายของการศึกษานอกระบบจะมีทั้งประชากรก่อนวัยเรียนและประชากรในวัยเรียน ซึ่งขาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียนด้วยข้อจำกัดต่าง ๆ รวมทั้งประชากรที่พ้นวัยเรียนไปแล้วหรือกลุ่มผู้ใหญ่ที่ต้องการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2551 : 19-20) กล่าวถึงการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนยึดหลักการที่สำคัญ ๆ ในการจัดการศึกษา ดังนี้

1. ความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา เป็นการจัดบริการทางการศึกษา เพื่อให้โอกาสแก่ผู้ที่พลาดโอกาสทางการศึกษาและผู้ด้อยโอกาส โดยไม่มีข้อจำกัดในด้านเพศ วัย พื้นฐานการศึกษา อาชีพ ความสนใจ ฐานะทางเศรษฐกิจ ความห่างไกล ฯลฯ ได้มีโอกาสรับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน

2. การกระจายโอกาสทางการศึกษา เป็นการใช่วิธีการต่าง ๆ เพื่อกระจายโอกาสทางการศึกษาไปสู่กลุ่มเป้าหมายให้ครอบคลุมทั่วถึง ไม่ว่าจะอยู่ในเมืองหรือชนบทห่างไกล

3. ส่งเสริมการศึกษาที่เป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต หน่วยงานผู้จัดควรส่งเสริมให้กิจกรรมที่ต่อเนื่อง เมื่อผู้เรียนมีความพร้อมเมื่อใดสามารถศึกษาหาความรู้ได้ตลอดเวลา สามารถศึกษาหาความรู้ได้ทุกช่วงชีวิต

4. ความยืดหยุ่นและกฎเกณฑ์ในระเบียบต่าง ๆ ในการจัด ต้องไม่เคร่งครัดในระบบ ระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เหมือนการศึกษาในระบบโรงเรียน เช่น ไม่มีกฎเกณฑ์ในเรื่องของอายุของผู้เรียน ไม่มีกฎเกณฑ์ในเรื่องของพื้นฐานความรู้ ว่าต้องจบระดับนั้นระดับนี้ก่อนจึงจะเข้าเรียนได้ ผู้เรียนสามารถเข้าเรียนได้เมื่อเขามีความพร้อม และสามารถออกได้เมื่อเขามีความจำเป็น และสามารถกลับเข้าเรียนได้ใหม่อีกเมื่อพร้อม

5. สนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย จัดเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย กิจกรรมแต่ละกิจกรรมจะจัดขึ้นหลังจากการสำรวจความต้องการของกลุ่มเป้าหมายแล้ว ซึ่งกลุ่มเป้าหมายในแต่ละท้องถิ่น อาจมีความต้องการไม่เหมือนกัน กิจกรรมที่จัดให้ควรจะแตกต่างกันไป

6. สัมพันธ์กับสภาพการดำเนินชีวิต เนื้อหาหลักสูตรควรมีความยืดหยุ่นและหลากหลาย คือนอกจากจะมีกิจกรรมหลายประเภท หลายสาขาแล้ว เนื้อหาหลักสูตรในแต่ละวิชายังควรต้องยืดหยุ่นให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น

7. มีความหลากหลายในรูปแบบ โดยมีหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกได้ตามความสะดวก บางแบบอาจมีครูผู้สอนและจัดสอนเต็มเวลา บางแบบอาจสอนบางเวลาให้ผู้เรียนสลับกับการทำงาน บางแบบอาจเรียนด้วยตนเองโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป บางแบบอาจจะเรียนโดยอาศัยสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ บางแบบอาจจะเรียนทางไปรษณีย์

8. การจัดการเรียนการสอน คำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล คำนึงถึงความหลากหลาย และความแตกต่างของผู้เรียนเป็นอย่างมาก กลุ่มเป้าหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน ประกอบด้วย

บุคคลหลายวัย หลายพื้นฐานการศึกษา หลายอาชีพ หลายความสนใจ ควรจะต้องให้อิสระผู้เรียนได้ เรียนเร็วหรือช้าตามความสามารถตามเวลาที่สะดวก จะต้องฝึกฝนให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง

9. ผู้สอนหรือผู้ให้ความรู้มีความหลากหลาย ผู้ที่จะมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย ในกิจกรรมนอกระบบ จะไม่จำกัดอยู่เฉพาะครู อาจารย์ จากโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา อาจจะเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ หรือผู้รู้จากหน่วยงานต่าง ๆ จากสถานประกอบการ บุคคลในองค์กรท้องถิ่น ชาวบ้านผู้มีความชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง พระ ผู้เฒ่าผู้แก่ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นก็ได้

10. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา กิจกรรมการศึกษา นอกระบบ จะพัฒนาให้กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น

กล่าวโดยสรุป หลักการแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษา นอกระบบ มีหลักการสำคัญ คือ

1. ความเท่าเทียมและการเข้าถึง มุ่งเน้นการกระจายโอกาส และสร้างความเสมอภาค เพื่อให้ผู้ที่พลาดโอกาสและผู้ด้อยโอกาสทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาตลอดชีวิต ที่มีคุณภาพได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

2. ความยืดหยุ่นและความหลากหลาย การจัดการศึกษาต้องมีรูปแบบที่หลากหลาย ไม่เคร่งครัดในกฎเกณฑ์ ระเบียบ หรืออายุ เหมือนการศึกษาในระบบมากนัก และต้องสนองตอบความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและสัมพันธ์กับสภาพการดำเนินชีวิต

3. การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการมีส่วนร่วม การศึกษาต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง และพัฒนาทักษะการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคมในการจัดการศึกษา

4. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

4.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

นักวิชาการได้ให้ความหมายเกี่ยวกับแนวคิดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ไว้ดังนี้

ธีระ รุญเจริญ (2550 : 14) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม คือ การที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานเข้ามามีบทบาทในการพิจารณาปัญหาและตัดสินใจร่วมกันร่วมรับผิดชอบ ในการบริหารงานบางอย่าง เพื่อประโยชน์ในการระดมกำลังความคิดและแบ่งภาระหน้าที่ของผู้บริหาร

ธรรสาร บัลลังก์ปัทมา (2551 : 30) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรมตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหาและการประเมินร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ชัยยุทธ์ ศิริสุทธิ (อ้างถึงใน ปานระพี มหาสารโร, 2563 : 11) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน และท้องถิ่นในการจัดการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และท้องถิ่น ได้เข้าเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยร่วมแสดงความคิดเห็นและกระทำใน

สิ่งที่เห็นพ้องต้องกันตลอดจนร่วมพิจารณา กำหนดปัญหา ความต้องการของประชาชน ชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือแก้ปัญหา ตลอดจนหาแนวทางในการพัฒนาโรงเรียน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563 : 7) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หมายถึง กระบวนการ วิธีการที่หน่วยงานหรือองค์กรกำหนดให้บุคคลหรือกลุ่มคนที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สามารถรวมตัวกันเป็นคณะบุคคล ชมรม หรือองค์กร เพื่อช่วยเหลือการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา พื้นที่ จังหวัด ภูมิภาค และระดับชาติ ด้วยการส่งเสริมเสนอแนะ ทำนุบำรุงรักษา พัฒนา ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ทั้งในด้านการวางแผน การปฏิบัติการ และการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนและนโยบายการจัดการศึกษาของชาติ

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หมายถึง กระบวนการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีบทบาทร่วมกัน ตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงาน ไปจนถึงการประเมินผล เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและสังคม โดยการมีส่วนร่วมนั้นครอบคลุมทั้งระดับสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น มุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วนได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

4.2 ขั้นตอนและรูปแบบของการมีส่วนร่วม

โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff, 1980, P 10; อ้างถึงใน หัสณัย เจนจบ, 2564 : 18-19) ได้จำแนกรูปแบบหรือขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ในกระบวนการของการตัดสินใจ นั้น ประการแรกที่สุดที่จะต้องกระทำ คือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจนี้เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องดำเนินการไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานโครงการนั้น จะได้มาจากคำถามที่ว่าใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้างและจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากรการบริหารงาน ประสานงาน และการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังจะต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้รวมทั้งผลที่เป็นประโยชน์ในทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์และโทษต่อบุคคลและสังคมด้วย

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้นสิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกตคือ ความเห็น (Views) ความชอบ (Preference) และความคาดหวัง (Expectations) ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

ดร. สุนทรายุทธ (2551 : 8) ได้กล่าวว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมมีวิธีของการบริหารหลายแนวทางตามลักษณะของงานรวมถึงบทบาทของภาวะของผู้นำด้วย ซึ่งมีแนวทางดังนี้

1. การให้คำปรึกษา (Consultation) เป็นรูปแบบหนึ่งที่ผู้นำหรือผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ก่อนที่ผู้บริหารจะวินิจฉัยเพื่อให้ภารกิจนั้น ๆ สำเร็จตามวัตถุประสงค์อาจจะเป็นการจัดตั้งชั่วคราว เพื่อปรึกษาปัญหาเฉพาะหน้า หรือจะกระทำในรูปแบบของคณะกรรมการที่ปรึกษา ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นเหล่านี้ผู้บริหารจะเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยก็ได้การปรึกษาหารือเป็นการรับฟังความคิดเห็น และตรวจสอบข้อมูลบางประการ ก่อนที่จะมีการตัดสินใจดำเนินการและเพื่อประเมินผลบางประการที่อาจจะมองข้ามไป

2. การทำงานเป็นทีมหรือการสร้างทีมงาน (Team Building) เป็นกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันทำงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ซึ่งในการทำงานนั้นทุกคนจะต้องเข้าใจในวัตถุประสงค์ มีการประสานงานและสามารถทำหน้าที่แทนกันได้อย่างราบรื่น โดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมกล่าวคือ มีการวางแผนในการทำงานร่วมกันทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย มีบรรยากาศในการทำงานแบบประชาธิปไตย มีการตัดสินใจร่วมกัน และความสำเร็จของงานจะต้องเป็นผลงานของกลุ่ม

3. กลุ่มคุณภาพงาน (QC Circles) การบริหารวิธีนี้เรียกได้หลายอย่าง เช่น การสร้างกลุ่มคุณภาพงาน กลุ่มกิจกรรม QC กลุ่มพัฒนาคุณภาพงาน ฯลฯ ซึ่งมาจากการทำงานของกลุ่มคน ประมาณ 3 - 15 คน จากแผนงานเดียวกันมาพบปะกันเป็นประจำ เพื่อควบคุมคุณภาพของการปฏิบัติงาน ปรับปรุงวิธีการทำงาน โดยมาร่วมกันคิดค้นสาเหตุของปัญหา วิเคราะห์จนได้ข้อสรุปของปัญหาจากนั้นจึงเสนอแนวทางแก้ไข

4. การรับฟังข้อเสนอแนะ (Suggestion Programs) เป็นการที่ผู้บริหารเปิดโอกาส หรือกระตุ้นให้บุคลากรแต่ละคน แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการทำงาน เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การรับฟังข้อเสนอแนะอาจจะทำเป็นกล่อง หรือตู้รับฟังความคิดเห็น โดยมีแบบฟอร์มข้อเสนอแนะให้ เช่น ปัญหาที่พบคืออะไร มีสาเหตุมาจากอะไร และวิธีการแก้ไขอย่างไร เป็นต้น

5. การฝึกอบรม ที-กรุป (T - group Approach or Sensitivity) เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในรูปของการฝึกอบรมในห้องปฏิบัติการ โดยจัดเป็นกลุ่มเล็ก ๆ นั่งพูดคุยกันอย่างเปิดเผยทุกคน จะต้องทำความเข้าใจบุคลิกลักษณะ ค่านิยม แรงจูงใจ และปัญหาอุปสรรคในการทำงาน การฝึกอบรมประเภทนี้จะเน้นที่กระบวนการ (Process) มากกว่าเนื้อหา (Content) ซึ่งจะช่วยให้รู้จักตนเองยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่ทัศนคติ ตลอดจนคุณค่าใหม่ ๆ ของกลุ่ม

6. การมอบอำนาจ (Delegated Power) การทำงานใด ๆ ก็ตามจะทำให้สำเร็จโดยลำพังไม่ได้ ควรมีการมอบอำนาจบางส่วนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำแทน ผู้รับมอบอำนาจก็จะมีภาระหน้าที่ที่ได้รับ รวมถึงอำนาจในการตัดสินใจและสั่งการเท่าที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งวิธีการนี้ เท่ากับเป็นการกระจายอำนาจ (Decentralized) เพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่ของผู้บริหาร และเปิดโอกาสทางเลือกให้กับผู้ร่วมงานมีส่วนร่วม อย่างไรก็ตามอำนาจในการปกครองหรือบังคับบัญชายังคงอยู่กับผู้บริหารสูงสุด

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเป็นการบริหารงานรูปแบบหนึ่ง โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบ การร่วมวัด และประเมินผลการดำเนินงาน เป็นการสร้างบรรยากาศในการทำงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งผู้จัดทำได้นำแนวคิดดังกล่าวมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ในการจัดการศึกษาร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทในครั้งนี้

5. สถานการณ์และแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

เด็กและเยาวชนข้ามชาติ ส่วนใหญ่เป็นประชากรเด็กที่อยู่อาศัยในประเทศไทยและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และเข้ามาศึกษาอยู่ในประเทศไทยตามผู้ปกครองที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย ซึ่งมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ดังนี้

5.1 สถานการณ์และหลักประกันโอกาสทางการศึกษาของเด็กและเยาวชนข้ามชาติในประเทศไทย

จากการที่ประเทศไทยเปิดประเทศให้มีการลงทุนในภาคอุตสาหกรรม เพื่อเร่งพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้ขาดแคลนแรงงาน ซึ่งแรงงานข้ามชาติในประเทศไทยเป็นกำลังหลักที่มีความสำคัญในภาคอุตสาหกรรมและภาคธุรกิจ ในระยะหลังพบว่า มีการเพิ่มขึ้นของแรงงานข้ามชาติในประเทศไทยมากขึ้น ประกอบกับการพัฒนาความร่วมมือภายในของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่จะนำไปสู่การพัฒนาความร่วมมือทั้งทางเศรษฐกิจและทางสังคม จะทำให้การเคลื่อนย้ายประชากร โดยเฉพาะวัยแรงงานระหว่างประเทศ และกลุ่มผู้ติดตามที่จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และมีลักษณะรูปแบบที่ซับซ้อนหลากหลายมากยิ่งขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2558 คาดว่ามีจำนวนประชากรแรงงานข้ามชาติที่เข้ามาอาศัยในประเทศไทย เป็นวัยแรงงานจำนวน 3.5 ล้านคน โดยมาจากประเทศเมียนมาถึงประมาณ 3 ใน 4 หรือคิดเป็น 2.7 ล้านคน จากกัมพูชา 0.45 ล้านคน และจากประเทศลาว 0.28 ล้านคน ซึ่งอีกประมาณ 1 ล้านคนเป็นผู้ติดตาม ในขณะที่ข้อมูลจำนวนแรงงานข้ามชาติที่ได้ดำเนินการจดทะเบียนนั้นมีน้อยกว่า แสดงให้เห็นว่าประชากรข้ามชาติทั้งกลุ่มที่เป็นแรงงานและผู้ติดตาม ที่ส่วนใหญ่เป็นประชากรเด็กที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยโดยไม่มีเอกสารนั้นอาจจะมีอยู่เป็นจำนวนมาก และผลกระทบจากการไหลเข้ามาของแรงงานข้ามชาติส่งผลให้มีจำนวนเด็กข้ามชาติเพิ่มขึ้น (ณัชชิตา วัฒนาเกษมาภีร์, 2564 : ออนไลน์)

โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครมีนักเรียนข้ามชาติและไร้สัญชาติประมาณ 5,000 คน โดยส่วนใหญ่มาจากเมียนมา กัมพูชา และลาว และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งนี้ โรงเรียนทั้งสองแห่งที่เป็นกรณีศึกษาตั้งอยู่ในเขตที่มีจำนวนนักเรียนข้ามชาติสูงสุด 2 เขต ได้แก่ เขตบางขุนเทียน (418 คน) และเขตทวีวัฒนา (334 คน) ในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีนักเรียนข้ามชาติเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 76 มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท องค์กรเอกชนท้องถิ่นในเขตบางขุนเทียน ได้ทำงานร่วมกับชุมชนแรงงานข้ามชาติ โรงเรียน และสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มจำนวนนักเรียนข้ามชาติในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปี 2552 เป็นต้นมา มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ได้ส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับเด็กข้ามชาติด้วยการเข้าถึงชุมชนแรงงานข้ามชาติ การสร้างความตระหนักรู้ เกี่ยวกับสิทธิทางการศึกษาของเด็กข้ามชาติและการให้การสนับสนุนทางการเงิน รวมทั้งการเรียนภาษาไทยและวิชาอื่น ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนที่จะเข้าเรียนในชั้นเรียนปกติ นอกจากนี้ มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทยังจัดหลักสูตร กศน. ทั้งของไทยและเมียนมาสำหรับเด็กข้ามชาติที่ต้องการเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่ยืดหยุ่นด้วย (องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย, 2563 : 23)

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2548 ให้กระทรวงศึกษาธิการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย โดยได้ขยายโอกาสทางการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยที่เดิมเคยจำกัดไว้ให้บางกลุ่ม บางระดับการศึกษา เป็นการเปิดกว้างให้ทุกคนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยสามารถเข้าเรียนได้ โดยไม่จำกัดระดับ ประเภท หรือพื้นที่การศึกษา ทั้งการรับเข้าเรียน ลงทะเบียนนักเรียน นักศึกษา และการออกหลักฐานทางการศึกษา พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายรายหัวให้แก่สถานศึกษาที่จัดการศึกษาให้แก่กลุ่มบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้รับรองเรื่องสิทธิทางการศึกษาไว้ในหมวดที่ 5 ดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561 : 13-14)

มาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุน ให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษา

แห่งชาติซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการ และตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย

การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม แลประเทศชาติ

ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาตามวรรคสอง หรือให้ประชาชน ได้รับการศึกษาตามวรรคสาม รัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัดของตน

ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษาและเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู โดยให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้แก่กองทุนหรือใช้มาตรการหรือกลไกทางภาษี รวมทั้งการให้ผู้บริจาคทรัพย์สินเข้ากองทุนได้ประโยชน์ในการลดหย่อนภาษีด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดให้การบริหารจัดการกองทุนเป็นอิสระและกำหนดให้มีการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

นอกจากนี้การจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติดังกล่าว รัฐบาลได้ดำเนินการให้เป็นไปตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) ตั้งแต่ปี 2535 ซึ่งหนึ่งในหลักการสำคัญนั้นว่าด้วยสิทธิที่เด็กจะได้รับการพัฒนาทางร่างกาย สมอง และจิตใจ โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ ไม่ว่าจะเชื้อชาติ สีผิว ศาสนา หรือความเชื่อใด และต่อมาเมื่อมีมติคณะรัฐมนตรี 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2548 เห็นชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปีแก่บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย (เพ็ญพิชชา มุ่งงาม, 2566 : ออนไลน์)

ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้จัดการศึกษาให้เด็กและเยาวชนข้ามชาติในปีงบประมาณ 2566 จำนวน 4,653 คน (ระบบฐานข้อมูลและโปรแกรมเพื่อการบริหารจัดการ กรมส่งเสริมการเรียนรู้) สำหรับในเขตบางบอน มีเด็กและเยาวชนข้ามชาติจำนวนไม่น้อยที่มีโอกาสได้เรียนหนังสือ และมีผู้ดูแลเมื่อพ่อและแม่ต้องไปทำงานก็จะนำลูกมาเรียนที่มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ได้ร่วมมือกับศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนในการจัดการศึกษาแก่เด็กข้ามชาติเหล่านี้ โดยทางมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทได้ทำงานร่วมกับการศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กและเยาวชนข้ามชาติที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี สามารถลงทะเบียนเรียนและได้รับวุฒิการศึกษาจาก กศน. สำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติที่เข้ามาเรียนกับศูนย์การเรียนรู้มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทมีเป้าหมาย คือ ผู้ปกครองต้องการให้มีที่ดูแลเด็กในระหว่างวัน และต้องการให้ลูกมีโอกาสในการเรียนต่อ (ดาวเรือง ชานก, 2558 : ออนไลน์) อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติเพื่อให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพเป็นการพัฒนาคุณภาพของเด็กและเยาวชนตามเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษานั้น จำเป็นต้อง

คำนึงถึงความต้องการและความคาดหวังของเด็กและเยาวชน ตลอดจนผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนข้ามชาตินั้น ซึ่งจะได้มีการพัฒนารูปแบบการจัดการหรือระบบการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพบริบท และความต้องการของกลุ่มเด็กและเยาวชนข้ามชาติเหล่านั้น

5.2 ความต้องการทางการศึกษาและแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

กนิษฐนันท์ ทรัพย์ศฤงฆรา (2564 : 46-53) ได้ทำการศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาบุตรแรงงานข้ามชาติโดยองค์กรพัฒนาเอกชนที่เหมาะสม พื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร โดยศึกษาความต้องการและความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาบุตรแรงงานข้ามชาติโดยองค์กรพัฒนาเอกชนจากการศึกษาความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ปกครองของบุตรแรงงานข้ามชาติและผู้บริหารสำนักงานการศึกษานอกระบบ ซึ่งสะท้อนความต้องการและความคาดหวังอยากให้องค์กรพัฒนาเอกชนจัดการศึกษาให้กับบุตรแรงงานข้ามชาติให้สอดคล้องกับความต้องการ ดังนี้

5.2.1 ความต้องการและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาโดยองค์กรพัฒนาเอกชน ดังต่อไปนี้

1) ด้านองค์ความรู้จากการจัดการศึกษาขององค์กรพัฒนาเอกชน

1.1) ความรู้ทางวิชาการ ซึ่งเป็นวิชาพื้นฐานที่จะนำไปสู่การเรียนรู้วิชาอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ วิชาคอมพิวเตอร์

1.2) ความรู้ด้านการพัฒนาตนเอง นอกจากความรู้ด้านวิชาการแล้ว ผู้ปกครองยังมีความต้องการให้บุตรของตนเองมีการพัฒนาตนเองอย่างรอบด้าน เพื่อเป็นความรู้ ความสามารถเพิ่มเติมที่จะส่งเสริมให้บุตรของตนเองมีความรู้ ความสามารถที่เก่งมากขึ้น และเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพในอนาคต กิจกรรมที่อยากให้มีการสอนเพิ่มเติม ได้แก่ การสอนกฎหมาย

5.2.2 ด้านแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับบุตรแรงงานข้ามชาติ

1) การจัดการเรียนการสอนให้กับแรงงานข้ามชาติในวันเสาร์ - อาทิตย์ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้แรงงานข้ามชาติที่กำลังประกอบอาชีพทำงานวันจันทร์ - ศุกร์ หรือ บุตรแรงงานข้ามชาติที่มีความสนใจอยากศึกษาต่อเพิ่มเติมความรู้ให้มากขึ้นก็สามารถเรียนวันเสาร์ - อาทิตย์ได้ ซึ่งเป็นทางเลือกและเป็นการเปิดโอกาสสำหรับแรงงานข้ามชาติให้มีทางเลือกในการเข้าถึงการศึกษามากขึ้น

2) การได้รับสิทธิการศึกษาของบุตรแรงงานข้ามชาติขั้นพื้นฐานตามหลักสิทธิมนุษยชน ตามที่อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเรื่องสิทธิที่จะได้รับการพัฒนา ได้ระบุว่า การศึกษาและพัฒนากิจการจึงเป็นอีกเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญ เริ่มตั้งแต่ที่เด็กจะต้องได้รับการพัฒนาปฐมวัยและได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ได้รับโอกาสพัฒนาและการศึกษาที่เหมาะสม ให้สามารถเติบโตพึ่งพาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ

5.2.3 ความต้องการและความคาดหวังของสำนักงานการศึกษานอกระบบต่อการจัดการศึกษาสำหรับบุตรแรงงานข้ามชาติโดยองค์กรพัฒนาเอกชน โดยการศึกษาความคิดเห็นจาก

ผู้เกี่ยวข้องในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งมีความต้องการและความคาดหวัง ดังนี้

1) ด้านองค์ความรู้จากการจัดการศึกษาขององค์กรพัฒนาเอกชน

องค์กรพัฒนาเอกชนต้องพัฒนาการสอนภาษาไทยให้กับบุตรแรงงานข้ามชาติ เนื่องจากบุตรแรงงานข้ามชาติที่เข้ามาศึกษาที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร เด็กมีความรู้พื้นฐานวิชาภาษาไทยยังไม่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถเรียนตามหลักสูตรของการศึกษานอกระบบได้ เนื่องจากหลักสูตรมีการคิดวิเคราะห์ที่เป็นภาษาไทย ทำให้มีปัญหาการออกเรียนกลางคัน

2) ด้านแนวทางการจัดการศึกษาขององค์กรพัฒนาเอกชน

2.1) องค์กรพัฒนาเอกชนต้องเข้าใจระบบการทำงานของ การศึกษานอกระบบ ในการรับสมัครนักเรียน เนื่องจากการรับสมัครเรียนของบุตรแรงงานข้ามชาติต้องใช้หลักฐานบัตรประจำตัวประชาชนสำหรับผู้ไม่มีสัญชาติไทยที่มีรหัสประจำตัวประชาชน 13 หลัก อย่างชัดเจน เพื่อสะดวกในการตรวจสอบที่มาของบุตรแรงงานข้ามชาติว่ามีตัวตนจริงหรือไม่ เพราะเป็นเรื่องงบประมาณการเบิกจ่าย ทำให้เกิดเป็นข้อจำกัดของสำนักงานการศึกษานอกระบบในการรับสมัครนักเรียน

2.2) องค์กรพัฒนาเอกชนต้องมีความร่วมมือกับประเทศต้นทาง เพื่อจัดการศึกษาตามหลักสูตรของประเทศต้นทาง และออกวุฒิการศึกษาสำหรับบุตรแรงงานข้ามชาติ เป็นของประเทศต้นทาง เนื่องจากการออกวุฒิการศึกษาของสำนักงานการศึกษานอกระบบไม่สามารถเทียบวุฒิการศึกษาของประเทศเมียนมาได้

2.3) องค์กรพัฒนาเอกชนต้องคัดเลือกบุตรแรงงานข้ามชาติที่มีความพร้อมเรียนเข้ามาเรียนที่สำนักงานการศึกษานอกระบบ กล่าวคือ เมื่อบุตรแรงงานข้ามชาติเข้ามาศึกษาที่สำนักงานการศึกษานอกระบบ เมื่อลงทะเบียนในระบบแล้วจะทำให้ได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาล เมื่อบุตรแรงงานข้ามชาติย้ายที่อยู่หรือย้ายกลับประเทศต้นทางตามผู้ปกครอง ทำให้เด็กเหล่านั้นมีข้อค้างอยู่ในระบบโปรแกรมการเรียนและไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าเด็กเหล่านั้นย้ายไปประเทศต้นทางแล้วหรือไม่ เนื่องจากการหายไปไม่มาเข้าเรียน ส่งผลกระทบต่อการจัดสรรงบประมาณ

นอกจากนี้ จากรายงานเรื่องไร้เส้นกั้นการศึกษา แนวปฏิบัติที่ดีและการถอดบทเรียนจากการจัดการศึกษาสำหรับเด็กข้ามชาติในประเทศไทย ได้กล่าวว่า เด็กข้ามชาติที่ไม่รู้ภาษาไทย ควรได้รับการสนับสนุนเพิ่มเติม โดยเฉพาะในปีแรกของการเข้าศึกษาในระบบโรงเรียน โดยครูผู้สอน ต้องมีความพร้อมที่จะให้ความสนใจกับเด็กข้ามชาติที่เข้าเรียนใหม่เป็นพิเศษ โดยอาจจะเป็นการจัดการเรียนการสอนแบบรายบุคคล และการสอนพิเศษในช่วงเวลาว่าง และเด็กข้ามชาติที่เป็นวัยรุ่นที่ยังเข้าไม่ถึงระบบการศึกษา มีความสนใจหรือนิยมเข้าศึกษากับศูนย์การศึกษานอกระบบ

มากกว่าในระบบ เนื่องจากศูนย์การศึกษาอิสระมีกลุ่มเป้าหมายที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป และมีหลักสูตรการศึกษาที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว (องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย, 2563 : 15) และมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทได้ร่วมกับสำนักงาน กศน. พัฒนาหลักสูตร ของ กศน. ให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนที่มีอายุไม่เกิน 15 ปี ซึ่งได้นำไปใช้ในศูนย์การเรียนรู้ของมูลนิธิ โดยผู้เรียนที่ผ่านหลักสูตรดังกล่าวจะได้ประกาศนียบัตรรับรองและสามารถนำไปใช้ในการศึกษาต่อในประเทศไทย ได้ทั้งนี้การเข้ารับการศึกษาในระบบการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ ผู้เรียนที่เป็นเด็กและเยาวชนข้ามชาติจะต้องมีการลงทะเบียนเรียนเพื่อขอเลขประจำตัวเพื่อให้สามารถเข้าสู่ระบบการศึกษาได้อย่างถูกต้อง

5.3 การเข้าถึงการศึกษาของเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2548 อนุมัติหลักการร่างระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยหลักฐาน วัน เดือน ปีเกิด ในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา (การจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย) และเห็นชอบแนวปฏิบัติการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย โดยให้ขยายโอกาสทางการศึกษาแก่บุคคลที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยสามารถเข้าเรียนได้โดยไม่จำกัดระดับ ประเภทหรือพื้นที่ การศึกษา รวมทั้งอนุมัติให้มีการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวให้แก่สถานศึกษาที่จัดการศึกษาให้แก่บุคคลดังกล่าว ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลายในอัตราเดียวกับที่จัดสรรให้เด็กไทย ทั้งนี้ในด้านการบริหารจัดการให้กระทรวงมหาดไทยจัดทำฐานข้อมูล (เลขประจำตัว 13 หลัก) เกี่ยวกับบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ให้แก่เด็กและเยาวชนที่มีข้อกำหนด/กฎหมายควบคุมเฉพาะให้จำกัดในพื้นที่อาศัย สามารถเดินทางไปศึกษาได้เป็นระยะเวลาตามหลักสูตรการศึกษาระดับนั้น โดยไม่ต้องขออนุญาตเป็นครั้งคราวแต่ทั้งนี้ผู้เรียนต้องแสดงบัตรประจำตัวนักเรียน/นักศึกษาแก่เจ้าหน้าที่ระหว่างเดินทางออกนอกเขต ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการจึงได้พัฒนาระบบขอรหัสประจำตัวสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรเพื่อให้สามารถเข้าศึกษาในสถานศึกษาได้ โดยเป็นเลขรหัสประจำตัว 13 หลัก หรือ “G-Code”

รหัส G หรือ G-code หมายถึง นักเรียนที่ยังไม่มีบัตรประชาชนคนไทย ซึ่งจำเป็นต้องมีเลขประจำตัวเพื่อใช้ในระบบการศึกษาสังกัด สพฐ. สช. และ กศน. แต่ไม่เกี่ยวกับเลข 13 หลักของกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561 : 23)

ขั้นตอนการดำเนินการลงทะเบียน โดยเจ้าหน้าที่ของสถานศึกษาที่เป็นผู้รับผิดชอบที่มีรหัสการเข้าใช้งานระบบกำหนดรหัสผู้เรียนแล้วเป็นผู้ดำเนินการบันทึกข้อมูลของเด็กและเยาวชนข้ามชาติที่ต้องการรหัส G-Code ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565 : 1-21)

- 1) รวบรวมข้อมูลส่วนตัวของเด็กและเยาวชนข้ามชาติ พร้อมทั้งเอกสารหลักฐานที่จำเป็น

2) เข้าระบบกำหนดรหัสประจำตัวผู้เรียน

2.1) กรณีมีข้อมูลหรือลงทะเบียนขอรหัสผู้เรียนแล้ว สามารถดำเนินการตรวจสอบแก้ไขข้อมูลส่วนตัวที่ต้องการแก้ไขได้

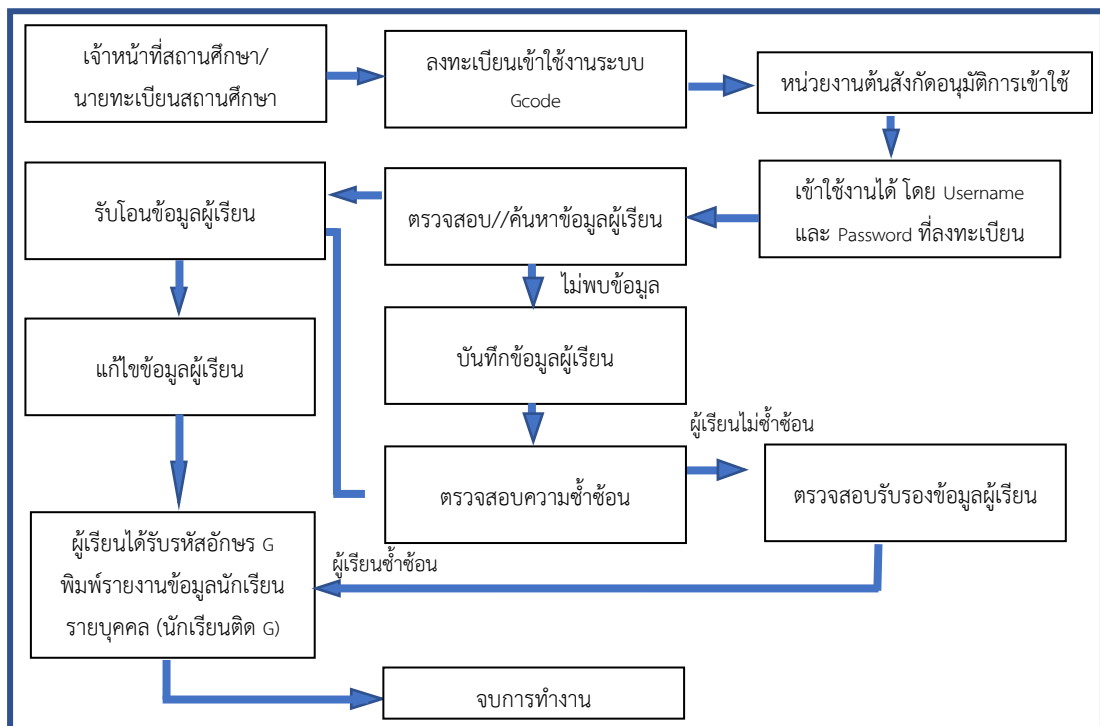
2.2) กรณียังไม่เคยลงทะเบียนขอรหัส ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการบันทึกข้อมูลของเด็กและเยาวชนที่ต้องการขอรหัส โดยมีข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ ข้อมูลผู้เรียน ข้อมูลที่อยู่ในประเทศที่สามารถติดต่อได้ของผู้เรียน สถานที่เกิด ข้อมูลผู้ปกครอง ข้อมูลหลักฐานประกอบ ข้อมูลเพิ่มเติม (กรณีมีเพิ่มเติม)

3) เมื่อบันทึกข้อมูลครบถ้วนแล้วให้ กดเมนูบันทึก เพื่อบันทึกข้อมูล แล้วระบบจะดำเนินการตรวจสอบความซ้ำซ้อน

4) เมื่อระบบตรวจสอบความซ้ำซ้อนแล้ว จะดำเนินการรับรองข้อมูลผู้เรียน

5) ออกรหัส G ให้แก่ผู้เรียน

รายละเอียดตามแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 ขั้นตอนการใช้งานระบบกำหนดรหัสประจำตัวผู้เรียนเพื่อเข้ารับบริการการศึกษาสำหรับ
ผู้ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร สำหรับโรงเรียน/สถานศึกษา(กระทรวงศึกษาธิการ,
2565 : 1)

นอกจากผู้ที่ได้รับรหัส G-code สามารถเข้ารับการศึกษาก็ยังมีบุคคลอีกประเภทหนึ่งที่เป็นเด็กและแรงงานข้ามชาติสามารถเข้ารับการศึกษาก็ได้รับการสนับสนุนงบประมาณได้ โดยเด็กและเยาวชนข้ามชาตินั้นจะต้องมีบัตรประจำตัวผู้ไม่มีสัญชาติไทย (บัตรสีชมพู) เป็นเอกสารทะเบียนราษฎรอีกประเภทหนึ่งที่นายทะเบียนออกให้กับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยเพื่อเป็นหลักฐานสำหรับใช้แสดงตน เป็นการพิสูจน์ยืนยันตัวตน โดยข้อมูลในบัตรสีชมพูจะมีข้อมูลชื่อ วันเดือนปีเกิด ที่อยู่เลขประจำตัว สัญชาติ ข้อมูลนายจ้าง สถานที่ทำงาน ประเภทงานที่ทำและวันสิ้นสุดการอนุญาตทำงานของแรงงานคนนั้น ๆ รวมถึงลายเซ็นผู้อำนวยการทะเบียนกลางด้านหน้าและลายเซ็นอธิบดีกรมการจัดหางานด้วย

ในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ กระทรวงศึกษาธิการได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการประสานงานและติดตามการดำเนินการกำหนดสถานะบุคคลในสถานศึกษา ซึ่งคณะกรรมการนี้มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการกำหนดแนวทางหลักเกณฑ์ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนของนักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย และประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุนเพื่อการแยกแยะและช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ให้ได้รับสถานะบุคคลที่ถูกต้องและเหมาะสม และการติดตามผลการดำเนินการกำหนดสถานะบุคคลของนักเรียน นักศึกษาไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย โดยคณะอนุกรรมการดังกล่าวประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการศษชาติ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนกรมกิจการเด็กและเยาวชน ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เป็นต้น ดังคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป. 419/2566 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานและติดตามการดำเนินการกำหนดสถานะบุคคลในสถานศึกษา (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก : 139)

5.4 รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

จากข้อมูลขององค์กรแรงงานระหว่างประเทศ พบว่า ปัจจุบันการจัดการศึกษาสำหรับบุตรแรงงานข้ามชาติ มี 5 รูปแบบ ได้แก่ การศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลไทย การศึกษาในโรงเรียนเอกชน การศึกษารูปแบบ School-Within-School การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาในศูนย์การเรียนรู้โดยองค์กรพัฒนาเอกชน

การจัดการศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลไทย ได้มีการจัดการเรียนการสอนตามปกติตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยกเว้นโรงเรียนรัฐที่อยู่ในพื้นที่ที่มีแรงงานข้ามชาติหนาแน่น จะมีจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบุตรของแรงงานข้ามชาติในพื้นที่นั้น และมีองค์กรพัฒนาเอกชนประสานงานเรื่องเอกสารต่าง ๆ

การจัดการศึกษาในโรงเรียนเอกชน คือ ศูนย์การเรียนรู้ของบุตรแรงงานข้ามชาติบางแห่งมีความสามารถยกระดับเป็นโรงเรียนเอกชนได้ โดยปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชนปี 2550 ด้วยวิธีการนี้ศูนย์การเรียนรู้จึงมีสถานะใกล้เคียงกับโรงเรียนเอกชนของไทย และมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายของกระทรวงศึกษาธิการ ในการออกแบบหลักสูตร การบริหารจัดการโรงเรียน มาตรฐานการสอน ตลอดจนการติดตามและประเมินผลการศึกษา อย่างไรก็ตามการจัดตั้งเป็นโรงเรียนเอกชนไม่สามารถทำได้กับศูนย์การเรียนรู้ของบุตรแรงงานข้ามชาติทั้งหมด เพราะขั้นตอนต่าง ๆ ต้องใช้เวลาค่าใช้จ่ายสูง และโรงเรียนยังต้องมีโครงสร้างการบริหารจัดการเต็มรูปแบบเพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย

การจัดการศึกษารูปแบบโรงเรียนในโรงเรียน (School-Within-School) กล่าวคือโรงเรียนรัฐบาลไทยสามารถจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ของบุตรแรงงานข้ามชาติภายในโรงเรียนได้ เมื่อบุตรของแรงงานข้ามชาติเปลี่ยนมาเรียนโรงเรียนไทยจะช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับใบรับรองสำหรับนักเรียนได้หลังจากจบการศึกษา นอกจากนี้ยังช่วยให้บุตรของแรงงานข้ามชาติมีสิทธิได้รับงบประมาณการศึกษาต่อหัวที่จัดสรรให้กับโรงเรียนแต่ละแห่ง โดยกระทรวงศึกษาธิการจัดการศึกษารูปแบบนี้เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนรัฐบาลไทย และศูนย์การเรียนรู้ของบุตรแรงงานข้ามชาติเป็นการแบ่งปันทรัพยากรพื้นฐานร่วมกัน

การจัดการศึกษาในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้มีการพัฒนาหลักสูตรระดับประถมศึกษาสำหรับบุตรแรงงานข้ามชาติ และบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย อายุ 8 - 15 ปี ตามมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การจัดการศึกษาในศูนย์การเรียนรู้ของบุตรแรงงานข้ามชาติ กล่าวคือ องค์กรที่ตั้งอยู่ในชุมชน (Community-Based Organization) และองค์กรพัฒนาเอกชน (Non-Governmental Organization) เป็นผู้ริเริ่มบทบาทสำคัญ ซึ่งส่วนใหญ่องค์กรที่ตั้งอยู่ในชุมชนจะเป็นผู้จัดตั้ง และบริหารศูนย์การเรียนรู้ ซึ่งในศูนย์การเรียนรู้มีโปรแกรมการสอนและหลักสูตรที่แตกต่างกันตามท้องที่การพัฒนาเอกชนได้พัฒนาหลักสูตร

ประเทศไทยมีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ (1) การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานภาครัฐ (2) การจัดการศึกษานอกระบบ โดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) และ (3) การจัดการศึกษาในศูนย์การเรียนรู้เด็กข้ามชาติ ซึ่งบริหารจัดการโดยองค์กรเอกชนหรือองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ดังนี้

5.4.1 การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานภาครัฐ

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบโรงเรียนสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยและบุตรหลานของแรงงานข้ามชาติ ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานภาครัฐ มีหน่วยงานที่กำกับดูแลแบ่งออกได้ 2 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(สพฐ.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาของเด็กที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ (อายุ 6 - 15 ปี) โดยการจัดการศึกษาประเภทนี้ จะให้เด็กที่ไม่มีสัญชาติไทยเรียนร่วมกับเด็กไทยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ได้รหัส G หรือเลข 0) หรือสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (ได้รหัส P หรือ เลข 0) โดยใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในการเรียนการสอน เมื่อเรียนจบการศึกษาแล้วเด็กจะได้รับวุฒิการศึกษาจากโรงเรียน และสามารถนำไปใช้เป็นหลักฐานเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้ อีกทั้ง เด็กนักเรียนทั้ง รหัส G รหัส P หรือ เลข 0 ยังได้รับเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวใน 5 รายการ ประกอบด้วย 1) ค่าจัดการเรียนการสอน 2) ค่าหนังสือเรียน 3) ค่าเครื่องแบบนักเรียน 4) ค่าอุปกรณ์การเรียน และ 5) ค่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในอัตราเดียวกันกับเด็กไทย นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานยังได้จัดการศึกษาในรูปแบบโรงเรียนหรือห้องเรียนสาขา โดยนำชื่อเด็กของศูนย์การเรียนไปขึ้นทะเบียนไว้กับโรงเรียนของรัฐ และจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยที่ตัวเด็กยังเรียนอยู่ที่ศูนย์การเรียน ซึ่งแนวทางนี้ช่วยให้เด็กได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของตนเอง รวมถึงได้รับเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวและวุฒิการศึกษาเช่นเดียวกับในโรงเรียนด้วย ซึ่งในรูปแบบนี้ยังมีจำนวนไม่มากนัก (วรากร สายแก้ว, 2561 : 20)

5.4.2 การจัดการศึกษานอกระบบโดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และกรมส่งเสริมการเรียนรู้

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 โดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) มีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ต่อมามีการประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2566 ให้เปลี่ยนชื่อสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็น กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) โดยให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ และได้เรียนรู้ในสาระที่สอดคล้องกับความสนใจและความจำเป็นในการยกระดับคุณภาพชีวิต และยังเน้นการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อเป็นการมุ่งใจให้กับภาคสังคมอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ดำเนินการรับสมัคร โดยแยกตามกลุ่มอายุ จำนวน 2 กลุ่ม ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561 : 73)

1) กลุ่มผู้ใหญ่ที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยอายุ 16 ปีขึ้นไป ผู้สมัครเรียนต้องผ่านการศึกษามาแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย 200 ชั่วโมง ได้รับวุฒิบัตร และสามารถนำวุฒิบัตรมาสมัครเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือผู้สมัครเรียนต้องมีทักษะความรู้พื้นฐาน การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย ผ่านเกณฑ์การประเมินด้วยเครื่องมือที่สถานศึกษากำหนด

2) กลุ่มเด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย อายุ 8 - 15 ปี ผ่านการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เน้นพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และ

สติปัญญา ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินทักษะความรู้พื้นฐาน การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย ผ่านเกณฑ์การประเมินด้วยเครื่องมือที่สถานศึกษากำหนด สามารถสมัครเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ วิธีจัดการเรียนรู้ใช้วิธีการเรียนรู้แบบชั้นเรียน สัปดาห์ละไม่น้อยกว่า 4 วัน วันละไม่เกิน 6 ชั่วโมง ใช้ระยะเวลาเรียนไม่เกิน 5 ปี แต่ทั้งนี้ต้องไม่จบการศึกษาเร็วกว่าการเรียนในภาคปกติ สำหรับระดับประถมศึกษา (อายุครบ 12 ปี บริบูรณ์) จึงสามารถจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้

สำหรับสถานศึกษาและศูนย์การเรียนรู้ภาคีเครือข่ายที่ร่วมจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ มีจำนวน 5 จังหวัด รายละเอียดดังตารางที่ 1 (แหล่งข้อมูล ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้กลุ่มเป้าหมายพิเศษ)

ตารางที่ 1 สถานศึกษาและศูนย์การเรียนรู้ภาคีเครือข่ายที่ร่วมจัดการศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ตามหลักสูตรศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด/ กรุงเทพมหานคร	สถานศึกษา/ศูนย์การเรียนรู้ภาคีเครือข่าย
1. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร	1. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน 2. มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
2. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดเชียงใหม่	1. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองเชียงใหม่ 2. มูลนิธิการศึกษาประกายแสง
3. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดตาก	1. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอแม่สอด 2. ศูนย์การเรียนรู้ปาร์มมี 3. ศูนย์การเรียนอายอนยู 4. ศูนย์การเรียนมอนิ่งกลอรี 5. ศูนย์การเรียน ซีดีซี 6. ศูนย์การเรียน B.H.S.O.H 7. ศูนย์การเรียน นิวโซไซตี้
4. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดระนอง	1. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองระนอง 2. มูลนิธิมาร์สเอเซีย 3. มูลนิธิการศึกษาประกายแสง 4. ศูนย์การเรียนรัฐระนองธานี
5. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสมุทรสาคร	1. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองสมุทรสาคร 2. ศูนย์การเรียนมูลนิธิรักษ์ไทย 3. ศูนย์การเรียนนักบุญอันนา

แหล่งข้อมูล : ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้กลุ่มเป้าหมายพิเศษ, 2566

สำหรับสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด/กรุงเทพมหานคร ที่จัดการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 2 ภาคเรียน มีจำนวนผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ (แรงงานต่างด้าว และเด็กต่างด้าว (อายุ 8 - 15 ปี) รายละเอียดดังตารางที่ 2 (แหล่งข้อมูลศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้กลุ่มเป้าหมายพิเศษ)

ตารางที่ 2 จำนวนผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มเป้าหมายพิเศษ (แรงงานต่างด้าว และเด็กต่างด้าว (อายุ 8 - 15 ปี)

ลำดับ	ภาค	ประถม			มัธยมต้น			มัธยมปลาย			รวม
		แรงงานต่างด้าว	เด็กต่างด้าว (อายุ 8-15 ปี)	รวม	แรงงานต่างด้าว	เด็กต่างด้าว (อายุ 8-15 ปี)	รวม	แรงงานต่างด้าว	เด็กต่างด้าว (อายุ 8-15 ปี)	รวม	
ภาคเรียนที่ 2/2565											
1	กรุงเทพมหานคร	39	7	46	51	9	60	40	3	43	149
2	กลาง	74	55	129	42	16	58	24	3	27	214
3	ตะวันออก	27	0	27	47	43	90	33	0	33	150
4	ตะวันออกเฉียงเหนือ	26	0	26	15	2	17	24	0	24	67
5	ใต้	185	248	433	92	19	111	55	5	60	604
6	เหนือ	351	106	457	251	31	282	237	22	259	998
รวม		702	416	1,118	498	120	618	413	33	446	2,182
ภาคเรียนที่ 1/2565											
1	กรุงเทพมหานคร	53	5	58	24	6	30	66	3	69	157
2	กลาง	56	39	95	49	10	59	32	3	35	189
3	ตะวันออก	39	0	39	45	8	53	35	1	36	128
4	ตะวันออกเฉียงเหนือ	20	1	21	16	2	18	25	0	25	64
5	ใต้	220	280	500	111	43	154	78	14	92	746
6	เหนือ	375	240	615	255	41	296	263	13	276	1187
รวม		763	565	1,328	500	110	610	499	34	533	2,471
รวมทั้ง 2 ภาคเรียน		1,465	981	2,446	998	230	1,228	912	67	979	4,653

ที่มา : ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้กลุ่มเป้าหมายพิเศษ, 2566

5.4.3 การจัดการศึกษาในศูนย์การเรียนรู้เด็กข้ามชาติโดยองค์กรเอกชน (Migrant Learning Center: MLC)

การจัดการศึกษาประเภทนี้ เป็นการจัดการศึกษาโดยองค์กรเอกชน ซึ่งหมายรวมถึง มูลนิธิ องค์กรชุมชน (Community-Based Organization) หรือกลุ่มแรงงานข้ามชาติ องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) องค์กรศาสนาหรือองค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ ในรูปแบบของศูนย์การเรียนรู้เด็กข้ามชาติโดยองค์กรเอกชน (Migrant Learning Center: MLC) แหล่งเงินทุนสนับสนุนงบประมาณมาจากทั้งภายในและภายนอกประเทศ และได้จำแนกการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้เด็กข้ามชาติออกเป็น 4 ลักษณะ ได้แก่

1) ศูนย์การเรียนรู้ที่มีเป้าหมายเพื่อเตรียมความพร้อมให้เด็กก่อนที่ส่งเข้าสู่ระบบโรงเรียน เป็นการเตรียมความพร้อมในด้านการสื่อสารภาษาไทย ทักษะในวิชาพื้นฐาน เพื่อให้เด็กสามารถปรับตัวกับระบบการเรียนการสอนในโรงเรียนได้ซึ่งศูนย์การเรียนรู้เหล่านี้ จะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานหรือองค์กรพัฒนาเอกชนไทย

2) ศูนย์การเรียนรู้ที่จัดการศึกษาร่วมกับ กศน. ซึ่งมีสถานะเป็นห้องเรียนที่มี กศน. อำเภอบึงสามพัน เป็นสถานศึกษาโดยใช้หลักสูตรตามแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งก็พบปัญหาในเรื่องของหลักสูตรไม่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก

3) ศูนย์การเรียนรู้ที่จัดการเรียนการสอนเพื่อแสวงหาแนวทางในการเชื่อมโยงกับประเทศต้นทาง ซึ่งมีหลากหลายรูปแบบ เช่น การจัดการเรียนการสอนที่ใช้หลักสูตร กศน. ของประเทศพม่า มีโครงการนำร่องของมูลนิธิช่วยไ้พระมแดนในพื้นที่อำเภอแม่สอด ที่เชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาขั้นพื้นฐานนอกระบบของรัฐกะเหรี่ยง จังหวัดเมียวดี ประเทศพม่า เพื่อให้เด็กที่เรียนในศูนย์การเรียนรู้สามารถกลับไปเรียนต่อที่ประเทศพม่าได้

4) การทดสอบกับข้อสอบมาตรฐานจากส่วนกลางของประเทศต้นทาง ทั้งในระดับ Grade 4 และ Grade 8 รวมถึงการสอบเข้ามหาวิทยาลัยในประเทศต้นทาง โดยจะมี Burmese Migrant Worker Education Committee หรือ BMWEC เช่น ศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่อำเภอแม่สอด ที่เชื่อมโยงกับการศึกษาประเทศต้นทาง เป็นต้น

5.5 ระบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

ระบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ มีดังนี้

5.5.1 ระบบการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระบบการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติมีการดำเนินการจัดการศึกษาใน 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) หลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 และ 2) หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีรายละเอียดดังนี้ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2557 : 2-33)

1) หลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557

การรู้หนังสือเป็นคุณสมบัติพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้และการสื่อสารในสังคมปัจจุบัน เป็นบันไดขั้นแรกของการแสวงหาความรู้อันมหาศาลในโลกนี้ และเป็นการเชื่อมโยงการสื่อสารของผู้คนต่าง ๆ ในสังคมนี้เข้าด้วยกัน องค์การยูเนสโกถือว่าการรู้หนังสือเป็นประตูสู่อิสรภาพของมนุษยชาติ

1.1) หลักการ

1.1.1) เป็นการจัดการศึกษาตามหลักการการเรียนรู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จ (Functional Literacy) ที่เน้นการเรียนรู้หนังสือไทยและการคิดคำนวณเบื้องต้น ที่บูรณาการกับสภาพความต้องการและปัญหาของสังคมที่สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของผู้เรียน

1.1.2) มีความยืดหยุ่นทั้งเนื้อหา เวลาเรียน วิธีเรียน สื่อแหล่งการเรียนรู้ วิธีการวัดและประเมินผล โดยเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แตกต่างกัน เป็นรายบุคคล

1.1.3) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำความรู้ และประสบการณ์ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามปรัชญาคิดเป็น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ครอบครัว ชุมชน และสังคม เป็นสำคัญ

จุดหมาย ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและทักษะการฟัง พูด อ่านเขียน ภาษาไทย และการคิดคำนวณ เบื้องต้นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารกับผู้อื่น ตลอดจนแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

1.2) โครงสร้าง

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและภาคีเครือข่ายมีแนวปฏิบัติในการพัฒนาสภาพการเรียนรู้เฉพาะสถานศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 ไว้ดังนี้

1.2.1) ระดับการศึกษา ระดับการรู้หนังสือไทย

1.2.2) มาตรฐานการเรียนรู้หลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียน ดังนี้

(1) มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน คำที่ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างน้อย 800 คำ

(2) สามารถใช้พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ในภาษาไทย

(3) สามารถใช้การคำนวณเบื้องต้นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน

1.3) ตัวชี้วัด

1.3.1) ฟัง พูด อ่าน เขียน คำ ประโยค ได้อย่างเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ในโอกาสต่าง ๆ

1.3.2) ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทในการฟัง พูด อ่าน และเขียน

1.3.3) อ่าน เขียนตัวเลขไทย เลขอารบิก จำนวน และคำนวณ การบวก ลบ คูณ หาร เบื้องต้นที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

1.3.4) ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง

1.3.5) เล่าเรื่อง และแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว และชุมชนได้

1.4) ขอบข่ายเนื้อหา

ขอบข่ายเนื้อหาประกอบด้วยการเรียนรู้คำหลัก อย่างน้อย 800 คำ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน การใช้พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และการคิดคำนวณเบื้องต้น โดยบูรณาการอยู่ในสภาพการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน ครอบครัว ชุมชน และสังคม อย่างน้อย 12 สภาพ ดังนี้

สภาพที่ 1 เมืองไทยของเรา โดยเน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

สภาพที่ 2 ชีวิตของเรา โดยเน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับร่างกายของเรา ครอบครัวและเครือญาติ อาหาร การออกกำลังกายและนันทนาการ สุขอนามัย โรคภัยไข้เจ็บ และเรื่องใกล้ตัว

สภาพที่ 3 ภัยใกล้ตัว โดยเน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับการพนัน อันตราย และภัยจากสิ่งเสพติด

สภาพที่ 4 การทำมาหากิน โดยเน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพ ผลิตภัณฑ์ ชุมชน เงินตรา เศรษฐกิจ และการตลาดในชุมชน

สภาพที่ 5 สิ่งแวดล้อมยั่งยืน โดยเน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ดิน และป่าไม้ แหล่งน้ำ ภัยธรรมชาติ มลพิษ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

สภาพที่ 6 ชุมชนเข้มแข็ง โดยเน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับการรวมกลุ่ม กูรูระเบียบของชุมชน จิตสาธารณะ ประชาธิปไตย การปกครองส่วนท้องถิ่น และการอยู่ร่วมกัน

สภาพที่ 7 กฎหมายน่ารู้ โดยเน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับกฎหมายครอบครัว และมรดก กฎหมายจราจร กฎหมายแรงงาน

สภาพที่ 8 คุณธรรมนำสันติสุข โดยเน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับความสุภาพอ่อนน้อม ซื่อสัตย์ กตัญญู ขยัน ประหยัด สามัคคี มีน้ำใจ และมีวินัย

สภาพที่ 9 เปิดโลกเรียนรู้ โดยเน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ การคิดเป็นกับการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ และสถานที่สำคัญของชุมชน

สภาพที่ 10 เทคโนโลยีใกล้ตัว โดยเน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และเครือข่ายสังคมออนไลน์ เทคโนโลยีการใช้ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง สารเคมี และสารพิษ

สภาพที่ 11 พลังงาน โดยเน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับพลังงาน การประหยัดพลังงานและการเลือกใช้พลังงาน

สภาพที่ 12 ท่องเที่ยวทั่วไทย โดยเน้นการเรียนรู้เกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรม ข้อมูลและแหล่งท่องเที่ยว เส้นทางท่องเที่ยว การจัดการท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์ ส่งเสริมอาชีพ เพื่อการท่องเที่ยวและสัญลักษณ์ที่ควรรู้

1.5) เวลาเรียน ใช้เวลาเรียนตลอดหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง

1.6) การวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ เน้นการพัฒนาผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสถานศึกษา ครู/ผู้สอน และผู้เรียนร่วมกันดำเนินการให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด ดังนี้

1.6.1) ประเมินพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

1.6.2) ประเมินทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน รวมทั้งการใช้กระบวนการยุคต่อตลอดจนการคิดคำนวณเบื้องต้น

การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 เป็นการวัดและประเมินผลทักษะในวิชาภาษาไทยและการคิดคำนวณเบื้องต้น จึงควรวัดและประเมินผล ดังนี้

ประเมินผลก่อนเรียน เพื่อให้ทราบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนว่าสามารถ ฟัง ได้ หรือ ฟัง อ่าน เขียน ในทักษะภาษาไทยไม่ได้ โดยการพูดคุยซักถาม ให้ทดลองอ่าน เขียน คำง่าย ๆ ที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน หรือทำแบบประเมินก่อนเรียนง่าย ๆ เพื่อนำข้อมูลมาใช้วางแผนในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน ในการคิดคำนวณเบื้องต้นให้บูรณาการกับวิชาเลขคณิต

ประเมินผลระหว่างเรียน ระหว่างการจัดการเรียนรู้ ครู/ผู้สอนสามารถพิจารณาความสามารถในการเรียนรู้ในแต่ละสภาพ ซึ่งสามารถประเมินได้โดยวิธีต่าง ๆ เช่น การสังเกต การตอบคำถาม การพูดคุย การตรวจผลงาน การทำแบบฝึกหัดต่าง ๆ โดยให้มีทักษะในการเรียนรู้ทางภาษาไทย และการคิดคำนวณเบื้องต้น

ประเมินผลหลังเรียน เป็นการประเมินในภาพรวมทั้งหมด โดยครู/ผู้สอน อาจจะทดสอบ และหรือตรวจสอบเอกสาร หลักฐาน เช่น สื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน แบบบันทึกต่าง ๆ ของครู/ผู้สอน หรือจัดทำแบบประเมินหลังเรียน เพื่อพิจารณาว่า ผ่านการเรียนรู้ไปแล้วอย่างน้อย 800 คำหรือไม่

1.7) การจบหลักสูตร

สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลในแต่ละสภาพและจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลการจบหลักสูตร ตามตัวชี้วัดที่กำหนดในหลักสูตร รวมทั้งอนุมัติผลการจบหลักสูตรผู้จบการศึกษาตามหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 ต้องผ่านเกณฑ์การจบหลักสูตร ดังนี้

1.7.1) ผู้เรียนต้องเรียนและผ่านการประเมินสภาพที่ 1 และมีความสามารถในการ ฟัง พูด อ่านและเขียนตามคำสั่งหลักที่กำหนดไม่น้อยกว่า 800 คำ

1.7.2) ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินตามเครื่องมือที่สถานศึกษากำหนด

2) หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เมื่อวันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2551 เป็นหลักสูตรที่มุ่งจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองอุดมการณ์การจัดการศึกษาตลอดชีวิต การสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมของการเรียนรู้ตามปรัชญา “คิดเป็น” เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตและสังคม มีการบูรณาการอย่างสมดุลระหว่างปัญญาธรรม ศีลธรรมและวัฒนธรรม มุ่งสร้างพื้นฐานการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และพัฒนาความสามารถเพื่อการทำงานที่มีคุณภาพ ให้ความสำคัญกับการพัฒนากลุ่มเป้าหมายด้านจิตใจให้มีคุณธรรมควบคู่ไปกับการพัฒนาการเรียนรู้ สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงมีภูมิคุ้มกันตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งคำนึงถึงธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้ที่อยู่นอกระบบ และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีและการสื่อสาร โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2555 : 1-10)

2.1) หลักการหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.1.1) เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เวลาเรียน และการจัดการเรียนรู้โดยเน้นการบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความแตกต่างของบุคคล และชุมชน สังคม

2.1.2) ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

2.1.3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยตระหนักว่าผู้เรียนมีความสำคัญสามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

2.1.4) ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2.2) จุดหมาย

- 2.2.1) มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข
- 2.2.2) มีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิต และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- 2.2.3) มีความสามารถในการประกอบสัมมาอาชีพ ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและตามทันความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง
- 2.2.4) มีทักษะการดำเนินชีวิตที่ดีและสามารถจัดการกับชีวิต ชุมชน สังคม ได้อย่างมีความสุขตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.2.5) มีความเข้าใจประวัติศาสตร์ชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย โดยเฉพาะภาษา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ความเป็นพลเมืองดีปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 2.2.6) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2.2.7) เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และบูรณาการความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

2.3) โครงสร้าง

- 2.3.1) ระดับการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ คือ
- (1) ระดับประถมศึกษา
  - (2) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
  - (3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
- 2.3.2) สารการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 สาร ดังนี้
- (1) สารทักษะการเรียนรู้ เป็นสารเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ การจัดการความรู้ การคิดเป็น และการวิจัยอย่างง่าย
  - (2) สารความรู้พื้นฐาน เป็นสารเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี
  - (3) สารการประกอบอาชีพ เป็นสารเกี่ยวกับการมองเห็นช่องทางและการตัดสินใจประกอบอาชีพ ทักษะในอาชีพ การจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม และการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง

(4) สารสะท้อนผลการดำเนินชีวิต เป็นสาระเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สุขภาพอนามัยและความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต ศิลปะและสุนทรียภาพ

(5) สารระการพัฒนาสังคม เป็นสาระเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี หน้าที่พลเมือง และการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม

2.4) มาตรฐานการเรียนรู้ กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียน ดังนี้

2.4.1) มาตรฐานการเรียนรู้ การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร

2.4.2) มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร

2.5) เวลาเรียนในแต่ละระดับใช้เวลาเรียน 4 ภาคเรียน ยกเว้นกรณีที่มีการเทียบโอนผลการเรียน ทั้งนี้ ผู้เรียนต้องลงทะเบียนเรียนในสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ภาคเรียน

2.6) หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 40 ชั่วโมง มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต โดยจำนวนหน่วยกิตแต่ละระดับ ดังนี้

2.6.1) ระดับประถมศึกษา ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต แบ่งเป็นรายวิชาบังคับ 36 หน่วยกิต รายวิชาเลือกบังคับ 4 หน่วยกิต และรายวิชาเลือกเสรีไม่น้อยกว่า 8 หน่วยกิต

2.6.2) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่น้อยกว่า 56 หน่วยกิต แบ่งเป็นรายวิชาบังคับ 40 หน่วยกิต รายวิชาเลือกบังคับ 6 หน่วยกิต และรายวิชาเลือกเสรีไม่น้อยกว่า 10 หน่วยกิต

2.6.3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่น้อยกว่า 76 หน่วยกิต แบ่งเป็นรายวิชาบังคับ 44 หน่วยกิต รายวิชาเลือกบังคับ 6 หน่วยกิต และรายวิชาเลือกเสรีไม่น้อยกว่า 26 หน่วยกิต

รายวิชาเลือกเสรีในแต่ละระดับ สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียน ลงทะเบียนรายวิชาการทำงาน จำนวนอย่างน้อย 3 หน่วยกิต

2.6.4) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนได้ประกาศใช้รายวิชาเลือกเสรีให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ระดับประถมศึกษา เช่น วิชาภาษาไทย 1 ภาษาไทย 2 ภาษาไทย 3 เป็นต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การปรับรายวิชาโครงการให้เหมาะสม และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เช่น วิชาบางบอนแดนดินถิ่นน่ารู้ เป็นต้น

2.7) กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้รับความเห็นชอบจากสถานศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม ระดับละไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง

2.8) การจัดหลักสูตร สถานศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนตามความสนใจ ความต้องการ สถานภาพ เพื่อจัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับผู้เรียน

2.9) วิธีการจัดการเรียนรู้การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่

2.9.1) การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนกำหนด แผนการเรียนรู้ของตนเองตามรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนโดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำ ในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากภูมิปัญญาผู้รู้และสื่อต่าง ๆ

2.9.2) การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดให้ ผู้เรียนมาพบกันโดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการให้เกิดกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และหาข้อสรุปร่วมกัน

2.9.3) การเรียนรู้แบบทางไกล เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ โดยที่ผู้เรียนและครูจะสื่อสารกันทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนใหญ่ หรือถ้ามีความจำเป็นอาจพบกัน เป็นครั้งคราว

2.9.4) การเรียนรู้แบบชั้นเรียน เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สถานศึกษา กำหนดรายวิชา เวลาเรียน และสถานที่ที่ชัดเจน ซึ่งวิธีการจัดการเรียนรู้นี้เหมาะสำหรับผู้เรียนที่มี เวลาเข้ามาเข้าชั้นเรียน

2.9.5) การเรียนรู้ตามอัธยาศัย เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถ เรียนรู้ได้ตามความต้องการ และความสนใจ จากสื่อเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือจากการฝึกปฏิบัติ ตามแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ แล้วนำความรู้และประสบการณ์มาเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอก ระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.9.6) การเรียนรู้จากการทำโครงการ เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียน กำหนดเรื่องโดยสมัครใจ ตามความสนใจ ความต้องการ หรือสภาพปัญหา ที่จะนำไปสู่การศึกษาค้นคว้า ทดลอง ลงมือปฏิบัติจริง และมีการสรุปผลการดำเนินงานตามโครงการ โดยมีครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และกระตุ้นเสริมแรงให้เกิดการเรียนรู้

2.9.7) การเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ สถานศึกษาสามารถออกแบบวิธีการจัดการ เรียนรู้ในรูปแบบอื่น ๆ ได้ตามความต้องการของผู้เรียน

วิธีการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้น สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันกำหนด วิธีเรียนโดยเลือกเรียนวิธีใดวิธีหนึ่ง หรือหลายวิธีก็ได้ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของเนื้อหา และสอดคล้อง กับวิถีชีวิต และการทำงานของผู้เรียน โดยขณะเดียวกันสถานศึกษาสามารถจัดให้มีการสอนเสริมได้ ทุกวิธีเรียน เพื่อเติมเต็มความรู้ให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้

2.10) กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียนรวมทั้งเด็กและเยาวชนข้ามชาติที่จะเข้ารับการศึกษานอกระบบ สำหรับผู้สมัครระดับประถมศึกษาที่มีอายุระหว่าง 8 - 15 ปี สำหรับผู้สมัครระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นไปตามเกณฑ์การรับสมัคร

2.11) หลักฐานที่ต้องใช้สมัคร

2.11.1) ใบสมัครขึ้นทะเบียนเรียน

2.11.2) รูปถ่าย 1 นิ้ว 2 รูป หน้าตรงไม่สวมหมวกและสวมเสื้อสีขาวมีปก

2.11.3) เอกสารแสดงบุคคล

(1) สูติบัตร

(2) กรณีที่ไม่มีหลักฐานตาม ข้อ (1) ให้เรียกหนังสือรับรองการเกิด บัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน หรือหลักฐานที่ทางราชการจัดทำขึ้นในลักษณะเดียวกัน

(3) กรณีที่ไม่มีหลักฐานตาม ข้อ (1) และ (2) ให้เรียกหลักฐานที่ทางราชการออกให้ หรือเอกสารตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ได้

(4) กรณีที่ไม่มีหลักฐานตาม ข้อ (1) (2) และ (3) ให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือองค์กรเอกชนทำบันทึกแจ้งประวัติบุคคลเป็นหลักฐานที่จะนำมาลงหลักฐานทางการศึกษา

(5) กรณีที่ไม่มีบุคคลหรือองค์กรเอกชนตามข้อ (4) ให้ชักถามประวัติบุคคลผู้มาสมัครเรียน หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาลงรายการบันทึกแจ้งประวัติบุคคลเป็นหลักฐานที่จะนำมาลงหลักฐานทางการศึกษา (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2557 : 9)

2.12) แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

2.12.1) การรับสมัครผู้เรียน สถานศึกษาสามารถรับนักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยเข้าเรียนในสถานศึกษาได้ ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2548 และตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องรับนักเรียน นักศึกษา ที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ลงวันที่ 31 ตุลาคม 2562

2.12.2) การตรวจสอบวุฒิทางการศึกษาหรือทดสอบการรู้หนังสือของผู้สมัคร

(1) ตรวจสอบผู้สมัครที่มีวุฒิการศึกษาจากต่างประเทศ นำมาเทียบวุฒิการศึกษาเป็นระดับการศึกษาตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการเทียบวุฒิการศึกษาในประเทศและต่างประเทศระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2563 หากเทียบวุฒิการศึกษาไม่ได้ให้ใช้การเทียบโอนผลการเรียนตามแนวทางการเทียบโอนผลการเรียนหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แล้วให้ผู้สมัครเข้าเรียนตามระดับการศึกษาที่เทียบโอนผลการเรียนได้

(2) ตรวจสอบผู้สมัครที่มีวุฒิการศึกษาของไทย เมื่อจบระดับการศึกษาใดให้ผู้สมัครเรียนระดับที่สูงขึ้น หากไม่จบการศึกษาระดับนั้นให้นำผลการเรียนมาเทียบโอนผลการเรียนตามแนวทางการเทียบโอนผลการเรียนหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แล้วให้ผู้สมัครเข้าเรียนตามระดับการศึกษาที่เทียบโอนผลการเรียนได้

(3) ผู้สมัครไม่มีวุฒิทางการศึกษา

(3.1) เมื่อผู้เรียนเข้าเรียนอายุ 8 ปี ควรลงทะเบียนเรียนไม่เกิน 6 หน่วยกิต ต่อภาคเรียน โดยใช้เวลาเรียน 5 ปี (10 ภาคเรียน) หรือผู้เรียนเข้าเรียนเมื่ออายุมากกว่า 8 ปี อาจเพิ่มจำนวนหน่วยกิตในการลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคเรียนเกิน 6 หน่วยกิตได้โดยให้พิจารณาจากระยะเวลาเรียนที่ผู้เรียนต้องไม่จบก่อนอายุ 12 ปี

(3.2) กรณีที่ผู้เรียนรู้หนังสือไทยตามเกณฑ์การประเมินตามเครื่องมือประเมินระดับการรู้หนังสือไทย จัดให้เรียนระดับประถมศึกษา

(3.3) กรณีที่ผู้เรียนไม่รู้หนังสือไทยตามเกณฑ์การประเมินตามเครื่องมือประเมินระดับการรู้หนังสือไทย จัดให้เรียนตามหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557

2.12.3) การลงทะเบียนเรียน เป็นไปตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ลงทะเบียนเรียนเป็นรายวิชาและตามจำนวนหน่วยกิตในแต่ละภาคเรียน ดังนี้

(1) ระดับประถมศึกษา

(1.1) กรณีเรียน 3 ปี หรือ 6 ภาคเรียน ลงทะเบียนเรียนทั้งหมดไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต ให้ลงทะเบียนเรียน ภาคเรียนละ 8 - 10 หน่วยกิต รายวิชาเลือกบังคับ 4 หน่วยกิต และรายวิชาเลือกเสรี ให้ลงรายวิชา ภาษาไทย 1 ภาษาไทย 2 และภาษาไทย 3 รวมตลอดหลักสูตรต้องเรียนครบวิชาบังคับ 36 หน่วยกิต รายวิชาเลือกบังคับ 4 หน่วยกิต และรายวิชาเลือกเสรี 8 หน่วยกิต

(1.2) กรณีเรียน 2 ปี หรือ 4 ภาคเรียน ลงทะเบียนเรียนทั้งหมดไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต ให้ลงทะเบียนเรียนได้ภาคเรียนละไม่เกิน 14 หน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตรต้องเรียนครบวิชาบังคับ 36 หน่วยกิต รายวิชาเลือกบังคับ 4 หน่วยกิต และรายวิชาเลือกเสรี 8 หน่วยกิต

(2) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เรียนอย่างน้อย 2 ปีหรือ 4 ภาคเรียน

(3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เรียนอย่างน้อย 2 ปีหรือ 4 ภาคเรียน

กรณีที่ผู้เรียนมีการเทียบโอนผลการเรียนไว้และหรือผู้เรียนที่มีการสอบซ่อมในภาคเรียนสุดท้าย ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนเพิ่มเติมได้ไม่เกิน 3 หน่วยกิต จากเกณฑ์ที่

กำหนด (ระดับประถมศึกษาลงทะเบียนได้ไม่เกิน 17 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นลงทะเบียนได้ไม่เกิน 20 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายลงทะเบียนได้ไม่เกิน 26 หน่วยกิต)

ผู้เรียนแต่ละระดับดังกล่าวต้องมีระยะเวลาเรียนไม่เกิน 5 ปี เพราะจะมีผลต่ออายุของผลการเรียนรายวิชาที่จะหมดสภาพ (หากผู้เรียนมีระยะเวลาเรียนเกิน 5 ปี รายวิชาที่ผ่านจะหมดสภาพ)

2.13) วิธีการจัดการเรียนรู้

วิธีการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ตามปรัชญาพื้นฐานของการศึกษานอกโรงเรียน “คิดเป็น” โดยเน้นพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ ประยุกต์ใช้ความรู้และสร้างองค์ความรู้สำหรับตนเอง และชุมชน สังคม ซึ่งกำหนดรูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

2.13.1) กำหนดสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม ให้เชื่อมโยงกับประสบการณ์และสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร โดยผู้เรียนทำความเข้าใจกับสภาพปัญหาความต้องการนั้น ๆ แล้วกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้และวางแผนการเรียนรู้ของตนเองเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

2.13.2) แสวงหาข้อมูลและจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม โดยศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ รวบรวมข้อมูลของตนเอง ชุมชน สังคม และวิชาการจากสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการสะท้อนความคิด ระดมความคิดเห็น อภิปราย วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูล และสรุปเป็นความรู้

2.13.3) ปฏิบัติโดยให้นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เหมาะสมกับสังคม และวัฒนธรรม

2.13.4) ประเมินผลการเรียนรู้โดยให้มีการประเมิน ทบทวน แก้ไข ข้อบกพร่อง และตรวจสอบผลการเรียนรู้ให้บรรลุตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่วางไว้

วิธีการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จะมีวิธีเดียว คือ วิธีการเรียน กศน. ที่สามารถจัดการเรียนรู้ได้หลายรูปแบบ เช่น การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้แบบทางไกล การเรียนรู้แบบชั้นเรียน และการเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ ที่หลากหลาย เป็นต้น ซึ่งในแต่ละรายวิชาผู้เรียนสามารถเลือกเรียนรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือหลายรูปแบบก็ได้ ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องเพิ่มระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้ให้มากขึ้นจากเดิมโดยเฉพาะการเรียนรู้แบบพบกลุ่มให้มีการเพิ่มระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้จากสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมงเป็น 6 ชั่วโมง

สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงาน กศน. (เพิ่มเติม) โดยมีกรอบการจัดกิจกรรม จำนวน 14 กิจกรรม ตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ซึ่งมีรายละเอียดลักษณะกิจกรรม ดังนี้

- (1) กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาวิชาการ
- (2) กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต
- (3) กิจกรรมที่แสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- (4) กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (5) กิจกรรมลูกเสือและกิจกรรมอาสาชุกาชาด
- (6) กิจกรรมส่งเสริมกีฬาและสุขภาพ
- (7) กิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT)
- (8) กิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้สู่ประชาคมโลก
- (9) กิจกรรมจิตอาสาเราทำความดีด้วยหัวใจ
- (10) กิจกรรมส่งเสริมการอ่านและพัฒนาทักษะการเรียนรู้
- (11) กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ
- (12) กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
- (13) กิจกรรมการเรียนรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและกฎหมายที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน
- (14) กิจกรรมเสริมสร้างความสามารถพิเศษ

2.14) การจัดการเรียนรู้โดยครูประจำกลุ่มต้องจัดหาครูประจำกลุ่มที่มีความรู้ และสามารถสื่อสารภาษาชาติพันธุ์ได้ โดยกำหนดให้ครูประจำกลุ่ม 1 คน ต่อผู้เรียน 40 คน จัดกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบชั้นเรียน ส่วนค่าตอบแทนให้เป็นไปตามที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกำหนด

2.15) การวัดและประเมินผล มี 2 ระดับ คือ

2.15.1) การประเมินผลในระดับสถานศึกษา เป็นการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา ประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) และประเมินคุณธรรม

2.15.2) การประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนเข้ารับการประเมินในภาคเรียนสุดท้ายก่อนสอบปลายภาคของภาคเรียนนั้น ๆ โดยไม่มีผลต่อการได้หรือตกของผู้เรียน

2.16) การจบหลักสูตร ผู้เรียนทั้งระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีเกณฑ์การจบหลักสูตรในแต่ละระดับ ดังนี้

2.16.1) ผ่านเกณฑ์การประเมินการเรียนรู้รายวิชาในแต่ละระดับการศึกษาตามโครงสร้างหลักสูตร คือ

(1) ระดับประถมศึกษาไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต แบ่งเป็นรายวิชาบังคับ 36 หน่วยกิต และรายวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

(2) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไม่น้อยกว่า 56 หน่วยกิต แบ่งเป็นรายวิชาบังคับ 40 หน่วยกิต และรายวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 16 หน่วยกิต

(3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไม่น้อยกว่า 76 หน่วยกิต แบ่งเป็นรายวิชาบังคับ 44 หน่วยกิต และรายวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 32 หน่วยกิต

2.16.2) ผ่านเกณฑ์การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง

2.16.3) ผ่านการประเมินคุณธรรมในระดับพอใช้ขึ้นไป

2.16.4) เข้าร่วมการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ (N-NET)

ตั้งแต่วันที่ 18 พฤษภาคม 2566 ให้เปลี่ยนสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรมส่งเสริมการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 บัญญัติให้กรมส่งเสริมการเรียนรู้ จัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ ด้วยรูปแบบการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) การเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และ 3) การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ และการเรียนรู้รูปแบบอื่น ประกอบกับการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคีเครือข่าย ได้แก่ หน่วยงานรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานเอกชน ชุมชน ครอบครัว สถาบันทางศาสนา และบุคคลอื่นใด ที่ประสงค์จะจัด ร่วมจัด ส่งเสริม หรือสนับสนุนการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเรียนรู้หรือหน่วยจัดการเรียนรู้ ตามมาตรา 4 ให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

5.5.2 ระบบการจัดการศึกษาต่อเนื่อง

การจัดการศึกษาต่อเนื่อง หมายถึง การจัดการศึกษาในรูปแบบการศึกษานอกระบบที่เป็นหลักสูตรระยะสั้น ที่จัดตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพ ทักษะชีวิต การพัฒนาสังคมและชุมชน ซึ่งรวมถึงการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการใช้เทคโนโลยี ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2561 : 3)

1) กรอบการจัดการศึกษาต่อเนื่อง

การจัดการศึกษาต่อเนื่อง เป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายประชาชนทั่วไปทุกกลุ่มวัยได้รับการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการ ประกอบด้วย 1.1) ด้านการพัฒนาอาชีพ ได้แก่ การเข้าสู่อาชีพ การประกอบอาชีพ และการพัฒนาอาชีพ 1.2) ด้านการพัฒนาทักษะชีวิต ได้แก่

การดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน และเตรียมความพร้อมต่อการปรับตัวในอนาคต และ 1.3) ด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน ได้แก่ การนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชน โดยมีกรอบการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบการจัดการศึกษาต่อเนื่อง (อ้างอิงจาก สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2561 : 5)

2) รูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่อง

รูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2561 : 5-6) แบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ ประกอบด้วย

2.1) รูปแบบกลุ่มสนใจ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนที่มีการรวมกลุ่ม หรือไม่รวมกลุ่ม

2.1.1) จัดกิจกรรมตามความต้องการและความสนใจที่มีการรวมกลุ่มกันของผู้เรียน หลักสูตรไม่เกิน 30 ชั่วโมง ตั้งแต่ 6 คนขึ้นไป

2.1.2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามภารกิจ เช่น อำเภอเคลื่อนที่ จังหวัดเคลื่อนที่ การร่วมจัดกิจกรรมกับหน่วยงานอื่น เป็นต้น ที่ประชาชนสนใจสมัครเรียน ณ สถานที่จัดกิจกรรมโดยจัดหลักสูตรไม่เกิน 5 ชั่วโมง

2.2) รูปแบบชั้นเรียนวิชาชีพ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรตั้งแต่ 31 ชั่วโมงขึ้นไป ผู้เรียนตั้งแต่ 11 คนขึ้นไป

2.3) รูปแบบกิจกรรมฝึกอบรมประชาชน เป็นการอบรม การศึกษาดูงาน การจัดเวทีประชาคม หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีลักษณะเป็นการฝึกอบรม มีเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต กิจกรรมเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน การส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อให้ประชาชนได้รับความรู้ มีเจตคติ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน โดยมีโครงการ/หลักสูตร มีระยะเวลา 1 - 3 วัน ตามความเหมาะสมและมีผู้เรียนกลุ่มละ 15 คน ขึ้นไป

2.4) รูปแบบการเรียนรู้รายบุคคล เป็นการเรียนรู้ของผู้เรียนบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ต้องการจะเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องในสถานศึกษาหรือภาคีเครือข่าย

3) ผู้จัดการจัดการศึกษาต่อเนื่อง

ผู้จัดการจัดการศึกษาต่อเนื่องสามารถดำเนินการโดย

3.1) สถานศึกษาเป็นผู้จัด

3.2) สถานศึกษาร่วมจัดกับภาคีเครือข่าย

3.3) ภาคีเครือข่าย เป็นผู้จัด โดยสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ภาคีเครือข่าย

เป็นผู้จัด ทั้งนี้ภาคีเครือข่ายและผู้เรียนต้องทำข้อตกลงร่วมกันในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนจบหลักสูตร จากที่กล่าวมานั้น ชี้ให้เห็นว่า แนวโน้มประเทศไทยมีแรงงานข้ามชาติเพิ่มมากขึ้น เป็นผลให้มีจำนวนบุตรหลานที่มาพร้อมกับแรงงานข้ามชาติเพิ่มขึ้นด้วย ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนข้ามชาติเป็นสิ่งจำเป็นโดยเฉพาะการสื่อสารภาษาไทยที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ ซึ่งรัฐบาลไทยได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยมีกฎหมายรองรับให้เด็กและเยาวชนข้ามชาติเหล่านี้สามารถเข้าสู่ระบบการศึกษาของไทยได้ สามารถประสานงานเพื่อขอรหัสประจำตัวเพื่อใช้ในการเข้ารับการศึกษาได้อย่างถูกต้อง ซึ่งการจัดการศึกษาในประเทศไทย จำแนกเป็น 3 รูปแบบ คือ 1) การศึกษาในระบบดำเนินการโดย สพฐ. และสช. 2) การศึกษานอกระบบดำเนินการโดยกรมส่งเสริมการเรียนรู้ และ 3) การจัดการศึกษาในศูนย์การเรียนรู้เด็กข้ามชาติโดยองค์กรเอกชน สำหรับกรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีสถานศึกษาในสังกัดระดับพื้นที่ทั่วประเทศ ได้ดำเนินการประสานความร่วมมือกับองค์กรเอกชนเพื่อจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เป็นสถานศึกษาในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้ประสานความร่วมมือกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติในพื้นที่ที่รับผิดชอบ โดยมีการจัดทำเป็นบันทึกความเข้าใจ (MOU) ในการร่วมกันจัดการศึกษากับกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวโดยในการจัดทำรายงานผลการจัดการศึกษานอกระบบในครั้งนี้มุ่งที่การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการศึกษานอกระบบที่เป็นการศึกษาต่อเนื่อง ซึ่งเด็กและเยาวชนข้ามชาติส่วนใหญ่ให้ความสนใจเข้ารับบริการการศึกษานอกระบบดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเยาวชน (อายุ 16-25 ปี) ซึ่งเป็นกลุ่มวัยแรงงานตอนต้นที่มีบทบาทสำคัญในการจ้างงานทั้งในภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และบริการของประเทศไทยในปัจจุบัน

6. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU)

การทำงานแบบบูรณาการและให้ความช่วยเหลือร่วมกัน ระหว่างองค์กรภาครัฐกับองค์กรภาคเอกชนในการร่วมกันจัดการศึกษาในครั้งนี้ได้มีการจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) ร่วมกัน ซึ่งสาระสำคัญในเชิงมนทัศน์ของการจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) มีดังนี้

MOU: Memorandum of Understanding หมายถึง “บันทึกความเข้าใจ” เป็นรูปแบบการจัดทำหนังสือแสดงความประสงค์ของบุคคลหรือนิติบุคคลสองฝ่ายหรือมากกว่านั้น ที่จะความร่วมมือกันโดยเต็มใจที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ระบุ มีการวางแผนทำกิจกรรมร่วมกันในภาพกว้าง โดยไม่ถือว่าเป็นสัญญาผูกมัดใด ๆ (Non-Legally Binding Agreement) เนื่องจากไม่มีสภาพบังคับ หากไม่ปฏิบัติตาม เป็นเพียงการแสดงเจตนาที่แน่วแน่ของผู้ลงนามว่าจะปฏิบัติตามเนื้อหาที่ระบุไว้ใน MOU ซึ่งปกติใช้สำหรับความตกลงที่มีขอบเขตจำกัด หรือมิได้มีลักษณะเป็นการถาวร มักจะมีการเรียกชื่ออีกอย่างว่า “บันทึกความเข้าใจความร่วมมือ” เป็นหลักฐานยืนยันถึงการสนับสนุนการทำงานร่วมกัน การให้ความช่วยเหลือด้านทรัพยากร องค์ความรู้ และบุคลากร ระหว่างหน่วยงาน

การทำ MOU ประกอบด้วย เป้าหมายหรือข้อตกลงร่วม ชื่อและลายเซ็นของผู้ทำข้อตกลง โดยอาจกำหนดวันที่ยลงนามหรือวันที่มีผลบังคับใช้ รวมถึงบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายต้องดูแล ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับข้อตกลงหรือขอบเขตที่มีร่วมกันว่าต้องการความเฉพาะเจาะจงมากน้อยแค่ไหน

MOU (Memorandum of Understanding) “บันทึกความเข้าใจ” จะมีความแตกต่างจาก MOA (Memorandum of Agreement) “บันทึกข้อตกลง” กล่าวคือ MOA (Memorandum of Agreement) เป็นหนังสือสัญญาที่มีรายละเอียดลักษณะกิจกรรมที่ชัดเจน ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามหรือดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามที่สัญญาไว้ มีสภาพบังคับตามกฎหมายและได้รับการคุ้มครองในทางกฎหมาย (Legally Binding Agreement) หากฝ่ายใดประพฤติผิดสัญญาอีกฝ่ายก็สามารถฟ้องร้องดำเนินคดีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้ MOU (Memorandum of Understanding) “บันทึกความเข้าใจ” จะใช้มากกว่า MOA (Memorandum of Agreement) “บันทึกข้อตกลง” ซึ่งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนจะเข้ามาจัดทำ MOU เพื่อความร่วมมือในการปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใดอันจะเกิดประโยชน์ต่อทั้งสองฝ่าย (พิสิษฐ์ วงศ์เสีวรรณ, 2562 : ออนไลน์)

กล่าวโดยสรุป การจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน องค์กรหรือบุคคลโดยมีการกำหนดขอบเขตและบทบาทของแต่ละฝ่ายเพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำงานร่วมกันเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งไม่มีผลผูกพันทางกฎหมายเว้นแต่มีการระบุเงื่อนไขทางกฎหมายที่ชัดเจน (ต่างกับการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOA) ที่มีผลผูกพันทางกฎหมายมากกว่า) อย่างกรณีของการจัดทำบันทึกความเข้าใจในการจัดการศึกษาจากระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติระหว่างศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทในครั้งนี้

7. แนวคิดเกี่ยวกับวงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA)

วงจรคุณภาพ (PDCA) หรือ วงจรเดมมิง (Deming Cycle or Deming Wheel) เป็นกิจกรรมที่จะนำไปสู่การปรับปรุงงานและการควบคุมอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การนำแผนไปปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงแก้ไข (Act) กล่าวคือจะเริ่มจากการวางแผน การนำแผนที่วางไว้มาปฏิบัติ การตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้และหากไม่ได้ผลลัพธ์ตามที่คาดหวังไว้ จะต้องทำการทบทวนแผนการ โดยเริ่มต้นใหม่อีกครั้งและทำตามวงจรคุณภาพซ้ำอีก เมื่อวงจรคุณภาพหมุนซ้ำไปเรื่อย ๆ จะทำให้เกิดการปรับปรุงงานและทำให้ระดับผลลัพธ์สูงขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้น การกระทำตามวงจรคุณภาพ จึงเท่ากับการสร้างคุณภาพที่น่าเชื่อถือมากขึ้น โดยจุดเริ่มต้นของวงจรคุณภาพอยู่ที่การพยายามตอบคำถามให้ได้ว่าทำอะไรจึงจะดีขึ้น (วิฑูรย์ สิมะโชคดี, 2545 : 43-47)

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Plan) ในบรรดาองค์ประกอบทั้ง 4 ประการของวงจรคุณภาพนั้น ต้องถือว่าการวางแผนเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด การวางแผนจะเป็นเรื่องที่ทำให้กิจกรรมอื่น ๆ ที่ตามมาสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะถ้าแผนการไม่เหมาะสมแล้ว จะมีผลทำให้กิจกรรมอื่นไร้ประสิทธิภาพตามไปด้วย แต่ถ้ามีการเริ่มต้นวางแผนที่ดีจะทำให้มีการแก้ไขน้อย และกิจกรรมจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 การนำแผนไปปฏิบัติให้เกิดผล (Do) เพื่อให้มั่นใจว่ามีการนำแผนการไปปฏิบัติอย่างถูกต้องนั้น ต้องสร้างความมั่นใจว่า ฝ่ายที่รับผิดชอบในการนำแผนไปปฏิบัติได้รับทราบถึงความสำคัญ และความจำเป็นในแผนการนั้น ๆ มีการติดต่อสื่อสารไปยังฝ่ายที่มีหน้าที่ในการปฏิบัติอย่างเหมาะสม มีการจัดให้มีการศึกษาและการอบรมที่ต้องการ เพื่อการนำแผนนั้น ๆ มาปฏิบัติ และมีการจัดหาทรัพยากรที่จำเป็น ในเวลาที่จำเป็นด้วย

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ (Check) การตรวจสอบและประเมินผลลัพธ์ของการปฏิบัติตามแผน ควรจะต้องมีการประเมินใน 2 ประการ คือ มีการปฏิบัติตามแผนหรือไม่ หรือแผนการมีความเหมาะสมหรือไม่ การที่ไม่ประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้เป็นเพราะไม่ปฏิบัติตามแผนการ หรือความไม่เหมาะสมของแผนการ หรือจากทั้งสองประการรวมกัน เราจำเป็นต้องหาว่าสาเหตุมาจากประการไหน ทั้งนี้เนื่องจากการนำไปปฏิบัติ การปรับปรุงแก้ไขจะแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง

ขั้นตอนที่ 4 ปฏิบัติการปรับปรุงแก้ไข (Act) ถ้าความล้มเหลวมาจากการวางแผนที่ไม่เหมาะสม การทบทวนแผนการเท่านั้นไม่เพียงพอต่อการแก้ปัญหา ต้องมีการปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการวางแผนโดยการหาปัจจัยที่ไม่เหมาะสม สาเหตุของการวางแผน และทำการปฏิบัติการแก้ไขความก้าวหน้าของการปรับปรุงจะเกิดขึ้นได้โดยการกำจัดสาเหตุและขั้นตอนที่สำคัญ ก็คือการทบทวนแผนการที่ต้องมีการชี้บ่งถึงสาเหตุแห่งความล้มเหลวอย่างถูกต้องและมีการเปลี่ยนแปลงแผน เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ควรมีการวางแผนการปรับปรุงคุณภาพเป็นรายปี และมีการทบทวนทุกปี เพื่อให้มั่นใจว่าแผนการดังกล่าวมีความเชื่อถือได้และ

เหมาะสม การนำวงจรคุณภาพไปปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่องในทุกระดับขององค์กรจะทำให้เราสามารถปรับปรุงและเพิ่มคุณภาพงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเห็นผลลัพธ์ที่ชัดเจน เมื่อปัญหาเดิมหมดไปก็สามารถแก้ปัญหาใหม่ ๆ ได้ด้วยวงจรคุณภาพต่อไป

เมลนิก และเดนซเลอร์ (Melnyk & Denzler; อ้างถึงใน เรื่องวิทยุ เกษสุวรรณ, 2557 : 98-99) กล่าวถึง แนวคิดของเดมมิงว่า ผู้บริหารระดับสูงต้องมีบทบาทหลายด้าน และ การจัดการคุณภาพที่ประสบความสำเร็จนั้นต้องอาศัยหลักการ ที่เรียกว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Plan) หมายถึง วางแผนโดยใช้ข้อมูลที่มีอยู่หรืออาจเก็บรวบรวมขึ้นมาใหม่ นอกนั้นอาจทดสอบเพื่อเป็นการนำร่องก่อนก็ได้

ขั้นตอนที่ 2 การทำ (Do) หรือลงมือทำ หมายถึง ลงมือเอาแผนไปทำ ซึ่งอาจทำในขอบข่ายเล็ก ๆ เพื่อทดลองดูก่อน

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ (Check) หมายถึง การตรวจสอบ หรือสังเกตสิ่งที่เกิดขึ้นว่ามีการเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใดและเป็นไปในทางใด

ขั้นตอนที่ 4 การแก้ไข (Act) หรือลงมือแก้ไข (Corrective Action) หมายถึง หลังจากที่ได้ศึกษาผลลัพธ์ดูแล้วอาจไม่เป็นไปตามที่ต้องการหรือมีปัญหาที่ต้องแก้ไขก็ต้องดำเนินการแก้ไข ตามที่จำเป็น หลังจากนั้นสรุปเป็นบทเรียนและพยากรณ์เพื่อเป็นพื้นฐานในการคิดหาวิธีการใหม่ ๆ ต่อไป

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2554 : 188-190) กล่าวถึง จุดหมายที่แท้ของวงจรคุณภาพ (PDCA) ว่าเป็นกิจกรรมพื้นฐานในการบริหารคุณภาพนั้นมิใช่เพียงแค่การปรับแก้ผลลัพธ์ที่เบี่ยงเบนออกไปจากเกณฑ์มาตรฐานให้กลับมาอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องการเท่านั้น แต่เพื่อก่อให้เกิดการปรับปรุงในแต่ละรอบของ PDCA อย่างต่อเนื่องเป็นระบบและมีการวางแผน PDCA ที่ม้วนไต่สูงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งวงจรควบคุมคุณภาพ PDCA มีภารกิจหลัก 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan-P) ขั้นที่ 2 การดำเนินการตามแผน (Do-D) ขั้นที่ 3 การตรวจสอบ (Check-C) ขั้นที่ 4 การแก้ไขปัญหา (Act-A) สามารถอธิบายได้ว่า

ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan) การวางแผนงานจะช่วยพัฒนาความคิดต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่รูปแบบที่เป็นจริงขึ้นมาในรายละเอียดให้พร้อมในการเริ่มต้นลงมือปฏิบัติ แผนที่ดีควรมีลักษณะ 5 ประการ ดังนี้ 1) อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง (Realistic) 2) สามารถเข้าใจได้ (Understandable) 3) สามารถวัดได้ (Measurable) 4) สามารถปฏิบัติได้ (Behavioral) และ 5) สามารถบรรลุผลสำเร็จได้ (Achievable) การวางแผนที่ดีควรมีองค์ประกอบ ดังนี้

- 1) กำหนดขอบเขตปัญหาให้ชัดเจน
- 2) กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

3) กำหนดวิธีการที่จะบรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายให้ชัดเจนและถูกต้อง
แม่นยำที่สุดเท่าที่เป็นไปได้

ขั้นที่ 2 ปฏิบัติ (Do) ประกอบด้วยการทำงาน 3 ระยะ ดังนี้

1) การวางแผนกำหนดการ

1.1) การแยกกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องการกระทำ

1.2) กำหนดเวลาที่คาดว่าจะต้องใช้ในกิจกรรมแต่ละอย่าง

1.3) การจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ

2) การจัดการแบบแมทริกซ์ (Matrix management) การจัดการแบบนี้สามารถช่วย
ดึงเอาผู้เชี่ยวชาญหลายแขนงจากแหล่งต่าง ๆ มาได้และเป็นวิธีช่วยประสานระหว่างฝ่ายต่าง ๆ

3) การพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานของผู้ร่วมงาน

3.1) ให้ผู้ร่วมงานเข้าใจถึงงานทั้งหมดและทราบเหตุผลที่ต้องกระทำ

3.2) ให้ผู้ร่วมงานพร้อมในการใช้ดุลพินิจที่เหมาะสม

3.3) พัฒนาจิตใจให้รักการร่วมมือ

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบ (Check) การตรวจสอบทำให้รับรู้สภาพการณ์ของงานที่เป็นอยู่
เปรียบเทียบกับสิ่งที่วางแผน ซึ่งมีกระบวนการดังนี้

1) กำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ

2) รวบรวมข้อมูล

3) การทำงานเป็นตอน ๆ เพื่อแสดงจำนวนและคุณภาพของผลงานที่ได้รับ
ในแต่ละขั้นตอนเปรียบเทียบกับที่ได้วางแผนไว้

4) การรายงานจะเสนอผลการประเมิน รวมทั้งมาตรการป้องกันความผิดพลาดหรือ
ความล้มเหลว ได้แก่ 4.1) รายงานเป็นทางการอย่างสมบูรณ์ และ 4.2) รายงานแบบอย่างไม่เป็นทางการ

ขั้นที่ 4 การแก้ไขปัญหา (Act) ผลของการตรวจสอบหากพบว่าเกิดข้อบกพร่องขึ้น ทำให้งาน
ที่ได้ไม่ตรงตามเป้าหมายหรือผลงานไม่ได้มาตรฐาน ให้ปฏิบัติการแก้ไขปัญหาลักษณะปัญหา
ที่ค้นพบ ถ้าผลงานเบี่ยงเบนไปจากเป้าหมายต้องแก้ไขที่ต้นเหตุ ถ้าพบความผิดปกติใด ๆ ให้สอบสวน
ค้นหาสาเหตุแล้วทำการป้องกัน เพื่อมิให้ความผิดปกตินั้นเกิดขึ้นซ้ำอีก

สรุปได้ว่า การบริหารงานด้วยวงจรคุณภาพ (PDCA) เป็นการดำเนินงานควบคุมอย่างเป็น
ระบบ ซึ่งการจัดการงานอย่างมีคุณภาพต้องอาศัยหลักการตามแนวทางการดำเนินงาน PDCA
ซึ่งมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (P) 2) การลงมือปฏิบัติ (D) 3) การตรวจสอบ (C) และ 4) การปรับปรุง
แก้ไข (A) เพื่อทำให้ได้ผลลัพธ์ที่สูงขึ้นเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งผู้จัดทำได้นำแนวคิดดังกล่าว
มาเป็นแนวทางการร่วมมือจัดการศึกษาในระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ของศูนย์ส่งเสริม
การเรียนรู้เขตบางบอนกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

8. ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ กรุงเทพมหานคร กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ซึ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

8.1 ประวัติศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

ในปี 2549 คุณอนุชิต เดชคุณากรได้รับความอนุเคราะห์จากพระครูถาวรวิหารคุณ (เจ้าอาวาสวัดนินสุขาราม) อนุญาตให้ใช้พื้นที่ภายในวัดสร้างอาคาร ได้บริจาคเงินก่อสร้างอาคาร ศูนย์การเรียนรู้ชนกร มูลค่าการก่อสร้าง จำนวน 4,500,000.00 บาท (สี่ล้านห้าแสนบาทถ้วน) เป็นอาคารเรียนและอาคารอเนกประสงค์เพื่อเป็นอาคารสำนักงานศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน เขตบางบอน

ได้มีการจัดตั้งศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางบอน ตามประกาศจัดตั้งของ กระทรวงศึกษาธิการ ณ วันที่ 14 พฤศจิกายน 2550 เมื่อมีพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 จึงเปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน (กศน.เขตบางบอน) ต่อมาในปี พ.ศ. 2566 มีพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2566 จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน (สกร.เขตบางบอน) สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ มีสถานที่ตั้งที่ อาคารเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2555 เลขที่ 4 วัดนินสุขาราม ซอยศักดิ์สิทธิ์อัลลอย ถนนกาญจนาภิเษก แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10150

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เป็นสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร กรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีหน้าที่หลักในการจัดบริการการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้กับประชาชนในพื้นที่เขตบางบอน ในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และการจัดการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ และรูปแบบอื่นอย่างกว้างขวางและทั่วถึง นอกจากนี้ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ยังมีศูนย์การเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ในชุมชนในระดับแขวง จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ แขวงบางบอนเหนือ แขวงบางบอนใต้ แขวงคลองบางบอน และแขวงคลองบางพราน เพื่อให้บริการการเรียนรู้แก่ประชาชนในชุมชนอย่างทั่วถึง โดยประสานความร่วมมือกับผู้นำชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

8.2 ทิศทางการดำเนินงานของสถานศึกษา

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนมีอำนาจและหน้าที่ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดหน้าที่ของสถานศึกษา ลงวันที่ 10 มีนาคม 2551 (ตามอำนาจและหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอนเดิม) ดังต่อไปนี้

- 1) จัดการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
- 2) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานภาคีเครือข่ายเพื่อการจัดการศึกษจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
- 3) ดำเนินงานตามนโยบายพิเศษของรัฐบาลและงานเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ
- 4) จัด ส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานการศึกษาตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในพื้นที่
- 5) จัด ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 6) วิจัยและพัฒนาคุณภาพหลักสูตร สื่อ กระบวนการเรียนรู้ และมาตรฐานการศึกษจากระบบ
- 7) ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์
- 8) กำกับ ดูแล ตรวจสอบ นิเทศภายใน ติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานการศึกษจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
- 9) พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
- 10) ระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการจัดและพัฒนาการศึกษจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
- 11) ดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ให้สอดคล้องกับระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด
- 12) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

8.3 วิสัยทัศน์

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เป็นสถานศึกษาที่จัดและส่งเสริม การจัดการศึกษจากระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมีคุณภาพและทั่วถึง

8.4 พันธกิจ

- 1) มุ่งเน้นการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล
- 2) จัดการพัฒนาการศึกษจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างมีคุณภาพเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม ความคิด ดำเนินชีวิตได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 3) ส่งเสริมสนับสนุนและประสานเครือข่ายเพื่อร่วมจัดการศึกษจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
- 4) จัดและส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 5) ส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรเพื่อคุณภาพการศึกษา

8.5 จุดเน้นการดำเนินงาน

การดำเนินงานการจัดการศึกษาของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้กำหนดจุดเน้น เพื่อมุ่งพัฒนาด้านผู้เรียน/ผู้รับบริการ ด้านกระบวนการ และด้านการบริหารจัดการ เพื่อให้ผู้เรียน/ผู้รับบริการเป็นไปตามอัตลักษณ์ของสถานศึกษา คือ ใฝ่เรียนรู้ คู่คุณธรรม ตามกรอบศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเดิมไปพลางก่อน โดยมีการจัดการศึกษาแก่กลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

8.5.1 การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นกิจกรรมการศึกษาที่มีกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีรูปแบบ หลักสูตร วิธีการจัดและระยะเวลาเรียน หรือฝึกอบรมที่ยืดหยุ่นและหลากหลายตามสภาพความต้องการและศักยภาพในการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายนั้น และมีวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานเพื่อรับคุณวุฒิทางการศึกษาหรือเพื่อจัดระดับผลการเรียนรู้ (พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551, 2551 : 2) ซึ่งประกอบด้วยหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 เป็นหลักสูตรสำหรับผู้ไม่มีความรู้ภาษาไทย ไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ และหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นการศึกษาสำหรับผู้ที่ต้องการคุณวุฒิในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

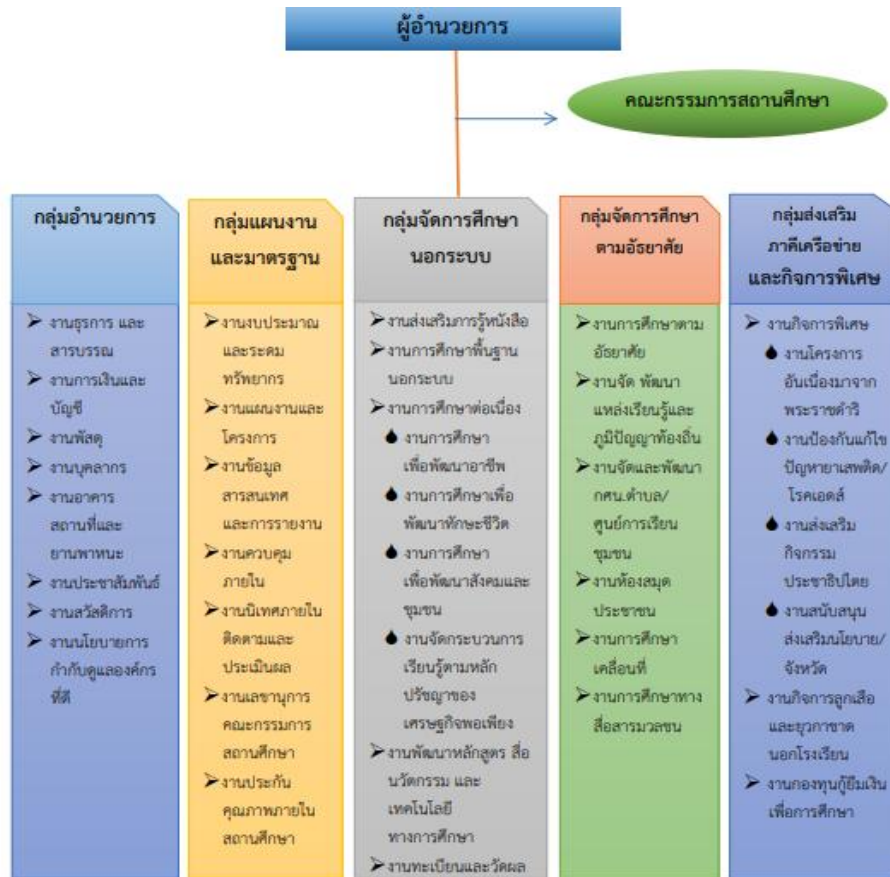
8.5.2 การจัดการศึกษาต่อเนื่อง คือการจัดการศึกษาในรูปแบบการศึกษานอกระบบที่เป็นหลักสูตรระยะสั้น ที่จัดตามความต้องการ ของกลุ่มเป้าหมาย ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพ ทักษะชีวิต การพัฒนาสังคมและชุมชน ซึ่งรวมถึงการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการใช้เทคโนโลยี ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2561 : 3)

8.5.3 การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่น ๆ (พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551, 2551 : 2)

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร กรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีการจัดการศึกษาที่มีความหลากหลายที่กลุ่มเป้าหมายทุกช่วงวัยสามารถเข้ารับบริการการเรียนรู้ได้ตามสภาพบริบท ความต้องการ และความถนัดของตนเองได้อย่างเหมาะสม โดยการดำเนินงานจัดการศึกษาดังกล่าว ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนได้มีการประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่อย่างหลากหลายเพื่อร่วมจัด ส่งเสริมการเรียนรู้แก่กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่รับผิดชอบ ซึ่งได้รับความร่วมมืออย่างดีจากภาคีเครือข่ายและภูมิปัญญาในพื้นที่อย่างดี ทำให้เกิดประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมายในการเข้ารับบริการการเรียนรู้

8.6 โครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน มีโครงสร้างการบริหารงาน ดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนมีคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 9 คน และผู้ช่วยเลขานุการ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข : 142) ให้คำปรึกษา แนะนำในการดำเนินการจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา บุคลากรของสถานศึกษาประกอบด้วยผู้บริหาร ข้าราชการครู พนักงานราชการ และบุคลากรทางการศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 15 คน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค : 143)

สรุปได้ว่า ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน (สกร.เขตบางบอน) เป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษารัฐกรุงเทพมหานคร กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการจัดและส่งเสริมการเรียนรู้แก่กลุ่มเป้าหมายทุกประเภททุกช่วงวัยในเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยการประสานงานร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดและส่งเสริมการเรียนรู้แก่กลุ่มเป้าหมายทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่เป็นไปตามกฎหมายและนโยบายของรัฐได้รับการพัฒนา และมีทักษะในการดำเนินชีวิตที่มีคุณภาพ สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งผู้จัดทำได้นำกฎระเบียบ และบทบาทหน้าที่มาวิเคราะห์ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

9. มุลินธิเพื่อเยาวชนชนบท

มุลินธิเพื่อเยาวชนชนบท (มยช.) เป็นองค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อให้เด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสในสังคมได้รับการช่วยเหลือและอนาคตที่ดีขึ้น ซึ่งมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับมุลินธิเพื่อเยาวชนชนบท ดังนี้

9.1 ประวัติมุลินธิเพื่อเยาวชนชนบท

มุลินธิเพื่อเยาวชนชนบท เป็นองค์กรพัฒนาเอกชนที่ดำเนินการมาเป็นระยะเวลากว่า 20 ปี เพื่อให้เด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสในสังคมได้รับการช่วยเหลือ พัฒนา เสริมสร้างโอกาสให้มีชีวิตและอนาคตที่ดีขึ้นจนสามารถหลุดพ้นจากวงจรทุกข์ยาก ของการอพยพแรงงาน โดยมีพื้นที่ปฏิบัติการซึ่งมีสำนักงานอยู่ที่กรุงเทพมหานคร ย่านอุตสาหกรรมเขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และที่จังหวัดร้อยเอ็ด โดยเป็นการดำเนินงานทั้งต้นทางและปลายทางของการอพยพแรงงาน

ปี 2528 ดำเนินการ “โครงการเพื่อเยาวชนพลัดถิ่น” โดยคุณพ่อ ปีเตอร์ เล็ง โคธิเสน เป็นผู้ก่อตั้งมุลินธิ

ปี 2531 จัดตั้งเป็นองค์กรชื่อ “ศูนย์เยาวชนพลัดถิ่น”

ปี 2532 ได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ให้มีสถานะเป็นมุลินธิในนาม “มุลินธิเพื่อเยาวชนชนบท” ใช้ชื่อย่อ มยช.

ปี 2533 จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลกับกรุงเทพมหานคร

ปี 2537 กระทรวงการคลังประกาศให้ มุลินธิเพื่อเยาวชนชนบท มีฐานะเป็นองค์กรเอกชนสาธารณกุศล ลำดับที่ 247

ปี 2538 กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ได้รับจดทะเบียนให้เป็นองค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

และปี 2549 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติประกาศให้เป็นองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2549

9.2 วิสัยทัศน์

เด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาส จะได้รับความช่วยเหลือและการเสริมสร้างโอกาสให้มีชีวิตและอนาคตที่ดีขึ้น

9.3 ภารกิจของมุลินธิเพื่อเยาวชนชนบท

มุลินธิเพื่อเยาวชนชนบท มีจุดมุ่งหมาย คือ ช่วยเหลือ ส่งเสริมพัฒนาเด็กชนบทที่อพยพ ส่งเสริมโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการศึกษาต่อพร้อมกับการทำงาน การฝึกทักษะอาชีพเพิ่มเติม และฝึกการเก็บออมเงินเพื่ออนาคต ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายของมุลินธิ จึงกำหนดภารกิจของมุลินธิ ดังนี้

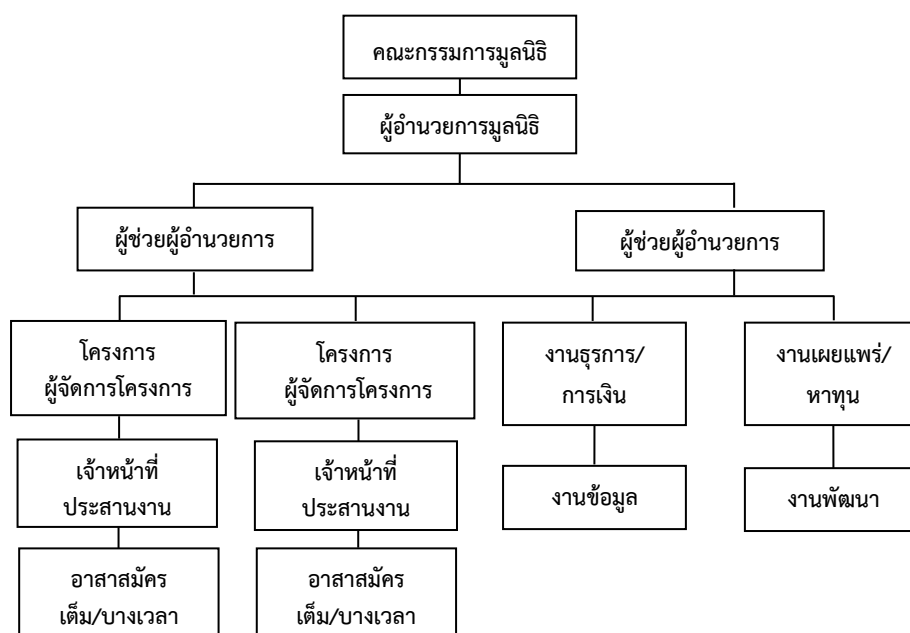
9.3.1 ดำเนินการช่วยเหลือ ส่งเสริมพัฒนาเด็ก และเยาวชนชนบทที่อพยพแรงงาน เพื่อบรรเทาปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่ออพยพแรงงาน และส่งเสริมโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการศึกษา

ต่อพร้อมกับการทำงาน การฝึกทักษะอาชีพเพิ่มเติม การเก็บออมเงินเพื่ออนาคต การจัดกระบวนการทักษะชีวิต เพื่อคิดวิเคราะห์ สามารถแก้ไขปัญหาตนเอง และยังสามารถช่วยเหลือเพื่อน ในลักษณะ “เพื่อนช่วยเพื่อน” ขณะเดียวกันจัดให้มีการเสริมสร้างค่านิยมในการรักถิ่น โดยเน้นดำเนินงานในพื้นที่ เขตบางบอน บางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีโครงการที่ดำเนินงานจากอดีตถึงปัจจุบัน

9.3.2 ส่งเสริมการพัฒนาเด็กในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษา การพัฒนาคุณภาพ การเสริมสร้างค่านิยมในการรักถิ่น และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชุมชน ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวและชุมชนในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการอพยพแรงงานและปัญหาการอพยพแรงงานเด็ก ส่งเสริมทางเลือกหรือช่องทางเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในท้องถิ่นให้เพิ่มมากขึ้น โดยดำเนินงานในพื้นที่ จังหวัดร้อยเอ็ด

9.4 โครงสร้างองค์กร

โครงสร้างองค์กรมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท (มยช.)

แผนภูมิที่ 2 โครงสร้างองค์กรมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท (มยช.)

มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท มีสำนักงาน 2 แห่ง คือ

1) เลขที่ 59/118-120 ซอยเอกชัย 89/4 ถนนเอกชัย แขวงคลองบางบอน เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร 10150 โทรศัพท์ 0-2416-8073

2) เลขที่ 143 หมู่ 5 บ้านคุดง ตำบลเหล่าหลวง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด 45150 โทรศัพท์/โทรสาร (043) 547782-3 (ตู้ ปณ.15 อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด 45150)

9.5 บุคลากร

รายชื่อคณะกรรมการมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ชุดปัจจุบัน มีจำนวน 6 คน แต่งตั้งเมื่อวันที่ 27 เมษายน 2566 มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง
1	นายปรีชา เดชาเลิศ	ประธานกรรมการ
2	นายทินรัตน์ คมกฤษ	รองประธานกรรมการ
3	นายมงคล สุวรรณศิริศิลป์	กรรมการและเลขานุการ
4	นางสาวนิธิมา โรจนวงศ์	กรรมการและเหรัญญิก
5	นางสาวญาณินี ขำศิริ	กรรมการ
6	นางสาวเรืองพันธ์ สุฤษฏ์ศรี	กรรมการ

บุคลากรของมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท มีจำนวน 11 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 3 คน เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 1 คน เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ 5 คน แม่บ้าน 1 คน และพนักงานรักษาความปลอดภัย 1 คน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ง : 144)

9.6 กรอบการดำเนินงานของมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทมีกรอบการดำเนินงาน ประกอบด้วย ด้านการศึกษา การส่งเสริมและผลักดันการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก เยาวชน และแรงงานข้ามชาติ การส่งเสริมการเข้าถึงบริการสุขภาพและการป้องกันโรคของเด็ก เยาวชน และแรงงานข้ามชาติ โดยผ่านระบบการศึกษา และส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิและบริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นอื่น ๆ รายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

9.6.1 ด้านการศึกษา

1) จัดการศึกษาแก่กลุ่มเป้าหมายโดยตรง โดยมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทได้จัดตั้งศูนย์การเรียน 2 ลักษณะ แยกตามกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็ก และกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชนและวัยแรงงาน ได้แก่

1.1) ศูนย์การเรียนมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท หรือ มยช. ได้รับการแต่งตั้งเป็นศูนย์การเรียนอย่างเป็นทางการ เมื่อปี พ.ศ.2538 โดยศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 1 ในขณะนั้น และเป็นภาคีเครือข่ายร่วมจัดการศึกษาภายใต้การดูแลจากศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นการจัดการศึกษาที่เป็นทางการโดยประสานความร่วมมือกับศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับผู้ไม่รู้หนังสือภาษาไทย ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมทั้งการศึกษาต่อเนื่อง

1.2) ศูนย์การเรียนเด็กข้ามชาติ (FRY-Migrant Learning Center) มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท เป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบศูนย์การเรียนที่ไม่เป็นทางการ ก่อตั้งขึ้นเมื่อ เมษายน 2552 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีสถานที่ปลอดภัยสำหรับเด็กระหว่างวันที่พ่อแม่ต้องไปทำงาน

และเพื่อให้เด็กสามารถเข้าถึงสิทธิทางการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย และเหมาะสมกับความต้องการ เน้นการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ระบบการศึกษาของรัฐ และการเตรียมความพร้อมที่จำเป็นในการอยู่ร่วมในสังคมไทยโดยสามารถดำรงอัตลักษณ์ของตนเอง รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อกลับประเทศต้นทางในอนาคต

9.6.2 การส่งเสริมและผลักดันการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก เยาวชน และแรงงานข้ามชาติ

เป็นการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย องค์กรภาคประชาสังคม หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และผู้ประกอบการ ในพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งพื้นที่จังหวัดชั้นในและพื้นที่ชายแดน โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1) เพื่อขับเคลื่อนการนำนโยบายด้านการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ที่เอื้อต่อการเข้าถึงการศึกษาของเด็กข้ามชาติ แรงงานข้ามชาติ และผู้ไม่มีสัญชาติไทย

2) เพื่อพัฒนารูปแบบ แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กข้ามชาติ และแรงงานข้ามชาติที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

การดำเนินงานที่ผ่านมาการร่วมผลักดันกลไกเชิงนโยบายในระดับพื้นที่และระดับประเทศ เพื่อการเข้าถึงการศึกษาของเด็กข้ามชาติทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน (กศน.) การร่วมผลักดันการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาของเด็กในศูนย์การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับระบบการศึกษาของประเทศต้นทาง (กศน.เมียนมา) และการส่งเสริมพัฒนาการทำงานร่วมกันระหว่างศูนย์การเรียนรู้ องค์กรพัฒนาเอกชน สถานประกอบการ ในพื้นที่ต่าง ๆ และ กศน.ในพื้นที่ เพื่อจัดการศึกษาให้กับกลุ่มเป้าหมายเด็กข้ามชาติและแรงงานข้ามชาติร่วมกัน การส่งเสริมพัฒนาสถานประกอบการให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยแก่พนักงานที่เป็นแรงงานข้ามชาติได้ด้วยตนเอง

9.6.3 การส่งเสริมการเข้าถึงบริการสุขภาพและการป้องกันโรคของเด็ก เยาวชน และแรงงานข้ามชาติ โดยผ่านระบบการศึกษา

เป็นการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย องค์กรภาคประชาสังคม หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษาและด้านสุขภาพ และผู้ประกอบการ ในพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งพื้นที่จังหวัดชั้นใน และพื้นที่ชายแดน โดยใช้ Setting การศึกษาทั้งในระบบการศึกษาของรัฐ ศูนย์การเรียนรู้เด็กข้ามชาติที่จัดโดยองค์กรภาคประชาสังคม ในการทำงานร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1) เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานด้านการศึกษา หน่วยงานด้านสาธารณสุข และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะในพื้นที่ชายแดนและข้ามแดน (ประเทศต้นทาง) เพื่อการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในกลุ่มเด็กข้ามชาติในสถานศึกษา

2) เพื่อให้เด็กข้ามชาติและแรงงานข้ามชาติในระบบการศึกษา และในการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีความสามารถในการดูแลสุขภาพของตนเอง และได้รับบริการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคจากหน่วยงานด้านสาธารณสุขในพื้นที่

การดำเนินงานที่ผ่านมา อาทิ ร่วมกับภาคีเครือข่ายสนับสนุนการพัฒนา ศูนย์การเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพ และพัฒนาการเชื่อมโยงข้อมูลสุขภาพและการศึกษาของเด็กข้ามชาติในศูนย์การเรียนรู้กับ ประเทศต้นทาง (เมียนมา) เพื่อการดูแลสุขภาพและการศึกษาของเด็กอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนการพัฒนา โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของเด็กข้ามชาติในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการมีส่วนร่วมของกลไกระดับจังหวัดและกลไกท้องถิ่น การพัฒนาสถานประกอบการส่งเสริมสุขภาพแรงงานข้ามชาติ โดยการจัดการเรียนรู้โดยสถานประกอบการเองการพัฒนาหลักสูตรการส่งเสริมสุขภาพของแรงงานข้ามชาติ ในภาคเกษตรและการทำงานเชื่อมโยงกันของหน่วยงานสุขภาพกับประเทศต้นทาง

9.6.4 ส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิและบริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นอื่น ๆ ทั้งในด้านการมีสถานะ บุคคลตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการขึ้นทะเบียนผู้ติดตาม การจดทะเบียนการเกิด การพัฒนาสถานะ บุคคลของเด็กในสถานศึกษา และการส่งเสริมการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ มีการดำเนินงานใน 2 กรณี ดังนี้

- 1) เด็กที่เรียนอยู่กับศูนย์การเรียนรู้เด็กมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
  - ตรวจสอบข้อมูลเด็กที่อยู่เกณฑ์อายุเข้าเรียนได้
  - ติดตามประกาศรับสมัครนักเรียนโรงเรียนในพื้นที่ได้กาศัย
  - ประชุมผู้ปกครองชี้แจงเกี่ยวกับเข้าเรียนและสิทธิของนักเรียน
  - เขียนเอกสาร และพาเด็กไปยื่นใบสมัคร ติดตามผลการสมัคร จัดห้องเรียน
- 2) เด็กไม่เรียนอยู่ใน ศูนย์การเรียนรู้เด็กมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
  - ตรวจสอบข้อมูลเด็กที่อยู่เกณฑ์อายุเข้าเรียนได้
  - เขียนเอกสาร และพาเด็กไปยื่นใบสมัคร ติดตามผลการสมัคร จัดห้องเรียน

ภาพที่ 2 ศูนย์การเรียนรู้มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

สรุปได้ว่า มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท จัดตั้งขึ้นโดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริมพัฒนาเด็กชนบทที่อพยพ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ส่งเสริมโอกาสในการพัฒนา คุณภาพชีวิต โดยการศึกษาต่อพร้อมกับการทำงาน การฝึกทักษะอาชีพเพิ่มเติม และฝึกการเก็บออมเงิน เพื่ออนาคต โดยดำเนินการในลักษณะองค์กรเอกชน มีโครงสร้างประกอบด้วยคณะกรรมการมูลนิธิ

ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิ ซึ่งมีสำนักงานใน 2 จังหวัดคือ กรุงเทพมหานครและจังหวัดร้อยเอ็ด และมีการดำเนินงานที่สำคัญ ๆ ประกอบด้วย ด้านการศึกษา การส่งเสริมและผลักดันการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก เยาวชน และแรงงานข้ามชาติ การส่งเสริมการเข้าถึงบริการสุขภาพและการป้องกันโรคของเด็ก เยาวชน และแรงงานข้ามชาติ โดยผ่านระบบการศึกษา และส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิและบริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นอื่น ๆ โดยมีลักษณะการดำเนินงานที่ให้ความช่วยเหลือทั้งเด็กและเยาวชนที่เรียนและไม่ได้เรียนอยู่ในศูนย์การเรียนรู้เด็กมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทได้ร่วมมือกับศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

10. องค์ประกอบของรายงานวิชาการ

การเขียนรายงานวิชาการต้องเรียบเรียงอย่างมีแบบแผน ดังนั้น จึงเน้นด้านรูปแบบของรายงาน ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ 3 ส่วนคือ ส่วนนำ ส่วนเนื้อเรื่อง และส่วนท้าย ซึ่งส่วนประกอบของรายงานแต่ละส่วน มีดังนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2550 : 2)

10.1 ส่วนนำ หรือส่วนประกอบตอนต้น ประกอบด้วย

10.1.1 ปกนอก (Cover) เป็นส่วนนอกสุดของรายงาน รายงานวิชาการประกอบการศึกษาของรายวิชาใดวิชาหนึ่งของแต่ละสถาบัน จะมีสัญลักษณ์ของสถาบันอยู่ส่วนบนข้อความที่ปรากฏบนปกนอกเรียงตามลำดับจากบนลงล่าง ได้แก่ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียนรายงาน โอกาสที่ทำรายงาน (ประกอบการศึกษารายวิชาใด ของสถาบันใด) ภาคการศึกษา ปีการศึกษาที่ทำรายงาน

10.1.2 ปกใน (Title Page) มีรูปแบบและข้อความเหมือนปกนอก แต่ใช้กระดาษต่างกัน

10.1.3 คำนำ (Preface) เป็นส่วนชี้แจงให้ผู้อ่านทราบถึงสาเหตุที่เลือกทำรายงานเรื่องนี้ จุดมุ่งหมายและขอบเขตของเนื้อเรื่อง คำกล่าวขอบคุณผู้มีส่วนช่วยเหลือในการค้นคว้าจัดทำ

10.1.4 สารบัญ (Table of Contents) เป็นส่วนแสดงสาระของรายงานทั้งหมด โดยแบ่งเป็น ตอน บท หรือ เรื่อง เรียงตามลำดับ มีเลขหน้ากำกับว่าอยู่หน้าใด

10.1.5 สารบัญตาราง กราฟ และภาพประกอบ (List of Tables and Illustrations) รายงานที่มีตาราง กราฟ และภาพประกอบจำนวนมาก ต้องแสดงรายการตาราง กราฟ และภาพประกอบในลักษณะเดียวกับสารบัญ โดยบอก เลขที่ ชื่อ หน้าที่มีตาราง กราฟ และภาพเรียงตามลำดับ

10.2 ส่วนเนื้อเรื่อง เป็นส่วนที่สำคัญของรายงาน แสดงสาระสำคัญและรายละเอียดของเรื่อง โดยเริ่มจากบทนำ เนื้อหา และสรุป เรียงลำดับตามที่เสนอไว้ในสารบัญ ในเนื้อเรื่องถ้ามีตาราง และภาพประกอบ ต้องแสดงไว้ให้สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง นอกจากนี้ในส่วนของเนื้อเรื่องจะมีการอ้างอิงบอกแหล่งที่มาของข้อความ แนวความคิด ในรูปแบบของเชิงอรรถที่สอดคล้องกับบรรณานุกรมตอนท้ายของรายงาน

10.3 ส่วนท้าย ได้แก่ บรรณานุกรม และภาคผนวก

10.3.1 บรรณานุกรม (Bibliography) คือ รายชื่อวัสดุอ้างอิง ทั้งหนังสือและสิ่งพิมพ์ที่ใช้ค้นคว้าประกอบการเขียน

10.3.2 ภาคผนวก (Appendix) คือ ส่วนเพิ่มเติมตอนท้ายของรายงานนี้ เนื้อหาส่วนนี้ไม่มีความสำคัญมากนักแต่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่องและช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อเรื่องแจ่มแจ้งยิ่งขึ้น รายงานวิชาการจะมีภาคผนวกหรือไม่ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม

การเขียนรายงานทางวิชาการแบบสมบูรณ์ โดยเน้นย้ำถึงส่วนประกอบที่จำเป็น ลำดับการจัดวางเนื้อหาที่ถูกต้อง รวมถึงลักษณะของรายงานวิชาการที่ดีและการใช้ภาษาที่เป็นทางการในการนำเสนอผลการศึกษามีระบบระเบียบและน่าเชื่อถือ จะมีส่วนประกอบของรายงานทางวิชาการ 3 ส่วน ดังนี้ (อพ.สธ., ม.ป.ป : 1)

ส่วนที่ 1 ส่วนประกอบตอนต้น มีส่วนประกอบตามลำดับ ดังนี้

- 1) หน้าปก (ปกนอก)
- 2) หน้าชื่อเรื่อง (ปกใน)
- 3) คำนำ (กิตติกรรมประกาศ)
- 4) สารบัญ
- 5) สารบัญตาราง
- 6) สารบัญภาพประกอบ

ส่วนที่ 2 ส่วนประกอบตอนกลาง (เนื้อเรื่อง) เป็นส่วนสำคัญที่สุดของรายงาน แบ่งแยกเนื้อหาที่เขียนเป็นบทอย่างมีระบบระเบียบ ตามลำดับ เช่น รายงานทางวิชาการมีโครงสร้างมาตรฐาน 5 บท คือ

- 1) บทที่ 1 บทนำ
- 2) บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 3) บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา
- 4) บทที่ 4 ผลการศึกษา
- 5) บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

นอกจากนี้ ยังมีส่วนประกอบที่สำคัญของเนื้อเรื่อง ได้แก่ การอ้างอิงจากการศึกษาค้นคว้าแบบเชิงอรรถท้ายหน้า หรืออ้างอิงแทรกในเนื้อหา (นามปี) ข้อมูลสารสนเทศตารางประกอบ แผนภูมิภาพประกอบ

ส่วนที่ 3 ส่วนประกอบตอนท้าย ได้แก่ บรรณานุกรม ภาคผนวก และอภิธานศัพท์ เป็นรายละเอียดเพิ่มเติมจากเนื้อเรื่อง เช่น การอ้างอิงที่ได้ระบุไว้ในเชิงอรรถ ก็นำมาระบุไว้ในบรรณานุกรมท้ายเล่ม รายละเอียดต่าง ๆ เช่น ตารางข้อมูลแผนงานโครงการ บันทึกประจำวัน เป็นต้น

สรุปได้ว่า รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ใช้รูปแบบรายงานทางวิชาการ แบบสมบูรณ์ มีองค์ประกอบของรายงานวิชาการที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดทำเล่มรายงาน วิชาการ ประกอบด้วยองค์ประกอบหลักอยู่ 3 ส่วน คือ 1) ส่วนประกอบตอนต้น 2) ส่วนประกอบ ตอนกลาง (เนื้อเรื่อง) เป็นส่วนสำคัญที่สุดของรายงาน แบ่งแยกเนื้อหาเขียนอย่างเป็นระบบตามโครงสร้าง มาตรฐาน 5 บท ดังนี้ บทที่ 1 บทนำ บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทที่ 3 วิธีดำเนินการ บทที่ 4 ผลการดำเนินงาน และ บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ และ 3) ส่วนประกอบตอนท้าย ซึ่งผู้จัดทำได้นำมาเป็นแนวทางในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบ สำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท มีดังนี้

กนิษฐนันท์ ทวีพิศฤงขร (2564 : 80-85) ทำการวิจัย เรื่อง “แนวทางการจัดการศึกษาบุตร แรงงานข้ามชาติ โดยองค์กรพัฒนาเอกชนที่เหมาะสม พื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาบุตรแรงงานข้ามชาติ โดยองค์กรพัฒนาเอกชนในจังหวัดสมุทรสาคร 2) ศึกษาการบริหารและแนวทางการจัดการศึกษาบุตร แรงงานข้ามชาติขององค์กรพัฒนาเอกชนในจังหวัดสมุทรสาคร และ 3) นำเสนอแนวทางการจัดการศึกษาบุตรแรงงานข้ามชาติโดยองค์กรพัฒนาเอกชนที่เหมาะสม

ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัญหาและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ ในช่วงระยะเวลาที่ เข้าเรียนมีเด็กเข้าสู่กระบวนการแรงงาน การขาดการรับรู้เรื่องสิทธิการศึกษา การเคลื่อนย้ายสถานที่ ทำงานของผู้ปกครองทำให้เด็กไม่สามารถเรียนได้อย่างต่อเนื่อง และอุปสรรคในการศึกษาช่วง สถานการณ์การแพร่เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความต้องการด้านองค์ความรู้ ที่เพิ่มมากขึ้นและการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ 2) การบริหารและแนวทางการจัดการศึกษาของ องค์กรพัฒนาเอกชนมีการบริหารและแนวทางการจัดการศึกษาที่แตกต่างกันตามศักยภาพและ งบประมาณ และ 3) แนวทางการจัดการศึกษาของบุตรแรงงานข้ามชาติที่เหมาะสม คือ การประชาสัมพันธ์ เรื่องสิทธิการศึกษาในพื้นที่อย่างเชิงรุก การจัดทำแผนการสอน การบรรจุวิชาศิลปะการแสดง การสอน อาชีพ และการสอนกฎหมาย การจดทะเบียนศูนย์การเรียนรู้ การขึ้นทะเบียนบุตรแรงงานข้ามชาติ และ ความร่วมมือในการจัดการศึกษากับหน่วยงานการศึกษาของประเทศต้นทาง ซึ่งข้อเสนอแนะดังกล่าว จะเป็นประโยชน์สูงสุดแก่แรงงานข้ามชาติ

อัญชลี ศรีชมภู และสุภาภรณ์ ตั้งตรงไพโรจน์ (2564 : 87) ทำการวิจัย เรื่อง “ความท้าทายในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กข้ามชาติ : กรณีศึกษาจังหวัดระนอง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการส่งเสริมจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเด็กข้ามชาติชาวเมียนมาในจังหวัดระนอง โดยใช้กรอบนโยบายการศึกษาสำหรับเด็กข้ามชาติในประเทศไทยและมาตรฐานแกนกลางการจัดการศึกษามาวิเคราะห์ภายใต้บริบททางสังคมและความมั่นคงของชาติ

ผลการวิจัย พบว่า 1) การไม่มีความรู้ความเข้าใจในนโยบายทางการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทยของบุคคลที่เกี่ยวข้อง 2) การขาดการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม และ 3) ข้อจำกัดทางเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานข้ามชาติ และทักษะทางภาษาไทยของเด็กข้ามชาติ เป็นอุปสรรคขัดขวางที่สำคัญที่ทำให้ไม่สามารถนำนโยบายไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) ประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะบุคลากรทางการศึกษา และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานกับกลุ่มแรงงานข้ามชาติและผู้ติดตามในจังหวัดระนอง ได้เข้าใจนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย 2) ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในพื้นที่จังหวัดระนองและพื้นที่ใกล้เคียงจัดทำข้อมูลสถานการณ์การเคลื่อนย้ายของแรงงานข้ามชาติและผู้ติดตาม และสร้างกรอบการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มนี้ร่วมกัน และ 3) ส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เข้ามาร่วมมือกันช่วยเหลือและสนับสนุนการศึกษาสำหรับเด็กข้ามชาติในจังหวัดระนองในรูปแบบต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ทั้งต่อตัวเด็กข้ามชาติและประเทศไทย

อินธิดา จำนงนิตย์ และเพ็ญณี แนนท (2564 : 384) ทำการวิจัย เรื่อง “การให้บริการด้านการศึกษากับบุตรหลานแรงงานข้ามชาติในจังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการให้บริการด้านการศึกษากับบุตรหลานแรงงานข้ามชาติในจังหวัดนครราชสีมา และจัดทำข้อเสนอแนะในการให้บริการด้านการศึกษากับบุตรหลานแรงงานข้ามชาติ

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการให้บริการด้านการศึกษากับบุตรหลานแรงงานข้ามชาติในจังหวัดนครราชสีมา สถานศึกษาในจังหวัดนครราชสีมาได้รับบุตรหลานแรงงานข้ามชาติเข้าเรียน ด้านนโยบายการบริหารผู้บริหารสถานศึกษาถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียนนักศึกษา เข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 ด้านทรัพยากรบุคคลไม่มีการจ้างครูพิเศษเพิ่มเติม ด้านงบประมาณนักเรียนข้ามชาติได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบเดียวกับเด็กไทยทุกประการ ด้านการเรียนการสอนใช้รูปแบบเรียนรวมและสอนเป็นภาษาไทย ปัญหาและอุปสรรค พบว่า นักเรียนข้ามชาติมักมีอายุเกินเกณฑ์ การสื่อสารเป็นภาษาไทยกับผู้ปกครอง ความเข้าใจผิดของผู้ปกครองเรื่องบัตรประจำตัว 13 หลัก การขาดโอกาสในการสมัครรับทุนการศึกษา และการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น 2) ข้อเสนอแนะแนวทางการให้บริการด้านการศึกษากับบุตรหลานแรงงานข้ามชาติ 2.1) โรงเรียนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ชุมชนนำไปสู่การอยู่

อย่างมีความสามัคคีเข้าใจกัน 2.2) มีหน่วยงานเครือข่ายเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของแรงงานอพยพและชุมชน 2.3) โรงเรียนควรได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการอบรมครูหรือจ้างบุคลากรเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนแบบพหุวัฒนธรรม และ 2.4) โรงเรียนเร่งร่วมกับหน่วยงานภาครัฐสร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครองนักเรียนข้ามชาติเรื่องสวัสดิการที่นักเรียนได้รับ

นิภาพร รอดไพบูลย์, ชิตผล ชัยมะตัน, และสุปราณี ธรรมพิทักษ์ (2563 : 22-23) ทำการวิจัยเรื่อง “การนำนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กต่างด้าวไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กต่างด้าวไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว

ผลการวิจัย พบว่า การนำนโยบายการจัดการศึกษาเด็กต่างด้าวไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว มีวัตถุประสงค์และแนวทางในการปฏิบัติการจัดการศึกษาให้เด็กต่างด้าวอย่างชัดเจน ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2548 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียนเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 คู่มือและแนวปฏิบัติสำหรับการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร หรือไม่มีสัญชาติไทย (ฉบับปรับปรุงใหม่ พ.ศ.2560) ด้านทรัพยากรของนโยบาย พบว่า ทรัพยากรด้านบุคลากร และงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานจริง แต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็สามารถแก้ไขปัญหาและปฏิบัติตามนโยบายได้ ด้านการสื่อสารระหว่างองค์กร ผู้บริหารมีความสามารถในการโน้มน้าวใจที่ดี ทำให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินงานตามหลักเกณฑ์และแนวทางจนบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ด้านลักษณะของหน่วยปฏิบัติ ไม่ได้มีการกำหนดผู้รับผิดชอบเฉพาะสำหรับการจัดการศึกษาเด็กต่างด้าว แต่ปฏิบัติตามแนวทางที่รัฐกำหนด ด้านเงื่อนไขเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง พบว่า ชุมชน หน่วยงานด้านความมั่นคง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เต็มใจและสนับสนุนให้ทางโรงเรียนจัดการศึกษาให้เด็กต่างด้าว สัญชาติกัมพูชา ด้านทัศนคติของผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารมีทัศนคติเชิงบวกต่อนโยบาย ส่งผลให้ทุกฝ่ายมีการรับรู้และเข้าใจ เกิดการยอมรับและสามารถตอบสนองต่อนโยบายได้เป็นอย่างดี ทำให้การนำนโยบายมาปฏิบัติประสบความสำเร็จได้ จุดสำคัญที่ค้นพบจากงานวิจัยนี้คือ กระบวนการนโยบายสาธารณะในขั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของนโยบายนั้น ซึ่งการดำเนินนโยบายการจัดการศึกษาเด็กต่างด้าวในพื้นที่จังหวัดสระแก้วที่ผ่านมาชี้ให้เห็นว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบาย

ปริญญา หวันเหลี่ยม (2558 : 75-76) ทำการวิจัย เรื่อง “ความร่วมมือระหว่างองค์กรภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน : กรณีศึกษาการจัดการสวัสดิการด้านการศึกษาให้กับบุตรหลานแรงงานต่างชาตินในศูนย์คาทอลิกนักบุญยอฮานิมเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนในการดำเนินการจัดสวัสดิการ

ทางการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับบุตรหลานของแรงงานต่างชาติในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร ในการเข้าสู่การศึกษาในระบบโรงเรียน

ผลการวิจัย พบว่า ความร่วมมือระหว่างศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และศูนย์คาทอลิกนักบุญยออาคิมเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร ในการจัดสวัสดิการทางการศึกษาให้แก่บุตรหลานแรงงานต่างชาตินั้น มีจุดเริ่มต้นมาจากที่ทั้งสององค์กรพบอุปสรรคและข้อจำกัดในการจัดบริการทางการศึกษาให้แก่กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว กล่าวคือ องค์กรภาครัฐมีข้อจำกัดในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายนักเรียนแรงงานข้ามชาติ และองค์กรพัฒนาเอกชนไม่สามารถออกวุฒิบัตรเพื่อรับรองการศึกษาให้กับนักเรียนได้ ความร่วมมือที่เกิดขึ้นจึงช่วยให้ทั้งสององค์กรสามารถจัดการอุปสรรคและข้อจำกัดดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม จนกลายมาเป็นนวัตกรรมในการจัดสวัสดิการทางการศึกษา ส่งผลให้สามารถสนับสนุนให้บุตรหลานแรงงานต่างชาติเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงมากขึ้น ความร่วมมือระหว่างสององค์กรที่เกิดขึ้นที่ศูนย์คาทอลิกนักบุญยออาคิมเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่นมีหลายรูปแบบนับตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตรการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ระดับชั้นประถมศึกษา การศึกษาแบบพหุภาษา ได้แก่ ภาษาพม่า ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ยังพบความร่วมมือในการจัดบริการทางสังคมเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของบุตรหลานแรงงานต่างชาติอีกด้วย

แสงเทียน คำปัญญา (2558 : 75-78) ทำการวิจัย เรื่อง “สภาพปัญหาและอุปสรรคการบังคับใช้กฎหมายทางการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยของจังหวัดเชียงใหม่” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคการบังคับใช้กฎหมายทางการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย ในโรงเรียนมัธยมจังหวัดเชียงใหม่และเพื่อศึกษาแนวทางในการปฏิบัติที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐและการศึกษาของบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยของจังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัญหาและอุปสรรคการบังคับใช้กฎหมายทางการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยพบว่าบุคลากรทางการศึกษาไม่รู้กฎหมายและนโยบายทางการศึกษา การออกกลางคันของนักเรียนที่ไม่มีสัญชาติไทย การจัดทำข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน สภาพแวดล้อมของชุมชนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย ด้านการเรียนการสอน กิจกรรมหรือนโยบายจากหน่วยงานอื่นเป็นการเพิ่มภาระงานของโรงเรียนให้มากยิ่งขึ้น และ 2) แนวทางในการปฏิบัติที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ ควรมีการแนะแนวการนำนักเรียนเข้าสู่ระบบการเรียนการสอนจัดทำฐานข้อมูลของนักเรียนเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจชุมชน โดยบุคลากรทางการศึกษา จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน และจัดการศึกษาตามกฎหมายและนโยบายของรัฐอย่างเคร่งครัด

เพิ่มเกียรติ โภธิเพียรทอง (2556 : 24-26) ทำการวิจัย เรื่อง “สวัสดิการด้านการศึกษา สำหรับแรงงานต่างด้าวและแรงงานนอกระบบ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความเป็นมาและ ประเมินสถานการณ์ที่เป็นจริงด้านการศึกษาของแรงงานนอกระบบ และแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (พม่า ลาว กัมพูชา) ตลอดจนนำเสนอปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของภาครัฐ

ผลการวิจัย พบว่า การจัดสวัสดิการด้านการศึกษาซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการหล่อหลอม และพัฒนาบุคคลให้มีพื้นฐานความรู้ ความสามารถ เพื่อให้เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน กฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง และผลจากการดำเนินงานที่ผ่านมา รัฐบาลไทยได้เปิดโอกาสให้บุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย ได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรัฐบาลสนับสนุนงบประมาณรายหัวเพื่อจัดการศึกษาให้แก่ บุคคลดังกล่าว ทัดเทียมกับคนไทย แต่อย่างไรก็ตามไม่พบความชัดเจนในเชิงนโยบายว่ารัฐบาลจะจัด การศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวางรากฐานสังคมไทย หรือเพื่อการส่งตัวกลับไปยังประเทศต้นทาง หรือประเทศที่ 3 มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) การปรับเปลี่ยนวิธีคิดและการมองปัญหาแรงงานต่างด้าว โดยมีนโยบายส่งเสริมคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าว ด้วยการเปิดโอกาสทางการศึกษาที่เหมาะสม รวมทั้งจัดสวัสดิการพื้นฐานที่ครอบคลุม 2) ความชัดเจนเชิงนโยบายของรัฐบาลต่อแรงงานต่างด้าว โดยเฉพาะนโยบายด้านสังคม เช่น นโยบายทางการศึกษา เป็นต้น ที่อาจเน้นความหลากหลายของ หลักสูตรที่ไม่เน้นเฉพาะการสร้างแนวคิดชาตินิยมแบบไทยแต่อย่างเดียว แต่หมายรวมถึงการเปิด โอกาสให้ได้เรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเอง ตามแนวคิดพหุนิยมทางสังคมวัฒนธรรม และ เปิดโอกาสให้บุตรหลานแรงงานต่างด้าวได้รับการศึกษาและสามารถกำหนดอนาคตของตนเองได้ว่า จะอาศัยอยู่ในประเทศไทยต่อ หรือต้องการกลับภูมิลำเนาหรือจะเดินทางไปยังประเทศที่สาม ซึ่งหาก เป้าหมายของรัฐบาลมีความชัดเจนแล้ว ก็จะสามารถนำมาสู่การจัดการด้านการศึกษาที่มีทิศทาง เดียวกัน และมีแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับนโยบาย 3) การสนับสนุนบทบาทการช่วยเหลือทาง สังคมต่อองค์กรเอกชนที่ไม่หวังผลกำไร เพื่อช่วยแบ่งเบาต่อภาระงบประมาณและบุคลากรของรัฐ และจะช่วยส่งเสริมให้บทบาทของไทยในการช่วยเหลือด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศมีความโดดเด่นมากขึ้น 4) กระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดแผนยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน ในการใช้ทรัพยากร ทางการศึกษา การกำหนดขอบข่ายการปฏิบัติของหน่วยงานในสังกัด การปรับปรุงระเบียบกฎเกณฑ์ และ วิธีปฏิบัติต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานต่างด้าวอย่างเป็นรูปธรรม และ 5) การจัด การเรียนการสอน รวมถึงตำรา แบบเรียน สื่อการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศการเรียนการสอน อยู่บนหลักการของการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้คนต่างวัฒนธรรม ไม่แบ่งแยกกีดกัน ครอบคลุม ถึงจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กไทย เด็กไร้สัญชาติ เนื้อหาสาระเปิดโอกาสให้ได้เรียนรู้ทั้งเรื่องราว ของตนเองและกลุ่มชาติพันธุ์อื่น เน้นการพัฒนาทักษะการวิเคราะห์และการคิดเชิงวิพากษ์ เป็นสิ่งจำ เป็นต่อการพัฒนาทักษะการตัดสินใจของผู้เรียนถึงสิ่งถูกสิ่งผิด คำนึงถึงปัจจุบันและอนาคตมากกว่า ความขัดแย้งในอดีต

จากผลการวิจัยดังกล่าวมานั้น ชี้ให้เห็นว่าการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติจำเป็นต้องมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อเข้ามาส่งเสริม สนับสนุนให้การจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติให้ได้เข้ารับการศึกษ สนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดการศึกษา และมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับบุคลากรขององค์กรภาครัฐเพื่อสร้างสังคมพหุวัฒนธรรม เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างคนต่างชาติต่างภาษา ไม่เกิดการแบ่งแยกกีดกัน อยู่ร่วมกันอย่างสันติและเป็นกำลังขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญเติบโตสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อไป

12. กรอบแนวคิดในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน

การจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ผู้จัดทำได้กำหนดกรอบแนวคิดในการดำเนินงานและการจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน โดยยึดหลักกฎหมาย นโยบาย และแนวคิดทางวิชาการที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ดำเนินงาน ติดตามประเมินผล และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ดังนี้

1. กฎหมาย นโยบาย และแนวคิดพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

1.1 กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ การดำเนินงานอยู่บนพื้นฐานของกฎหมายและนโยบายทั้งระดับนานาชาติและระดับประเทศ ซึ่งให้ความสำคัญกับสิทธิในการเข้าถึงการศึกษาของเด็กและเยาวชนทุกคนอย่างเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ โดยนำหลักการจากปฏิญญาและอนุสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนและสิทธิเด็ก ตลอดจนกฎหมายและนโยบายของประเทศไทยที่เปิดโอกาสให้เด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย และบุตรหลานแรงงานข้ามชาติ สามารถเข้ารับการศึกษได้ มาใช้เป็นกรอบกำกับการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง

1.2 แนวคิดพื้นฐานที่ใช้ในการดำเนินงาน

การจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ นำแนวคิดทางวิชาการมาใช้ในการดำเนินงาน ได้แก่

1.2.1 แนวคิดการบริหารการศึกษา ซึ่งมุ่งเน้นการจัดการอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และคำนึงถึงคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2.2 แนวคิดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยส่งเสริมความร่วมมือระหว่างศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

1.2.3 แนวคิดการจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) เพื่อกำหนดบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของหน่วยงานที่ร่วมดำเนินงานอย่างชัดเจน

1.2.4 แนวคิดวงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ซึ่งใช้เป็นกลไกในการวางแผนดำเนินงาน ตรวจสอบ และปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

2. การดำเนินงานตามกรอบแนวคิด

จากกรอบกฎหมาย นโยบาย และแนวคิดพื้นฐาน ได้นำไปใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ เขตบางบอน ร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทตามบันทึกความเข้าใจ (MOU) ทั้งนี้ การดำเนินงาน ครอบคลุมการวางแผนการจัดการศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การติดตามผู้เรียน และการประเมินผล การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

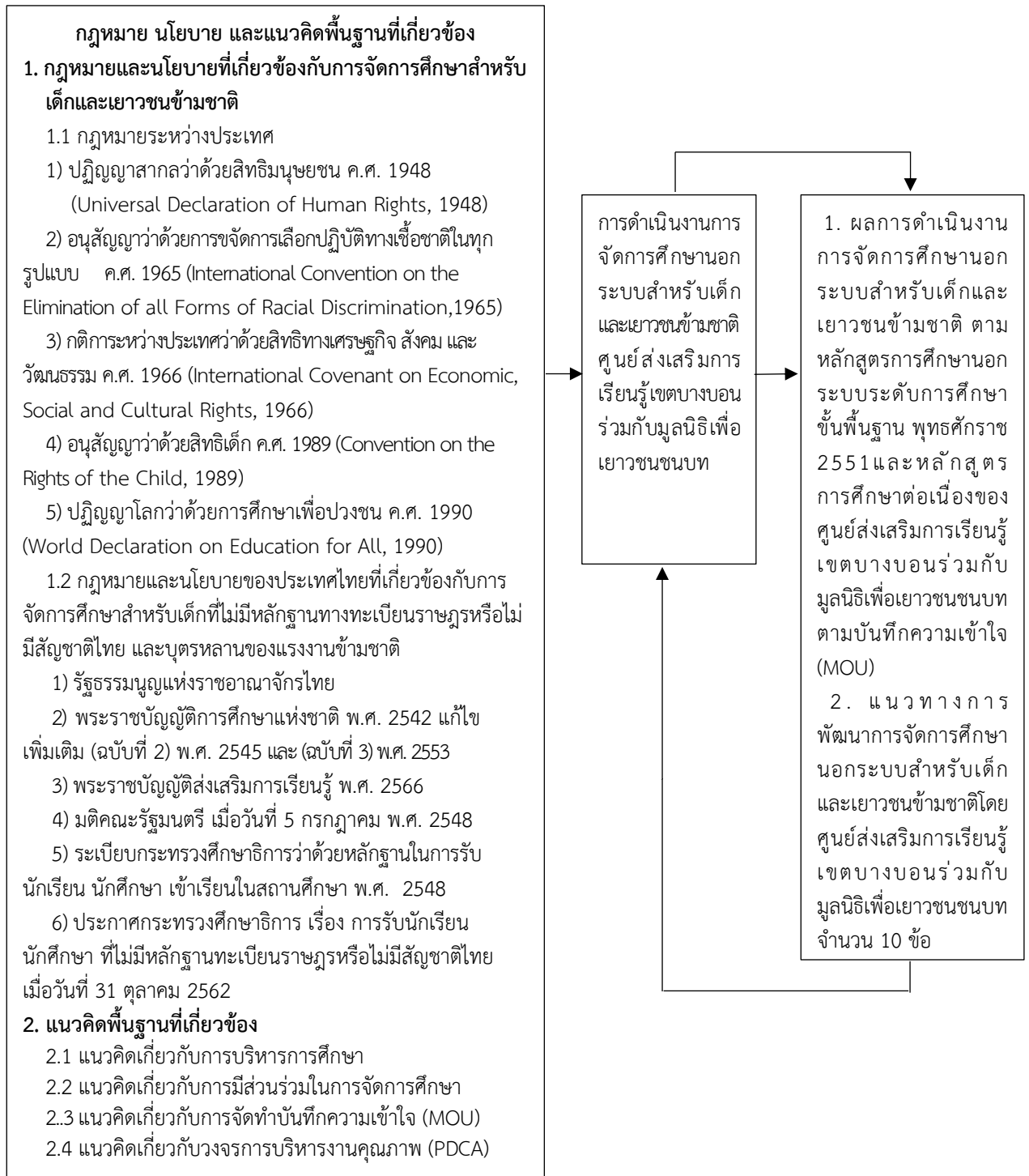
3. ผลการดำเนินงานตามกรอบแนวคิด

ผลการดำเนินงานสะท้อนให้เห็นถึงการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชน ข้ามชาติที่เป็นไปตามกรอบกฎหมาย นโยบาย และแนวคิดที่กำหนดไว้ โดยผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเหมาะสม มีพัฒนาการด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเป้าหมาย ของหลักสูตรและวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน

4. แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

จากการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามกรอบแนวคิด นำไปสู่การสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขต บางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท จำนวน 10 ข้อ ซึ่งได้มาจากการประมวลผลจากการ ดำเนินงานจริง การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก และการตรวจสอบความสมบูรณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมี หลักการสำคัญในการพัฒนา คือ การจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นและเข้าถึงง่าย เพื่อรองรับความหลากหลาย และข้อจำกัดของผู้เรียน ประกอบด้วย 1) จัดให้มีระบบการจดทะเบียนข้อมูลกลุ่มเป้าหมายเด็กและ เยาวชนข้ามชาติ 2) กำหนดเป้าหมายการศึกษาและหลักสูตรที่เหมาะสมและมีความเป็นไปได้ 3) การประสานความร่วมมือและความเข้าใจระหว่างสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบและ สถานศึกษาที่จะส่งต่อ 4) จัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน 5) จัดระบบการเรียนรู้ภาษาไทยและ ภาษาแม่เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ควบคู่กันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะแรกที่เป็น การเตรียมพร้อมด้าน ภาษาไทยที่เรียกว่า “Dual Language Approach” 6) การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนโดยมีนโยบาย และแผนงาน/โครงการที่ชัดเจน 7) การจัดทำแผนการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชน ข้ามชาติโดยเฉพาะ ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ 8) การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติส่งเสริม การเรียนรู้ พ.ศ.2566 9) การจัดการศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area-Based Approach) และ 10) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนข้ามชาติในลักษณะองค์รวม (Holistic Approach)

**การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ในครั้งนี้ ผู้จัดทำได้กำหนด
กรอบแนวคิดไว้ดังแผนภาพที่ 2**

แผนภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การดำเนินงานการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทในครั้งนี้นำประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. วิธีดำเนินการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
2. ขั้นตอนการดำเนินการ
  - ขั้นตอนที่ 1 การศึกษากฎหมาย นโยบาย แนวคิดพื้นฐาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล
  - ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล
  - ขั้นตอนที่ 4 การจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิธีดำเนินการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

วิธีการดำเนินการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท นำวงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act) มาใช้ในการวิเคราะห์การดำเนินงานร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ซึ่งสะท้อนถึงความสามารถในการบริหารจัดการการศึกษานอกระบบในการคิดค้นและปรับเปลี่ยนกระบวนการในการดำเนินงาน ที่มีความซับซ้อนอันเนื่องมาจากการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ คือ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ที่มีภาระหน้าที่ตามกฎหมาย และต้องดำเนินงานตามระเบียบของราชการอย่างเคร่งครัด กับ องค์กรพัฒนาเอกชน คือ มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ที่มีความยืดหยุ่นสูงและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้โดยตรง ตามที่ปรากฏรายละเอียดในตารางที่ 3 การดำเนินงานจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท โดยใช้รูปแบบวงจรเดมมิ่ง (PDCA) และตารางที่ 4 การดำเนินงานจัดการศึกษาต่อเนื่องของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท โดยใช้รูปแบบวงจรเดมมิ่ง (PDCA) ที่ระบุภารกิจที่ต้องดำเนินการร่วมกัน และภารกิจที่แต่ละฝ่ายต้องรับผิดชอบ เฉพาะ ภารกิจที่เกิดขึ้นด้านการจัดทำหลักสูตรและแผนการสอน โดยทางมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทรับผิดชอบจัดทำปฏิทินและแผนการสอน ซึ่งยืดหยุ่นสอดคล้องกับบริบทของกลุ่มเป้าหมาย แต่สำหรับ

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ต้องทำหน้าที่ควบคุมและอนุมัติหลักสูตรตามระเบียบของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านการจัดสรรงบประมาณโดยทางศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน รับผิดชอบการจัดสรรงบประมาณตามระเบียบของทางราชการ ในขณะที่มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท รับผิดชอบจัดหางบประมาณในส่วนที่เหลือ เช่น ค่าตอบแทนวิทยากรการศึกษาต่อเนื่อง ค่าสาธารณูปโภค เป็นต้น ซึ่งต้องใช้ความสามารถในการจัดหางบประมาณจากภาคีเครือข่าย สำหรับด้านการวัดผลและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นภารกิจที่ต้องดำเนินงานร่วมกันตามเกณฑ์ที่หลักสูตรกำหนด แต่หลังจากการดำเนินงานกระบวนการนี้เสร็จสิ้น ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนเป็นผู้อนุมัติการจบหลักสูตรและออกหลักฐานทางการศึกษาให้กับผู้เรียน จากวิธีการดำเนินงานที่ดังกล่าว ผู้จัดทำจึงได้นำองค์ความรู้สำคัญต่อไปนี้ มาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบ ได้แก่

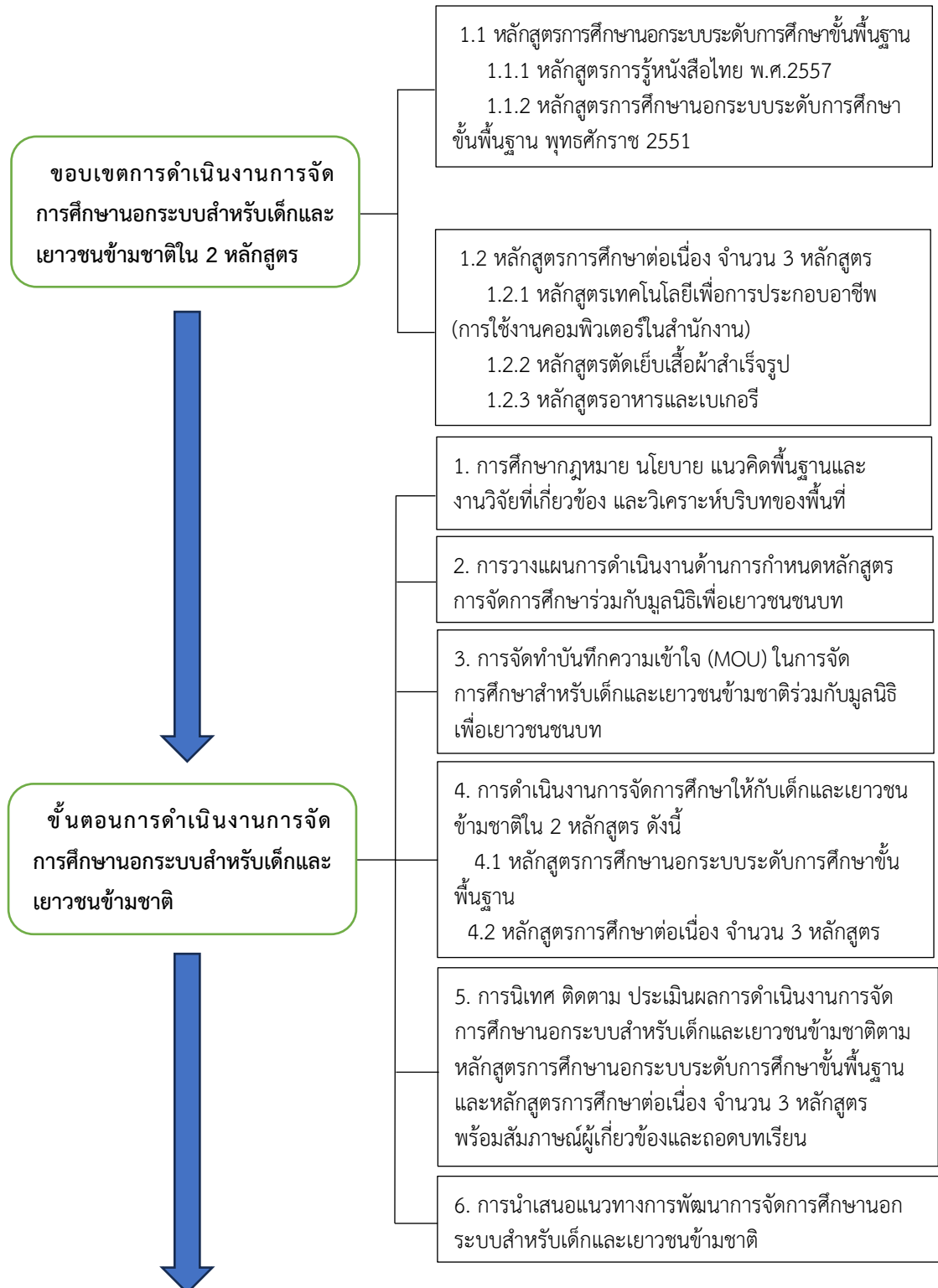
1. การสร้างความร่วมมือ ในการจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) ในปี พ.ศ. 2565 เพื่อร่วมจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ซึ่งถือเป็นการบริหารงานวิชาการและเป็นการปฏิบัติที่ดี (Good Practice) ที่สามารถใช้เป็นต้นแบบได้

1.2 การนำความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาเป็นหลักยึดในการดำเนินงาน ผู้จัดทำมีพื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาและการบริหารการศึกษา และได้นำกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง เช่น มติคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2548 พระราชบัญญัติกรมส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ.2566 เป็นต้น มาเป็นหลักยึดในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

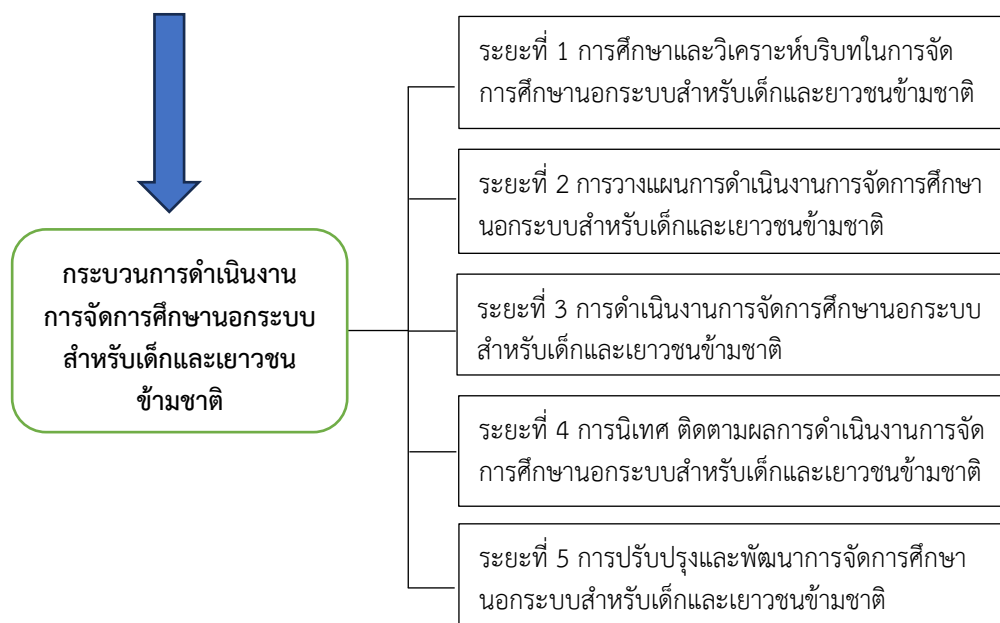
1.3 การกำกับดูแลคุณภาพ โดยการนำวงจรเดมมิ่ง PDCA มาใช้ในการวางแผน (P) การจัดหาบุคลากรและทรัพยากรในการดำเนินงาน (D) การนิเทศติดตามผล (C) และการสรุปผลการเรียนรู้เพื่อปรับปรุง (A) แสดงให้เห็นถึงการบริหารงานที่มุ่งเน้นคุณภาพอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

4. การสร้างแนวทางการพัฒนา การสังเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชน จำนวน 10 ข้อ เช่น การใช้ระบบ G-Code Holistic การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนข้ามชาติในลักษณะองค์รวม (Holistic Approach) เป็นต้น และการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิหลากหลายสาขาทางการศึกษา รวมถึงพระสงฆ์ นักวิชาการ และผู้แทนสถานประกอบการ เป็นการแสดงความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวทางปฏิบัติที่มีความซับซ้อนและละเอียดอ่อนต่อการดำเนินงาน

วิธีดำเนินการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ในครั้งนี้ ครอบคลุมประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบดังกล่าว 3 ประเด็น ซึ่งเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 แผนผังการดำเนินงาน (Flowchart) การจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

แผนภาพที่ 3 (ต่อ)

จากแผนภาพที่ 3 มีประเด็นที่ต้องการอธิบายเพิ่มเติมในที่นี่ คือ กระบวนการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์บริบทในการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

เป็นการดำเนินการศึกษากฎหมาย นโยบาย และสิทธิทางการศึกษา การสำรวจจำนวนเด็กและเยาวชนข้ามชาติในพื้นที่ และการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ เช่น ภาษา การย้ายถิ่น เอกสารประจำตัว เป็นต้น

ระยะที่ 2 การวางแผนการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

เป็นการจัดทำแผนปฏิบัติการรายปี กำหนดหลักสูตรและตารางเรียนที่ยืดหยุ่นสำหรับผู้เรียน วางแผนการจัดจ้างผู้สอน จัดทำฐานข้อมูลผู้เรียน จัดทำแผนงบประมาณ และจัดทำ MOU ร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทในการร่วมกันดำเนินการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

ระยะที่ 3 การดำเนินการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

เป็นการดำเนินการต่าง ๆ ประกอบด้วย รับสมัครผู้เรียน รวมถึงคัดกรองก่อนขึ้นทะเบียนเป็นผู้เรียน การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น การจัดให้มีการเรียนเสริมภาษาไทย การบูรณาการทักษะชีวิตและอาชีพ และการจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนตามความเหมาะสม

ระยะที่ 4 การนิเทศติดตามผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

เป็นการดำเนินการเกี่ยวกับนิเทศและติดตามผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ การรายงานผลการนิเทศและติดตามผล และการนำผลการนิเทศและติดตามผลเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาอย่าง

ระยะที่ 5 การปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

เป็นการดำเนินการต่าง ๆ ประกอบด้วย วิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน การสังเคราะห์สภาพปัญหาจากการดำเนินงาน การสัมภาษณ์ และการนำเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

2. ขั้นตอนการดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษากฎหมาย นโยบาย แนวคิดพื้นฐาน งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และรายละเอียดการลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU)

1.1 การศึกษากฎหมาย นโยบาย แนวคิดพื้นฐาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เป็นการดำเนินการศึกษากฎหมาย นโยบาย แนวคิดพื้นฐาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร รายงานการวิจัย เอกสารทางวิชาการ บทความวารสาร และเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด เกี่ยวกับสิทธิการศึกษากฎหมาย และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร หรือไม่มีสัญชาติไทยและบุตรหลานของแรงงานข้ามชาติ และแนวคิด ทฤษฎีการบริการสาธารณะแนวใหม่ การจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นการรวบรวมข้อมูลและใช้เป็นหลักยึดทางวิชาการหรือข้อกฎหมายในการกำหนดข้อเสนอแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนและมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

1.2 การศึกษารายละเอียดการลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและเพื่อการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ระหว่างศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท และวิเคราะห์การดำเนินงานตามข้อตกลง โดยใช้รูปแบบวงจรเดมมิง (Deming Cycle) หรือ PDCA ประกอบด้วย

1.2.1 การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนและมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ได้ร่วมกันดำเนินการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยดำเนินการจัดการเรียนการสอน วัดผลและประเมินผลเป็นไปตามเกณฑ์ของหลักสูตร (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ณ : 163) ซึ่งมีสาระสำคัญของบันทึกความเข้าใจ ดังนี้

ข้อตกลงความเข้าใจและวัตถุประสงค์

ทั้งสองฝ่ายตกลงร่วมมือกันดำเนินการจัดการศึกษานอกระบบ ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มี 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพิ่มคุณภาพด้านวิชาการด้วยการบูรณาการข้อมูลด้านการศึกษาพัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา พัฒนาแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ และการประสานความร่วมมือให้เกิดเป็นภาคีเครือข่ายที่เข้มแข็ง ในการให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนข้ามชาติอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์แห่งความร่วมมือ ตามข้อตกลงนี้ ให้ผู้แทนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายทั้ง 2 ฝ่ายเป็นผู้ดำเนินงานประสานงานและตกลง ในรายละเอียดในเรื่องต่อไปนี้ 1) การจัดการเรียนการสอน 2) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) ครูประจำกลุ่ม 4) การนิเทศติดตาม 5) การวัดและประเมินผล 6) เอกสารหลักฐานการศึกษาที่ผู้เรียนจะได้รับ 7) ระบบติดตามผู้เรียน 8) การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ และ 9) ระบบประกันคุณภาพภายใน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มี 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

หน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน มีหน้าที่ในการดำเนินงาน ดังนี้

1. การสำรวจจำนวนผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษา
2. การอนุญาตจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3. การจัดบุคลากรสำหรับการจัดการเรียนการสอน
4. การจัดทำฐานข้อมูลนักศึกษาขั้นพื้นฐานที่รับผิดชอบ
5. การจัดสรรงบประมาณการจัดการศึกษา
6. การนิเทศติดตามผล
7. การวัดและประเมินผลผู้เรียน
8. การออกหลักฐานการศึกษา

หน้าที่ของมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท มีหน้าที่ในการดำเนินงาน ดังนี้

1. การสำรวจจำนวนผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษา
2. การขออนุญาตจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
3. การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานและแผนการจัดการเรียนการสอน
4. การจัดทำฐานข้อมูลนักศึกษาขั้นพื้นฐานที่รับผิดชอบ

5. การจัดสถานที่ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการจัดการเรียนการสอน
6. การจัดบุคลากรสำหรับการจัดการเรียนการสอน
7. การจัดทำบันทึกการปฏิบัติงานประจำวัน
8. การจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัด
9. การวัดและประเมินผลผู้เรียน

การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์

ทั้งสองฝ่ายสามารถประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ โฆษณา หรือให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาภายใต้บันทึกข้อตกลงความร่วมมือนี้ได้ トラบเท่าที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่อีกฝ่าย และไม่ต้องแจ้งหรือได้รับความยินยอมจากอีกฝ่ายหนึ่งก่อน ทั้งนี้ ในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ โฆษณา หรือให้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าว จะต้องแสดงข้อความหรือสัญลักษณ์อื่นใดให้ปรากฏอย่างชัดเจนว่า เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาเกิดขึ้นภายใต้ความร่วมมือของทั้งสองฝ่าย

การโอนสิทธิตามบันทึกความเข้าใจ

ทั้งสองฝ่ายไม่สามารถโอนสิทธิและหน้าที่ตามข้อตกลงความร่วมมือนี้ให้แก่บุคคลอื่นได้ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากทั้งสองฝ่ายก่อน

อายุแห่งข้อตกลง

ข้อตกลงนี้มีกำหนดเวลา 3 ปี นับตั้งแต่วันลงนาม (1 ตุลาคม 2565 ถึง 30 กันยายน 2568)

การเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อตกลง

ถ้ามีเหตุจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อตกลงให้ทำเป็นหนังสือตามแบบและพิธีการ เช่นเดียวกับการทำข้อตกลงนี้

การบอกเลิกข้อตกลง

ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีสิทธิบอกเลิกข้อตกลงนี้ โดยแจ้งเป็นหนังสือให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบล่วงหน้า ไม่น้อยกว่า 3 เดือน หรือหากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงนี้ และอีกฝ่ายได้แจ้งเตือนเป็นหนังสือแล้ว แต่ฝ่ายที่ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงไม่จัดการแก้ไขให้เป็นไปตามข้อตกลงนี้ภายใน 15 วัน นับแต่วันได้รับหนังสือแจ้งเตือนให้อีกฝ่ายหนึ่งมีสิทธิบอกเลิกข้อตกลงได้

รายละเอียดการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท โดยใช้รูปแบบวงจรเดมมิ่ง (PDCA) ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท โดยใช้รูปแบบวงจรเดมมิ่ง (PDCA)

ขั้นตอนการดำเนินงาน	กิจกรรม	สกร.เขต บางบอน	มยช.
1. การสำรวจจำนวนผู้เรียน แต่ละระดับการศึกษา (P)	1.1 สำรวจความต้องการเข้ารับการศึกษาของ เด็กและเยาวชนข้ามชาติ 1.2 จัดทำบัญชีรายชื่อผู้เรียนแต่ละระดับ 1.3 ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้เรียน 1.4 ขึ้นทะเบียน/ลงทะเบียนตามกำหนดที่ สถานศึกษากำหนด	-- -- ✓ ✓	✓ ✓ ✓ ✓
2. การขออนุญาตจัด การศึกษาตามหลักสูตร การศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (P)	2.1 จัดทำเอกสารเพื่อขออนุมัติจัดการศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แต่ละระดับการศึกษา 2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาอนุญาตจัดการศึกษา ตามหลักสูตร	-- ✓	✓ --
3. การจัดทำปฏิทินการ ปฏิบัติงานและแผนการ จัดการเรียนการสอน (P)	3.1 จัดทำปฏิทินการเรียนการสอนในแต่ละ ระดับ แต่ละสัปดาห์ 3.2 จัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนแต่ละระดับ	-- --	✓ ✓
4. การจัดทำฐานข้อมูล นักศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่รับผิดชอบ (D)	4.1 รวบรวมข้อมูลผู้เรียนการศึกษา ขั้นพื้นฐานในแต่ละระดับการศึกษา 4.2 บันทึกข้อมูลผู้เรียน	✓ ✓	✓ ✓
5. การจัดสถานที่ ห้องเรียน และห้องปฏิบัติการจัด การเรียนการสอน (D)	5.1 จัดเตรียมสถานที่ ห้องเรียน วัสดุ อุปกรณ์ 5.2 ตรวจสอบความพร้อมของสถานที่และ วัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ตามหลักสูตร	-- ✓	✓ ✓
6. การจัดบุคลากรสำหรับ การจัดการเรียนการสอน (D)	6.1 จัดบุคลากรเพื่อดำเนินการจัดการเรียน การสอนตามหลักสูตร 6.2 จัดหาครูประจำกลุ่มเพื่อจัดการเรียนการสอน 6.3 เสนอรายชื่อบุคลากรแก่สถานศึกษา 6.4 สถานศึกษาออกคำสั่งแต่งตั้งบุคลากร ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตาม หลักสูตรและแต่งตั้งครูประจำกลุ่ม	✓ -- -- ✓	✓ ✓ ✓ --
7. การจัดทำบันทึกการ ปฏิบัติงานประจำวัน (D)	7.1 ดำเนินการจัดทำบันทึกการปฏิบัติงาน ประจำวัน	--	✓

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ขั้นตอนการดำเนินงาน	กิจกรรม	สกร.เขต บางบอน	มยช.
8. การจัดสรรงบประมาณ การจัดการศึกษา (D)	8.1 สถานศึกษาตรวจสอบจำนวนผู้เรียน ในแต่ละระดับการศึกษา	✓	--
	8.2 พิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร	✓	--
9. การจัดการเรียนการสอน ตามแผนการจัดการเรียนรู้ (D)	9.1 ทบทวนแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร	✓	✓
	9.2 จัดการเรียนรู้หลักสูตรตามแผน การเรียนรู้	✓	✓
	9.3 ประเมินผลและรายงานผลการจัด การเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้	✓	✓
10. การนิเทศติดตามผล (C)	10.1 วางแผนเพื่อนิเทศและติดตามผล	✓	--
	10.2 ดำเนินการนิเทศและติดตามผล	✓	--
	10.3 รายงานผลการนิเทศและติดตามผล	✓	--
	10.4 นำผลการนิเทศและติดตามผลเพื่อพัฒนา การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร	✓	--
11. การวัดและประเมินผล ผู้เรียน (A)	11.1 เตรียมการวัดผลและประเมินผล ตามเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษา แต่ละระดับ	✓	✓
	11.2 พัฒนาเครื่องมือเพื่อวัดผลการเรียนรู้ ของผู้เรียนตามหลักสูตร	✓	--
	11.3 ดำเนินการวัดและประเมินผลตามแผน ที่กำหนด	✓	✓
	11.4 ตรวจสอบรายชื่อผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์ การจบหลักสูตร	✓	✓
	11.5 สรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามเกณฑ์การจบหลักสูตรการศึกษา	✓	✓
12. การออกหลักฐาน การศึกษา (D)	12.1 ตรวจสอบรายชื่อผู้เรียนที่จบหลักสูตร แต่ละระดับการศึกษาให้เป็นไปตาม เกณฑ์การจบของหลักสูตร	✓	✓
	12.2 เสนอรายชื่อเพื่อให้ผู้บริหารอนุมัติ จบหลักสูตร	✓	--
	12.3 อนุมัติจบหลักสูตรและออกหลักฐาน การศึกษาแก่ผู้เรียนที่จบตามหลักสูตร	✓	--

จากตารางที่ 3 การดำเนินงานจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท โดยใช้รูปแบบวงจรเดมมิ่ง (PDCA) โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนดำเนินงานร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท มีดังนี้ ข้อ 1) การสำรวจจำนวนผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษา ข้อ 2) การขออนุญาตจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษา นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ข้อ 4) จัดทำฐานข้อมูลนักศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่รับผิดชอบ ข้อ 5) จัดสถานที่ ห้องเรียน และห้องปฏิบัติการจัดการเรียนการสอน ข้อ 6) จัดบุคลากร สำหรับการจัดการเรียนการสอน ข้อ 9) จัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ข้อ 11) การวัด และประเมินผลผู้เรียน และ ข้อ 12) การออกหลักฐานการศึกษา มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทดำเนินการ เฉพาะการตรวจสอบรายชื่อผู้เรียนที่จบหลักสูตรแต่ละระดับการศึกษาเท่านั้น ส่วนการดำเนินงานที่ ดำเนินงานเฉพาะศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน คือ ข้อ 8) จัดสรรงบประมาณการจัดการศึกษา และ ข้อ 10) การนิเทศติดตามผล และการดำเนินงานที่ดำเนินงานเฉพาะมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท คือ ข้อ 3) จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานและแผนการจัดการเรียนการสอน และ ข้อ 7) จัดทำบันทึกการปฏิบัติงาน ประจำวัน

1.2.2 การจัดการศึกษาต่อเนื่อง ระหว่างศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน กับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ซึ่งมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตร แผนการเรียน สนับสนุนงบประมาณในการจัดฝึกอบรม จัดสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการสำหรับการจัดการเรียน การสอนร่วมกัน และยังได้ดำเนินการจัดบุคลากรดำเนินการสอน วัดและประเมินผลผู้เข้ารับการอบรม สำหรับหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องโดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนเป็นผู้พิจารณาและอนุมัติ หลักสูตรตามที่มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทได้พัฒนาหลักสูตรที่มีความจำเป็นต่อกลุ่มเป้าหมายและ ขอความอนุเคราะห์อนุมัติหลักสูตร แต่งตั้งวิทยากร และจัดทำวุฒิบัตรผู้ผ่านการอบรมตามหลักสูตร จากศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมและฝึกอบรมพัฒนาทักษะอาชีพ แก่ผู้สนใจ และเยาวชนข้ามชาติต่อไป (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก ญ : 166) ซึ่งมีสาระสำคัญของ บันทึกความเข้าใจ ดังนี้

ข้อตกลงความร่วมมือและวัตถุประสงค์

ทั้งสองฝ่ายตกลงร่วมมือกันดำเนินการจัดการศึกษาต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์แห่งความร่วมมือ ตามข้อตกลงนี้ให้ผู้แทนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้แทนทั้ง 2 ฝ่ายเป็นผู้ดำเนินงาน ประสานงาน และตกลงในรายละเอียดในเรื่องต่อไปนี้ 1) หลักสูตรการเรียนการสอน 2) บุคลากร, วิทยากร 3) การวัด และประเมินผลการอบรม และ 4) ออกวุฒิบัตรผู้ผ่านการอบรมหลักสูตร

วัตถุประสงค์

พัฒนาทักษะด้านอาชีพและทักษะที่จำเป็นต่อโอกาสการทำงานและการใช้ชีวิตในประเทศไทย ให้กับเยาวชนและแรงงานข้ามชาติ โดยความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน มีหน้าที่ในการดำเนินงาน ดังนี้

1. การสำรวจและศึกษาความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
2. การอนุมัติหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
3. การอนุญาตจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
4. การแต่งตั้งบุคลากรดำเนินการจัดการศึกษาต่อเนื่อง
5. การจัดสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ และวัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอน
6. การนิเทศและติดตามผล
7. การจัดทำหลักฐานการศึกษา

หน้าที่ของมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท มีหน้าที่ในการดำเนินงาน ดังนี้

1. การสำรวจและศึกษาความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
2. การจัดทำหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องและแผนการเรียนรู้
3. การจัดสรรงบประมาณ
4. การขออนุญาตจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
5. การจัดหาบุคลากรดำเนินการจัดการศึกษาต่อเนื่อง
6. การจัดสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ และวัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอน
7. การวัดและประเมินผลผู้เรียน

การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์

ทั้งสองฝ่ายสามารถประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ โฆษณา หรือให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาภายใต้บันทึกข้อตกลงความร่วมมือนี้ได้ ตราบเท่าที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่อีกฝ่าย และไม่ต้องแจ้งหรือได้รับความยินยอมจากอีกฝ่ายหนึ่งก่อน ทั้งนี้ ในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ โฆษณา หรือให้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจะต้องแสดงข้อความหรือสัญลักษณ์อื่นใดให้ปรากฏอย่างชัดเจนว่าเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาเกิดขึ้นภายใต้ความร่วมมือของทั้งสองฝ่าย

การโอนสิทธิตามบันทึกความเข้าใจ

ทั้งสองฝ่ายไม่สามารถโอนสิทธิและหน้าที่ตามข้อตกลงความร่วมมือนี้ให้แก่บุคคลอื่นได้ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากทั้งสองฝ่ายก่อน

อายุแห่งข้อตกลง

ข้อตกลงนี้มีกำหนดเวลา 2 ปี นับตั้งแต่วันลงนาม (1 มิถุนายน 2566 ถึง 30 กันยายน 2568)

การเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อตกลง

ถ้ามีเหตุจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อตกลงให้ทำเป็นหนังสือตามแบบและพิธีการ เช่นเดียวกับการทำข้อตกลงนี้

การบอกเลิกข้อตกลง

ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีสิทธิบอกเลิกข้อตกลงนี้ โดยแจ้งเป็นหนังสือให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบล่วงหน้า ไม่น้อยกว่า 3 เดือน หรือหากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงนี้ และอีกฝ่ายได้แจ้งเตือน เป็นหนังสือแล้ว แต่ฝ่ายที่ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงไม่จัดการแก้ไขให้เป็นไปตามข้อตกลงนี้ภายใน 15 วัน นับแต่วันได้รับหนังสือแจ้งเตือนให้อีกฝ่ายหนึ่งมีสิทธิบอกเลิกข้อตกลงได้

รายละเอียดการดำเนินงานการจัดการศึกษาต่อเนื่องของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท โดยใช้รูปแบบวงจรเดมมิ่ง (PDCA) ปรากฏดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การดำเนินงานการจัดการศึกษาต่อเนื่องของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
ร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท โดยใช้รูปแบบวงจรเดมมิ่ง (PDCA)

ขั้นตอนการดำเนินงาน	กิจกรรม	สกร.เขต บางบอน	มยช.
1. การสำรวจและ ศึกษาความต้องการ ของกลุ่มเป้าหมาย (P)	1.1 วางแผน สำรวจและศึกษาความต้องการ ของกลุ่มเป้าหมาย 1.2 ออกแบบ จัดทำเครื่องมือและเก็บรวบรวม ข้อมูลความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย 1.3 วิเคราะห์ และสรุปรายงานความต้องการ ของกลุ่มเป้าหมาย	✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓
2. การจัดทำหลักสูตร การศึกษาต่อเนื่อง และแผนการเรียนรู้ (P)	2.1 วิเคราะห์นโยบายความจำเป็นและความ ต้องการในการจัดการศึกษาของเด็กและ เยาวชนข้ามชาติ 2.2 ร่างหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องตามกรอบ หลักสูตรของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ 2.3 ร่างแผนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง 2.4 ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ ของหลักสูตรและแผนการเรียนรู้	✓ ✓ ✓ ✓	✓ ✓ ✓ ✓
3. การอนุมัติหลักสูตร การศึกษาต่อเนื่อง (D)	3.1 นำเสนอหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขอความเห็นชอบ 3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติหลักสูตรการศึกษา ต่อเนื่องตามที่คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นชอบ	✓ ✓	-- --
4. การจัดสรร งบประมาณ (D)	4.1 เตรียมงบประมาณเพื่อดำเนินการตาม หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง 4.2 บริหารงบประมาณตามที่ได้รับจัดสรรและ รายงานผลการใช้งบประมาณ	-- --	✓ ✓
5. การขออนุญาต จัดการศึกษาตาม หลักสูตรการศึกษา ต่อเนื่อง (D)	5.1 พิจารณาตามความจำเป็นและความเหมาะสม ของการจัดการศึกษาต่อเนื่อง 5.2 ผู้บริหารสถานศึกษาขออนุญาตจัดการศึกษา ต่อเนื่องตามหลักสูตร	-- ✓	✓ --

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ขั้นตอนการดำเนินงาน	กิจกรรม	สกร.เขต บางบอน	มยช.
6. การแต่งตั้งบุคลากร ดำเนินการสอน (D)	6.1 กำหนดบุคลากรเพื่อดำเนินการจัดการศึกษาต่อเนื่อง 6.2 ตรวจสอบคุณสมบัติวิทยากรตามใบสมัคร 6.3 มีคำสั่งแต่งตั้งบุคลากรและวิทยากรจัดการศึกษาต่อเนื่อง	✓ ✓ ✓	✓ -- --
7. การจัดสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการและ วัสดุอุปกรณ์ (D)	7.1 จัดเตรียมสถานที่ ห้องเรียน วัสดุ อุปกรณ์ ให้เหมาะสมกับหลักสูตร 7.2 ตรวจสอบความพร้อมของสถานที่และวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ตามหลักสูตร	-- ✓	✓ ✓
8. การจัดการเรียน การสอนตาม แผนการเรียนรู้ (D)	8.1 ทบทวนแผนการเรียนรู้ตามหลักสูตร การศึกษาต่อเนื่อง 8.2 จัดการเรียนรู้หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องตาม แผนการเรียนรู้ 8.3 ประเมินผลและรายงานผลการจัดการเรียนรู้ ตามแผนการเรียนรู้ 8.4 จัดทำรายชื่อผู้จบหลักสูตรเสนอต่อผู้บริหาร สถานศึกษาเพื่ออนุมัติการจบหลักสูตร	✓ -- ✓ ✓	✓ ✓ ✓ ✓
9. การนิเทศและ ติดตามผล (C)	9.1 วางแผนเพื่อนิเทศและติดตามผล 9.2 ดำเนินการนิเทศและติดตามผล 9.3 รายงานผลการนิเทศและติดตามผล 9.4 นำผลการนิเทศและติดตามผลเพื่อพัฒนา การจัดการศึกษาต่อเนื่อง	✓ ✓ ✓ ✓	-- -- -- --
10. การวัดและ ประเมินผล ผู้เรียน (A)	10.1 เตรียมการวัดผลและประเมินผลตามเป้าหมายของ หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องและแผนการเรียนรู้ 10.2 พัฒนาเครื่องมือเพื่อวัดผลการเรียนรู้ ของผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง 10.3 ดำเนินการวัดและประเมินผลตามแผนที่กำหนด 10.4 สรุปผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเกณฑ์ การจบหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง	✓ ✓ -- --	✓ ✓ ✓ ✓
11. การจัดทำหลักฐาน การศึกษา (D การดำเนินงาน)	11.1 ตรวจสอบรายชื่อและหลักฐานการเข้าเรียน ของผู้เรียนตามที่วิทยากรนำเสนอ 11.2 ออกหลักฐานการจบการศึกษา	✓ ✓	-- --

จากตารางที่ 4 การดำเนินงานจัดการศึกษาต่อเนื่องของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท โดยใช้รูปแบบวงจรเดมมิ่ง (PDCA) โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ดำเนินงานร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท มีดังนี้ ข้อ 1) การสำรวจและศึกษาความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ข้อ 2) การจัดทำหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องและแผนการเรียนรู้ ข้อ 5) การขออนุญาตจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง ข้อ 6) การแต่งตั้งบุคลากรดำเนินการสอน ข้อ 7) การจัดสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการและวัสดุอุปกรณ์ ข้อ 8) การจัดการเรียนการสอนตามแผนการเรียนรู้ และ ข้อ 10) การวัดและประเมินผลผู้เรียน ส่วนการดำเนินงานที่ดำเนินงานเฉพาะศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน คือ ข้อ 3) การอนุมัติหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง ข้อ 9) การนิเทศติดตามผล และ ข้อ 11) การจัดทำหลักฐานการศึกษา และการดำเนินงานที่ดำเนินงานเฉพาะมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท คือ ข้อ 4) การจัดสรรงบประมาณ และ ข้อ 7) จัดทำบันทึกการปฏิบัติงานประจำวัน

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อเสนอผลการดำเนินงานจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ตามบันทึกความเข้าใจ (MOU) และวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติโดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทใช้วิธีการดังนี้

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการจัดการเรียนการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน

2.1.1 การศึกษาจากเอกสาร โดยศึกษาจากเอกสารหลักสูตร แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย หลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 แนวทางการเทียบโอนผลการเรียน

2.1.2 การลงพื้นที่สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้จัดทำใช้วิธีการกำหนดประเด็นและแนวทางคำถามไว้ก่อนล่วงหน้าโดยกำหนดประเด็นสัมภาษณ์จากการศึกษาเอกสาร รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากสภาพการจัดการศึกษาและสภาพปัญหาที่พบในการจัดการศึกษา โดยดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2566 ผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 3 คน ครั้งที่ 2 วันที่ 5 พฤศจิกายน 2566 ผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 4 คน ทั้งนี้มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูประจำกลุ่ม ผู้ประสานงาน และผู้เรียน

2.1.3 การสังเกต (Observe) ผู้จัดทำใช้วิธีการสังเกตร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึกพร้อมทั้งสังเกตบรรยากาศการสัมภาษณ์ ที่ตั้งอาคาร บริบทสภาพแวดล้อมของมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท โดยผู้จัดทำได้บันทึกภาพจากการสังเกตไว้

2.1.4 การศึกษาผลการจัดการศึกษาด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ข้อมูลจากเครื่องมือการวัดและประเมินผลผู้เรียน ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ปลายภาคเรียน ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ทั้ง 3 ระดับการศึกษา

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการจัดการศึกษาต่อเนื่อง

2.2.1 การศึกษาจากเอกสาร โดยศึกษาจากเอกสารแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาต่อเนื่อง (ฉบับปรับปรุง 2561)

2.2.2 การลงพื้นที่สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้จัดทำใช้วิธีการกำหนดประเด็นและแนวทางการถามไว้ก่อนล่วงหน้าโดยกำหนดประเด็นสัมภาษณ์จากการศึกษาเอกสาร รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากสภาพการจัดการศึกษา และสภาพปัญหาที่พบในการจัดการศึกษาโดยดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกวันที่ 5 พฤศจิกายน 2566 ผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 4 คน ทั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย ผู้บริหาร และผู้เรียน

2.2.3 การสังเกต (Observe) ผู้ศึกษาใช้วิธีการสังเกตร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึกพร้อมทั้งสังเกตบรรยากาศการสัมภาษณ์ ที่ตั้งอาคาร และสภาพแวดล้อมของมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท โดยผู้จัดทำได้บันทึกภาพจากการสังเกตไว้

2.2.4 การศึกษาผลการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ได้ข้อมูลจากวิธีการประเมินความรู้ ความเข้าใจ เกิดทักษะ และมีความสามารถจากการลงมือปฏิบัติ การตอบคำถาม การทำแบบทดสอบ ผู้เรียนการศึกษาต่อเนื่อง โดยผู้เรียนมีผลการประเมินร้อยละ 80 ขึ้นไป

2.3 การสัมภาษณ์

การลงพื้นที่สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ในครั้งนี้ มีประเด็นการสัมภาษณ์ที่ใช้สัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษา

1. ท่านมีความคิดเห็นในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาต่อเนื่อง สำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติอย่างไร

2. ท่านมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติอย่างไร

3. ท่านมีข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติอย่างไร

4. อื่น ๆ

ครู

1. ท่านมีวิธีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติอย่างไร

2. ท่านมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติหรือไม่ อย่างไร

3. ท่านมีข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติอย่างไร

4. อื่น ๆ

ผู้เรียน

1. ผู้เรียนเข้ามาเรียนในมูลนิธิได้อย่างไร
2. ผู้เรียนมีปัญหาในการเรียนหรือไม่อย่างไร
3. ผู้เรียนได้รับความรู้ และนำไปใช้หลังจบการศึกษาอย่างไร
4. อื่น ๆ

ผู้ประสานงาน

1. การจัดการศึกษาของมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทเป็นอย่างไร
2. ผู้เรียนมีความตั้งใจหรือไม่อย่างไร
3. การติดต่อประสานงานกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทมีปัญหาหรือไม่ อย่างไร
4. อื่น ๆ

2.4 การจัดทำแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติโดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

ผู้จัดทำได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารการดำเนินงานการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ และประเด็นการสัมภาษณ์ มาใช้ในการเสนอผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ตามบันทึกความเข้าใจ (MOU) ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และกำหนดแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติโดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติโดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ดังนี้

2.4.1 จัดให้มีระบบการจัดเก็บข้อมูลกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

2.4.2 กำหนดเป้าหมายการศึกษาและหลักสูตรที่เหมาะสมและมีความเป็นไปได้

2.4.3 การประสานความร่วมมือและความเข้าใจระหว่างสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบและสถานศึกษาที่จะส่งต่อ

2.4.4 จัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

2.4.5 จัดระบบการเรียนรู้ภาษาไทยและภาษาแม่เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ควบคู่กันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะแรกที่เป็นเตรียมพร้อมด้านภาษาไทยที่เรียกว่า “Dual Language Approach”

2.4.6 การจัดสรรงบประมาณสนับสนุน โดยมีนโยบายและแผนงาน/โครงการที่ชัดเจน

2.4.7 การจัดทำแผนการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติโดยเฉพาะ ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้

2.4.8 การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566

2.4.9 การจัดการศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area-Based Approach)

2.4.10 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนข้ามชาติในลักษณะองค์รวม (Holistic Approach)

โดยผู้จัดทำรายงานนำแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติโดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ที่ผู้จัดทำรายงานได้กำหนดไว้ในเบื้องต้นดังกล่าวมาเป็นประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion: FGD) (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข : 156) เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติโดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ที่มีรายละเอียดการดำเนินการที่ชัดเจน เหมาะสม และมีความเป็นไปได้ ในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2567 ณ ห้องประชุมโรงแรมริเวอร์ไซด์ จังหวัดนนทบุรี โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนา จำนวน 10 คน ดังรายนามต่อไปนี้

- 1) พระเดชพระวงศ์ เตชะธัมโม พระสงฆ์ชาวพม่า นักศึกษาปริญญาเอก สาขาภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย จำพรรษาที่วัดนครป่าหมาก เขตตลิ่งชัน กทม.
- 2) รศ.ดร.ชูเกียรติ ลีสวรรณ์ อดีตอาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- 3) ดร.ปรเมศวร์ ศิริรัตน์ อดีตรองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้
- 4) ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์ อดีตนักวิชาการศึกษานานาชาติ รักษากรในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ปรึกษาอิสระด้านกรวิจัยและการประเมินผลทางการศึกษา และการศึกษาตลอดชีวิต
- 5) นางณัฐกฤตา พิงสุข ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้กลุ่มเป้าหมายพิเศษ
- 6) นายมงคล สุวรรณศิริศิลป์ ผู้อำนวยการมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
- 7) นางสาวลัดดาวรรณ หลีกแก้ว ผู้จัดการโครงการมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
- 8) นางนฤมล อันตะริกานนท์ อดีตศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงาน กศน.
- 9) นายอเนก ปานทิพย์ ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองสมุทรสาคร
- 10) นางสาวกาญจนา สามงามสงฆ์ ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายผลิต บริษัทแม่คพาเรล จำกัด กทม.

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลมีการดำเนินการ ดังนี้

3.1 ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

3.2 ข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึกที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามประเด็นสัมภาษณ์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 และจัดทำแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

3.3 การนำเสนอผลการศึกษาโดยการเขียนในลักษณะของการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analytics)

3.4 การยกร่างรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

ขั้นตอนที่ 4 การจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

การจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

4.1 การพิจารณาตรวจสอบข้อมูล ความถูกต้อง ของร่างรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

4.1.1 การจัดทำร่าง รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท และจัดส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย

- 1) ดร.ปรเมศวร์ ศิริรัตน์ อธิการบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้
- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ บุรศิริรักษ์ อดีตอาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 3) ดร.ปาน กิมปี อดีตหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญสำนักงาน กศน.
- 4) ดร.กรรณิการ์ อินทราย อดีตผู้อำนวยการ กศน.เขตจตุจักร
- 5) นางสาวลัดดาวรรณ หลักแก้ว ผู้จัดการโครงการมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

พิจารณาร่าง รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะการปรับปรุงเนื้อหาให้มีความสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ประกอบรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

4.1.2 การนำร่างรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท จัดส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย

1) นางณัฐกฤตา พิงสุข ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ กลุ่มเป้าหมายพิเศษ

2) ดร.วิรุพห์ นิลโมจน์ อดีตนักวิชาการศึกษาคำนาฏการพิเศษ รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ปรึกษาอิสระด้านการวิจัยและการประเมินผลทางการศึกษา และการศึกษาตลอดชีวิต

3) ดร.ภักชดา เสรีรัตน์ นักวิชาการชำนาญการพิเศษ สำนักงานศึกษาธิการภาค 5

4) ดร.ณัชชาธิ์ย์ โรจน์บุญยฤทธิ์ นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ

5) นายมงคล สุวรรณศิริศิลป์ ผู้อำนวยการมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท พิจารณาร่าง รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะการปรับปรุงเนื้อหาให้มีความสมบูรณ์

4.2 การจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

ผู้จัดทำนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงร่างรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท และจัดทำเป็นรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ฉบับสมบูรณ์

4.3 การเผยแพร่ผลการศึกษาผ่านช่องทางต่าง ๆ

ผู้จัดทำนำผลจากการศึกษาเผยแพร่ผ่านช่องทางต่าง ๆ ดังนี้

4.3.1 การเป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้กับทางสถานศึกษาต่าง ๆ เช่น ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางกอกน้อย สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร เป็นต้น

4.3.2 การนำผลงานรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท เผยแพร่ผ่านช่องทาง You tube ผ่านลิงค์ <https://www.youtube.com/watch?v=lgaZEDnISeY&t=56s>

4.3.3 การนำผลงานรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท เผยแพร่ผ่านช่องทางเว็บไซต์ ผ่านลิงค์ <http://www.bangbon.ac.th/>

4.3.4 การจัดส่งเอกสารรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท เพื่อเผยแพร่ไปยังสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ กรุงเทพมหานคร จำนวน 50 เขต และผู้ที่เกี่ยวข้อง (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก : 173)

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ 1) ผู้เรียนกลุ่มเด็กและเยาวชนข้ามชาติตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 183 คน และผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 130 คน 2) ผู้สอน กลุ่มเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 4 คน 3) ผู้บริหารมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท จำนวน 1 คน 4) ผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีฐานเทคโนโลยี จำนวน 1 คน 5) ผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชราม จำนวน 1 คน และ 6) ผู้ประสานงานของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จำนวน 3 คน

กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 1) ผู้เรียนหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ในช่วง 1 ตุลาคม 2565 ถึง 30 กันยายน 2566 จำนวน 3 คน และผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 3 คน 2) ผู้สอนกลุ่มเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ในช่วง 1 มิถุนายน 2566 ถึง 30 กันยายน 2566 จำนวน 1 คน 3) ผู้บริหารมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท จำนวน 1 คน 4) ผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีฐานเทคโนโลยี จำนวน 1 คน 5) ผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชราม จำนวน 1 คน และ 6) ผู้ประสานงานของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จำนวน 1 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการดำเนินงานการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทครั้งนี้ มีดังนี้

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ปลายภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 และ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Semi-structured interview guide) ประเด็นตามบทบาทของผู้บริหาร ผู้สอน ผู้เรียน และผู้ประสานงาน
2. แบบบันทึกการสังเกต (Observation checklist) การมีส่วนร่วมของผู้เรียน วิธีการสอน และ การใช้สื่อการเรียนรู้
3. แบบบันทึกการประชุมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion: FGD) โดยมีการนำร่างแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษา 10 ข้อ มาตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้

5. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ในการดำเนินงานการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการดำเนินงาน

การเสนอผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท แบ่งออกเป็น 3 หัวข้อหลักดังนี้

1. ผลการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

1.1 ผลการจัดการศึกษานอกระบบตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.2 ผลการจัดการศึกษาต่อเนื่อง

2. แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติโดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

3. หลักการสำคัญของแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

1. ผลการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

ผลการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ปรากฏผลดังต่อไปนี้

1.1 ผลการจัดการศึกษานอกระบบตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ผลการจัดการศึกษานอกระบบตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ปรากฏดังตารางที่ 5-7 และความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.1.1 ผลการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ จำแนกตามสถานะทางทะเบียนราษฎร ปรากฏดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่เป็นเด็กและเยาวชนข้ามชาติ จำแนกตามระดับการศึกษา สถานะทางทะเบียนราษฎร และภาคเรียน

ระดับการศึกษา	กลุ่มบัตรสีชมพู (คน)		รวม (คน)	กลุ่ม G-Code (คน)		รวม (คน)	รวมทั้งหมด (คน)
	ภาคเรียนที่ 2/2565 (คน)	ภาคเรียนที่ 1/2566 (คน)		ภาคเรียนที่ 2/2565 (คน)	ภาคเรียนที่ 1/2566 (คน)		
ประถมศึกษา	34	44	78	8	10	18	96
มัธยมศึกษาตอนต้น	23	20	43	7	5	12	55
มัธยมศึกษาตอนปลาย	14	15	29	1	2	3	32
รวม	71	79	150	16	17	33	183

จากตารางที่ 5 พบว่า จำนวนผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่เป็นเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งกลุ่มบัตรสีชมพู และกลุ่ม G-Code ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2/2565 และภาคเรียนที่ 1/2566 รวมจำนวนทั้งสิ้น 183 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้เรียนกลุ่มบัตรสีชมพู จำนวน 150 คน โดยเป็นผู้เรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 78 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 43 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 29 คน และผู้เรียนกลุ่ม G-Code จำนวน 33 คน โดยเป็นผู้เรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 18 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 12 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 3 คน

1.1.2 ผลการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ จำแนกตามกลุ่มอายุ ปรากฏดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่เป็นเด็กและเยาวชนข้ามชาติ จำแนกตามระดับการศึกษา ภาคเรียน กลุ่มอายุ และเพศ

ระดับการศึกษา	ภาคเรียนที่ 2/2565					ภาคเรียนที่ 1/2566					รวมทั้งหมด (คน)
	กลุ่มเด็ก (8-15 ปี)		กลุ่มเยาวชน (16-25 ปี)		รวม (คน)	กลุ่มเด็ก (8-15 ปี)		กลุ่มเยาวชน (16-25 ปี)		รวม (คน)	
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	ชาย (คน)	หญิง (คน)		ชาย (คน)	หญิง (คน)	ชาย (คน)	หญิง (คน)		
ประถมศึกษา	2	2	17	20	41	4	3	25	23	55	96
มัธยมศึกษาตอนต้น	-	1	12	17	30	-	-	9	16	25	55
มัธยมศึกษาตอนปลาย	-	-	10	6	16	-	-	6	10	16	32
รวม	2	3	39	43	87	4	3	40	49	96	183

จากตารางที่ 6 จำนวนผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่เป็นเด็กและเยาวชนข้ามชาติ พบว่า มีจำนวนทั้งสิ้น 183 คน ประกอบด้วย กลุ่มเด็กและเยาวชนข้ามชาติที่เรียนในภาคเรียนที่ 2/2565 จำนวน 87 คน และที่เรียนในภาคเรียนที่ 1/2566 จำนวน 96 คน และเมื่อพิจารณาเป็นรายระดับการศึกษาและรายภาคเรียน พบว่า ในภาคเรียนที่ 2/2565 มีผู้เรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 41 คน ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเยาวชนเพศหญิง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 30 คน ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเยาวชนเพศหญิงเช่นเดียวกัน ส่วนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 16 คน ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเยาวชนเพศชาย และในภาคเรียนที่ 1/2566 มีผู้เรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 55 คน ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเยาวชนเพศชาย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

จำนวน 25 คน ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเยาวชนเพศหญิง และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 16 คน ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเยาวชนเพศหญิงเช่นเดียวกัน

1.1.3 ผลการเรียนรู้การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ จำแนกตามสถานะทางทะเบียนราษฎร ปรากฏดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ช่วงผลการเรียนเฉลี่ยของผู้เรียน (เกรดเฉลี่ยต่ำสุด - สูงสุด) ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่เป็นเด็กและเยาวชนข้ามชาติ จำแนกตามระดับการศึกษา สถานะทางทะเบียนราษฎร และภาคเรียน

ระดับการศึกษา	กลุ่มบัตรสีชมพู		กลุ่ม G-Code	
	ภาคเรียนที่ 2/2565	ภาคเรียนที่ 1/2566	ภาคเรียนที่ 2/2565	ภาคเรียนที่ 1/2566
ประถมศึกษา	1.76 - 3.90 (n = 34)	1.00 - 3.75 (n = 44)	2.00 - 3.00 (n = 8)	1.27 - 2.93 (n = 10)
มัธยมศึกษาตอนต้น	1.73 - 3.00 (n = 23)	2.21 - 3.80 (n = 20)	1.66 - 2.60 (n = 7)	2.00 - 4.00 (n = 5)
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1.76 - 3.57 (n = 14)	1.47 - 3.47 (n = 15)	3.32* (n = 1)	2.70 - 3.04 (n = 2)

* ผลการเรียนรู้เฉลี่ย (เกรดเฉลี่ย) ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกลุ่ม G-Code ภาคเรียนที่ 2/2565 จำนวน 1 คน

จากตารางที่ 7 เมื่อพิจารณาช่วงผลการเรียน (เกรดเฉลี่ยต่ำสุด - สูงสุด) ของผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ทั้งกลุ่มบัตรสีชมพู และกลุ่ม G-Code ทุกคนมีผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่หลักสูตรกำหนด (เกรด 1.00) และเมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ผู้เรียนกลุ่มบัตรสีชมพูมีผลการเรียนดีกว่ากลุ่ม G-Code โดยทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งภาคเรียนที่ 2/2565 และภาคเรียนที่ 1/2566 มีผู้เรียนที่มีผลการเรียน (เกรดเฉลี่ยสูงสุด) ในระดับดีถึงดีเยี่ยม (3.00-3.90) ในขณะที่กลุ่ม G-Code มีเพียงบางภาคเรียนและบางระดับเท่านั้นที่มีผู้เรียนที่มีผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย) ในระดับดีถึงดีเยี่ยม (3.00-4.00) ซึ่งได้แก่ ผู้เรียนในระดับประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 2/2565 มีผลการเรียนระหว่าง 2.00 ถึง 3.00 ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 1/2566 มีผลการเรียนระหว่าง 2.00 ถึง 4.00 และในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคเรียนที่ 2/2565 มีผู้เรียนจำนวน 1 คน มีผลการเรียนในระดับดี (เกรดเฉลี่ย 3.32) และภาคเรียนที่ 1/2566 มีผลการเรียนระหว่าง 2.70 ถึง 3.04

ภาพที่ 3 ครูประจำกลุ่มปฐมนิเทศผู้เรียนกลุ่มเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

1.1.4 ความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และผู้ที่เกี่ยวข้องมีความคิดเห็นที่สะท้อนถึงผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบตามหลักสูตรดังกล่าว ดังนี้

1) ผู้เรียนคนที่ 1 อายุ 25 ปี ศึกษาในระดับประถมศึกษา สกร.เขตบางบอน สัญชาติเมียนมาประกอบอาชีพเป็นพนักงานฝ่ายบุคคล บริษัท เอช.พี.อาร์. กรุงเทพฯ (ประเทศไทย) จำกััดโรงงานผลิตพลาสติก เม็ดพลาสติก กำลังศึกษาในระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นที่ได้รับรู้ตรงตามเนื้อหาตามความต้องการรู้ภาษาไทยอ่าน - เขียน สะกดคำ สามารถเขียนเรื่องราว มีความมั่นใจในการสื่อสารภาษาไทยได้มากขึ้นและมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและฝึกฝนภาษาไทย ทำความเข้าใจในภาษาไทยพูดสื่อสารกับรุ่นพี่ที่มาเรียน เพื่อนร่วมงานได้อย่างมั่นใจมากขึ้น มีความมั่นใจในการดำเนินชีวิตที่อยู่ประเทศไทย การอยู่ร่วมในสังคมและการดำเนินชีวิตในประเทศไทย

2) ผู้เรียนคนที่ 2 อายุ 18 ปี ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สกร.เขตบางบอน สัญชาติเมียนมา ประกอบอาชีพเป็นพนักงานติดป้ายกางเกงด้วยระบบความร้อน โรงงานขนาดเล็ก กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นที่ได้รับรู้ตามความต้องการ สามารถอ่าน - เขียนภาษาไทย สะกดคำ มีความมั่นใจในการใช้ภาษาไทย กล้าพูด กล้าแสดงออก การอยู่ร่วมกันในสังคม การดำเนินชีวิตในประเทศไทย เพื่อพัฒนาตนเอง เพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ในการดำรงชีวิตในประเทศไทยและสามารถพัฒนาในการทำงาน หรือการเปลี่ยนงานใหม่ อนาคตอยากเป็นล่ามในโรงพยาบาลหรือบริษัท

3) ผู้เรียนคนที่ 3 อายุ 24 ปี ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สกร.เขตบางบอน สัญชาติเมียนมา ประกอบอาชีพเป็นล่ามระหว่างผู้ป่วยกับเจ้าหน้าที่และแพทย์ของโรงพยาบาล กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นว่า เข้าเรียนในภาคเรียนแรกได้รับความรู้ตรงตามเนื้อหาความต้องการ เนื่องจากอาศัยอยู่ประเทศไทย ประมาณ 10 ปี เริ่มต้นต้องการเรียนรู้ภาษาไทย อ่านภาษาไทยไม่ออก เขียนไม่ได้ แต่อยากที่จะพัฒนาตนเอง เพราะอาศัยอยู่เมืองไทยต้องใช้ภาษาไทยในการดำเนินชีวิต จึงได้เริ่มต้นการเรียนรู้จาก YouTube โดยการเทียบคำภาษาเมียนมากับภาษาไทยและค้นหาสถานที่เรียนจนพบว่าศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทจัดการศึกษานอกระบบ และได้สมัครเรียนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและได้เรียนผู้ช่วยเหลือคนไข้ (Nursing Aide) ควบคู่กัน ปัจจุบันอ่านออก - เขียนได้ค่อนข้างดี สามารถเข้าใจในภาษาไทยได้ดี อนาคตอยากเรียนต่อผู้ช่วยพยาบาล อยากทำงานในโรงพยาบาลเพื่อที่จะสามารถดูแลครอบครัวเวลาแม่หรือคนในครอบครัวป่วย สามารถประสานงานกับเจ้าหน้าที่คุณหมอได้ ส่วนเรื่องการทำงานก็สามารถสื่อสารกับหัวหน้างานได้ดีและสามารถปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายได้อย่างดี

4) ครูประจำกลุ่มศูนย์การเรียนรู้มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท อายุ 30 ปี สถานที่ทำงาน ศูนย์การเรียนรู้มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ตำแหน่ง ครูประจำกลุ่มระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นว่า ผู้เรียนมีความตั้งใจในการเรียนมาก ความสามารถในการเรียนรู้พัฒนาขึ้นตามความสามารถของการอ่านออก เขียนได้ และเข้าใจความหมายของคำ หรือประโยคในภาษาไทยความสามารถของผู้เรียนในแต่ละระดับไม่เท่ากัน ได้แก่ 1) ระดับประถมศึกษา สามารถจำพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และผสมคำได้ เข้าใจความหมายของคำในภาษาไทย 2) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สามารถเข้าใจภาษาไทยและยังสามารถใช้ในการสื่อสาร การประกอบอาชีพ และ 3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถคิด วิเคราะห์ วางแผนการดำเนินชีวิต การทำงาน การศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่าการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีเป้าหมายที่ชัดเจน ผู้เรียนสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับคนไทยในชุมชนที่อยู่อาศัยได้ มีความมั่นใจในการที่จะพูด สื่อสารกับเพื่อนคนไทย มีความภูมิใจที่ได้เรียน และยกระดับตัวเองจากการเป็นคนงานมาเป็นล่าม หรือเจ้าหน้าที่สัมพันธ์

5) ผู้บริหารมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท สถานที่ทำงาน มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท มีความคิดเห็นว่า ผู้เรียนการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความสามารถในการรับรู้ตามระดับการศึกษาของผู้เรียน ทั้งยังสามารถเรียนรู้และนำไปใช้ได้จริง มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรของสถานศึกษาทั้งผู้ไม่รู้หนังสือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งยังนำความสามารถอ่านออก เขียนได้ไปใช้ในการสื่อสารกับชุมชนที่อยู่อาศัย การทำงาน และ สามารถคิด วิเคราะห์ วางแผนการดำเนินชีวิต การทำงาน การศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่าการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีเป้าหมายที่ชัดเจน

6) ผู้บริหารและผู้แทนครูวิทยาลัยเทคโนโลยีฐานเทคโนโลยี เป็นภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษาและเป็นสถานที่พบกลุ่มผู้เรียน มีความคิดเห็นว่า ผู้เรียนที่จบการศึกษาและมาเรียน ต้องมีการคัดกรองการสื่อสารภาษาไทยก่อนเข้าเรียนต่อ มีความสามารถเรียนรู้ในการฟังและการสื่อสารภาษาไทยได้ดี มีความตั้งใจเรียนและผลการเรียนอยู่ในระดับดี เรียนรู้ในสาขาวิชาที่ลงมือปฏิบัติได้ดีกว่าการเรียนแบบทฤษฎี และปรับตัวอยู่ร่วมกับครูและเพื่อนโดยไม่มีการแบ่งแยก การเรียน การศึกษานอกระบบ ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าเขาเป็นคนไทยเมื่อทำงานจึงทำให้งานมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่เป็นคนไทย เช่น พาไปทำพาสปอร์ต วิชา เป็นต้น และเมื่อเรียนจบการศึกษาพ่อแม่ ญาติ พี่ น้อง มาร่วมแสดงความยินดี สถานประกอบการสนับสนุนให้มาเรียนเพื่อพัฒนาขึ้นเป็นผู้ดูแล ประสานงานแรงงานที่ทำงานในสถานประกอบการ ข้อเสนอแนะประเทศไทยขาดแรงงานจึงควรมีระเบียบ หรือข้อบังคับให้แรงงานต้องเรียนภาษาไทย สำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติที่อาศัยอยู่ตามบริเวณชายขอบของอำเภอ จังหวัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานในพื้นที่ที่รับผิดชอบร่วมการจัดการศึกษาเด็กและเยาวชนข้ามชาติในลักษณะ การพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area - Based Approach)

7) ผู้บริหารและคณะวิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชาราม เป็นภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีความคิดเห็นว่า ความสามารถของการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีความตั้งใจ การอ่าน เขียนอยู่ในเกณฑ์ระดับดี สามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนได้ดี ส่วนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยจัดให้มีการเรียนปรับพื้นฐานในวิชาช่าง 5 - 7 รายวิชา แล้วแต่สาขาที่ต้องการเรียน ผู้เรียนกลุ่มนี้มีความตั้งใจ การอ่าน เขียนอยู่ในเกณฑ์ระดับดี สามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนได้ดี

8) ผู้ประสานงาน ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน มีความคิดเห็นว่าผู้เรียนที่เข้ารับการศึกษาศูนย์การเรียนรู้มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทมีพัฒนาการการเรียนรู้เพิ่มสูงขึ้นจากระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามลำดับ โดยผู้เรียนมีความตั้งใจในการเรียนรู้ตามหลักสูตร เพื่อพัฒนาตนเองในการศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้น ผู้เรียนมีความรู้และภาคภูมิใจในการเรียนในแต่ละระดับดังกล่าว สามารถนำความรู้ไปพัฒนาตนเองทางสังคมได้ เช่น การดำเนินชีวิต การอยู่ร่วมกันในชุมชน การประกอบอาชีพ เป็นต้น ในการประสานงานกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท เป็นไปตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ข้อเสนอแนะ ควรทำความร่วมมือกับสถานประกอบการที่ต้องการแรงงานข้ามชาติทำงาน พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถตรงกับงาน

ภาพที่ 4 ผู้เรียนกลุ่มเด็กและเยาวชนข้ามชาติทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

1.2 ผลการจัดการศึกษาต่อเนื่อง

ผลการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ปรากฏดังตารางที่ 8 และความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.2.1 ผลการจัดการศึกษาต่อเนื่องตามหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง จำนวน 3 หลักสูตร ที่เป็นผลเชิงปริมาณ

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทดำเนินการนิเทศติดตาม และประเมินผล การจัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง ของมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ประจำปีงบประมาณ 2566 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะด้านอาชีพ และทักษะที่จำเป็นต่อโอกาสการทำงานและการใช้ชีวิตในประเทศไทย ให้กับเยาวชนข้ามชาติ โดยความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเพื่อพัฒนาแนวทางการร่วมมือในการเชื่อมโยงการฝึกทักษะอาชีพ โดยมีผลการดำเนินการจัดการศึกษาต่อเนื่อง จำนวน 3 หลักสูตรโดยสรุป ปรากฏดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 สรุปผลการดำเนินการจัดการศึกษาต่อเนื่องตามหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง จำนวน 3 หลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง	จำนวน ชั่วโมง	จำนวนผู้เข้ารับฝึกการอบรม (คน)	จำนวนผู้ผ่านการฝึกอบรมและสอบผ่านตามเกณฑ์ (คน)	ร้อยละของผู้ผ่านการฝึกอบรมและสอบผ่านตามเกณฑ์ (คน)
1. หลักสูตรเทคโนโลยีเพื่อการประกอบอาชีพ (การใช้งานคอมพิวเตอร์ในสำนักงาน)	30	72	52	72.22
2. หลักสูตรตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป	48	42	22	52.38
3. หลักสูตรอาหารและเบเกอรี่	8	57	56	98.25
ภาพรวม	86	171	130	76.02

จากตารางที่ 8 พบว่า เมื่อพิจารณาผลการจัดการศึกษาต่อเนื่องโดยภาพรวม พบว่าการจัดการศึกษาต่อเนื่อง 3 หลักสูตร รวม 86 ชั่วโมง ผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 171 คน ในจำนวนนี้มีผู้ผ่านการฝึกอบรมและสอบผ่านตามเกณฑ์ จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 76.02 และเมื่อพิจารณาเป็นรายหลักสูตร พบว่า 1) หลักสูตรเทคโนโลยีเพื่อการประกอบอาชีพ (การใช้งานคอมพิวเตอร์ในสำนักงาน) จำนวน 30 ชั่วโมง ผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 72 คน ผ่านการฝึกอบรมและสอบผ่านตามเกณฑ์ จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 72.22 2) หลักสูตรตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป จำนวน 48 ชั่วโมง ผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 42 คน ผ่านการฝึกอบรมและสอบผ่านตามเกณฑ์ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 52.38 และ 3) หลักสูตรอาหารและเบเกอรี่ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 57 คน ผ่านการฝึกอบรมและสอบผ่านตามเกณฑ์ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 98.25

1.2.2 ความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนตามต่อหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องตามประเด็นการสัมภาษณ์ผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง (3 หลักสูตร) (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ญ : 166) และจากสอบถามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งสะท้อนถึงผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาต่อเนื่อง 3 หลักสูตรดังกล่าว ดังนี้

1) ผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องคนที่ 1 อายุ 25 ปี สัญชาติเมียนมา ประกอบอาชีพเป็นเจ้าของที่แรงงานสัมพันธ์ แผนกนักทรัพยากรบุคคล บริษัท สหมิตรแก๊ส จำกัด (มหาชน) ได้เข้าศึกษาตามหลักสูตรเทคโนโลยีเพื่อการประกอบอาชีพ (การใช้คอมพิวเตอร์ในสำนักงาน) จำนวน 30 ชั่วโมง ซึ่งศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนอนุมัติหลักสูตร โดยเรียนทุกวันอาทิตย์ วันละ 3 ชั่วโมง รวม 10 สัปดาห์ มีความคิดเห็นว่า มีความพึงพอใจในหลักสูตรและเนื้อหาเป็นอย่างมาก ตรงตามความต้องการของตน สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้การพัฒนาศักยภาพการใช้โปรแกรม Microsoft Office ได้มากกว่าตอนที่ยังไม่เข้ารับการฝึกอบรม ผู้เรียนยังเล่าต่อว่า การออกแบบการจัดกิจกรรมอบรมตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ใช้เวลาที่เหมาะสมไม่มากไม่น้อยจนเกินไป และสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ไม่กระทบต่อการทำงาน วิทยากรมีความรู้ ความสามารถเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมซักถาม ไม่เข้าใจตรงไหนวิทยากรก็อธิบายใหม่โดยอธิบายช้าลงกว่าเดิม วิทยากรมีเทคนิคการถ่ายทอดที่ดีมาก ก่อนเริ่มการสอนจะให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ก่อน และเริ่มต้นการเรียนอย่างง่าย ๆ โดยการฝึกพิมพ์โปรแกรมหัดพิมพ์ตีดภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อจดจำตำแหน่งอักษร ฝึกการควบคุมเมาส์ โดยใช้โปรแกรม Paint (ระบายสี) เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับคอมพิวเตอร์ ความภาคภูมิใจในการเข้ารับการอบรมครั้งนี้ คือ สามารถนำวุฒิบัตรผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรไปใช้ในการปรับตำแหน่งงานได้ และต่อยอดพัฒนาศักยภาพการทำงานของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

2) ผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องคนที่ 2 อายุ 24 ปี สัญชาติลาว ได้เรียนรู้หลักสูตรตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป จำนวน 48 ชั่วโมง มีความคิดเห็นว่า ตนเองตั้งใจมากที่สุดที่ได้เข้ารับ

การเรียนรู้ตามหลักสูตร เพราะสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ โดยการรับจ้าง ซ่อมเสื้อผ้า รับจ้างตัดเย็บเสื้อผ้า และยังลดรายจ่ายในครอบครัวของตนด้วย เพราะเวลาเสื้อผ้าตนเอง ซ้ำรวดเร็วหายสามารถซ่อมเองได้ อดยากได้ชุดใส่ทำบุญในเทศกาลต่าง ๆ สามารถตัดเย็บเองได้ไม่ต้อง ไปจ้างช่างให้เสียเงิน ผู้เรียนได้เล่าต่อว่าหลักสูตรที่อบรมได้ออกแบบแพทเทิร์น และตัดเย็บชุดนอน ผ้าถุงธรรมดา ผ้าถุงป้ายติดตะขอ เสื้อกั๊กฟ้าพาด และตนยังได้ต่อยอดออกแบบแพทเทิร์นชุด นอกเหนือจากที่เรียนมาด้วย ในระหว่างเรียนก็มีปัญหาบ้างเล็กน้อยในการสร้างแพทเทิร์น เนื่องจาก ตนเองไม่มีพื้นฐานการคิดคำนวณเลข แต่ตนก็ฝึกฝนบ่อย ๆ เพื่อให้เกิดความชำนาญ โชคดีที่วิทยากร เป็นคนต่างชาติเหมือนตนเวลาสื่อสารก็เข้าใจง่าย วิทยากรมีเทคนิคในการสอนและเปิดโอกาสให้ตน และเพื่อนได้มีส่วนร่วมและซักถาม ความภาคภูมิใจจากการเข้ารับการอบรมครั้งนี้ คือ สามารถนำ ความรู้ที่ได้ไปสร้างอาชีพเสริมให้กับตนเองได้ ซึ่งตอนนี้นั้นก็ได้รับจ้างตัดชุดให้เพื่อนบ้าน จำนวน 2 ชุด

3) ผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องคนที่ 3 อายุ 16 ปี สัญชาติเมียนมา ได้เรียนรู้หลักสูตรอาหารและเบเกอรี่ จำนวน 8 ชั่วโมง มีความคิดเห็นว่า หลักสูตรที่เข้ารับการอบรมว่า เป็นหลักสูตรที่ดีมาก ซึ่งในหลักสูตรนี้ใช้เวลาเรียน จำนวน 8 ชั่วโมง แต่ตนได้เรียนถึง 3 เมนู คือ แชนด์วิชห่อใบตอง บราวนี่หน้าต่าง ๆ และผัดไทยโบราณ และความรู้ที่ได้รับยังสามารถสร้างอาชีพ เสริมให้ตนได้ด้วย โดยส่วนตัวเป็นคนชอบทำอาหารเป็นพื้นฐานมาก่อน หลังจากจบหลักสูตรตนยัง ได้มาเป็นวิทยากรพี่เลี้ยงให้กับรุ่นน้อง และตอนนี้ยังได้ต่อยอดศึกษาสูตรเพิ่มเติม ปรับเปลี่ยนรสชาติ ใหม่ ๆ ในส่วนของวิทยากรก่อนการสอนได้แนะนำอุปกรณ์ในการใช้งานให้รู้เบื้องต้นก่อน เปิดโอกาส ให้ซักถามมีเทคนิคการถ่ายทอดที่เข้าใจง่าย สำหรับความภาคภูมิใจในการเข้ารับการอบรมครั้งนี้ คือ ได้รับความรู้สามารถต่อยอดหลักสูตรที่เรียนมา และสามารถกลับมาเป็นวิทยากรพี่เลี้ยงให้กับรุ่นน้องได้

4) ผู้บริหารมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท สถานที่ทำงาน มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท เป็นครูประจำกลุ่ม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นว่า การศึกษาต่อเนื่อง ทั้ง 3 หลักสูตร ซึ่งอนุมัติโดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้แก่ เทคโนโลยีเพื่อการประกอบอาชีพ หลักสูตร ตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป และอาหารและเบเกอรี่ เห็นผลที่ชัดเจนในการนำไปพัฒนาตนเอง โดยเฉพาะ เทคโนโลยี (คอมพิวเตอร์ในสำนักงาน) ที่ผู้เรียนสามารถนำไปยกระดับการทำงาน และยกระดับตัวเอง จากการเป็นแรงงานทั่วไปมาเป็นล่าม หรือเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ทั้งยังสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับ คนไทยในชุมชนที่อยู่อาศัยได้ มีความมั่นใจในการที่จะพูด สื่อสารกับเพื่อนคนไทย มีความภูมิใจที่ได้เรียน โดยมีข้อเสนอแนะ ควรปรับหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องให้มีจำนวน 40 ชั่วโมง เพื่อเทียบการเรียนได้ 1 หน่วยกิต

5) ผู้บริหารและผู้แทนครูวิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชาราม ภาศิเครือข่ายในการจัด การศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีความคิดเห็นว่า ผู้เรียนของ กศน. ที่เรียนการศึกษา ต่อเนื่องหลักสูตรระยะสั้นช่างเชื่อม 40 ชั่วโมง ของวิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชารามผู้เรียนมีความสามารถ

ทั้งทฤษฎีและการปฏิบัติ หลังจากจบการศึกษา ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพ และ ใบสำคัญทางการศึกษาไปปรับตำแหน่งงาน หรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น พ่อ แม่ ผู้ปกครอง สนับสนุนให้ศึกษาต่อในสายอาชีพตามความถนัดและความสามารถของผู้เรียน มีการทำบันทึกความ เข้าใจ (MOU) กับสถานประกอบการที่ต้องการพัฒนาแรงงานที่เป็นต่างชาติไปฝึกงานตั้งแต่ชั้น ปวช. 2 และมีค่าตอบแทน โดยมีข้อเสนอแนะ ควรยกระดับความร่วมมือในการเรียนทวิภาคีอย่างน้อย 15-20 คน และการปรับการศึกษาต่อเนื่องทุกหลักสูตรให้มีระยะเวลาเรียนขั้นต่ำ 75 ชั่วโมงเพื่อให้สามารถเทียบ โอนผลการเรียนได้

ภาพที่ 5 ผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป

โดยสรุป ผลการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ของศูนย์ส่งเสริม การเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จในการขยาย โอกาสทางการศึกษาและการยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม ดำเนินการจัด การศึกษานอกระบบใน 2 หลักสูตร ดังนี้

1. ผลการจัดการศึกษานอกระบบตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีผลปรากฏดังนี้

1.1 ผลเชิงปริมาณและข้อมูลผู้เรียน

ผู้เรียนหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมทั้งสิ้น 183 คน แบ่งเป็น 2 ภาคเรียน คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 และ ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2566 โดยส่วนใหญ่เป็นกลุ่มบัตรสีชมพู จำนวน 150 คน ซึ่งแสดงถึงความสามารถใน การเข้าถึงกลุ่มแรงงานและบุตรหลานที่ได้รับอนุญาตให้อาศัยในประเทศได้สำเร็จ

เมื่อพิจารณาตามอายุ พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่จัดอยู่ในกลุ่มเยาวชน (อายุระหว่าง 16-25 ปี) ในทุกระดับการศึกษา ซึ่งแสดงถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นเพื่อรองรับผู้ที่มีอายุเกินเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับแต่ยังต้องการวุฒิการศึกษา

1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยภาพรวมแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนทุกคนมีผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่หลักสูตรกำหนด (เกรด 1.00) โดยเฉพาะกลุ่มผู้เรียนบัตรสีชมพู มีผู้เรียนจำนวนมากที่ได้ผลการเรียนในระดับดีถึงดีเยี่ยม (3.00-3.90) ในขณะที่กลุ่มผู้เรียนรหัส G-Code มีผลการเรียนที่ยังคงมีความหลากหลายสูงกว่า อย่างไรก็ตามการที่ผู้เรียนสามารถผ่านเกณฑ์การศึกษาได้ แสดงว่าหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาทักษะภาษาไทยเพื่อการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนกลุ่มนี้ได้สำเร็จ

1.3 ผลเชิงคุณภาพและความคิดเห็น

ผู้เรียนแสดงความพึงพอใจสูงต่อหลักสูตรที่ใช้จัดการเรียน โดยเฉพาะในประเด็นที่เนื้อหาสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน เช่น ความสามารถในการอ่าน-เขียนภาษาไทย และการสื่อสารในที่ทำงาน ผู้เรียนหลายรายมีความมั่นใจเพิ่มขึ้น และสามารถยกระดับสถานะตัวเองจากคนงานทั่วไปไปเป็นล่าม หรือเจ้าหน้าที่แรงงานสัมพันธ์ เป็นต้น สำหรับด้านของภาคีเครือข่าย เห็นว่าผู้เรียนกลุ่มนี้ มีความตั้งใจเรียนสูงและสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมชั้นได้ดี

2. ผลการจัดการศึกษาต่อเนื่อง

2.1 ผลเชิงปริมาณและหลักสูตร

ผู้เข้ารับการศึกษาต่อเนื่อง รวม 171 คน ตามหลักสูตรการฝึกอบรมจำนวน 3 หลักสูตร โดยมีผู้ผ่านการฝึกอบรมและสอบผ่านตามเกณฑ์ รวม 130 คน คิดเป็นร้อยละ 76.02 การดำเนินงานจำนวน 3 หลักสูตร มีดังนี้

2.1.1 หลักสูตรเทคโนโลยีเพื่อการประกอบอาชีพ (การใช้งานคอมพิวเตอร์ในสำนักงาน) มีอัตราการผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 72.22 ซึ่งผู้เรียนสามารถนำวุฒิบัตรไปใช้ในการ ปรับตำแหน่งงาน และเพิ่มศักยภาพการทำงานได้อย่างชัดเจน

2.1.2 หลักสูตรตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป มีอัตราการผ่านเกณฑ์ต่ำที่สุด ร้อยละ 52.38 โดยปัญหาหลักที่พบคือ ผู้เรียนไม่มีพื้นฐานการคิดคำนวณ สำหรับการสร้างแพทเทิร์น ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นในการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อเสริมพื้นฐานเฉพาะด้าน

2.1.3 หลักสูตรอาหารและเบเกอรี่ มีอัตราการผ่านเกณฑ์สูงสุด ร้อยละ 98.2 แสดงให้เห็นถึงความสนใจสูงและศักยภาพในการสร้างอาชีพเสริมได้รวดเร็ว

2.2 ผลเชิงคุณภาพและความคิดเห็น

ผู้เรียนระบุว่าหลักสูตรเหล่านี้ ตอบโจทย์ความต้องการและสามารถนำความรู้ไปสร้าง รายได้เสริม เช่น รับจ้างซ่อมแซมเสื้อผ้า เป็นต้น หรือปรับปรุงคุณภาพชีวิต เช่น สามารถซ่อมแซม เสื้อผ้าเองได้ เป็นต้น เห็นผลชัดเจนว่าหลักสูตรอาชีพช่วยยกระดับผู้เรียนให้มีโอกาสก้าวหน้าในสายงาน อย่างไรก็ตาม มีข้อเสนอแนะให้ปรับระยะเวลาเรียนหลักสูตรต่อเนื่องให้มากขึ้น คือ ขั้นต่ำ 40 - 75 ชั่วโมง เพื่อให้สามารถเทียบโอนผลการเรียนได้จำนวน 1 หน่วยกิต

ผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริม การเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ตามบันทึกความเข้าใจ (MOU) เป็นกระบวนการ ดำเนินงานที่มีความยืดหยุ่นและมีการบูรณาการร่วมด้วย โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานหลัก 4 ขั้นตอน ภายใต้อกรอบวงจรเดมมิ่ง (PDCA: Plan-Do-Check-Act) และปัญหาและอุปสรรคที่พบระหว่าง ดำเนินการปรากฏดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 กิจกรรมที่ดำเนินการในการดำเนินการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและ เยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ตามบันทึกความเข้าใจ (MOU) ภายใต้อกรอบวงจรเดมมิ่ง (PDCA)

ขั้นตอน (PDCA)	กิจกรรมที่ดำเนินการ	ปัญหาที่พบระหว่างดำเนินการ
การวางแผน (Plan: P)	ก่อนดำเนินการ 1. ศึกษาและจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) ร่วมกัน 2. วางแผนสำรวจกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชนข้ามชาติ 3. จัดทำและปรับปรุงหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ให้ สอดคล้องกับความต้องการและระเบียบของกรม ส่งเสริมการเรียนรู้	- ปัญหาและอุปสรรคด้านความ ยุ่งยากของข้อมูล ทางทะเบียน ราษฎร ทำให้การขึ้นทะเบียน ผู้เรียนตามระเบียบที่กำหนด เกิดความซับซ้อน และจะทำให้ การออกหลักฐานทางการศึกษา ต้องกำกับดูแลเป็นพิเศษ
การทำ (Do: D)	ระหว่างดำเนินการ 1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษานอก ระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษา ต่อเนื่อง 2. จัดหางบประมาณและทรัพยากรเพิ่มเติมร่วมกับ ภาศึเครือข่ายภายนอกที่มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ 3. ประสานงานกับภาศึเครือข่ายเพื่อจัดตารางการ เรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเหมาะสมกับผู้เรียน	- ปัญหาแบะอุปสรรคด้านเวลา เรียนของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนส่วน ใหญ่อยู่ในวัยทำงาน ทำให้มี เวลาเรียนจำกัด และขาดความ ต่อเนื่องในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยเฉพาะการเรียนรู้ในหลักสูตร ที่ต้องใช้ระยะเวลานาน

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ขั้นตอน (PDCA)	กิจกรรมที่ดำเนินการ	ปัญหาที่พบระหว่างดำเนินการ
การตรวจสอบ (Check: C)	หลังดำเนินการ 1. นิเทศติดตามผลการดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยผู้บริหารและผู้ที่ได้รับมอบหมาย 2. วัดผลและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์ของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่อง	- ปัญหาและอุปสรรคด้านผู้เรียนมีความแตกต่างด้านพื้นฐานภาษาไทยและความรู้เดิมของผู้เรียน ทำให้การวัดและประเมินผลด้วยเครื่องมือมาตรฐานเดียวกันอาจไม่สะท้อนผลลัพธ์การเรียนรู้ที่แท้จริง
การแก้ไข (Act: A)	การดำเนินการต่อเนื่อง นำผลการตรวจสอบและข้อมูลเชิงคุณภาพมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อจัดทำเป็นรายงานผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะทางการพัฒนา 10 ข้อ ซึ่งเป็นนวัตกรรมการบริหารงานวิชาการ (Good Practice)	-

จากผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ตามบันทึกความเข้าใจ (MOU) ตามขั้นตอนการดำเนินงานซึ่งกิจกรรมที่ได้ดำเนินงานตั้งแต่ก่อน ระหว่าง และหลังการดำเนินงาน พบกับสภาพปัญหาในระหว่างการทำงานในแต่ละกิจกรรม จึงต้องมีการพิจารณาทบทวนการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมุ่งเน้นไปที่การลดข้อจำกัดด้านเวลาและความยืดหยุ่น ดังนี้

1. พัฒนาระบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน ปรับการเรียนการสอนหลักสูตรขั้นพื้นฐานให้เป็นที่ออนไลน์ เพื่อให้ผู้เรียนวัยทำงานสามารถเข้าถึงบทเรียนได้ตลอดเวลา และลดภาระการเดินทางมาพบกลุ่มให้น้อยลง

2. การปรับปรุงระบบทะเบียนผู้เรียน ดูแลและจัดการพัฒนาระบบ G-Code หรือระบบเทียบเคียง เพื่อลดความซับซ้อนในการบริหารจัดการข้อมูลสถานะทางทะเบียนราษฎรและการดำเนินการออกหลักฐานทางการศึกษาได้อย่างรวดเร็วและเป็นระบบมากขึ้น

3. การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลที่ยืดหยุ่น พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลที่เน้นการวัดทักษะเชิงปฏิบัติ และความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ได้จริง แทนการใช้แบบทดสอบแบบข้อเขียนเพียงอย่างเดียว เพื่อสะท้อนความสำเร็จของผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

ผลจากการศึกษากฎหมาย นโยบาย แนวคิดพื้นฐาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ รวมทั้งข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหารมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท และผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิจากการสนทนากลุ่ม ผู้จัดทำสามารถนำมาประมวล วิเคราะห์และสังเคราะห์ แล้วสรุปเป็นข้อเสนอแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้ จำนวน 10 ข้อ จากนั้นสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความชำนาญเกี่ยวกับภูมิหลังของเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ทั้งผู้บริหารสถานประกอบการ ตัวแทนองค์กรเอกชน ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์มหาวิทยาลัย และนักวิชาการ รวมจำนวน 9 คน และพระสงฆ์ที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 1 รูป (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก : 155) เพื่อตรวจสอบข้อเสนอและให้ความคิดเห็น และข้อเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติโดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข : 156) เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2567 ได้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุง ให้ข้อเสนออันมีความครอบคลุม สมบูรณ์ สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ สรุปข้อเสนอเพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาได้ ดังต่อไปนี้

2.1 จัดให้มีระบบการจัดเก็บข้อมูลกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงศึกษาธิการรวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีระบบจัดเก็บข้อมูลเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ได้แก่ เด็กและเยาวชนข้ามชาติ ชาวกัมพูชา เมียนมา ลาว และเวียดนาม ให้ถูกต้อง มีการวิเคราะห์จำแนกตามองค์ประกอบที่สำคัญ เช่น ประเทศ เพศ อายุ สถานะที่อาศัยอยู่ในประเทศ พื้นที่พักอาศัย เป็นต้น และข้อมูลเป็นปัจจุบันแต่ละปี เพื่อใช้ข้อมูลในการกำกับดูแล การส่งเสริม สนับสนุนการได้รับการศึกษา และการบริหารจัดการงานอื่น ๆ

นอกจากจัดเก็บข้อมูลเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ชาวกัมพูชา เมียนมา ลาว และเวียดนาม แล้วสมควรพิจารณาเด็กและเยาวชนข้ามชาตินอกเหนือจาก 4 ประเทศนี้ด้วย

ในการดำเนินการพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ควรได้มีการชี้แจงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข องค์กรเอกชน เป็นต้น ให้มีความเข้าใจชัดเจนและตรงกันเกี่ยวกับรหัสที่แสดงตัวตนของเด็กและเยาวชนข้ามชาติ หรือ G-Code โดยการนำระบบ G-Code หรือระบบเทียบเคียงมาใช้ในการขึ้นทะเบียนผู้เรียนอย่างเป็นทางการ เพื่อลดความซ้ำซ้อนและสามารถออกหลักฐานทางการศึกษาได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องตามกฎหมาย

2.2 กำหนดเป้าหมายการศึกษาและหลักสูตรที่เหมาะสมและมีความเป็นไปได้

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติมีกฎหมายที่กล่าวไว้หลายฉบับ โดยเฉพาะตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 27 (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, 2560 : 8) บัญญัติว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายมีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้

หน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น ต้องกำหนดเป้าหมายการศึกษาที่สอดคล้องกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กรวมทั้งกฎหมายระหว่างชาติที่เกี่ยวข้องและกฎหมายของไทย ให้กับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

สำหรับหลักสูตรการจัดการศึกษาจำเป็นต้องพิจารณาว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะใช้หลักสูตรใดที่ตอบสนองเป้าหมายการศึกษา รวมทั้งการพิจารณาเพิ่มรายวิชาเลือกในหลักสูตรต่าง ๆ ที่ใช้จัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยสถานศึกษาต้องปรับหลักสูตรแกนกลาง ในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของเด็กและเยาวชนข้ามชาติให้เป็นหลักสูตรสถานศึกษา และสถานศึกษาร่างรายวิชาเลือกให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของเด็กและเยาวชนข้ามชาติ และเสนอขอใช้รายวิชาเลือกตามขั้นตอน ที่พัฒนาขึ้นเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถดำรงอยู่ในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศไทยในปัจจุบันและอนาคต

2.3 การประสานความร่วมมือและความเข้าใจระหว่างสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบและสถานศึกษาที่จะส่งต่อ

การพิจารณากำหนดสถานศึกษาเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนข้ามชาติเข้ารับการศึกษา มีข้อเสนอเป็นแนวทางหลัก ดังนี้

2.3.1 สถานศึกษาเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนข้ามชาติเข้าเรียนตามเกณฑ์และจำนวนที่จะรับเข้าเรียนได้ตามที่สถานศึกษากำหนด และผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนข้ามชาติประสงค์และมีความสามารถในการจะผ่านเกณฑ์การรับสมัครเข้าเรียน

2.3.2 หน่วยงานที่เป็นต้นสังกัดของสถานศึกษาและสถานศึกษาตกลงร่วมกันเพื่อพิจารณาตามสิทธิและโอกาสการได้รับการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนดที่จะเปิดรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติเข้ารับการศึกษา

2.3.3 เมื่อเด็กและเยาวชนข้ามชาติเข้ารับการศึกษาตามระดับชั้นที่ตนเองต้องการ และสำหรับเด็กและเยาวชนที่จบการศึกษาระดับสูงสุดของสถานศึกษานั้นแล้ว หากต้องการการศึกษาต่อสถานศึกษาสมควรที่จะส่งเสริม สนับสนุนให้ได้รับการศึกษาระดับที่สูงขึ้นตามศักยภาพของเด็กและเยาวชนข้ามชาติ สร้างระบบที่ชัดเจนในการส่งต่อผู้เรียนที่จบหลักสูตรการศึกษา

2.3.4 ประชาสัมพันธ์และการสร้างความเข้าใจแก่ผู้ปกครอง เด็กและเยาวชนข้ามชาติ สถานประกอบการ และองค์กรต่าง ๆ ให้รับรู้และเข้าใจ โอกาสในการเข้ารับการศึกษา ตลอดจนทั้งการเข้ารับการศึกษาตามหลักสูตรหรือโปรแกรมการศึกษาที่สถานศึกษาได้จัดไว้ เกี่ยวกับการรับสมัครเข้ารับการศึกษา สถานศึกษาที่รับสมัคร รูปแบบการเรียนการสอน การจบหลักสูตร และการศึกษาต่อ

2.4 จัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

สถานศึกษาที่มีเด็กและเยาวชนข้ามชาติ องค์กรที่ดูแลเด็กและเยาวชนข้ามชาติ และผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนข้ามชาติร่วมกันกำหนดระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่เห็นชอบร่วมกันในการส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนข้ามชาติเกิดความปลอดภัย การเดินทางไปกลับสถานศึกษา การปฏิบัติตัวทั้งการสื่อสารแบบพบปะบุคคลและการสื่อสารแบบออนไลน์ ให้เกิดความปลอดภัยทั้งจากบุคคลแปลกหน้าและสถานที่ การดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอน การร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ การทำงานที่รับมอบหมายจากผู้สอน การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ รวมทั้งองค์ประกอบที่จะช่วยเหลือผู้เรียน

ระบบการดูแลช่วยเหลือที่จะพัฒนาขึ้นดังกล่าว มีเป้าหมายเพื่อให้เด็กและเยาวชนข้ามชาติมีวิถีชีวิตที่ดีในการเข้ารับการศึกษาและสามารถเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ ในระบบการดูแลช่วยเหลือเด็กและเยาวชนข้ามชาติสามารถจัดทำเป็นโครงการตามกำหนดปีที่จะติดตามผลเด็กและเยาวชนข้ามชาติที่จบหลักสูตร เพื่อติดตามผลของเด็กและเยาวชนข้ามชาติเมื่อจบการศึกษาไปแล้ว ว่าได้รับการพัฒนาหรือมีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง

2.5 จัดระบบการเรียนรู้ภาษาไทยและภาษาแม่เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ควบคู่กันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะแรกที่เป็นการเตรียมพร้อมด้านภาษาไทยที่เรียกว่า “Dual Language Approach”

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและสถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาไทยให้กับเด็กและเยาวชนข้ามชาติเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ตามหลักสูตรหรือโปรแกรมการเรียนรู้ ทั้งนี้ให้พิจารณาการใช้ภาษาแม่ช่วยในการเรียนรู้คู่ขนานกันไปในเบื้องต้นควบคู่กับภาษาไทย หรือภาษาที่สองตามแนวทางการใช้สองภาษาที่เรียกว่า “แนวทางการสอนแบบทวิภาษา” (Dual Language Approach)

นอกจากการจัดการเรียนรู้พื้นฐานภาษาไทยแก่เด็กและเยาวชนข้ามชาติที่เข้ารับการศึกษากับสถานศึกษาแล้ว ภาคีเครือข่าย เช่น ครอบครัว สถานประกอบการ หรือองค์กรเอกชนต่าง ๆ เป็นต้น ที่ดูแลรับผิดชอบเด็กและเยาวชนข้ามชาติจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อใช้ในการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งอาจจะเป็นหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องหรือโปรแกรมการเรียนรู้สั้น ๆ ฝึกอบรมครูผู้สอนให้สามารถใช้ภาษาแม่ของผู้เรียนในการอธิบายเนื้อหาที่ยาก ควบคู่กับการสอนภาษาไทยเชิงวิชาการ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาการได้อย่างเข้าใจและลดช่องว่างทางภาษา

2.6 การจัดสรรงบประมาณสนับสนุน โดยมีนโยบายและแผนงาน/โครงการที่ชัดเจน

หน่วยงานที่สมควรสรรหาและสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ เช่น องค์กรสากลระหว่างชาติ ประเทศของเด็กและเยาวชนข้ามชาติ รัฐบาลไทย องค์กรเอกชน หน่วยงานท้องถิ่น สถานประกอบการที่มีผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนข้ามชาติเป็นลูกจ้าง ผู้ปกครองเด็กและเยาวชนข้ามชาติ เป็นต้น ควรมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ในเรื่องต่าง ๆ เช่น การเดินทางไปกลับสถานศึกษา ค่าอาหารกลางวัน หนังสือเรียน เครื่องแบบนักเรียน ทุนการศึกษา เป็นต้น ตามความเหมาะสมและความจำเป็นซึ่งเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้

2.7 การจัดทำแผนการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติโดยเฉพาะของกรมส่งเสริมการเรียนรู้

กรมส่งเสริมการเรียนรู้นำประเด็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติมาบรรจุในแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อให้สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด/กรุงเทพมหานคร ที่มีกลุ่มเด็กและเยาวชนข้ามชาติที่รับผิดชอบต้องจัดการเรียนรู้ตามนโยบายของรัฐนำไปจัดทำแผนส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด/กรุงเทพมหานคร โดยผนวกภารกิจนี้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายหลักของกรมส่งเสริมการเรียนรู้และมีการจัดสรรงบประมาณเฉพาะกิจเพื่อรองรับความต้องการที่เพิ่มขึ้น

2.8 การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ.2566

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กำหนดแนวทางส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็กและเยาวชนข้ามชาติให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 โดยพิจารณาบทบัญญัติที่สำคัญเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ 1) การเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง 3) การเรียนเพื่อคุณวุฒิตามระดับ และการเรียนรู้รูปแบบอื่น การเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้วิธีที่หลากหลาย ซึ่งมีความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสมที่ไม่ใช้วิธีทดสอบความรู้ทางวิชาการอย่างเดียว นำหลักการนี้มาใช้ในการออกแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย ประกอบกับการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคีเครือข่าย ได้แก่ หน่วยงานรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานเอกชน ชุมชน ครอบครัว สถาบันทางศาสนา

และบุคคลอื่นใด ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 ให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษา

2.9 การจัดการศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area-Based Approach)

กลุ่มเด็กและเยาวชนข้ามชาติที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งและเด็กและเยาวชนข้ามชาติที่อาศัยอยู่ตามบริเวณชายขอบของอำเภอ จังหวัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานในพื้นที่ร่วมจัดการศึกษาเด็กและเยาวชนข้ามชาติในลักษณะการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area - Based Approach) คือ สร้างเครือข่ายความร่วมมือในพื้นที่จัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเด็กและเยาวชนข้ามชาติที่อาศัยอยู่ตามบริเวณชายขอบของอำเภอ จังหวัด ควรมีตัวแทนของหน่วยงานของต่างอำเภอ ต่างจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นพื้นที่ร่วมระหว่างชายขอบร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาเชิงพื้นที่ เพื่อให้การจัดการศึกษามีความสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของชุมชนในพื้นที่นั้น ๆ

2.10 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนข้ามชาติในลักษณะองค์รวม (Holistic Approach)

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติให้พิจารณาเน้นการบูรณาการการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ความรู้สึก การเสริมสร้างสติปัญญา สุขภาพ การพัฒนาทักษะการอยู่รอด ทักษะการเงิน ทักษะทางสังคม รวมทั้งชีวิตความเป็นอยู่ที่สามารถจะปรับตัวให้เข้ากับสังคมไทย ไม่ให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกทางวัฒนธรรม (Cultural Alienation) ระหว่างเด็กและเยาวชนชาติต่าง ๆ เข้าใจในวัฒนธรรมและกฎหมายไทยในลักษณะเป็นองค์รวม (Holistic Approach) เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมไทยได้อย่างมีคุณภาพ

ภาพที่ 6 นางสาวบุศรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน นำเสนอ “ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติโดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท” ในการสนทนากลุ่ม วันพฤหัสบดีที่ 1 กุมภาพันธ์ 2567 ณ ห้องประชุมโรงแรมริเวอร์โร้ด จังหวัดนนทบุรี

โดยสรุป การศึกษาการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท มีข้อเสนอแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ จำนวน 10 ข้อ ได้มาจากการประมวลผลจากการดำเนินงานจริง การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก และการตรวจสอบความสมบูรณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีหลักการสำคัญในการพัฒนา คือ การจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นและเข้าถึงง่าย เพื่อรองรับความหลากหลาย และข้อจำกัดของผู้เรียน ประกอบด้วย 1) จัดให้มีระบบการจัดเก็บข้อมูลกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชนข้ามชาติ มุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือระหว่าง กระทรวงมหาดไทย และ กระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาระบบจัดเก็บข้อมูลผู้เรียนข้ามชาติให้ถูกต้อง ครบถ้วนตามองค์ประกอบที่จำเป็น 2) กำหนดเป้าหมายการศึกษาและหลักสูตรที่เหมาะสมและมีความเป็นไปได้ สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 27 และกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิเด็ก หลักสูตรควรมีความยืดหยุ่นและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคล 3) การประสานความร่วมมือและความเข้าใจระหว่างสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบและสถานศึกษาที่จะส่งต่อสำหรับผู้จบการศึกษาระดับสูงสุดแล้ว ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นตามศักยภาพ 4) จัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน สร้างระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนร่วมกันระหว่างสถานศึกษา องค์กรที่ดูแลผู้เรียน และผู้ปกครอง ติดตามผลผู้จบหลักสูตรเพื่อประเมินการนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต 5) จัดระบบการเรียนรู้ภาษาไทยและภาษาแม่เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ควบคู่กันโดยเฉพะอย่างยิ่งในระยะแรกที่เป็นการเตรียมพร้อมด้านภาษาไทยที่เรียกว่า “Dual Language Approach” เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ตลอดช่วงทางภาษาและจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นและเข้าถึงง่าย 6) การจัดสรรงบประมาณสนับสนุน โดยมีนโยบายและแผนงาน/โครงการที่ชัดเจน ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสรรหาและสนับสนุนงบประมาณเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนค่าใช้จ่ายที่จำเป็น 7) การจัดทำแผนการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยเฉพาะของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ควรนำประเด็นการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มนี้มาบรรจุในแผนการส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อให้สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด/กรุงเทพมหานครนำไปจัดทำแผนในพื้นที่ โดยผนวกภารกิจนี้เข้าเป็นนโยบายหลัก 8) การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 มาใช้ในการออกแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น และเน้นการประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลาย 9) การจัดการศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area-Based Approach) เพื่อจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของชุมชน โดยเฉพาะกลุ่มที่อาศัยอยู่ตามบริเวณชายขอบของอำเภอ/จังหวัด ควรมีตัวแทนจากหน่วยงานต่างพื้นที่ร่วมเป็นคณะทำงานพัฒนาเชิงพื้นที่ และ 10) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนข้ามชาติในลักษณะองค์รวม (Holistic Approach) เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมไทยได้อย่างมีคุณภาพและไม่รู้สึกแปลกแยกทางวัฒนธรรม

3. หลักการสำคัญของแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

จากการสังเคราะห์ผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติทั้ง 10 ข้อ วางอยู่บนหลักการสำคัญ 10 ประการ ดังนี้

3.1 การจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นและเข้าถึงง่าย เป็นหลักการสำคัญที่แทรกอยู่ในทุกข้อเสนอของแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยเน้นการพัฒนา ระบบ G-Code หรือระบบเทียบเคียง เพื่อลดความซับซ้อนด้านทะเบียนราษฎร ตามข้อเสนอแนวทางการพัฒนาข้อ 2.1 และการสร้างความร่วมมือกับ สถานศึกษาที่จะส่งต่อ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนก้าวหน้าในการเรียนระดับที่สูงขึ้นตามศักยภาพของผู้เรียน ตามข้อเสนอแนวทางการพัฒนาข้อ 2.3

3.2 การจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคล เน้นการปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดทำรายวิชาเลือกเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน ตามข้อเสนอแนวทางการพัฒนาข้อ 2.2

3.3 การจัดการศึกษาเพื่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ มุ่งเน้นการจัดการศึกษาต่อเนื่องที่เน้นทักษะอาชีพและการพัฒนาเด็กและเยาวชนในลักษณะองค์รวม (Holistic Approach) ซึ่งรวมถึงทักษะการอยู่รอด ทักษะการเงิน และทักษะทางสังคมที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในสังคมไทย ตามข้อเสนอแนวทางการพัฒนาข้อ 2.10

3.4 การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เน้นความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 ตามข้อเสนอแนวทางการพัฒนาข้อ 2.8 และการจัดการศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area-Based Approach) ซึ่งต้องมีตัวแทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ร่วมเป็นคณะทำงาน ตามข้อเสนอแนวทางการพัฒนาข้อ 2.9 รวมถึงการสรรหางบประมาณร่วมกันจากหน่วยงานรัฐบาล องค์กรเอกชน รวมถึงสถานประกอบการ ตามข้อเสนอแนวทางการพัฒนาข้อ 2.6

3.5 การสร้างความตระหนักและความเข้าใจในสังคม ส่งเสริมความเข้าใจในสิทธิและโอกาสทางการศึกษาผ่านการประชาสัมพันธ์ ตามข้อเสนอแนวทางการพัฒนาข้อ 2.3 และการสร้างความเข้าใจที่ตรงกันเกี่ยวกับสถานะทางทะเบียนและรหัส G-Code กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามข้อเสนอแนวทางการพัฒนาข้อ 2.1

3.6 การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 ตามข้อเสนอแนวทางการพัฒนาข้อ 2.8 และการจัดทำแผนการจัดการศึกษาของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ที่ควรผนวกภารกิจนี้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายหลักของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ตามข้อเสนอแนวทางการพัฒนาข้อ 2.7

3.7 การสร้างเสริมความเข้มแข็งของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยในรูปแบบ Dual Language Approach โดยภาคีเครือข่ายและชุมชน ตามข้อเสนอแนวทางการพัฒนาข้อ 2.5

3.8 การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี การนำเทคโนโลยีหรือสื่อออนไลน์มาใช้ในระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อติดตามผลของเด็กและเยาวชนข้ามชาติเมื่อจบการศึกษาไปแล้ว ว่าได้รับการพัฒนาหรือมีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ตามข้อเสนอแนวทางการพัฒนาข้อ 2.4

3.9 การติดตามและประเมินผล การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน มีเป้าหมายในการติดตามผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนที่จบหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ตามข้อเสนอแนวทางการพัฒนาข้อ 2.4

3.10 การจัดการศึกษาที่ตอบสนองตามบริบทของสภาพการดำเนินงาน ข้อเสนอทั้งหมดสอดคล้องกับหลักการไม่เลือกปฏิบัติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 27 ตามข้อเสนอแนวทางการพัฒนาข้อ 2.2 และเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มุ่งเน้นความสำเร็จเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถดำรงอยู่ในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข

โดยสรุป หลักการสำคัญของแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติทั้ง 10 ข้อนี้ มุ่งเน้นการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นและเข้าถึงง่ายเป็นหัวใจสำคัญ โดยมีการพัฒนาระบบ G-Code เพื่อลดความซับซ้อนด้านทะเบียนราษฎร และสร้างความร่วมมือกับสถานศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นตามศักยภาพ ตามความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคล โดยการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและจัดทำรายวิชาเลือกเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของตลาดแรงงาน การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ โดยจัดการศึกษาต่อเนื่องที่เน้นทักษะอาชีพและพัฒนาเด็กและเยาวชนในลักษณะองค์รวม (Holistic Approach) การดำเนินการนี้ต้องอาศัยความร่วมมือของทุกภาคส่วน ทั้งความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 และการจัดการศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area-Based Approach) รวมถึงการสรรหางบประมาณร่วมกัน ให้ความสำคัญกับการสร้างความตระหนักและความเข้าใจในสังคมเกี่ยวกับสิทธิและโอกาสทางการศึกษา การสร้างความเข้าใจที่ตรงกันเกี่ยวกับสถานะทางทะเบียนราษฎรและรหัส G-Code การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับหลักการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และสร้างเสริมความเข้มแข็งของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยในรูปแบบ Dual Language Approach ด้วยความร่วมมือของภาคีเครือข่าย การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อติดตามและประเมินผลคุณภาพชีวิตของผู้เรียนที่จบหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่าความรู้ที่ได้รับนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้จริง หลักการสำคัญเหล่านี้ถือเป็นการจัดการศึกษาที่ตอบสนองตามสภาพบริบทของการดำเนินงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นเข้าถึงง่าย การจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน และการจัดการศึกษาเพื่อการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักการไม่เลือกปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และมุ่งเน้นความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี ให้ผู้เรียนสามารถดำรงอยู่ในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเสนอผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทตามบันทึกความเข้าใจ (MOU) และ 2) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ซึ่งมีวิธีการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การศึกษา กฎหมาย นโยบาย แนวคิดพื้นฐาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและรายละเอียดบันทึกความเข้าใจ (MOU) ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล และขั้นตอนที่ 4 การจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

ผลการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว สรุปผลได้ ดังนี้

1. สรุปผล

1.1 ผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

ผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท มีการจัดการศึกษาร่วมกันใน 2 รูปแบบ คือ การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการจัดการศึกษาต่อเนื่อง มีผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในภาคเรียนที่ 2/2565 และ 1/2566 มีผู้เรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 96 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 55 คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 32 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 183 คน โดยภาพรวมแล้วส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ประกอบด้วย กลุ่มเด็ก (อายุ 8-15 ปี) จำนวน 12 คน และกลุ่มเยาวชน (อายุ 16-25 ปี) จำนวน 171 คน หรือแบ่งตามสถานะทางทะเบียนราษฎรเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มบัตรสีชมพู จำนวน 150 คน และกลุ่ม G-Code จำนวน 33 คน โดยทุกคนมีผลการเรียนเฉลี่ย (เกรดเฉลี่ย) ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่หลักสูตรกำหนด (เกรดเฉลี่ย 1.00) โดยผู้เรียนกลุ่มบัตรสีชมพู ทั้งระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีผู้เรียนที่มีผลการเรียนในระดับดีถึงดีเยี่ยม (เกรดเฉลี่ย 3.00-3.90) ส่วนผู้เรียนในกลุ่ม G-Code มีเพียงบางภาคเรียนและบางระดับเท่านั้นที่มีผู้ที่มีผลการเรียนในระดับดีถึงดีเยี่ยม (เกรดเฉลี่ย 3.00-4.00) ส่วนผลการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ดำเนินการจัดได้ 3 หลักสูตร รวม

86 ชั่วโมง ผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 171 คน ในจำนวนนี้มีผู้ผ่านการฝึกอบรมและสอบผ่านตามเกณฑ์ จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 76.02 และเมื่อพิจารณาเป็นรายหลักสูตร ปรากฏผล ดังนี้ คือ

- 1) หลักสูตรเทคโนโลยีเพื่อการประกอบอาชีพ (การใช้งานคอมพิวเตอร์ในสำนักงาน) ผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 72 คน ผ่านการฝึกอบรมและสอบผ่านตามเกณฑ์ จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 72.22
- 2) หลักสูตรตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป ผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 42 คน ผ่านการฝึกอบรมและสอบผ่านตามเกณฑ์ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 52.38 และ
- 3) หลักสูตรอาหารและเบเกอรี่ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 57 คน ผ่านการฝึกอบรมและสอบผ่านตามเกณฑ์ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 98.25 ซึ่งผู้ผ่านการฝึกอบรมได้รับความรู้ตรงตามหลักสูตรและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการดำเนินชีวิตประจำวันได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแต่ละหลักสูตรดังกล่าว

1.2 แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติโดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

ผลจากการศึกษากฎหมาย นโยบาย แนวคิดพื้นฐาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ รวมทั้งข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหาร ภาควิชาเครือข่าย และผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิจากการสนทนากลุ่ม สามารถนำมาประมวลวิเคราะห์และสังเคราะห์แล้วสรุปเป็นข้อเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้ จำนวน 10 ข้อ ดังนี้

- 1.2.1 จัดให้มีระบบการจัดเก็บข้อมูลกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
- 1.2.2 กำหนดเป้าหมายการศึกษาและหลักสูตรที่เหมาะสมและมีความเป็นไปได้
- 1.2.3 การประสานความร่วมมือและความเข้าใจระหว่างสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบและสถานศึกษาที่จะส่งต่อ
- 1.2.4 จัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน
- 1.2.5 จัดระบบการเรียนรู้ภาษาไทยและภาษาแม่เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ควบคู่กันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะแรกที่เป็น การเตรียมพร้อมด้านภาษาไทยที่เรียกว่า “Dual Language Approach”
- 1.2.6 การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนโดยมีนโยบายและแผนงาน/โครงการที่ชัดเจน
- 1.2.7 การจัดทำแผนการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติโดยเฉพาะของกรมส่งเสริมการเรียนรู้
- 1.2.8 การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ.2566
- 1.2.9 การจัดการศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area-Based Approach)
- 1.2.10 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนข้ามชาติในลักษณะองค์รวม (Holistic Approach)

ภายใต้ข้อเสนอแนะทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทดังกล่าว มีเงื่อนไขหรือปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ ดังนี้

(1) ความร่วมมือของมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทและศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทที่รับผิดชอบเด็กและเยาวชนข้ามชาติในการเป็นอยู่ร่วมกัน การจัดกิจกรรมให้กับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ และมองเห็นช่องทางในการจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนข้ามชาติในรูปแบบของการจัดการศึกษานอกระบบที่จะประสานกับศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนเพื่อร่วมหารือ และกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนข้ามชาติตามพื้นฐานความรู้เดิมของเด็กและเยาวชนข้ามชาติเพื่อได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น

(2) สถานประกอบการที่มีแรงงานของผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนข้ามชาติที่เป็นลูกจ้าง ส่งเสริมและสนับสนุน ให้เด็กและเยาวชนข้ามชาติได้มีโอกาสได้เข้าเรียนในสถานศึกษาเพราะเป็นการแบ่งเบาภาระและความกังวลของผู้ปกครองในการใช้เวลาในการปฏิบัติงานเป็นลูกจ้างของสถานประกอบการและเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนข้ามชาติที่เป็นบุตรหลานของตนได้รับโอกาสทางการศึกษา

(3) ความร่วมมือและความเข้าใจของบุคลากรมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทและศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนข้ามชาติเป็นหลักในการทำงานร่วมกันทั้งมีการสื่อสารและประสานงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการศึกษาให้เด็กและเยาวชนข้ามชาติ

(4) การจัดสรรงบประมาณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนและมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ทั้ง 2 หน่วยงานพิจารณางบประมาณในการดำเนินงานที่สามารถจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนข้ามชาติได้ ในระบียบการเบิกจ่ายของทางราชการและร่วมกันพิจารณางบประมาณในการดำเนินงานในส่วนที่มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทสามารถร่วมจัดงบประมาณสนับสนุนได้ กล่าวคือ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนได้พิจารณาการจัดการศึกษาให้เด็กและเยาวชนข้ามชาติตามนโยบายและจุดเน้นของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ จึงได้จัดสรรงบประมาณเพื่อจัดการศึกษาให้เด็กและเยาวชนข้ามชาติตามความจำเป็นและตามสัดส่วนที่เหมาะสม ส่วนมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทที่รับผิดชอบในส่วน of สถาน that จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ค่าสาธารณูปโภค และอื่น ๆ สำหรับการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและค่าตอบแทนวิทยากรการศึกษาต่อเนื่อง และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็น

(5) ความยืดหยุ่นของการจัดการศึกษานอกระบบ ลักษณะของกิจกรรมการศึกษาที่มีรูปแบบ หลักสูตร วิธีการจัด ระยะเวลาเรียนหรือฝึกอบรม และวิธีการวัดและประเมินผลที่ยืดหยุ่น และหลากหลายตามสภาพความต้องการและความสามารถในการเรียนรู้การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่อง

(6) ความต้องการของเด็กและเยาวชนข้ามชาติ เด็กและเยาวชนข้ามชาติรวมทั้งผู้ปกครองมีความต้องการพื้นฐานที่จะส่งเสริมให้ลูกหลานได้รับการศึกษา เพื่อยกสถานะของตนเองทางสังคมที่สอดคล้องกับความต้องการของมนุษย์ เด็กและเยาวชนข้ามชาติเหล่านี้จึงมีความต้องการและชวนขอความต้องการได้รับการศึกษาอย่างมาก

(7) ความภาคภูมิใจของเด็กและเยาวชนข้ามชาติที่ได้รับโอกาสในการศึกษา เด็กและเยาวชนข้ามชาติและผู้ปกครองจะมีความรู้สึกเป็นบุคคลด้อยโอกาสต่าง ๆ ในประเทศไทย ไม่ได้ได้รับความเสมอภาคทางสังคม เมื่อเด็กและเยาวชนข้ามชาติได้มีโอกาสรับการศึกษานอกระบบของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ที่ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทเพื่อขึ้นทะเบียนเรียนรหัส G-Code และมีสถานะเป็นนักศึกษาเกิดความภาคภูมิใจและยกสถานภาพของตนเอง และครอบครัว

2. อภิปรายผล

จากสรุปผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท สามารถอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ผลการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ในการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ จากผลการจัดการศึกษา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ของการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน มีการกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาด้วยวงจรบริหารคุณภาพของเดมมิง หรือ PDCA และจัดลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและเพื่อการจัดการศึกษาต่อเนื่อง สำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติระหว่างศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท เพื่อร่วมกันดำเนินการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยอาศัยความร่วมมือกันระหว่างองค์กรภาครัฐและองค์กรเอกชน ส่งผลทำให้จำนวนผู้เรียนที่เข้ามาศึกษาดมหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในระดับประถมศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริญญา หวันเหล็ก (2558 : 75-76) ที่ได้ศึกษาความร่วมมือระหว่างองค์กรภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน : กรณีศึกษาการจัดสวัสดิการด้านการศึกษาให้กับบุตรหลานแรงงานต่างชาตินในศูนย์คาทอลิกนักบุญยออาภิมเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า จุดเริ่มต้นมาจากที่ทั้งสององค์กรพบอุปสรรคและข้อจำกัดในการจัดบริการทางการศึกษาให้แก่กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว กล่าวคือ องค์กรภาครัฐมีข้อจำกัดในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายนักเรียนแรงงานข้ามชาติ และองค์กรพัฒนาเอกชนไม่สามารถออกวุฒิบัตรเพื่อรับรองการศึกษาให้กับนักเรียนได้ ความร่วมมือที่เกิดขึ้น จึงช่วยให้ทั้งสอง

องค์กรสามารถจัดการอุปสรรคและข้อจำกัดดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงภาครัฐต้องเปิดโอกาสให้ภาคส่วนอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการสาธารณะมากขึ้น ซึ่งการบริการสาธารณะแนวใหม่เป็นการมุ่งเน้นความสำคัญของพลเมืองและการบริการสาธารณะภายใต้กรอบของระบอบประชาธิปไตยที่ยึดกฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นหลักการบริการสาธารณะแนวใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ของสัญญา เคณากุมิ (2563; อ้างถึงใน กนิษฐนันท์ ทรัพย์ศฤงฆรา, 2564 : 12-13) ที่กล่าวไว้ว่าเป็นแนวคิดที่ให้บริการสาธารณะกับประชาชน ซึ่งรัฐหรือเจ้าหน้าที่รัฐมีบทบาทให้การสนับสนุนให้ความร่วมมือ และจัดสรรทรัพยากรให้กับประชาชน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิภาพร รอดไพบุลย์, ชิตผล ชัยมะดัน และ สุปราณี ธรรมพิทักษ์ (2563 : 22-23) ที่พบว่า ผู้บริหารที่มีความสามารถในการโน้มน้าวใจที่ดี ทำให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินงานตามหลักเกณฑ์และแนวทางจนบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ด้านลักษณะของหน่วยปฏิบัติ ไม่ได้มีการกำหนดผู้รับผิดชอบเฉพาะสำหรับการจัดการศึกษาเด็กต่างด้าว แต่ปฏิบัติตามแนวทางที่รัฐกำหนด ด้านเงื่อนไขเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง พบว่า ชุมชน หน่วยงานด้านความมั่นคง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เต็มใจและสนับสนุนให้ทางโรงเรียนจัดการศึกษาให้เด็กต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ด้านทัศนคติของผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารที่มีทัศนคติเชิงบวกต่อนโยบาย ส่งผลให้ทุกฝ่ายมีการรับรู้และเข้าใจ เกิดการยอมรับและสามารถตอบสนองต่อนโยบายได้เป็นอย่างดี ทำให้การนำนโยบายมาปฏิบัติประสบความสำเร็จได้ สำหรับการดำเนินการจัดการศึกษาต่อเนื่องดำเนินการจัดได้ 3 หลักสูตร ตามความคิดเห็นของผู้เรียนที่ได้เข้าศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้ารับการฝึกอบรมไปใช้ในการพัฒนาศักยภาพในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 (2566 : 63) มาตรา 9 การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง หรือเป้าหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพ ทักษะ และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ตามความถนัดของตน การประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพ การยกระดับคุณภาพชีวิตของตน ครอบครัว ชุมชน หรือสังคม เพื่อเป็นประโยชน์แห่งความรอบรู้ของตน โดยอาจได้รับการรับรองคุณวุฒิตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับงานวิจัยของกนิษฐนันท์ ทรัพย์ศฤงฆรา (2564 : 80-85) ที่ได้ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาบุตรแรงงานข้ามชาติโดยองค์กรพัฒนาเอกชนที่เหมาะสม พื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า แนวทางการจัดการศึกษาของบุตรแรงงานข้ามชาติที่เหมาะสม คือ การประชาสัมพันธ์เรื่องสิทธิการศึกษาในพื้นที่อย่างเชิงรุก การจัดทำแผนการสอน การบรรจุวิชาศิลปะการแสดง การสอนอาชีพ และการสอนกฎหมาย การจดทะเบียนศูนย์การเรียน การขึ้นทะเบียนบุตรแรงงานข้ามชาติ และความร่วมมือในการจัดการศึกษากับหน่วยงานการศึกษาของประเทศต้นทาง

2.2 ด้านแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท มีข้อเสนอแนวทางการพัฒนาจำนวน 10 ข้อ ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.2.1 จัดให้มีระบบการจัดเก็บข้อมูลกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ในการดำเนินการพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ควรมีการชี้แจงกับหน่วยงานที่

เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข องค์การเอกชน เป็นต้น ให้มีความเข้าใจชัดเจนและตรงกัน เกี่ยวกับรหัสที่แสดงตัวตนของเด็กและเยาวชนข้ามชาติ หรือ G-Code ซึ่งสอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การรับนักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2562 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562 : 1-2) กำหนดให้สถานศึกษารับเด็กหรือบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยเข้าเรียน โดยให้สถานศึกษาประสานผู้ปกครองของเด็กหรือบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรและไม่มีเลขประจำตัว 13 หลัก เพื่อรวบรวมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องประสานกับสำนักทะเบียนอำเภอ/สำนักทะเบียนท้องถิ่น เพื่อแจ้งขอจัดทำเอกสารทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวในระบบฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และนำเลขประจำตัว 13 หลักนั้นมาใช้เป็นฐานข้อมูลผู้เรียนในกรณีตรวจสอบแล้วพบว่าบุคคลที่ไม่สามารถกำหนดสถานะและเลขประจำตัว 13 หลัก ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรได้ อาทิ มีภูมิลำเนาอยู่ต่างประเทศหรือเดินทางไปกลับบริเวณชายแดนหรือเป็นบุคคลที่ไม่มีตัวตน ให้สถานศึกษากำหนดรหัสประจำตัวผู้เรียนให้ใช้รหัสตัว G ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ แสงเทียน คำปัญญา (2558 : 75-78) ที่ได้ศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคการบังคับใช้กฎหมายทางการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยของจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ควรมีการแนะแนวการนำนักเรียนเข้าสู่ระบบการเรียน การสอนจัดทำฐานข้อมูลของนักเรียนเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น

2.2.2 กำหนดเป้าหมายการศึกษาและหลักสูตรที่เหมาะสมและมีความเป็นไปได้สำหรับหลักสูตรการจัดการศึกษาจำเป็นต้องพิจารณาว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะใช้หลักสูตรใดที่ตอบสนองเป้าหมายการศึกษา รวมทั้งการพิจารณาเพิ่มรายวิชาเลือกในหลักสูตรต่าง ๆ ที่ใช้จัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะใช้หลักสูตรใดที่ตอบสนองเป้าหมายการศึกษา รวมทั้งการพิจารณาเพิ่มรายวิชาเลือกในหลักสูตรต่าง ๆ ที่ใช้จัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยสถานศึกษาต้องปรับหลักสูตรแกนกลาง ในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของเด็กและเยาวชนข้ามชาติให้เป็นหลักสูตรสถานศึกษา และสถานศึกษาร่างรายวิชาเลือกให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพิ่มเกียรติ โพธิ์เพียรทอง (2556 : 24-26) ที่ได้ศึกษาเรื่องสวัสดิการด้านการศึกษาสำหรับแรงงานต่างด้าวและแรงงานนอกระบบ พบว่า การจัดสวัสดิการด้านการศึกษาซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการหล่อหลอมและพัฒนาบุคคลให้มีพื้นฐานความรู้ ความสามารถ การจัดการเรียนการสอน รวมถึงตำรา แบบเรียน สื่อการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนอยู่บนหลักการของการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้คนต่างวัฒนธรรม ไม่แบ่งแยกกีดกัน ครอบคลุมถึงจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กไทย เด็กไร้สัญชาติ เนื้อหาสาระเปิดโอกาสให้ได้เรียนรู้ทั้งเรื่องราวของตนเองและกลุ่มชาติ

พันธุ์อื่น เน้นการพัฒนาทักษะการวิเคราะห์และการคิดเชิงวิพากษ์ เป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาทักษะการตัดสินใจของผู้เรียนถึงสิ่งถูกสิ่งผิด คำนึงถึงปัจจุบันและอนาคตมากกว่าความขัดแย้งในอดีต

2.2.3 การประสานความร่วมมือและความเข้าใจระหว่างสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบและสถานศึกษาที่จะส่งต่อ การพิจารณากำหนดสถานศึกษาเพื่อเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนข้ามชาติเข้ารับการศึกษ เข้าเรียนตามเกณฑ์และจำนวนที่จะรับเข้าเรียนได้ตามที่สถานศึกษากำหนด และผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนข้ามชาติประสงค์และมีความสามารถในการจะผ่านเกณฑ์การรับสมัครเข้าเรียน หน่วยงานที่เป็นต้นสังกัดของสถานศึกษาและสถานศึกษาตกลงร่วมกันเพื่อพิจารณาตามสิทธิและโอกาสการได้รับการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด และสำหรับเด็กและเยาวชนที่จบการศึกษาระดับสูงสุดของสถานศึกษานั้นแล้ว หากต้องการการศึกษาต่อ สถานศึกษาสมควรที่จะส่งเสริม สนับสนุนให้ได้รับการศึกษาระดับที่สูงขึ้นตามศักยภาพของเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ตลอดจนประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจแก่ผู้ปกครอง เด็กและเยาวชนข้ามชาติ สถานประกอบการ และองค์กรต่าง ๆ ให้รับรู้และเข้าใจ โอกาสในการเข้ารับการศึกษ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอินธิดา จำนงนิตย์ และ เพ็ญณี แนนรท (2564 : 384) ที่ได้ศึกษาการให้บริการด้านการศึกษแก่บุตรหลานแรงงานข้ามชาติในจังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทย พบว่า 1) สภาพการให้บริการด้านการศึกษแก่บุตรหลานแรงงานข้ามชาติในจังหวัดนครราชสีมา สถานศึกษายินดีรับบุตรหลานแรงงานข้ามชาติเข้าเรียน ด้านนโยบายการบริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษา เข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 การขาดโอกาสในการสมัครรับทุนการศึกษาและการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และ 2) มีหน่วยงานเครือข่ายเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของแรงงานอพยพและชุมชน

2.2.4 จัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน สถานศึกษาที่มีเด็กและเยาวชนข้ามชาติ องค์กรที่ดูแลเด็กและเยาวชนข้ามชาติ และผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนข้ามชาติร่วมกัน กำหนดระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่เห็นชอบร่วมกัน ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนข้ามชาติเกิดความปลอดภัย การเดินทางไปกลับสถานศึกษา การปฏิบัติตัวทั้งการสื่อสารแบบพบปะบุคคลและการสื่อสารแบบออนไลน์ ให้เกิดความปลอดภัยทั้งจากบุคคลแปลกหน้าและสถานที่ ระบบการดูแลช่วยเหลือที่จะพัฒนาขึ้นดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อให้เด็กและเยาวชนข้ามชาติมีวิถีชีวิตที่ดีในการเข้ารับการศึกษ และสามารถเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอินธิดา จำนงนิตย์ และ เพ็ญณี แนนรท (2564 : 384) ที่ได้ศึกษาการให้บริการด้านการศึกษแก่บุตรหลานแรงงานข้ามชาติในจังหวัดนครราชสีมาในประเทศไทย พบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางการให้บริการด้านการศึกษแก่บุตรหลานแรงงานข้ามชาติโรงเรียนร่วมกับหน่วยงาน ภาครัฐสร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครอง นักเรียนข้ามชาติเรื่องสวัสดิการที่นักเรียนได้รับ

2.2.5 จัดระบบการเรียนรู้ภาษาไทยและภาษาแม่เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ควบคู่กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะแรกที่เป็นเตรียมพร้อมด้านภาษาไทยที่เรียกว่า “Dual Language Approach” หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและสถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้

ภาษาไทยให้กับเด็กและเยาวชนข้ามชาติเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ตามหลักสูตรหรือโปรแกรมการเรียนรู้ ทั้งนี้ให้พิจารณาการใช้ภาษาแม่ช่วยในการเรียนรู้คู่ขนานกันไปในเบื้องต้นที่เรียกว่า “Dual Language Approach” ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริญญา หวันเหลี่ยม (2558 : 75-76) ที่ได้ศึกษาความร่วมมือระหว่างองค์กรภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน : กรณีศึกษาการจัดการสวัสดิการด้านการศึกษาให้กับบุตรหลานแรงงานต่างชาติในศูนย์คาทอลิกนักบุญยออาคิมเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ความร่วมมือระหว่างสององค์กรที่เกิดขึ้นที่ศูนย์คาทอลิกนักบุญยออาคิมเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่นมีหลายรูปแบบนับตั้งแต่ การพัฒนาหลักสูตรการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ระดับชั้นประถมศึกษา การศึกษาแบบพหุภาษา ได้แก่ ภาษาพม่า ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ยังพบความร่วมมือในการจัดบริการทางสังคมเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของบุตรหลานแรงงานต่างชาติอีกด้วย

2.2.6 การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนโดยมีนโยบายและแผนงาน/โครงการที่ชัดเจน โดยหน่วยงานที่สมควรสรรหาและสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ เช่น องค์กรสาภเคราะห์หว่างชาติ ประเทศของเด็กและเยาวชนข้ามชาติ รัฐบาลไทย องค์กรเอกชน หน่วยงานท้องถิ่น สถานประกอบการที่มีผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนข้ามชาติเป็นลูกจ้าง ผู้ปกครองเด็กและเยาวชนข้ามชาติ เป็นต้น ต้องมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนข้ามชาติในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอินธิดา จำนงนิตย์ และเพ็ญณี แนนรท (2564 : 384) ที่ได้ศึกษาการให้บริการด้านการศึกษแก่บุตรหลานแรงงานข้ามชาติในจังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทย พบว่าด้านงบประมาณนักเรียนข้ามชาติได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบเดียวกับเด็กไทยทุกประการ ข้อเสนอแนะแนวทางการให้บริการด้านการศึกษแก่บุตรหลานแรงงานข้ามชาติ คือ โรงเรียนควรได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการอบรมครูหรือจ้างบุคลากร และงานวิจัยของนิภาพร รอดไพบูลย์ ชิตผลชัยมะดัน และสุปราณี ธรรมพิทักษ์ (2563 : 22-23) ที่ได้ศึกษาการนำนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กต่างด้าวไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว พบว่าด้านทรัพยากรของนโยบาย ด้านบุคลากรและด้านงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานจริง แต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็สามารถแก้ไขปัญหาและปฏิบัติตามนโยบายได้

2.2.7 การจัดทำแผนการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยเฉพาะของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยกรมส่งเสริมการเรียนรู้นำประเด็นการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติมาบรรจุในแผนการจัดการศึกษานอกระบบประจำปีงบประมาณ เพื่อให้สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด ที่มีกลุ่มเด็กและเยาวชนข้ามชาติรับผิดชอบที่ต้องจัดการศึกษานอกระบบตามนโยบายของรัฐนำไปจัดทำแผนส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนิษฐนันท์ ทรัพย์ศฤงฆรา (2564 : 80-85) ที่ได้ศึกษา แนวทางการจัดการศึกษาบุตรแรงงานข้ามชาติโดยองค์กรพัฒนาเอกชนที่เหมาะสม พื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร พบว่าแนวทางการจัดการศึกษาของบุตรแรงงานข้ามชาติที่เหมาะสม คือ การประชาสัมพันธ์เรื่องสิทธิการศึกษาในพื้นที่อย่าง

เชิงรุก การจัดทำแผนการสอน การบรรจุวิชาศิลปะการแสดง การสอนอาชีพ และการสอนกฎหมาย การจดทะเบียนศูนย์การเรียน การขึ้นทะเบียนบุตรแรงงานข้ามชาติ และความร่วมมือในการจัดการศึกษากับหน่วยงานการศึกษาของประเทศต้นทาง ซึ่งข้อเสนอแนะดังกล่าวจะเป็นประโยชน์สูงสุดแก่แรงงานข้ามชาติ และงานวิจัยของเพ็ญเกียรติโพธิ์เพียรทอง (2556 : 24-26) ที่ได้ศึกษาสวัสดิการด้านการศึกษา สำหรับแรงงานต่างด้าวและแรงงานนอกระบบ เสนอแนะว่ากระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดแผนยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน ในการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา การกำหนดขอบข่ายการปฏิบัติของหน่วยงานในสังกัด การปรับปรุงระเบียบกฎเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานต่างด้าวอย่างเป็นรูปธรรม

2.2.8 การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ.2566 กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กำหนดแนวทางส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็กและเยาวชนข้ามชาติให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 โดยพิจารณาบทบัญญัติที่สำคัญเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ 1) การเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง 3) การเรียนเพื่อคุณวุฒิตามระดับ และการเรียนรู้รูปแบบอื่น การเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้วิธีที่หลากหลาย ซึ่งมีความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสมที่ไม่ใช้วิธีทดสอบความรู้ทางวิชาการอย่างเดียว ประกอบกับการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคีเครือข่าย ได้แก่ หน่วยงานรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานเอกชน ชุมชน ครอบครัว สถาบันทางศาสนา และบุคคลอื่นใด ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 ให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลี ศรีชมภู และสุภาศพรณ ตั้งตรงไพโรจน์ (2564 : 87) ที่ได้ศึกษาความท้าทายในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กข้ามชาติ : กรณีศึกษาจังหวัดระนอง พบว่า การไม่มีความรู้ความเข้าใจในนโยบายทางการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทยของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เป็นอุปสรรคขัดขวางที่สำคัญที่ทำให้ไม่สามารถนำนโยบายไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงมีข้อเสนอแนะ ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในพื้นที่จังหวัดระนองและพื้นที่ใกล้เคียง จัดทำข้อมูลสถานการณ์การเคลื่อนย้ายของแรงงานข้ามชาติและผู้ติดตาม และสร้างกรอบการดำเนินงานจัดการศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มนี้ร่วมกัน

2.2.9 การจัดการศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area-Based Approach) เพื่อจัดการศึกษากลุ่มเด็กและเยาวชนข้ามชาติที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง และเด็กและเยาวชนข้ามชาติที่อาศัยอยู่ตามบริเวณชายขอบของอำเภอ จังหวัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานในพื้นที่ร่วมการจัดการศึกษาเด็กและเยาวชนข้ามชาติในลักษณะการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area - Based Approach) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลี ศรีชมภู และสุภาศพรณ ตั้งตรงไพโรจน์ (2564 : 87) ที่ได้ศึกษาความท้าทายในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กข้ามชาติ : กรณีศึกษาจังหวัดระนอง พบว่าการขาดการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เป็นอุปสรรคขัดขวางที่สำคัญที่ทำให้ไม่สามารถนำนโยบายไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงมีข้อเสนอแนะ ส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือและสนับสนุนการศึกษาสำหรับเด็กข้ามชาติ

ในจังหวัดระนองในรูปแบบต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ทั้งต่อตัวเด็กข้ามชาติ และประเทศไทย

2.2.10 การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนข้ามชาติในลักษณะองค์รวม (Holistic Approach) การจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติให้พิจารณาเน้นการบูรณาการการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ความรู้สึก การเสริมสร้างสติปัญญา ความสุข รวมทั้งชีวิตความเป็นอยู่ที่สามารถที่จะปรับตัวกับสังคมไทยเกิดการบูรณาการทางวัฒนธรรม (Cultural Integration) ระหว่างเด็กและเยาวชนชาติต่าง ๆ ในลักษณะที่เป็นองค์รวม (Holistic Approach) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญเกียรติ โภธิเพียรทอง (2556 : 24-26) ที่ได้ศึกษาสวัสดิการด้านการศึกษา สำหรับแรงงานต่างด้าวและแรงงานนอกระบบ พบว่า ความชัดเจนเชิงนโยบายของรัฐบาลต่อแรงงานต่างด้าว โดยเฉพาะนโยบายด้านสังคม เช่น นโยบายทางการศึกษา เป็นต้น ที่อาจเน้นความหลากหลายของหลักสูตรที่ไม่เน้นเฉพาะการสร้างแนวคิดชาตินิยมแบบไทยแต่อย่างเดียว แต่หมายรวมถึงการเปิดโอกาสให้ได้เรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเอง ตามแนวคิดพหุนิยมทางสังคมวัฒนธรรม การจัดการเรียนการสอนรวมถึงตำราแบบเรียน สื่อการเรียนการสอน การจัดบรรยายภาคการเรียนการสอน อยู่บนหลักการของการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้คนต่างวัฒนธรรมไม่แบ่งแยกกีดกันครอบคลุมถึงจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กไทย เด็กไร้สัญชาติเนื้อหาสาระเปิดโอกาสให้ได้เรียนรู้ทั้งเรื่องราวของตนเองและกลุ่มชาติพันธุ์อื่นเน้นการพัฒนาทักษะ การคิดวิเคราะห์ และการคิดเชิงวิภาคเป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาทักษะการตัดสินใจของผู้เรียนถึงสิ่งถูกสิ่งผิดค่านึงถึงปัจจุบันและอนาคตมากกว่าความขัดแย้งในอดีต

ทั้งนี้ข้อเสนอแนวทางดังกล่าววางอยู่บนหลักการสำคัญ 10 ประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง 3 ประการแรก คือ 1) การจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นและเข้าถึงง่าย 2) การจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคล และ 3) การจัดการศึกษาเพื่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ

3. ข้อเสนอแนะในระดับนโยบายเพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานครั้งต่อไป

รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทผู้จัดทำมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานในระดับชาติที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

3.1.1 หน่วยงานที่รับผิดชอบควรกำหนดเป็นนโยบายด้านการจัดการเรียนการสอนโดยให้มีการสอดแทรกด้านวัฒนธรรมของกันและกัน สร้างความเข้าใจและลดอคติระหว่างเด็กและเยาวชนข้ามชาติด้วยกัน และระหว่างเด็กและเยาวชนข้ามชาติกับเด็กและเยาวชนไทย ยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม สร้างความเข้าใจในอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ให้รู้และเข้าใจสังคมไทยเพื่อสร้างความกลมกลืนกับคนในชาติ และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

3.1.2 หน่วยงานที่รับผิดชอบร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศต้นทางของแรงงานข้ามชาติในการแลกเปลี่ยนข้อมูล การแบ่งปันสื่อการสอนและทรัพยากรเพื่อสนับสนุน

การเรียนการสอนเด็กข้ามชาติ และการสร้างหลักประกันให้เด็กข้ามชาติเปลี่ยนจากระบบการศึกษาหนึ่งไปสู่อีกระบบการศึกษาหนึ่งได้อย่างคล่องตัว

3.1.3 ปรับปรุงคู่มือและแนวปฏิบัติสำหรับการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ซึ่งจัดทำโดยกระทรวงศึกษาธิการ ให้อ่านง่าย และใช้งานสะดวกขึ้น จัดทำคู่มือแนะนำแนวทางการขอรับเงินอุดหนุนนักเรียนยากจนพิเศษ (ทุนเสมอภาค) จากกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เด็กข้ามชาติได้เข้าเรียนในโรงเรียน ลดอัตราการออกกลางคัน และเพื่อรองรับค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นจากการจัดการศึกษาแก่เด็กข้ามชาติ และเผยแพร่ให้โรงเรียนทั่วประเทศใช้ประโยชน์และจัดการสัมมนาหรือหลักสูตรฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง สำหรับหน่วยงานด้านการศึกษาในระดับท้องถิ่นและโรงเรียนในการใช้งานคู่มือและแนวปฏิบัติสำหรับการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย และการขอรับและบริหารเงินจากกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

3.1.4 จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรเพื่อเพิ่มปริมาณและปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมครูและผู้บริหารสถานศึกษาในการให้การสนับสนุนแก่เด็กข้ามชาติ เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการสอนในห้องเรียนที่ประกอบด้วยเชื้อชาติและระดับอายุที่หลากหลาย การสอนภาษาไทยสำหรับเด็กที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง รวมทั้งการสอนทักษะการดำรงชีวิตและการเป็นพลเมืองโลก นอกจากนี้ควรมีหลักสูตรฝึกอบรมครูระดับอนุบาลและประถมศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดอาหาร บริบาลน้ำ และสร้างสุขภาวะที่ดีในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งจัดทำโดยกระทรวงสาธารณสุข โดยการสนับสนุนจากองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย โดยรวมหลักสูตรดังกล่าวไว้ในหลักสูตรการฝึกอบรมครูทั้งก่อนที่จะได้รับการบรรจุและภายหลังได้รับการบรรจุ และโครงการคู่มือพัฒนาครู

3.1.5 จัดให้มีระบบที่ยืดหยุ่นในการสรรหาครูที่พูดภาษาของนักเรียนข้ามชาติได้ และควรมีการฝึกอบรมครูและครูผู้ช่วยด้านภาษาในการทำงานร่วมกันเพื่อให้เด็กข้ามชาติรู้ภาษาไทย รวมทั้งมีการจัดทำชุดสื่อข้อมูลที่เป็นมาตรฐานเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิด้านการศึกษาสำหรับเด็กข้ามชาติ กำหนดเวลาการรับสมัครเข้าเรียนในโรงเรียนรัฐบาล และขั้นตอนการย้ายโรงเรียนหากพ่อแม่ผู้ปกครองต้องย้ายถิ่นที่อยู่ และเผยแพร่ผ่านโรงเรียนรัฐบาลและองค์กรเอกชนต่าง ๆ โดยจัดทำในรูปแบบและภาษาที่หลากหลาย ทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์ และสื่อโสตทัศน

3.1.6 ศึกษาศักยภาพของการศึกษานอกระบบโรงเรียนในประเทศไทยในการเป็นทางเลือกด้านการศึกษาสำหรับเด็กข้ามชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มวัยรุ่น รวมทั้งพัฒนาระบบและกระบวนการที่ชัดเจนในการส่งต่อนักเรียนไปยังศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ในระยะยาว และในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอาจพิจารณา ทบทวนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับเป้าหมายด้านการศึกษาของประเทศไทยและความต้องการของสังคมพหุวัฒนธรรมในโลกปัจจุบัน

3.1.7 รัฐบาลไทยอาจพิจารณาเปิดโอกาสให้นักเรียนข้ามชาติและนักเรียนไร้สัญชาติที่เรียนในโรงเรียนรัฐบาลได้ทำงานในสาขาอาชีพที่ใช้ทักษะสูง จากมุมมองด้านเศรษฐศาสตร์ นักเรียนเหล่านี้สามารถทำประโยชน์กลับคืนให้ระบบเศรษฐกิจไทยด้วยการจ่ายภาษีหลังจากที่รัฐบาลได้ลงทุนในการอุดหนุนการจัดการศึกษาแก่พวกเขา

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับกรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีดังนี้

3.2.1 ควรกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทยอย่างชัดเจน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ

3.2.2 ควรดำเนินการกำหนดข้อปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับระเบียบการรับสมัครเรียน คุณสมบัติของครูผู้สอน การประเมินคุณภาพการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย

3.2.3 ควรจัดสรรและกำหนดอัตราตำแหน่งครูผู้สอนในกลุ่มเป้าหมายสำหรับเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย เพื่อจัดการศึกษาเป็นการเฉพาะเนื่องจากลักษณะการจัดการเรียนรู้ที่ต่างจากหลักสูตรปกติ

3.2.4 ควรจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย เพื่อใช้เป็นหลักสูตรสำหรับการจัดการศึกษาที่เหมาะสม สอดคล้อง และตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย

3.2.5 ควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษและสนับสนุนงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนให้มีความชัดเจน

3.2.6 ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และภาคีเครือข่ายร่วมจัดเพื่อสร้างความเข้าใจและการทำงานร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติระดับพื้นที่

3.2.7 ควรสนับสนุนให้มีการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนางานการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนที่ไม่มีสัญชาติไทยหรือแรงงานข้ามชาติ

3.3 ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด/กรุงเทพมหานครที่มีกลุ่มเป้าหมายบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยในพื้นที่ มีดังนี้

3.3.1 ควรมีการทบทวนหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร สาระการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา เนื้อหาวิชาบังคับ วิชาเลือก ให้เหมาะสมกับช่วงวัยของกลุ่มเป้าหมาย

3.3.2 ควรดำเนินการพัฒนาครูผู้สอน ให้สามารถออกแบบการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับช่วงวัยของกลุ่มเป้าหมาย

3.3.3 ควรดำเนินการจัดทำหรือพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับช่วงวัยของกลุ่มเป้าหมาย

3.4 ข้อเสนอแนะสำหรับศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนและมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

3.4.1 ควรมีการทบทวนหรือถอดบทเรียนผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องที่ดำเนินการร่วมกันตามบันทึกความเข้าใจ (MOU) ที่ได้จัดทำร่วมกันไว้

3.4.2 ควรทำการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการดำเนินงานการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนที่ไม่มีสัญชาติไทยหรือแรงงานข้ามชาติในแง่มุมหรือประเด็นต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องตามสภาพความเปลี่ยนแปลงของบริบท (Context) ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

3.4.3 จัดกิจกรรมการศึกษาที่นอกระบบมีรูปแบบ หลักสูตร วิธีการจัด ระยะเวลาเรียน หรือฝึกอบรม และวิธีการวัดและประเมินผลที่มีความยืดหยุ่นและหลากหลายตามสภาพความต้องการ และความสามารถในการเรียนรู้การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่อง

3.4.4 จัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบที่มุ่งตอบสนองความต้องการของเด็กและเยาวชนข้ามชาติ รวมทั้งผู้ปกครองที่มีความต้องการให้บุตรหลานได้รับการศึกษา เพื่อยกสถานะหรือขยับสถานะทางสังคม (Social Mobility) ของบุตรหลาน ตนเอง และครอบครัว เพื่อการสร้างโอกาสทางการศึกษาและทางเศรษฐกิจต่อไป

โดยมีข้อเสนอแนะที่เป็นข้อพิจารณาเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติสำหรับศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนและมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ดังนี้

(1) ความร่วมมือของมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทและศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทที่รับผิดชอบเด็กและเยาวชนข้ามชาติในการเป็นอยู่ร่วมกัน การจัดกิจกรรมให้กับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ และมองเห็นช่องทางในการจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนข้ามชาติในรูปแบบของการจัดการศึกษานอกระบบที่จะประสานกับศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนเพื่อร่วมหารือและกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนข้ามชาติตามพื้นฐานความรู้เดิมของเด็กและเยาวชนข้ามชาติเพื่อได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น

(2) สถานประกอบการที่มีแรงงานของผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนข้ามชาติที่เป็นลูกจ้างส่งเสริมและสนับสนุน ให้เด็กและเยาวชนข้ามชาติได้มีโอกาสได้เข้าเรียนในสถานศึกษาเพราะเป็นการแบ่งเบาภาระและความกังวลของผู้ปกครองในการใช้เวลาในการปฏิบัติงานเป็นลูกจ้างของสถานประกอบการและเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนข้ามชาติที่เป็นบุตรหลานของตนได้รับโอกาสทางการศึกษา

(3) ความร่วมมือและความเข้าใจของบุคลากรมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทและศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนข้ามชาติเป็นหลักในการทำงานร่วมกันทั้งมีการสื่อสารและประสานงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการศึกษาให้เด็กและเยาวชนข้ามชาติ

(4) การจัดสรรงบประมาณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนและมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ทั้ง 2 หน่วยงานพิจารณางบประมาณในการดำเนินงานที่สามารถจัดการศึกษาให้เด็กและเยาวชนข้ามชาติได้ในระเบียบการเบิกจ่ายของทางราชการและร่วมกันพิจารณางบประมาณในการดำเนินงานในส่วนที่มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทสามารถร่วมจัดงบประมาณสนับสนุนได้

บรรณานุกรม

- กรมการจัดหางาน. (2565). สถิติจำนวนแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือทั่วราชอาณาจักร ประจำเดือนตุลาคม 2565. ฝ่ายสารสนเทศ กลุ่มงานพัฒนาระบบควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). คู่มือและแนวปฏิบัติสำหรับการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย (ฉบับปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2560). กรุงเทพฯ : องค์การค้าของ สกสค. ลาดพร้าว.
- _____. (2562). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การรับนักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย. 31 ตุลาคม 2562.
- _____. (2565). คู่มือการใช้งาน ระบบกำหนดรหัสประจำตัวผู้เรียนเพื่อเข้ารับบริการการศึกษา สำหรับผู้ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กนิษฐนันท์ ทรรศัยศุภขรธา. (2564). แนวทางการจัดการศึกษาบุตรแรงงานข้ามชาติ โดยองค์กรพัฒนาเอกชนที่เหมาะสม พื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชานโยบายและการจัดการสาธารณะ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณภัชนิศา วัฒนาเขมาภีรัต. (2564). ประชากรเด็กข้ามชาติ. สืบค้น 10 มกราคม 2567, จาก <https://researchcafe.tsri.or.th/migrant-children/>
- ณัฐวิณัฏ ยิ้มเศรษฐี, อาชญญา รัตนอุบล, และปาน กิมปี. (2564). การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการปรับตัว การอยู่ร่วมกัน และการเรียนรู้ เพื่อการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมของแรงงานภาคอุตสาหกรรม. วารสารเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 49 (ฉบับที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน 2564), หน้า 1-12
- ดาวเรือง ชานก. (2558). คุณภาพชีวิตลูกแรงงานข้ามชาติกับการศึกษา. สืบค้น 10 มกราคม 2567, จาก <https://voicelabour.org/วิถีชีวิตของลูกแรงงาน>
- ธรร สุนทรายุทธ. (2551). การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป : ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- ธรรสาร บัลลังก์ปัทมา. (2551). บทบาทประชาชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา. นิตยสาร The city Journal, ปีที่ 4 (ฉบับที่ 85 วันที่ 1-15 มีนาคม 2551), หน้า 30.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา ฉบับปรับปรุง. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- นิติพล คงสมบูรณ์.(2559). ปัญหาในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กไร้รัฐไร้สัญชาติในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขากฎหมายมหาชน) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- นิภาพร รอดไพบูลย์, ชิตผล ชัยมะดัน, และสุปราณี ธรรมพิทักษ์. (2563). **การนำนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กต่างด้าวไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว**. วารสารด้านการบริหารรัฐกิจและการเมือง มหาวิทยาลัยบูรพา, ปีที่ 9 (ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2563), หน้า 22-43.
- นุริยะห์ ทะแคว. (2564). **พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2554). **หลักการจัดการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- ปริญญา หวันเหลี่ยม. (2558). **ความร่วมมือระหว่างองค์กรภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน: กรณีศึกษาการจัดสวัสดิการด้านการศึกษาให้กับบุตรหลานแรงงานต่างชาตินในศูนย์คาทอลิกนักบุญยออาภิมเพื่อผู้อพยพย้ายถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร**. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปัทมาภรณ์ ศรีเนตร. (2564). **รูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบระดับตำบลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ปานระพี มหาสารโร. (2563). **การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2**. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิชญาภา ยืนยาว.(2565). **แนวคิดและทฤษฎีการบริหารการศึกษาและสถานศึกษา**.กลุ่มวิชาพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์ โครงการตำรามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม นครปฐม.
- พิสิษฐ์ วงศ์เชียรธนา. (2562). **ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำ MOU และ MOA**. สืบค้น 10 มกราคม 2567, จาก <https://www.udd.go.th/www/files/80079.pdf>
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (19 สิงหาคม 2542). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก.
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ.2566. (19 มีนาคม 2566). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 140 ตอนที่ 20 ก.
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ.2551. (3 มีนาคม 2551). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 125 ตอนที่ 41 ก.
- เพ็ญพิชชา มุ่งงาม. (2566). **“สัญชาติไม่ควรตัดโอกาสทางการศึกษาของใคร” ศูนย์การเรียนรู้เด็กข้ามชาติมหาชัย พื้นที่เติบโตใหญ่ของลูกแรงงานพม่า**. สืบค้น 10 มกราคม 2567, จาก <https://www.the101.world/migrant-children-training-center-mahachai/>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- เพิ่มเกียรติ โภธิเพียรทอง. (2556). **สวัสดิการด้านการศึกษา สำหรับแรงงานต่างด้าวและแรงงานนอกระบบ.**
 รายงานวิชาการหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง สำหรับนักบริหารระดับสูง รุ่นที่ 12 สถาบันพระปกเกล้า.
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย. (2564). **ชีวิตที่ไม่มีใครเห็น 48 ปี**
สถานการณ์เด็กไร้สัญชาติในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.(2552). **โครงการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง การพัฒนาครู**
ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและวิทย์ฐานะ, ม.ป.ท.
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2550). **คู่มือการเขียนรายงานวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา.** กรุงเทพฯ:
 ฝ่ายกิจกรรมปฏิสัมพันธ์บัณฑิตศึกษา สำนักงานบัณฑิตศึกษา.
- มุกดา อนุภานนท์. (2555). **การศึกษาพฤติกรรมตามหลักพรหมวิหารธรรม 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา**
ตามการรับรู้ของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (6 เมษายน 2560). **ราชกิจจานุเบกษา.**
 เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก.
- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา
 พ.ศ. 2548. (19 กันยายน 2548). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่ม 122 ตอนพิเศษ 90 ง.
- ระวี จุฑตฤงค์ และคณะ. (2565). **การส่งเสริมการเรียนรู้และกลไกสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับเด็ก**
ไร้สัญชาติและลูกหลานแรงงานต่างด้าว. วารสารบัณฑิตวิจัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ปีที่ 13
(ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2565). หน้า 29-44.
- รุ่งโรจน์ ใจยงค์ และคณะ. (2566). **การเข้าถึงบริการสุขภาพด้านป้องกันควบคุมโรคของแรงงาน**
ข้ามชาติที่อนุญาตให้ทำงานในกรุงเทพมหานคร. วารสารการแพทย์และสาธารณสุขเขต 4.
ปีที่ 13 (ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม 2566). หน้า 111
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2557). **การจัดการคุณภาพ : จาก TQC ถึง TQM ISO9000 และการประกัน**
คุณภาพ. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- วรากร สายแก้ว. (2561). **รายงานการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับเด็กที่ไม่มี**
หลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยและบุตรหลานของแรงงานข้ามชาติ
ในจังหวัดตาก. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- วิฑูรย์ สิมะโชคดี. (2545). **คุณภาพคือการบูรณาการ.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ส.ส.ท.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วีรศักดิ์ เมืองไพศาล. (2564). **ประเด็นสำคัญในทางปฏิบัติสำหรับการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว**. กรุงเทพฯ: สมาคมพัฒนาวิทยาและเวชศาสตร์ผู้สูงอายุไทย.
- ศุภากร เมฆขยาย. (2559). **การจัดการศึกษาสำหรับเด็กไร้สัญชาติ**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. (2551). **แนวคิดและทฤษฎีความรู้ทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพิศ ไหมงาม. (2553). **การบริหารสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ : มิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชชัย. (2554). **มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ.(2565). **ธรรมนูญสุขภาพเขตบางบอน**. กรุงเทพฯ: บริษัท ปียอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579**. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- _____. (2561). **รายงานการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทยและบุตรหลานแรงงานข้ามชาติในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- _____.(2563). **การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของภาคประชาคม/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2552). **หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- _____. (2555). **คู่มือการดำเนินงานหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2555)**. กรุงเทพฯ: รัชชีการพิมพ์.
- _____. (2557). **แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับเด็กไม่มีสัญชาติไทยที่อยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ ระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: รัชชีการพิมพ์.
- _____. (2557). **หลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557**. กรุงเทพฯ: กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน.
- _____. (2561). **แนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาต่อเนื่อง (ฉบับปรับปรุง 2561)**. กรุงเทพฯ: กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- แสงเทียน คำปัญญา. (2558). สภาพปัญหาและอุปสรรคการบังคับใช้กฎหมายทางการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยของจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- หัตสนัย เจนจบ. (2564). รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
- องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย. (2563). ไร้เส้นกั้นการศึกษา : แนวปฏิบัติที่ดีและการถอดบทเรียนจากการจัดการศึกษาสำหรับเด็กข้ามชาติในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย.
- อพ.สธ. (โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี).ม.ป.ป.การเขียนรายงานทางวิชาการแบบสมบูรณ์.ม.ป.ท.
- อัญชลี ศรีชมภู และสุภาภรณ์ ตั้งตรงไพโรจน์. (2564). ความท้าทายในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กข้ามชาติ : กรณีศึกษาจังหวัดระนอง. วารสารศึกษาศาสตร์ปริทรรศน์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ปีที่ 36 (ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม 2564), หน้า 87-98.
- อินธิดา จานงนิตย์ และเพ็ญณี แนนรท. (2564). การให้บริการด้านการศึกษาแก่บุตรหลานแรงงานข้ามชาติในจังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทย. วารสาร Journal of Modern Learning Development มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ปีที่ 6 (ฉบับที่ 3 พฤษภาคม-มิถุนายน 2564), หน้า 384-395.
- อัมพร พงษ์กัสนานันท์. (2550). การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต. ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุมาวดี วัฒนชนะกุล. (2560). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา. การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานและติดตามการดำเนินการ
กำหนดสถานะบุคคลในสถานศึกษาคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ
ที่ สป๔๙๙/๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานและติดตามการดำเนินการกำหนดสถานะบุคคลในสถานศึกษา

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ในการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย โดยเปิดกว้างให้ทุกคนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยสามารถเข้าเรียนได้โดยไม่จำกัดระดับ ประเภท หรือพื้นที่การศึกษา และช่วยเหลือให้บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยได้เข้าเรียนในสถานศึกษา ตลอดจนช่วยเหลือสนับสนุนการกำหนดสถานะบุคคลตามแนวทางของกรมการปกครอง ในการดำเนินการแก้ไขสถานะบุคคลของนักเรียน นักศึกษาที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยอักษร G โดยมีการแยกแยะตามสิทธิเพื่อเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรในการใช้เลขประจำตัว ๑๓ หลัก เพื่อเข้าสู่สิทธิขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ตามที่กฎหมายไทยกำหนด

ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินการกำหนดสถานะบุคคลในสถานศึกษา บรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสิทธิมนุษยชนและสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๘ จึงยกเลิคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป ๕๖/๒๕๖๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานและติดตามการดำเนินการกำหนดสถานะบุคคลในสถานศึกษา ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๕ และแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานและติดตามการดำเนินการกำหนดสถานะบุคคลในสถานศึกษา ดังนี้

คณะกรรมการดำเนินงาน

๑. รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการที่ได้รับมอบหมาย	ประธานอนุกรรมการ
๒. ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ (นายปรีดี ภูสีน้ำ)	รองประธานอนุกรรมการ
๓. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	อนุกรรมการ
๔. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	อนุกรรมการ
๕. ผู้แทนกรมส่งเสริมการเรียนรู้	อนุกรรมการ
๖. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	อนุกรรมการ
๗. ผู้แทนศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	อนุกรรมการ
๘. ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๙. ผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	อนุกรรมการ
๑๐. ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข	อนุกรรมการ
๑๑. ผู้แทนกรมกิจการเด็กและเยาวชน	อนุกรรมการ
๑๒. ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	อนุกรรมการ
๑๓. ผู้แทนสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง	อนุกรรมการ
	/๑๔. ผู้แทนกอง...

-๒-

๑๔. ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	อนุกรรมการ
๑๕. ผู้แทนสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑๖. ผู้แทนสำนักงานศึกษาธิการกรุงเทพมหานคร	อนุกรรมการ
๑๗. ผู้แทนสำนักงานปกครองและทะเบียนกรุงเทพมหานคร	อนุกรรมการ
๑๘. ผู้แทนสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี	อนุกรรมการ
๑๙. ผู้แทนสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชลบุรี	อนุกรรมการ
๒๐. ผู้แทนสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่	อนุกรรมการ
๒๑. ศาสตราจารย์ระพีพรรณ คำหอม นายกสภาวีชาชีพสังคมสงเคราะห์	อนุกรรมการ
๒๒. นายสุรพงษ์ กองจันทึก ภาคประชาชน	อนุกรรมการ
๒๓. นางสาวทองพูล บัวศรี มูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก	อนุกรรมการ
๒๔. นางอินดี ห้วยหงษ์ทอง มูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก	อนุกรรมการ
๒๕. นายสันติพงษ์ มูลฟอง มูลนิธิเครือข่ายสถานະบุคคล	อนุกรรมการ
๒๖. นายสุมิตร วอพพะ อองค์การแพลนอินเตอร์เนชันแนลประเทศไทย	อนุกรรมการ
๒๗. ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและพัฒนาการบริหารการศึกษาในภูมิภาค สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	อนุกรรมการและ เลขานุการ
๒๘. หัวหน้าศูนย์บริหารจัดการภัยพิบัติและภาวะวิกฤตทางการศึกษาในภูมิภาค กองส่งเสริมและพัฒนาการบริหารการศึกษาในภูมิภาค สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๙. นายธนากร นภากรณ์ ศึกษาพิเศษที่ชำนาญการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานคร	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๐. นางสาวจิราพร โสดากุล นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ กลุ่มบริหารจัดการภัยพิบัติและภาวะวิกฤตทางการศึกษาในภูมิภาค กองส่งเสริมและพัฒนาการบริหารการศึกษาในภูมิภาค สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๑. นางสาวนิรมล รักสถาน นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ กลุ่มบริหารจัดการภัยพิบัติและภาวะวิกฤตทางการศึกษาในภูมิภาค กองส่งเสริมและพัฒนาการบริหารการศึกษาในภูมิภาค สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

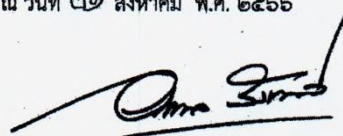
๑. ศึกษา วิเคราะห์ ฎระเบียบที่เกี่ยวข้องและเสนอแนะแนวทางในการรับรองหรือการแก้ไขสถานะบุคคลของนักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย
๒. กำหนดแนวทาง หลักเกณฑ์ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนของนักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร หรือไม่มีสัญชาติไทย

/๓. ประธานงาน...

-๓-

๓. ประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุนเพื่อการแยกแยะและช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยให้ได้รับสถานะบุคคลที่ถูกต้องและเหมาะสม
  ๔. ติดตามผลการดำเนินงานการกำหนดสถานะบุคคลของนักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย
  ๕. รายงานผลการดำเนินงานต่อประธานหรือคณะกรรมการดำเนินการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย
  ๖. แต่งตั้งคณะทำงานตามความจำเป็นและเหมาะสม
  ๗. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมาย
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก ข

รายชื่อคณะกรรมการสถานศึกษาศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

1. พระอาจารย์ชัยรัตน์ ธีรบุญโญ	ประธานกรรมการ
2. นางธนวรรณ กลัดเจริญ	กรรมการ
3. นายสมพร ชี้่งไพศาลสกุล	กรรมการ
4. นายศรวัน หวังสุวรรณกิจ	กรรมการ
5. นายสำรวม พงษ์เสถียร	กรรมการ
6. นางนวลจันทร์ ลีนทุกซ์	กรรมการ
7. นางอัจฉราภรณ์ บุญเกล้า	กรรมการ
8. นางสาวพัทธ์ธีรา จิรากุลวัฒนาหิรัญ	กรรมการ
9. นางสาวบุศรา นิลเต๊ะ	กรรมการและเลขานุการ
10. นางมณฑาทิพย์ จันทร์เพ็ญ	ผู้ช่วยเลขานุการ

ภาคผนวก ค
รายชื่อบุคลากรศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง	สำนักงาน
1	นางสาวบุศรา นิลเต๊ะ	ผู้อำนวยการ	สกร.เขตบางบอน
2	นางมณฑาทิพย์ จันทร์เพ็ญ	ครู	สกร.เขตบางบอน
3	นายภักดี สุเรนทร	ครู	สกร.เขตบางบอน
4	นางสาวรัชนี ปาละโค	ครูอาสาสมัคร กศน.	สกร.เขตบางบอน
5	ว่าที่ร.ต.หญิงเหมจิรา สวัสดิ์	ครู กศน.ตำบล	สกร.เขตบางบอน
6	นางสาวธิติมา กวาวมณี	ครู กศน.ตำบล	สกร.เขตบางบอน
7	นางสาวรุ่งนภา สุขคุณา	ครู กศน.ตำบล	สกร.เขตบางบอน
8	นางสาวกิงดาว คำภูเขียว	ครู กศน.ตำบล	สกร.เขตบางบอน
9	นายภูวนันท์ ไชยปัญญาวิชญ์	ครู กศน.ตำบล	สกร.เขตบางบอน
10	นายวิทยา เจือจันทร์	ครู กศน.ตำบล	สกร.เขตบางบอน
11	นายอรรถพล กรุงแก้ว	ครู กศน.ตำบล	สกร.เขตบางบอน
12	นายจิระวัฒน์ วัฒนะกุลอิทธิ	นักวิชาการศึกษา	สกร.เขตบางบอน
13	นายณดล จาริพานิช	ครู ศรช.	สกร.เขตบางบอน
14	นางสาวสิมิลัน อภิศักดิ์มนตรี	ครู ศรช.	สกร.เขตบางบอน
15	นางสมพร แสงงาม	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล	สกร.เขตบางบอน

ภาคผนวก ง
รายชื่อบุคลากรมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง	สำนักงาน
1	นายมงคล สุวรรณศิริศิลป์	ผู้อำนวยการ	เขตบางบอน
2	นางสาวญาณินี ขำศิริ	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	เขตบางบอน
3	นางสาวลัดดาวัลย์ หลีกแก้ว	ผู้จัดการโครงการ	เขตบางบอน
4	นายเพชร พัวพันธ์	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป	เขตบางบอน
5	นายสุรศักดิ์ โพธิ์วัน	เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ	เขตบางบอน
6	นายสุภวัฒน์ สุวรรณชัยรบ	เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ	เขตบางบอน
7	นายฉลวย อุดทน	เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ	เขตบางบอน
8	นางสาวมาอุ	เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ	เขตบางบอน
9	นางสาวอริฎุ นามจินดา	เจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการ	ร้อยเอ็ด
10	นางนันทอม	แม่บ้าน	เขตบางบอน
11	นายอินทิตรา ละคอนรำ	พนักงานรักษาความปลอดภัย	ร้อยเอ็ด

ภาคผนวก จ

หนังสือมอบหมาย/เชิญผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม
 หนังสือมอบหมายเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม : แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติโดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
 ณ โรงแรม ริเวอร์ไอร์แลนด์ จังหวัดนนทบุรี

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๒๒๗

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับเขตบางบอน
 ๔ วัฒนีสุขาราม แขวงบางบอน
 เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๒๙ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอมอบหมายร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท”

เรียน พระเดชพระวงศ์ เตชะธัมโม วัดนครป่าหมาก

ด้วย ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท” ในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ น. - ๑๒.๐๐ น. ณ โรงแรมริเวอร์ไอร์แลนด์ จังหวัดนนทบุรี นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในด้านการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ จึงใคร่ขอเชิญเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงน้อมส่งมอบหมายเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอมอบหมายด้วยความเคารพ

(นางสาวบุสรา นิลเด๊ะ)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
 ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

หนังสือเชิญร่วมการสนทนากลุ่ม : แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและ
 เยาวชนข้ามชาติโดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
 ณ โรงแรม ริเวอร์ไรน์ เฟลส จังหวัดนนทบุรี

ที่ ศธ ๐๗/๐๓๐.๒๓/๑๓๒

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับเขตบางบอน
 ๔ วัฒนสุขาราม แขวงบางบอน
 เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๒๕ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเรียนเชิญการร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท”

เรียน รศ.ดร.ชูเกียรติ ลิสุวรรณ์

ด้วย ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท” ในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ น. - ๑๒.๐๐ น. ณ โรงแรมริเวอร์ไรน์ เฟลส จังหวัดนนทบุรี นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในด้านการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุษรา นิลเต๊ะ)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
 ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

หนังสือเชิญร่วมการสนทนากลุ่ม : แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและ
 เยาวชนข้ามชาติโดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
 ณ โรงแรม ริเวอร์ไรน์ เฟลส จังหวัดนนทบุรี

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๑๓๓

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับเขตบางบอน
 ๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอน
 เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๒๕ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเรียนเชิญการร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท”

เรียน ดร.ปรเมศวร์ ศิริรัตน์

ด้วย ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท” ในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ น. - ๑๒.๐๐ น. ณ โรงแรมริเวอร์ไรน์ เฟลส จังหวัดนนทบุรี นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในด้านการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรุ นิลเต๊ะ)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
 ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

หนังสือเชิญร่วมการสนทนากลุ่ม : แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและ
 เยาวชนข้ามชาติโดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
 ณ โรงแรม ริเวอร์ไรน์ เฟลส จังหวัดนนทบุรี

ที่ ศธ ๐๗/๐๓๐.๒๓/๑๓๔

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับเขตบางบอน
 ๔ วัฒนสุชาราม แขวงบางบอน
 เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๒๕ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเรียนเชิญการร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท”

เรียน ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์

ด้วย ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท” ในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ น. - ๑๒.๐๐ น. ณ โรงแรมริเวอร์ไรน์ เฟลส จังหวัดนนทบุรี นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในด้านการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุศรา นิลเต๊ะ)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
 ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

หนังสือเชิญร่วมการสนทนากลุ่ม : แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและ
 เยาวชนข้ามชาติโดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
 ณ โรงแรม ริเวอร์ไรน์ เฟลส จังหวัดนนทบุรี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มงานอำนวยการ สกร.เขตบางบอน โทร. ๐ ๒๔๕๓ ๑๗๓๖ - ๘

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๑๔๑

วันที่ ๒๕ เดือน มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอรียนเชิญการร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท”

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร

ด้วย ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท” ในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ น. - ๑๒.๐๐ น. ณ โรงแรมริเวอร์ไรน์ เฟลส จังหวัดนนทบุรี นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ภายใต้สังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ กรุงเทพมหานคร ได้พิจารณาเห็นว่า นางณัฐกฤตา พึ่งสุข ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ กลุ่มเป้าหมายพิเศษ สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในด้านการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุศรา นิลเดชะ)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
 ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

หนังสือเชิญร่วมการสนทนากลุ่ม : แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและ
 เยาวชนข้ามชาติโดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
 ณ โรงแรม ริเวอร์ไรน์ เฟลส จังหวัดนนทบุรี

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๑๓๗

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับเขตบางบอน
 ๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอน
 เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๒๕ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเรียนเชิญการร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท”

เรียน นางนฤมล อันตะริกานนท์

ด้วย ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท” ในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ น. - ๑๒.๐๐ น. ณ โรงแรมริเวอร์ไรน์ เฟลส จังหวัดนนทบุรี นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในด้านการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุษรา นิลเต๊ะ)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
 ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

กลุ่มงานอำนวยการ
 โทร ๐๒-๔๕๓ ๑๗๓๖-๘
 www.bangbon@bkk๑.nfe.go.th

หนังสือเชิญร่วมการสนทนากลุ่ม : แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและ
 เยาวชนข้ามชาติโดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
 ณ โรงแรม ริเวอร์ไรน์ เฟลส จังหวัดนนทบุรี

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๑๓๙

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับเขตบางบอน
 ๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอน
 เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๒๕ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเรียนเชิญการร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท”

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาสมุทรสาคร

ด้วย ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท” ในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ น. - ๑๒.๐๐ น. ณ โรงแรมริเวอร์ไรน์ เฟลส จังหวัดนนทบุรี นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในด้านการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรานิลเต๊ะ)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
 ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

หนังสือเชิญร่วมการสนทนากลุ่ม : แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและ
 เยาวชนข้ามชาติโดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
 ณ โรงแรม ริเวอร์ไรน์ เฟลส จังหวัดนนทบุรี

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๑๓๖

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับเขตบางบอน
 ๔ วัฒนสุชาราม แขวงบางบอน
 เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๒๕ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเรียนเชิญการร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท”

เรียน นายมงคล สุวรรณศิริศิลป์

ด้วย ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท” ในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ น. - ๑๒.๐๐ น. ณ โรงแรมริเวอร์ไรน์ เฟลส จังหวัดนนทบุรี นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในด้านการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุสรานิลเด)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
 ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

หนังสือเชิญร่วมการสนทนากลุ่ม : แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและ
 เยาวชนข้ามชาติโดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
 ณ โรงแรม ริเวอร์ไรน์ เฟลส จังหวัดนนทบุรี

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๒๑๘

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับเขตบางบอน
 ๔ วัดนินสุขาราม แขวงบางบอน
 เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๒๙ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเรียนเชิญการร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท”

เรียน นางสาวลัดดาวัลย์ หล้าแก้ว

ด้วย ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท” ในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ น. - ๑๒.๐๐ น. ณ โรงแรมริเวอร์ไรน์ เฟลส จังหวัดนนทบุรี นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในด้านการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุศรา นิลเต๊ะ)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
 ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

หนังสือเชิญร่วมการสนทนากลุ่ม : แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและ
 เยาวชนข้ามชาติโดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
 ณ โรงแรม ริเวอร์ไรน์ เฟลส จังหวัดนนทบุรี

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๒๑๗

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับเขตบางบอน
 ๔ วัฒนสุขาราม แขวงบางบอน
 เขตบางบอน กรุงเทพฯ ๑๐๑๕๐

๒๙ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเรียนเชิญการร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท”

เรียน ผู้จัดการ บริษัทแม็คพาเรล จำกัด

ด้วย ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน จะดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท” ในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ น. - ๑๒.๐๐ น. ณ โรงแรมริเวอร์ไรน์ เฟลส จังหวัดนนทบุรี นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในด้านการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวบุษรา นิลเต๊ะ)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน
 ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

ภาคผนวก ฉ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิร่วมการสนทนากลุ่ม “แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติโดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท”
วันพฤหัสบดีที่ 1 กุมภาพันธ์ 2567 ณ ห้องประชุมโรงแรมริเวอร์ไรน์ จังหวัดนนทบุรี

รายชื่อ	ตำแหน่ง
1. พระเดชะวงศ์ เตชะธัมโม	พระสงฆ์ชาวพม่า นักศึกษาปริญญาเอก สาขาภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำพรรษาที่วัดนครป่าหมาก เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร
2. รศ.ดร.ชูเกียรติ ลีสุวรรณ	อดีตอาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. ดร.ปรเมศวร์ ศิริรัตน์	อดีตรองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้
4. ดร.วิรุฬห์ นิลโมจน์	อดีตนักวิชาการศึกษาคำนาฏการพิเศษ รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา นอกระบบ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ปรึกษาอิสระด้านการวิจัยและการประเมินผลทางการศึกษา และการศึกษาตลอดชีวิต
5. นางณัฐกฤตา พิงสุข	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ กลุ่มเป้าหมายพิเศษ
6. นายมงคล สุวรรณศิริศิลป์	ผู้อำนวยการมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
7. นางสาวลัดดาวรรณ หลักแก้ว	ผู้จัดการโครงการมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
8. นางนฤมล อันตะริกานนท์	อดีตศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงาน กศน.
9. นายอเนก ปานทิพย์	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมือง สมุทรสาคร
10. นางสาวกาญจนา สามงามสังข์	ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายผลิต บริษัทแม่คพาเรล จำกัด กทม.
ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม	
1. นางสาวบุศรา นิลเต๊ะ	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
2. ดร.ปาน กิมปี	อดีตหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงาน กศน.

ภาคผนวก ข

ประเด็นการสนทนากลุ่ม

“แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
โดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท”
วันพฤหัสบดีที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567 ณ ห้องประชุมโรงแรมริเวอร์ไรน์ จังหวัดนนทบุรี

การจัดสนทนากลุ่มครั้งนี้มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อเสนอผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทตามบันทึกข้อความเข้าใจ (MOU)
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติโดยศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

ประเด็นการสนทนากลุ่ม : ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อประเด็นต่อไปนี้

1. การจัดระบบการเก็บข้อมูลกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
2. การกำหนดเป้าหมายการศึกษาและหลักสูตรสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
3. การกำหนดสถานศึกษาที่จัดการศึกษาและสถานศึกษาที่จะส่งต่อสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
4. การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่เป็นเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
5. การเรียนรู้ภาษาไทยและภาษาแม่เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
6. การจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
7. การจัดทำแผนการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ โดยเฉพาะ ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้
8. การจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566
9. การพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area – Based Approach) เพื่อจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
10. การพัฒนาเด็กและเยาวชนข้ามชาติในลักษณะองค์รวม (Holistic Approach)

ภาคผนวก ซ

ภาพการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการจัดการศึกษาต่อเนื่อง

ภาพกิจกรรมการพบกลุ่มผู้เรียนกลุ่มนักศึกษาเด็กและเยาวชนข้ามชาติในการจัดการศึกษานอกระบบ
ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ณ ศูนย์การเรียนรู้มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

ภาพกิจกรรมการพบกลุ่มผู้เรียนกลุ่มนักศึกษาเด็กและเยาวชนข้ามชาติในการจัดการศึกษานอกระบบ
ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ณ ศูนย์การเรียนรู้มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

ภาพกิจกรรมพิธีมอบประกาศนียบัตรผู้ผ่านการฝึกอบรมทักษะอาชีพในการจัดการศึกษาต่อเนื่อง และประกาศนียบัตรคุณวุฒิ ครั้งที่ 1 ณ ห้องราชพลักษณ์ บอลรูม พาร์ค วิลเลจ พระรามสอง กรุงเทพฯ

ภาพกิจกรรมพิธีมอบประกาศนียบัตรผู้ผ่านการฝึกอบรมทักษะอาชีพในการจัดการศึกษาต่อเนื่อง และประกาศนียบัตรคุณวุฒิ ครั้งที่ 1 ณ ห้องราชพฤกษ์ บอลรูม พาร์ค วิลเลจ พระรามสอง กรุงเทพฯ

ภาพกิจกรรมพิธีมอบประกาศนียบัตรผู้ผ่านการฝึกอบรมทักษะอาชีพในการจัดการศึกษาต่อเนื่อง และประกาศนียบัตรคุณวุฒิ ครั้งที่ 2 ณ ห้องราชพฤกษ์ บอลรูม พาร์ค วิลเลจ พระรามสอง กรุงเทพฯ

ภาพกิจกรรมพิธีมอบประกาศนียบัตรผู้ผ่านการฝึกอบรมทักษะอาชีพในการจัดการศึกษาต่อเนื่อง และประกาศนียบัตรคุณวุฒิ ครั้งที่ 2 ณ ห้องราชพฤกษ์ บอลรูม พาร์ค วิลเลจ พระรามสอง กรุงเทพฯ

ภาคผนวก ก

บันทึกความเข้าใจเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บันทึกความเข้าใจ (MOU)

เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระหว่าง

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน กับ มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

บันทึกความเข้าใจฉบับนี้ทำขึ้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2565 ณ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ระหว่าง

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

โดย นางสาวบุศรา นิลเต๊ะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ผู้มีอำนาจลงนาม สำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 4 ซอยวัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ซึ่งต่อไปในบันทึกความเข้าใจนี้เรียกว่า “กศน.เขตบางบอน” อีกฝ่ายหนึ่ง

มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

โดย นายมงคล สุวรรณศิริศิลป์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ผู้มีอำนาจลงนาม สำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 59/118-120 ซอยเอกชัย 89/4 ถนนเอกชัย แขวงคลองบางบอน เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ซึ่งต่อไปในบันทึกความเข้าใจนี้เรียกว่า “มยช.”

โดยที่ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน มีบทบาท ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่นรวมกันเป็นภาคีเครือข่าย เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงานจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ร่วมกับ มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท (มยช.) เป็นองค์กรเอกชนทำงานกับประชากรย้ายถิ่นภายในประเทศไทยและจากต่างประเทศ เพื่อให้เด็กและเยาวชนข้ามชาติได้รับโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิต การจ้างงาน และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

ข้อ 1 ข้อตกลงความเข้าใจและวัตถุประสงค์

ทั้งสองฝ่ายตกลงร่วมมือกันดำเนินการจัดการศึกษานอกระบบ ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มี 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพิ่มคุณภาพด้านวิชาการด้วยการบูรณาการข้อมูลด้านการศึกษาพัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา พัฒนาแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ และการประสานความร่วมมือให้เกิดเป็นภาคีเครือข่ายที่เข้มแข็งในการให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนข้ามชาติอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์แห่งความร่วมมือตามข้อตกลงนี้ ให้ผู้แทนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ทั้ง 2 ฝ่ายเป็นผู้ดำเนินงานประสานงาน และตกลงในรายละเอียด ในเรื่องต่อไปนี 1) การจัดการเรียนการสอน 2) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) ครูประจำกลุ่ม 4) การนิเทศติดตาม 5) การวัดและประเมินผล 6) เอกสารหลักฐานการศึกษาที่ผู้เรียนจะได้รับ 7) ระบบติดตามผู้เรียน 8) การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ และ 9) ระบบประกันคุณภาพภายใน

วัตถุประสงค์

- 1.1 เพื่อจัดการศึกษาให้ผู้ไม่รู้หนังสือ ตามหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557
- 1.2 การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มี 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ข้อ 2 หน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอนมีหน้าที่ในการดำเนินงาน ดังนี้

- 2.1 การสำรวจจำนวนผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษา
- 2.2 การอนุญาตจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- 2.3 การจัดบุคลากรสำหรับการจัดการเรียนการสอน
- 2.4 การจัดทำฐานข้อมูลนักศึกษาขั้นพื้นฐานที่รับผิดชอบ
- 2.5 การจัดสรรงบประมาณการจัดการศึกษา
- 2.6 การนิเทศติดตามผล
- 2.7 การวัดและประเมินผลผู้เรียน
- 2.8 การออกหลักฐานการศึกษา

ข้อ 3 หน้าที่ของมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทมีหน้าที่ในการดำเนินงาน ดังนี้

- 3.1 การสำรวจจำนวนผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษา
- 3.2 การขออนุญาตจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- 3.3 การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานและแผนการจัดการเรียนการสอน
- 3.4 การจัดทำฐานข้อมูลนักศึกษาขั้นพื้นฐานที่รับผิดชอบ
- 3.5 การจัดสถานที่ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการจัดการเรียนการสอน
- 3.6 การจัดบุคลากรสำหรับการจัดการเรียนการสอน
- 3.7 การจัดทำบันทึกการปฏิบัติงานประจำวัน
- 3.8 การจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัด
- 3.9 การวัดและประเมินผลผู้เรียน

ข้อ 4 การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์

ทั้งสองฝ่ายสามารถประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ โฆษณา หรือให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาภายใต้บันทึกความเข้าใจนี้ได้ トラบเท่าที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่อีกฝ่าย และไม่ต้องแจ้งหรือได้รับความยินยอมจากอีกฝ่ายหนึ่งก่อน ทั้งนี้ ในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ โฆษณา หรือให้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจะต้องแสดงข้อความหรือสัญลักษณ์อื่นใดให้ปรากฏอย่างชัดเจนว่าเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาเกิดขึ้นภายใต้ความร่วมมือของทั้งสองฝ่าย

ข้อ 5 การโอนสิทธิตามบันทึกความเข้าใจ

ทั้งสองฝ่ายไม่สามารถโอนสิทธิและหน้าที่ตามข้อตกลงความร่วมมือนี้ให้แก่บุคคลอื่นได้ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากทั้งสองฝ่ายก่อน

ข้อ 6 อายุแห่งข้อตกลง

ข้อตกลงนี้มีกำหนดเวลา 3 ปี นับแต่วันลงนาม (1 ตุลาคม 2565 ถึง 30 กันยายน 2568)

ข้อ 7 การเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อตกลง

ถ้ามีเหตุจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อตกลงให้ทำเป็นหนังสือตามแบบและพิธีการเช่นเดียวกับการทำข้อตกลงนี้

ข้อที่ 8 การบอกเลิกข้อตกลง

ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีสิทธิบอกเลิกข้อตกลงนี้ โดยแจ้งเป็นหนังสือให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 3 เดือน หรือหากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงนี้ และอีกฝ่ายได้แจ้งเตือนเป็นหนังสือแล้ว แต่ฝ่ายที่ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงไม่จัดการแก้ไขให้เป็นไปตามข้อตกลงนี้ภายใน 15 วัน นับแต่วันได้รับหนังสือแจ้งเตือนให้อีกฝ่ายหนึ่งมีสิทธิบอกเลิกข้อตกลงได้

บันทึกความเข้าใจฉบับนี้ทำขึ้นเป็นสองฉบับ มีความถูกต้องตรงกัน ทั้งสองฝ่ายได้อ่านและเข้าใจข้อความโดยละเอียดตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อพร้อมประทับตรา (ถ้ามี) ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยานและเก็บไว้ฝ่ายละฉบับ

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

ลงชื่อ.....
(นางสาวสุรรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการ กศน.เขตบางบอน

ลงชื่อ.....
(นายมงคล สุวรรณศิริศิลป์)
ผู้อำนวยการมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

ลงชื่อ.....
(นางมณฑาทิพย์ จันทร์เพ็ญ)

ลงชื่อ.....
(นางสาวลัดดาวัลย์ หลีกแก้ว)
ผู้จัดการโครงการ

ครู

หน้า 3 จาก 3

ภาคผนวก ญ
บันทึกความเข้าใจเพื่อการจัดการศึกษาต่อเนื่อง

บันทึกความเข้าใจ (MOU)
เพื่อการจัดการศึกษาต่อเนื่อง
ระหว่าง

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน กับ มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

บันทึกความเข้าใจฉบับนี้ทำขึ้นเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2566 ณ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ระหว่าง

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

โดย นางสาวบุศรา นิลเต๊ะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ผู้มีอำนาจลงนาม สำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 4 ซอยวัดนินสุขาราม แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ซึ่งต่อไปในบันทึกความเข้าใจนี้เรียกว่า “กศน.เขตบางบอน” อีกฝ่ายหนึ่ง

มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

โดย นายมงคล สุวรรณศิริศิลป์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ผู้มีอำนาจลงนาม สำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 59/118-120 ซอยเอกชัย 89/4 ถนนเอกชัย แขวงคลองบางบอน เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร ซึ่งต่อไปในบันทึกความเข้าใจเรียกว่า “มยช.”

โดยที่ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน มีบทบาท ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่นรวมกันเป็นภาคีเครือข่าย เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงานจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ร่วมกับ มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท (มยช.) เป็นองค์กรพัฒนาเอกชนทำงานกับประชากรย้ายถิ่นภายในประเทศไทยและจากประเทศ เพื่อให้เด็กและเยาวชนข้ามชาติได้รับโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิต การจ้างงาน และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยมีสาระสำคัญดังนี้

ข้อที่ 1 ข้อตกลงความเข้าใจและวัตถุประสงค์

ทั้งสองฝ่ายตกลงร่วมมือกันดำเนินการจัดการศึกษาต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์แห่งความร่วมมือตามข้อตกลงนี้ ให้ผู้แทนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้แทนทั้ง 2 ฝ่ายเป็นผู้ดำเนินงาน ประสานงาน และตกลงในรายละเอียดในเรื่องต่อไปนี้ 1) หลักสูตรการเรียนการสอน 2) บุคลากร, วิทยากร 3) การวัดและประเมินผลการอบรม และ 4) ออกวุฒิบัตรผู้ผ่านการอบรมหลักสูตร

วัตถุประสงค์

พัฒนาทักษะด้านอาชีพ และทักษะที่จำเป็นต่อโอกาสการทำงานและการใช้ชีวิตในประเทศไทย ให้กับเยาวชนและแรงงานข้ามชาติ โดยความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 2 หน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอนมีหน้าที่ในการดำเนินงาน ดังนี้

- 2.1 การสำรวจและศึกษาความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
- 2.2 การอนุมัติหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
- 2.3 การขออนุญาตจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
- 2.4 การแต่งตั้งบุคลากรดำเนินการจัดการศึกษาต่อเนื่อง
- 2.5 การจัดสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการและวัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอน
- 2.6 การนิเทศและติดตามผล
- 2.7 การจัดทำหลักฐานการศึกษา

ข้อ 3 หน้าที่ของมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทมีหน้าที่ในการดำเนินงาน ดังนี้

- 3.1 การสำรวจและศึกษาความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
- 3.2 การจัดทำหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องและแผนการเรียนรู้
- 3.3 การจัดสรรงบประมาณ
- 3.4 การขออนุญาตจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
- 3.5 การจัดหาบุคลากรดำเนินการจัดการศึกษาต่อเนื่อง
- 3.6 การจัดสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการและวัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอน
- 3.7 การวัดและประเมินผลผู้เรียน

ข้อ 4 การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์

ทั้งสองฝ่ายสามารถประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ โฆษณา หรือให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาภายใต้บันทึกความเข้าใจนี้ได้ トラบเท่าที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่อีกฝ่าย และไม่ต้องแจ้งหรือได้รับความยินยอมจากอีกฝ่ายหนึ่งก่อน ทั้งนี้ ในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ โฆษณา หรือให้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจะต้องแสดงข้อความหรือสัญลักษณ์อื่นใดให้ปรากฏอย่างชัดเจนว่าเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาเกิดขึ้น ภายใต้ความร่วมมือของทั้งสองฝ่าย

ข้อ 5 การโอนสิทธิตามบันทึกความเข้าใจ

ทั้งสองฝ่ายไม่สามารถโอนสิทธิและหน้าที่ตามข้อตกลงความร่วมมือนี้ให้แก่บุคคลอื่นได้ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากทั้งสองฝ่ายก่อน

ข้อ 6 อายุแห่งข้อตกลง

ข้อตกลงนี้มีกำหนดเวลา 2 ปี นับแต่วันลงนาม (1 มิถุนายน 2566 ถึง 30 กันยายน 2568)

ข้อ 7 การเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อตกลง

ถ้ามีเหตุจำเป็นต้องการเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อตกลงให้ทำเป็นหนังสือตามแบบและพิธีการ เช่นเดียวกับการทำข้อตกลงนี้

ข้อที่ 8 การบอกเลิกข้อตกลง

ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีสิทธิบอกเลิกข้อตกลงนี้ โดยแจ้งเป็นหนังสือให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 3 เดือน หรือหากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงนี้ และอีกฝ่ายได้แจ้งเตือนเป็นหนังสือแล้ว แต่ฝ่ายที่ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงไม่จัดการแก้ไขให้เป็นไปตามข้อตกลงนี้ภายใน 15 วัน นับแต่วันได้รับหนังสือแจ้งเตือน ให้อีกฝ่ายหนึ่งมีสิทธิบอกเลิกข้อตกลงได้

บันทึกความเข้าใจฉบับนี้ทำขึ้นเป็นสองฉบับ มีความถูกต้องตรงกัน ทั้งสองฝ่ายได้อ่านและเข้าใจข้อความโดยละเอียดตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อพร้อมประทับตรา (ถ้ามี) ไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยานและเก็บไว้ฝ่ายละฉบับ

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน

มูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

ลงชื่อ.....

(นางสาวสุสรา นิลเด็ง)

ผู้อำนวยการ กศน.เขตบางบอน

ลงชื่อ.....

(นางมณฑาทิพย์ จันทร์เพ็ญ)

ครู

ลงชื่อ.....

(นายมงคล สุวรรณศิริศิลป์)

ผู้อำนวยการมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท (ธ.ธ. มูลนิธิเพื่อเยาวชน ชนบท กศน.เขตบางบอนผู้สื่อข่าวประชาสัมพันธ์)

ลงชื่อ.....

(นางสาวลัดดาวัลย์ หลีกแก้ว)

ผู้จัดการโครงการ

การลงนามบันทึกความเข้าใจ
เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการจัดการศึกษาต่อเนื่อง

ภาพกิจกรรมพิธีลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานนอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ระหว่าง สกร.เขตบางบอนและมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ณ อาคารธนกร ชั้น 2 แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

การลงนามบันทึกความเข้าใจ
เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการจัดการศึกษาต่อเนื่อง

ภาพกิจกรรมพิธีลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานนอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการจัดการศึกษาต่อเนื่อง ระหว่าง สกร.เขตบางบอนและมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ณ อาคารธนกร ชั้น 2 แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ก
 ประเด็นการสัมภาษณ์ผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
 (3 หลักสูตร)

ด้านที่ 1 ความพึงพอใจด้านหลักสูตร เนื้อหา

1. หลักสูตร เนื้อหาตรงตามความต้องการ

.....

.....

.....

.....

2. หลักสูตร เนื้อหามีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาชีวิต

.....

.....

.....

.....

ด้านที่ 2 ความพึงพอใจด้านกระบวนการจัดกิจกรรมการอบรม

1. กิจกรรมออกแบบเหมาะสมกับวัตถุประสงค์

.....

.....

.....

.....

2. การจัดกิจกรรมเหมาะสมกับเวลา

.....

.....

.....

.....

ด้านที่ 3 ความพึงพอใจกับวิทยากรและครู

1. วิทยากร/ครูเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมและซักถาม

---

2. วิทยากร/ครู มีความรู้ความสามารถในเรื่องที่ถ่ายทอด มีเทคนิคการใช้สื่อที่เหมาะสม

ด้านที่ 4 ความพึงพอใจด้านการอำนวยความสะดวกด้านสถานที่

1. สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

เรียนไปเพื่ออะไร

ภาคผนวก ก

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ : รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็ก
และเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

<p>JILAF-Thai Japan International Labour Foundation – Thailand</p> <p>54 Room No. 1015 10th floor, BB Building, Soi 21, Sukhumvit Road, North Klongtoey, Wattana, Bangkok, 10110 Tel & Fax: +66-(0)2-115-5510</p>		<p>มูลนิธิแรงงานสากลแห่งประเทศไทย (ประเทศไทย)</p> <p>54 ห้อง 1015 ชั้น 10 BB building ซอย 21 ถนนสุขุมวิท แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10110 โทรศัพท์ & โทรสาร : +66-(0)2-115-5510</p>	
<p>เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูล</p> <p>เรียน คุณบุศรา นิลเด๊ะ ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ เขตบางบอน</p> <p>มูลนิธิแรงงานสากลแห่งประเทศไทย (ประเทศไทย) (JILAF-Thailand) ได้ดำเนินกิจกรรมต่างๆเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานในระบบและนอกระบบรวมถึงแรงงานข้ามชาติทั่วประเทศ และส่งเสริมกิจกรรมที่ยกระดับทั้งครอบครัวของเขารวมถึงเด็กและเยาวชน</p> <p>ขอขอบพระคุณที่ให้โอกาสเข้าร่วมพิธีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ มูลนิธิใคร่ขอความอนุเคราะห์ทางศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ในการให้ข้อมูลรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ที่ใช้ในประชุม เพื่อให้มูลนิธิได้นำข้อมูลดังกล่าวมาศึกษาเรียนรู้และเผยแพร่เกี่ยวกับผลงานและหน้าที่ที่สำคัญของสกร. ต่อการศึกษาของเด็กแรงงานข้ามชาติและเพื่อสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในและภายนอกประเทศด้วย</p> <p>จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้</p>		<p>สกร.เขตบางบอน</p> <p>เลขที่รับ 126</p> <p>วันที่ 14 ก.พ. 67</p> <p>เวลา 13.30 น.</p>	
<p>เรียน ผอ. สกร.เขตบางบอน เพื่อโปรด ☒ ทราบ ☐ พิจารณา ☒ เห็นควรมอบ</p> <p>ช. ๓๓๑</p> <p>(นางสาวบุศรา นิลเด๊ะ)</p>		<p>ขอแสดงความนับถือ</p> <p>關ヶ 輝^α古</p> <p>(นายเทรือโกะ เซคิคุชิ)</p> <p>ประธานกรรมการมูลนิธิแรงงานสากลแห่งประเทศไทย (ประเทศไทย)</p> <p>- ททช - อพทท ๖๐๖ @ ททท พินิจพัชร</p> <p>(นางสาวบุศรา นิลเด๊ะ) ผู้อำนวยการ สกร.เขตบางบอน</p>	

มูลนิธิแรงงานสากลแห่งประเทศไทย (ประเทศไทย) ศึกษาดูงาน ณ สกร.เขตบางบอน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

ภาพกิจกรรมการศึกษาดูงานของมูลนิธิแรงงานสากลแห่งประเทศไทยและมูลนิธิชากาควาฟิช (ประเทศญี่ปุ่น) ณ อาคารธนกร ชั้น 2 แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

มูลนิธิแรงงานสากลแห่งประเทศไทย (ประเทศไทย) ศึกษาดูงาน ณ สกร.เขตบางบอน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

ภาพกิจกรรมการศึกษาดูงานของมูลนิธิแรงงานสากลแห่งประเทศไทยและมูลนิธิชาซากาวาฟิช (ประเทศไทย) ณ อาคารธนกร ชั้น 2 แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

มูลนิธิแรงงานสากลแห่งประเทศไทย (ประเทศไทย) ศึกษาดูงาน ณ สกร.เขตบางบอน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

ภาพกิจกรรมการศึกษาดูงานของมูลนิธิแรงงานสากลแห่งประเทศไทยและมูลนิธิซาซากาวาฟิช (ประเทศญี่ปุ่น) ณ อาคารธนกร ชั้น 2 แขวงบางบอนเหนือ เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

การประชุมร่วมกับภาคีเครือข่ายและรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ในการจัดฝึกอบรมทักษะอาชีพสำหรับกลุ่มเยาวชนและแรงงานข้ามชาติ (หลักสูตรคอมพิวเตอร์เบื้องต้นเพื่อการประกอบอาชีพ)

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน #ก้าวไปข้างหน้าก้าวแห่งคุณภาพ

BANGBON NEWS
จดหมายข่าว สกร.เขตบางบอน

02-453-1736 bangbon.ac.th สกร.เขตบางบอน

facebook

พรวอน

สมัครเรียน

วันที่ 21 พฤศจิกายน 2566 นางสาวบุศรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการ กศน.เขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

นำนางมณฑาทิพย์ จันทร์เพ็ญ ข้าราชการครู และนางสาวรัชณี ปละโค ครูอาสาสมัคร กศน. เข้าร่วมโครงการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมอาชีพสำหรับเยาวชนและแรงงานข้ามชาติ ร่วมกับภาคีเครือข่ายมูลนิธิเยาวชนชนบท(มยช)ด้านการจัดการศึกษาสำหรับแรงงานข้ามชาติ Assessment of the Digital Skills Of Migrant Worker and the perspective Of employers in Thailand ณ สำนักงาน ITU Regional Office for Asia and the Pacific กรุงเทพมหานคร

THE OFFICIAL NEWSLETTER OF ONE TEAM FOR ALL BANGBONS : OTAB

ISSUE.272

การประชุมร่วมกับภาคีเครือข่ายและรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
ในการจัดฝึกอบรมทักษะอาชีพสำหรับกลุ่มเยาวชนและแรงงานข้ามชาติ
(หลักสูตรคอมพิวเตอร์เบื้องต้นเพื่อการประกอบอาชีพ)

Launch of IOM Publication

Bridging the Digital Divide:

Assessment of the Digital Skills of Migrant Workers and the Perspective of Employers in Thailand

21 November 2023
13:00-16:00 Bangkok time (GMT+7)

Bangkok, Thailand

http://itu.int/go/ITU_IOM_report_launch23

A collaboration between

การประชุมร่วมกับภาคีเครือข่ายและรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ในการจัดฝึกอบรมทักษะอาชีพสำหรับกลุ่มเยาวชนและแรงงานข้ามชาติ (หลักสูตรคอมพิวเตอร์เบื้องต้นเพื่อการประกอบอาชีพ)

รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

ภาพการนำเสนอรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ในการสนทนากลุ่ม
วันพฤหัสบดีที่ 1 กุมภาพันธ์ 2567 ณ ห้องประชุมโรงแรมริเวอร์โรน จังหวัดนนทบุรี

รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

ภาพการนำเสนอรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ในการสนทนากลุ่ม
วันพฤหัสบดีที่ 1 กุมภาพันธ์ 2567 ณ ห้องประชุมโรงแรมริเวอร์ไรน์ จังหวัดนนทบุรี

การประชุมสนทนากลุ่ม เรื่อง การจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

ภาพการนำเสนอรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ในการสนทนากลุ่ม
วันพฤหัสบดีที่ 1 กุมภาพันธ์ 2567 ณ ห้องประชุมโรงแรมริเวอร์โรน จังหวัดนนทบุรี

การประชุมสนทนากลุ่ม เรื่อง การจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

ภาพการนำเสนอรายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ในการสนทนากลุ่ม
วันพฤหัสบดีที่ 1 กุมภาพันธ์ 2567 ณ ห้องประชุมโรงแรมริเวอร์โรน จังหวัดนนทบุรี

การประชุมความร่วมมือในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
เพื่อเป็นนโยบายสู่การดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน กรมส่งเสริมการเรียนรู้
และมูลนิธิแรงงานสากลแห่งประเทศไทย (ประเทศไทย)

ภาพข่าวการประชุมความร่วมมือในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
จากภาพข่าวประชาสัมพันธ์ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้

การประชุมความร่วมมือในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
เพื่อเป็นนโยบายสู่การดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน กรมส่งเสริมการเรียนรู้
และมูลนิธิแรงงานสากลแห่งประเทศไทย (ประเทศไทย)

ภาพข่าวการประชุมความร่วมมือในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
จากภาพข่าวประชาสัมพันธ์ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้

การประชุมความร่วมมือในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
เพื่อเป็นนโยบายสู่การดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน กรมส่งเสริมการเรียนรู้
และมูลนิธิแรงงานสากลแห่งประเทศไทย (ประเทศไทย)

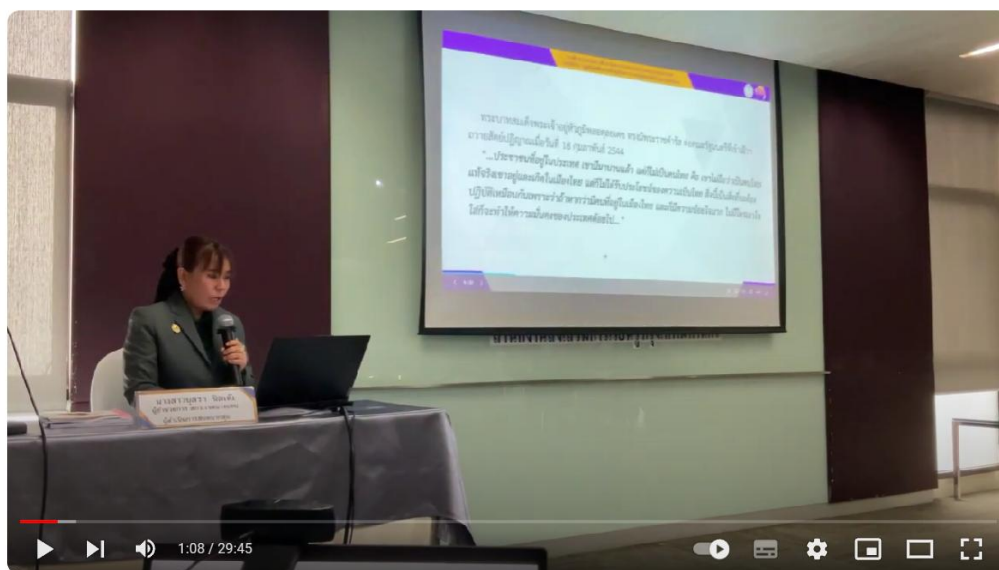
ภาพข่าวการประชุมความร่วมมือในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
จากภาพข่าวประชาสัมพันธ์ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้

การประชุมความร่วมมือในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ เพื่อเป็นนโยบายสู่การดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน กรมส่งเสริมการเรียนรู้ และมูลนิธิแรงงานสากลแห่งประเทศไทย (ประเทศไทย)

ภาพข่าวการประชุมความร่วมมือในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ จากภาพข่าวประชาสัมพันธ์ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ : รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็ก
และเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
โดย นางสาวบุศรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการ สกร. เขตบางบอน
ผ่านช่องทาง YouTube สกร. เขตบางบอน Channel

รายงานผลการจัดการศึกษาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ สกร.เขตบางบอน
ร่วมกับ มยช.

สกร.เขตบางบอน Channel
ผู้ติดตาม 20 คน

ติดตาม

👍 29

🗨️

➦ แชร์

⬇️ ดาวน์โหลด

⋮

การดู 463 ครั้ง 4 วันที่ผ่านมา
รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
โดย นางสาวบุศรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการ สกร.เขตบางบอน ...เพิ่มเติม

ความคิดเห็น 3 รายการ ☰ จัดเรียงตาม

👤 เพิ่มความคิดเห็น...

👤 @eastern57 4 วันที่ผ่านมา
ยอดเยี่ยมมากครับอาจารย์
👍 1 🗨️ ตอบกลับ

👤 @tanyalukkhajornsakulwong3897 4 วันที่ผ่านมา
ยอดเยี่ยมมากค่ะท่านผอ.👍
👍 1 🗨️ ตอบกลับ

👤 @user-se2fw1vr5n 4 วันที่ผ่านมา
ยอดเยี่ยมค่ะ
👍 🗨️ ตอบกลับ

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ : รายงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
 ผ่านช่องทางเว็บไซต์ : <http://www.bangbon.ac.th>

ยินดีต้อนรับสู่เว็บไซต์
 ศกร.เขตบางบอน
 โทร 02 4531736-8

หน้าแรก   ข่าวประชาสัมพันธ์   ภาพกิจกรรม   เว็บบอร์ด   สมุดเยี่ยม

ผู้บริหารติดต่อเรา

นางสาวสุรา นิลเต๊ะ
 ผู้อำนวยการสถานศึกษา

โล่รางวัล
 สถานศึกษา

โล่รางวัล
 ผู้อำนวยการ

โล่รางวัล
 ครูและบุคลากร

เมนูหลัก

- ประวัติความเป็นมา
- นโยบาย/ปรัชญา/วิสัยทัศน์
- โครงสร้างการบริหาร
- ข้าราชการ/บุคลากร
- คณะกรรมการสถานศึกษา
- การจัดการศึกษา
- ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
- วิจัยในชั้นเรียน
- แนะแนวการศึกษา
- แหล่งเรียนรู้และเครือข่าย
- ข้อมูลชุมชน
- สถานที่ตั้ง/แผนที่

แบบสำรวจความคิดเห็น

ท่านพึงพอใจเว็บไซต์ระดับใด

- พึงพอใจมากที่สุด
- พึงพอใจมาก
- พึงพอใจน้อย
- พึงพอใจน้อยที่สุด

View   Result

สิ่งที่น่าสนใจ

สำนักงาน กศน. ONI
 กระทรวงศึกษาธิการ
 Ministry of Education

หน่วยงานทางการศึกษา
 รวม link สฟป.
 หนังสือพิมพ์
 รวม Link สพท.

นางสาวสุรา นิลเต๊ะ

รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
 สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร

โพสต์เมื่อ : 12 ก.พ. 2567,00:00 อ่าน 853 ครั้ง

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ : รายงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
 ณ โรงแรมเดอะแกรนด์ อินเตอร์ โฮเทล ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

January. 07
จดหมายข่าว สกร.เขตบางบอน

BANGBON NEWS

☎ 02-453-1736
🌐 bangbon.ac.th
📘 สกร.เขตบางบอน

โครงการพัฒนาบุคลากรด้านการดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา
 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร
 ระหว่างวันที่ 10 - 12 มกราคม 2567
 ณ โรงแรมเดอะแกรนด์ อินเตอร์ โฮเทล ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

รายงานผลการดำเนินการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเยาวชนชนบท

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อเสนอข้อมูลพื้นฐานและระบบการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
2. เพื่อเสนอผลการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

นางสาวบุษรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการ กศน.เขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ได้นำเสนอผลงาน “รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเยาวชนชนบท” โดยมีารเชื่อมโยงการดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร มีผู้บริหาร ครู และบุคลากร เข้าร่วมโครงการ จำนวน 200 คน ณ โรงแรมเดอะแกรนด์ อินเตอร์ โฮเทล ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

งานประชาสัมพันธ์ สกร.เขตบางบอน

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ : รายงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
ณ โรงแรม ริเวอร์ไรน์ เฟลส จังหวัดนนทบุรี

january. 16 **จดหมายข่าว สกร.เขตบางบอน**

BANGBON NEWS

02-453-1736 bangbon.ac.th สกร.เขตบางบอน

สกร.เขตบางบอน
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

2024

วันที่ 25 - 26 มกราคม 2567

นางสาวบุษรา นิลเต๊ะ ผู้อำนวยการ กศน.เขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน
นำคณะครูและบุคลากร ร่วมกับภาคีเครือข่าย สกร.เขตบางบอน
ดำเนินโครงการพัฒนาบุคลากร ภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับ พรบ.ส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ณ ห้องประชุมเจ้าพระยา 3 โรงแรมริเวอร์ไรน์ เฟลส
ถนนพหลุสงคราม ต.สวนใหญ่ อ.เมืองนนทบุรี จ.นนทบุรี

โดยในวันศุกร์ที่ 26 มกราคม 2567 นางสาวบุษรา นิลเต๊ะ
ผู้อำนวยการ สกร.เขตบางบอน ได้นำเสนอผลงานเกี่ยวกับ
“การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต
ของผู้สูงอายุ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของกศน. เขตบางบอน กรุงเทพฯ”
และนำเสนอผลงาน “รายงานผลการดำเนินงานการ
จัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเยาวชนชนบท”
ให้กับภาคีเครือข่ายในที่ประชุมอีกด้วย

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ : รายงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
ณ โรงแรม ริเวอร์ไรน์ เฟลส จังหวัดนนทบุรี

วันที่ 25 - 26 มกราคม 2567

หนังสือขอเชิญเป็นวิทยากรให้ความรู้ : รายงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางพลัด

บันทึกข้อความ

สกร.เขตบางบอน
เลขที่รับ 108
วันที่ ๕7 ก.พ. 2567
เวลา 19.00น.

ส่วนราชการ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางพลัด โทร. 02-4230878-9

ที่ ศธ 07030.24/54 วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอเชิญเป็นวิทยากรให้ความรู้

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

ตามที่ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางพลัด จะดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรในสังกัด เรื่อง การพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการกิจกรรมของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ในวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2567 เวลา 9.00 น. – 16.00 น. ณ ห้องประชุมศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางพลัด นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางพลัด ได้พิจารณาว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางพลัด จึงขอเชิญท่านเป็นวิทยากรตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว โดยรายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

เรียน ผอ. สกร.เขตบางบอน
เพื่อโปรด ทราบ
 พิจารณา
 เห็นควรมอบ

ส
(นางฉัตรฉัตร สุนทร)

(นางสาวมาลี จัญรนนนท์)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตภาษีเจริญ
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตภาษีเจริญ
รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางพลัด

- กทช
- ออพช

(นางสาวบุรฉัตร นิลเตชะ)

ผู้อำนวยการ กศน.เขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ สกร.เขตบางบอน

หนังสือขอเชิญเป็นวิทยากรให้ความรู้ : รายงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตภาษีเจริญ

บันทึกข้อความ

สกร.เขตบางบอน
เลขที่รับ 143
วันที่ 20 ก.พ. 2567
เวลา 15.00 น.

ส่วนราชการ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตภาษีเจริญ โทร 02-4102638

ที่ ศธ 07030.33/282 วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอเชิญเป็นวิทยากรให้ความรู้

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

ตามที่ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตภาษีเจริญ จะดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรในสังกัด เรื่อง การพัฒนาการจัดการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการจัดการของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ในวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ 2567 เวลา ๙.๐๐ - 16.00 น. ณ ห้องประชุมศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตภาษีเจริญ นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตภาษีเจริญ ได้พิจารณาว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตภาษีเจริญ จึงขอเชิญท่านเป็นวิทยากรตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว โดยรายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

(นางสาวมาลี จัญจนนท์)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตภาษีเจริญ
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตภาษีเจริญ

เรียน ผอ. สกร.เขตบางบอน	
เพื่อโปรด	☒ ทราบ
	☐ พิจารณา
	☒ เห็นความชอบ

(นายสมชาย จิตนนต์)

- กรณ
- ฌมต

(นางสาวสุรา นิลเดชะ)

ผู้อำนวยการ กศน.เขตบางบอน
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ สกร.เขตบางบอน

หนังสือขอเชิญเป็นวิทยากรให้ความรู้ : รายงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท
 ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตจอมทอง

บันทึกข้อความ

สกร.เขตบางบอน
เลขที่รับ 186
วันที่ - 1 มี.ค. 2567
เวลา 15.00 น.

ส่วนราชการ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตจอมทอง โทร. ๐๒-๒๕๗๕๒๒๕๕๖
 ที่ ศธ.๐๗๑๓๑.๐๖/๒๑๓/..... วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๗
 เรื่อง ขอเชิญเป็นวิทยากรให้ความรู้.....

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

ตามที่ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตจอมทอง จะดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรในสังกัด เรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ เพื่อพัฒนาทักษะการจัดกิจกรรมของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ในวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๗ เวลา ๙.๐๐ น. - ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตจอมทอง นั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตจอมทอง ได้พิจารณาว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน. เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร และการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตจอมทอง จึงขอเชิญท่านเป็นวิทยากรตามวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าว โดยรายละเอียด ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
 มา ณ โอกาสนี้

[Handwritten signature]

(นางชงโค สุรวทวงศ์ภาส)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตจอมทอง
 ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตจอมทอง

เรียน ผอ. สกร.เขตบางบอน
เพื่อโปรด ☒ ทราบ
☒ พิจารณา
☐ เห็นควรมอบ

[Handwritten mark]

(นายศักดิ์ สุระเมธธา)

- ทราบ
 - ลงชื่อ

(นางสาวสุภา นิลเตชะ)

ผู้อำนวยการ กศน.เขตบางบอน
 ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ สกร.เขตบางบอน

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ : รายงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๓๔/ ๐๕๘

สกร.เขตบางบอน
เลขที่รับ 192
วันที่ 4 ส.ค. 67
เวลา 14.30น

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตลาดพร้าว
๖๓๒ ถนนโชคชัย ๔ แขวงลาดพร้าว
เขตลาดพร้าว กรุงเทพฯ ๑๐๒๓๐

๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ส่งแบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

อ้างถึง หนังสือ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ที่ ศธ ๐๗๐๓๐.๒๓/๓๖๖ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ นางสาวบุศรา นิลเต๊ะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน สังกัด กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กรุงเทพมหานคร ได้จัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท เพื่อประกอบการขอเลื่อนวิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ และเพื่อเผยแพร่ให้กับบุคลากรของท่านสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ในการนี้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตลาดพร้าว ทำการตอบแบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ดังกล่าว เสร็จเรียบร้อยแล้ว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวปานิศา จิตต์ประเสริฐ)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตลาดพร้าว
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตลาดพร้าว

งานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๓๘ ๕๖๓๙ / โทรสาร ๐ ๒๕๓๘ ๕๘๕๔

Mobile ๐๖ ๑๐๑๙ ๕๒๔๑

(นางสาวบุศรา นิลเต๊ะ)
ผู้อำนวยการ สกร.เขตบางบอน

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ : รายงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

ข้าพเจ้า.....นางสาวปวีณา.....นามสกุล.....จิตต์ประเสริฐ.....
ตำแหน่ง.....ผู้อำนวยการสถานศึกษา.....สถานศึกษา.....สภ.เขตลวดพร้าว.....

ได้รับและศึกษาเอกสาร เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและ
เยาวชนข้ามชาติศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ของนางสาวบุศรา นิลเต๊ะ
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นที่เรียบร้อยแล้ว และมีความเห็น
ในประเด็นต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ดังนี้

1. ลักษณะรูปเล่ม น่าสนใจ มีความทันสมัย และมีความเหมาะสม

มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย

2. ความชัดเจนของที่มาและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย

3. ความถูกต้องและความเหมาะสม การเรียบเรียงเนื้อหาเป็นลำดับขั้นตอน มีความเชื่อมโยงของประเด็น
และเข้าใจง่าย

มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย

4. ความครบถ้วนสมบูรณ์ของการรายงานผลตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย

5. การใช้ภาษา มีความชัดเจนและถูกต้องตามหลักภาษา

มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย

6. ความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา

มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย

8. ความก้าวหน้าทางวิชาการหรือการนำไปใช้ประโยชน์

มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย

9. แสดงถึงการวิเคราะห์ การนำเสนอผล การวิเคราะห์ และแนวทางในการปฏิบัติที่มีความถูกต้องชัดเจน
ตามหลักวิชา

มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย

10. เป็นงานทางวิชาการที่สามารถนำไปใช้อ้างอิงเพื่อการวิจัยหรือการขยายผลต่อยอดในเชิงวิชาการที่เกี่ยวข้องต่อไปได้

มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย

11. มีประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย

12. มีประโยชน์ต่อสถานศึกษา ในการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย

13. สถานศึกษาสามารถนำผลงานวิชาการ เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทไปประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติในพื้นที่ที่รับผิดชอบได้

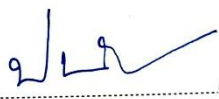
มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้ตอบรับ

(กมลมาลี ศรีสวัสดิ์)

ตำแหน่ง ผู้ควบคุมการสอบ โรงเรียนวัดบางพลีใหญ่
มูลนิธิพัฒนาเด็ก ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดบางพลีใหญ่

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ : รายงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สกร. เขตจอมทอง กลุ่มอำนวยการ งานบุคลากร โทร. 02-8712295

ที่ ศธ 07030.06/213

วันที่ 4 มีนาคม 2567

เรื่อง ส่งแบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการ สกร. เขตบางบอน

ตามที่ หนังสือ ศธ 07030.23/286 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2567 ขอความอนุเคราะห์
เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน ร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท และหนังสือ ศธ.07030.23/287 ลงวันที่ 8
กุมภาพันธ์ 2567 ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการงานวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหาร
จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ของ กศน.เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
เพื่อประกอบการขอเลื่อนวิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ นั้น

บัดนี้ สกร.เขตจอมทอง ได้ส่งแบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เสร็จเรียบร้อยแล้ว
แล้ว จึงขอส่งเอกสารมาดังแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางชงโค สุรวทวงศ์ภาส)
ผู้อำนวยการ กศน.เขตจอมทอง
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ สกร.เขตจอมทอง

(นางสาวศุภา นิลเด๊ะ)
ผู้อำนวยการ สกร.เขตบางบอน

สกร.เขตบางบอน
เลขที่รับ 193
วันที่ 4 มี.ค. 67
เวลา 14.30น.

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ : รายงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

ข้าพเจ้า.....นางชงโค.....นามสกุล.....สุรเวทวงศ์ภาส.....
ตำแหน่ง.....ผู้อำนวยการสถานศึกษา.....สถานศึกษา.....สกร.เขตจอมทอง.....

ได้รับและศึกษาเอกสาร เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและ
เยาวชนข้ามชาติศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ของนางสาวบุศรา นิลเต๊ะ
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นที่เรียบร้อยแล้ว และมีความเห็น
ในประเด็นต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ดังนี้

- ลักษณะรูปเล่ม น่าสนใจ มีความทันสมัย และมีความเหมาะสม
 มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย
- ความชัดเจนของที่มาและวัตถุประสงค์ของการศึกษา
 มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย
- ความถูกต้องและความเหมาะสม การเรียบเรียงเนื้อหาเป็นลำดับขั้นตอน มีความเชื่อมโยงของประเด็น
และเข้าใจง่าย
 มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย
- ความครบถ้วนสมบูรณ์ของการรายงานผลตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
 มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย
- การใช้ภาษามีความชัดเจนและถูกต้องตามหลักภาษา
 มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย
- ความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา
 มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย
- ความก้าวหน้าทางวิชาการหรือการนำไปใช้ประโยชน์
 มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย
- แสดงถึงการวิเคราะห์ การนำเสนอผล การวิเคราะห์ และแนวทางในการปฏิบัติที่มีความถูกต้องชัดเจน
ตามหลักวิชา
 มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ : รายงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

10. เป็นงานทางวิชาการที่สามารถนำไปใช้อ้างอิงเพื่อการวิจัยหรือการขยายผลต่อยอดในเชิงวิชาการที่เกี่ยวข้องต่อไปได้

มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย

11. มีประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย

12. มีประโยชน์ต่อสถานศึกษา ในการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย

13. สถานศึกษาสามารถนำผลงานวิชาการ เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทไปประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติในพื้นที่ที่รับผิดชอบได้

มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

เขียนหนังสือแจ้งไปยังโรงเรียนที่ครูกำหนดในบทคัดย่อถึงทางสถานศึกษา
เด็กและผู้ปกครองข้ามชาติ รวมถึงผู้เป็นวิทยากรในบทคัดย่อสถานศึกษาและผู้ปกครอง
และเยาวชนข้ามชาติ

ลงชื่อ ..... ผู้ตอบรับ

(นางจงใจ สว่างวงศ์ภักดิ์)

ตำแหน่ง: ผู้อำนวยการ สังกัด: เขตบางบอน

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ : รายงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

ข้าพเจ้า.....นายพิเชษฐ.....นามสกุล.....เสือดู่.....
ตำแหน่ง.....ผู้อำนวยการสถานศึกษา.....สถานศึกษา.....สภ.เขตห้วยขวาง.....

ได้รับและศึกษาเอกสาร เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและ
เยาวชนข้ามชาติศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ของนางสาวบุศรา นิลเตชะ
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นที่เรียบร้อยแล้ว และมีความเห็น
ในประเด็นต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ดังนี้

- ลักษณะรูปเล่ม น่าสนใจ มีความทันสมัย และมีความเหมาะสม
 มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย
- ความชัดเจนของที่มาและวัตถุประสงค์ของการศึกษา
 มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย
- ความถูกต้องและความเหมาะสม การเรียบเรียงเนื้อหาเป็นลำดับขั้นตอน มีความเชื่อมโยงของประเด็น
และเข้าใจง่าย
 มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย
- ความครบถ้วนสมบูรณ์ของการรายงานผลตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
 มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย
- การใช้ภาษามีความชัดเจนและถูกต้องตามหลักภาษา
 มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย
- ความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา
 มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย
- ความก้าวหน้าทางวิชาการหรือการนำไปใช้ประโยชน์
 มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย
- แสดงถึงการวิเคราะห์ การนำเสนอผล การวิเคราะห์ และแนวทางในการปฏิบัติที่มีความถูกต้องชัดเจน
ตามหลักวิชา
 มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ : รายงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

10. เป็นงานทางวิชาการที่สามารถนำไปใช้อ้างอิงเพื่อการวิจัยหรือการขยายผลต่อยอดในเชิงวิชาการที่เกี่ยวข้องต่อไปได้

มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย

11. มีประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย

12. มีประโยชน์ต่อสถานศึกษา ในการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย

13. สถานศึกษาสามารถนำผลงานวิชาการ เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทไปประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติในพื้นที่ที่รับผิดชอบได้

มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....
.....

ลงชื่อ ผู้ตอบรับ

(นายพิพัทธ์ ใฝ่ใจหมา)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ : รายงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

ข้าพเจ้า.....นาย.....นามสกุล.....ผลทนต์.....
ตำแหน่ง.....ผู้อำนวยการสถานศึกษา.....สถานศึกษา.....สกร.เขตสวยใหม่.....

ได้รับและศึกษาเอกสาร เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและ
เยาวชนข้ามชาติศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท ของนางสาวบุษรา นิลเต๊ะ
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร เป็นที่เรียบร้อยแล้ว และมีความเห็น
ในประเด็นต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ดังนี้

- ลักษณะรูปเล่ม น่าสนใจ มีความทันสมัย และมีความเหมาะสม
 มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย
- ความชัดเจนของที่มาและวัตถุประสงค์ของการศึกษา
 มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย
- ความถูกต้องและความเหมาะสม การเรียบเรียงเนื้อหาเป็นลำดับขั้นตอน มีความเชื่อมโยงของประเด็น
และเข้าใจง่าย
 มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย
- ความครบถ้วนสมบูรณ์ของการรายงานผลตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
 มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย
- การใช้ภาษา มีความชัดเจนและถูกต้องตามหลักภาษา
 มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย
- ความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา
 มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย
- ความก้าวหน้าทางวิชาการหรือการนำไปใช้ประโยชน์
 มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย
- แสดงถึงการวิเคราะห์ การนำเสนอผล การวิเคราะห์ และแนวทางในการปฏิบัติที่มีความถูกต้องชัดเจน
ตามหลักวิชา
 มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ : รายงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

10. เป็นงานทางวิชาการที่สามารถนำไปใช้อ้างอิงเพื่อการวิจัยหรือการขยายผลต่อยอดในเชิงวิชาการที่เกี่ยวข้องต่อไปได้

มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย

11. มีประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย

12. มีประโยชน์ต่อสถานศึกษา ในการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ

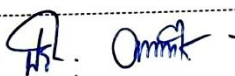
มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย

13. สถานศึกษาสามารถนำผลงานวิชาการ เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบทไปประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติในพื้นที่ที่รับผิดชอบได้

มาก   ค่อนข้างมาก   ปานกลาง   ค่อนข้างน้อย   น้อย

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....
.....

ลงชื่อ ผู้ตอบรับ
(นาม นีร์มา อดนภร)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ ศกส. เขตบางบอน

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ (เพิ่มเติม)
เรื่อง รายงานการจัดการศึกษานอกระบบสำหรับเด็กและเยาวชนข้ามชาติ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอนร่วมกับมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท

ประวัติผู้จัดทำ

1. รายละเอียดทั่วไป

ชื่อ	นางสาวบุศรา นิลเต๊ะ
วัน เดือน ปีเกิด	20 ธันวาคม 2520
ที่อยู่	79/263 หมู่ที่ 3 ต.ศาลากลาง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน

2. ประวัติการศึกษาและประสบการณ์ทางวิชาการ

พ.ศ. 2543	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) โรงเรียนอุดมศึกษาพัฒนวิชาการ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
พ.ศ. 2545	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) ธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
พ.ศ. 2551	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บธ.ม) การจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนดุสิต กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2556	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (กศ.ม.) การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2565	ผ่านการอบรม หลักสูตรนักบริหารระดับกลาง สำนักงาน กศน.
พ.ศ. 2566	ผู้ประเมินภายนอก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

3. ประวัติการรับราชการ

พ.ศ. 2554	ครูผู้ช่วย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา
พ.ศ. 2556	ครู คศ.1 ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา
พ.ศ. 2557	ครูชำนาญการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2561	ครูชำนาญการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2562	ผู้อำนวยการชำนาญการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2564	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2566	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางบอน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

